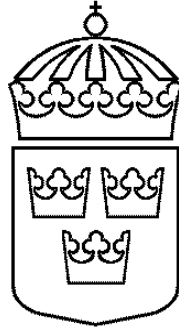

Regeringens proposition 2006/07:1

Budgetpropositionen för 2007

Förslag till statsbudget för 2007, finansplan, skattefrågor och
tilläggsbudget m.m.

Regeringens proposition 2006/07:1

Budgetpropositionen för 2007

Regeringen överlämnar härmed enligt 9 kap. 6 § regeringsformen sitt förslag till statsbudget för budgetåret 2007 och föreslår att riksdagen beräknar inkomster och beslutar om utgifter för staten i enlighet med de specifikationer som fogats till förslaget.

Stockholm den 12 oktober 2006

Fredrik Reinfeldt

Anders Borg
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnar regeringen sitt förslag till statsbudget för 2007 och föreslår att riksdagen beräknar inkomster och beslutar om utgifter för staten i enlighet med de specifikationer som fogats till förslaget. Vidare presenteras förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, förslag till budgetpolitiska mål och förslag till hur utgifterna 2007 skall fördelas på utgiftsområden.

Regeringen lämnar också förslag till åtgärder på skatteområdet.

Regeringen presenterar vidare en prognos för statsbudgeten för 2006 samt föreslår ändrade anslag på tilläggsbudget för 2006.

I bilaga 1 redovisas specifikation av statsbudgetens utgifter och inkomster för 2007. I bilaga 2 redovisas en bedömning av den internationella och svenska ekonomins utveckling t.o.m. 2009.

Förslag till statsbudget för 2007

Utgifter

Tusental kronor

Utgiftsområde 1	Rikets styrelse	10 676 842
Utgiftsområde 2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	11 873 471
Utgiftsområde 3	Skatt, tull och exekution	9 324 773
Utgiftsområde 4	Rättsväsendet	30 753 868
Utgiftsområde 5	Internationell samverkan	1 497 701
Utgiftsområde 6	Försvar samt beredskap mot sårbarhet	44 163 964
Utgiftsområde 7	Internationellt bistånd	26 656 588
Utgiftsområde 8	Migration	5 032 876
Utgiftsområde 9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	46 905 439
Utgiftsområde 10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	122 354 688
Utgiftsområde 11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	44 201 500
Utgiftsområde 12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	62 630 664
Utgiftsområde 13	Arbetsmarknad	66 650 378
Utgiftsområde 14	Arbetsliv	1 360 715
Utgiftsområde 15	Studiestöd	20 714 471
Utgiftsområde 16	Utbildning och universitetsforskning	44 213 871
Utgiftsområde 17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	10 139 013
Utgiftsområde 18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	5 730 472
Utgiftsområde 19	Regional utveckling	3 162 689
Utgiftsområde 20	Allmän miljö- och naturvård	4 615 427
Utgiftsområde 21	Energi	2 708 501
Utgiftsområde 22	Kommunikationer	33 914 339
Utgiftsområde 23	Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	18 000 600
Utgiftsområde 24	Näringsliv	4 128 715
Utgiftsområde 25	Allmänna bidrag till kommuner	72 849 399
Utgiftsområde 26	Statsskuldsräntor m.m.	43 170 000
Utgiftsområde 27	Avgiften till Europeiska gemenskapen	28 908 000
Summa utgiftsområden		776 338 964
Minskning av anslagsbehållningar		-329 224
Summa utgifter		776 009 740
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto		14 590 000
Kassamässig korrigerings		0
Summa		790 599 740

Inkomster

Tusental kronor

Inkomsttyp 1000	Skatter m.m.	787 503 716
Inkomsttyp 2000	Inkomster av statens verksamhet	53 202 366
Inkomsttyp 3000	Inkomster av försåld egendom	50 000 000
Inkomsttyp 4000	Återbetalning av lån	2 040 288
Inkomsttyp 5000	Kalkylmässiga inkomster	8 559 400
Inkomsttyp 6000	Bidrag m.m. från EU	13 663 863
Inkomsttyp 7000	Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-53 413 585
Inkomsttyp 8000	Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	-7 781 000
Summa inkomster		853 775 048

Beräknat lånebehov	-63 175 308
Summa	790 599 740

Innehållsförteckning

1	Finansplan Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.....	19
1.1	Det skall bli mer lönsamt att arbeta och driva företag	19
1.2	Det ekonomiska läget	22
1.2.1	Fortsatt stark global tillväxt	22
1.2.2	Stigande men fortsatt låga räntor.....	22
1.2.3	Hög svensk BNP-tillväxt	22
1.2.4	Arbetsmarknaden.....	23
1.2.5	Löner.....	24
1.2.6	Låg inflation	24
1.2.7	Åren 2008 och 2009	25
1.3	Offentliga finanser.....	25
1.3.1	Överskott i de offentliga finanserna.....	25
1.3.2	Utgiftstaken	26
1.3.3	Ekonomi i kommunsektorn.....	27
1.4	Utmaningar för Sverige	27
1.4.1	Utanförskapet på arbetsmarknaden.....	27
1.4.2	Ökad efterfrågan på välfärdstjänster.....	29
1.4.3	Ökad internationalisering och strukturomvandling.....	30
1.4.4	Klimat	31
1.5	Arbete och tillväxt	32
1.5.1	En skattepolitik för sysselsättning och företagande.....	32
1.5.2	Ytterligare åtgärder för arbete och sysselsättning.....	34
1.5.3	Företag och företagande.....	37
1.5.4	Utbildning och kompetens.....	39
1.5.5	Det blir mer lönsamt att arbeta.....	40
1.6	Ökad trygghet och valfrihet.....	41
1.6.1	Vård och omsorg.....	42
1.6.2	En reformerad familjepolitik.....	43
1.6.3	Lika möjligheter för kvinnor och män.....	43
1.6.4	Rättsväsendet	44
1.7	Effektivare utnyttjande av offentliga resurser.....	44
1.7.1	Krafttag mot fusk.....	45
1.7.2	Ökad effektivitet i offentlig sektor.....	48
1.8	Säkra en hållbar utveckling.....	49
1.8.1	Energi.....	49
1.8.2	Miljö.....	50
1.8.3	Energi- och miljönyckeltal	51
1.9	Sverige i en globaliserad värld.....	52
2	Förslag till riksdagsbeslut	57

3	Lagförslag	65
3.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2005:1247) om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmnings-system eller installation av solvärme	65
3.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.....	67
3.3	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)	70
3.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.	72
3.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt	73
3.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	75
3.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna.....	76
3.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt.....	77
3.9	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:324) om begränsning av skatt.....	78
3.10	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	79
3.11	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	80
3.12	Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)	87
3.13	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter	89
3.14	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1380) om skatte-reduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation	91
3.15	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980)	92
3.16	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter.....	95
3.17	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:126) om skatte-reduktion för förmögenhetsskatt	97
3.18	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:228) om beskattning av viss privatinförsel av tobaksvaror.....	98
3.19	Förslag till lag om upphävande av lagen (2005:30) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor	99
3.20	Förslag till lag om upphävande av lagen (2005:1105) om kreditering på skattekonto av stöd för investering i konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus	100
3.21	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:5) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	101
3.22	Förslag till lag om upphävande av lagen (2006:294) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2006 och 2007	102
3.23	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:909) om skatt på flygresor	103
3.24	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:1008) om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt	104

3.25	Förslag till lag om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar	106
4	Budgetpolitiska mål samt statens och den offentliga sektorns finanser	109
4.1	Inledning.....	109
4.2	Budgetpolitiska mål	109
4.2.1	Utgiftstak för staten	111
4.2.2	Utgiftsramar för 2007	111
4.2.3	Beräkning av den offentliga sektorns utgifter.....	112
4.2.4	Överskott i offentliga sektorns finanser	113
4.3	Utgifts- och inkomstförändringar	115
4.4	Statsbudgetens utveckling.....	120
4.4.1	Statsbudgetens inkomster	120
4.4.2	Statsbudgetens utgifter.....	121
4.4.3	Statsbudgetens saldo, statens finansiella sparande och statsskulden	123
4.5	Kommunsektorns finanser.....	128
4.6	Ålderspensionssystemet	128
4.7	Den offentliga sektorns finanser.....	129
4.8	Utvärdering av effekterna av omläggningen 2002 av budgetprocessen.....	130
5	Skattefrågor.....	135
5.1	Inledning.....	135
5.2	Skatter på förvärvsinkomster	136
5.2.1	Skattereduktion för arbetsinkomster – s.k. jobbskatteavdrag	136
5.2.2	Avdrag för resor och övriga utgifter.....	139
5.2.3	Slopas skattereduktion för fackföreningsavgifter och avgifter till arbetslöshetskassa.....	139
5.2.4	Slopas förhöjt grundavdrag i stödområde A.....	140
5.2.5	Beskattning av lånedatorer	140
5.2.6	Skattereduktion för hushållstjänster.....	141
5.2.7	Beskattning av sjömän i det nordiska skatteavtalet	142
5.3	Socialavgifter m.m.....	142
5.3.1	Slopas särskild löneskatt för personer 65 år eller äldre	142
5.3.2	Nedsättning av socialavgifter för personer mellan 19 och 24 år	143
5.3.3	Sänkta socialavgifter för tjänstesektorn.....	144
5.3.4	De särskilda avdragen vid beräkningen av socialavgifter slopas	145
5.3.5	Slopas nedsättning av arbetsgivaravgifter för enmansföretag som anställer.....	146
5.3.6	Höjning av sjukförsäkringsavgiften på grund av slopas medfinansiering.....	146
5.4	Kapital- och egendomsskattefrågor	147
5.4.1	Fastighetsskattefrågor	147
5.4.1.1	Fryst underlag för fastighetsskatt.....	147
5.4.1.2	Begränsning av fastighetsskatten på markvärdet m.m.....	148
5.4.1.3	Sänkt fastighetsskatt på flerbostadshus	149
5.4.1.4	Slopas schablonintäktsbeskattning för bostadsrättsföreningar	149
5.4.2	Förmögenhetsskattens avveckling.....	150
5.4.3	Förändrade uppskovsregler vid beskattning av kapitalvinster på privatbostäder.....	151

5.4.4	Kapitalvinstbeskattning för onoterade andelar.....	152
5.5	Företagsskattefrågor.....	152
5.5.1	Fortsatt reformering av 3:12-reglerna.....	152
5.5.1.1	Höjt schablonbelopp i förenklingsregeln.....	153
5.5.1.2	Förbättringar i löneunderlagsregeln.....	153
5.5.2	Fortsatt genomförande av ändringar i fusionsdirektivet.....	154
5.6	Energi- och miljöbeskattning.....	154
5.6.1	Energiskatt på el i norra Sverige.....	154
5.6.2	Koldioxidskatt och utsläppshandel.....	155
5.6.3	Uppräkning av energi- och koldioxidskattesatserna efter prisutvecklingen (indexering).....	155
5.6.4	Anpassningar till energiskattedirektivet.....	156
5.6.5	Energiskatteavdrag för vindkraft.....	157
5.6.6	Fortsatta skattelättnader för alternativa drivmedel.....	157
5.6.7	Flygskatt.....	157
5.7	Övriga punktskattefrågor.....	158
5.7.1	Skatt på trafikförsäkringspremier.....	158
5.7.2	Trängselskatt.....	158
5.7.3	Tobaksskatt.....	159
5.7.4	Reklamskatt.....	160
5.8	Mervärdesskattefrågor.....	160
5.8.1	Transport i skidliftar.....	160
5.9	Skatteadministrativa frågor.....	161
5.9.1	Förbindelse att lämna kontrolluppgifter.....	161
5.10	Kreditering av skattekonto m.m.....	161
5.10.1	Kreditering av skattekonto.....	161
5.10.2	Skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation.....	161
5.10.3	Skatteutgifter.....	162
5.11	Offentligfinansiella effekter.....	162
6	Inkomster.....	169
6.1	Inledning.....	169
6.2	Ändrad redovisning.....	170
6.3	Prognosförutsättningar.....	171
6.4	Offentliga sektorns skatteintäkter och statsbudgetens inkomster.....	174
6.4.1	Skatt på arbete.....	174
6.4.2	Skatt på kapital.....	178
6.4.3	Skatt på konsumtion och insatsvaror.....	182
6.4.4	Restförda och övriga skatter.....	186
6.4.5	Periodiseringar.....	186
6.4.6	Övriga inkomster.....	187
6.5	Jämförelse med prognosen i 2006 års ekonomiska vårproposition och uppföljning av statsbudgeten för 2006.....	189
6.6	Skattekvot.....	191
7	Utgifter, lån och bemyndiganden.....	195
7.1	Inledning.....	195
7.2	Makroekonomiska förutsättningar.....	195
7.3	Uppföljning av statsbudgetens utgifter 2006.....	196

7.3.1	Takbegränsade utgifter 2006	197
7.4	Utgifterna fram till och med 2009 och förändringar jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition	202
7.4.1	Utgifter per utgiftsområde	202
7.4.2	Föreslagna och aviserade reformer för perioden 2007–2009	205
7.4.3	Övriga utgiftsförändringar jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition	228
7.5	Finansiering av anläggningstillgångar och rörelsekapital	231
7.5.1	Låneramar för 2007	231
7.5.2	Räntekontokrediter för 2007	232
7.5.3	Sjunde AP-fonden	233
7.5.4	Övrig utlåning från Riksgäldskontoret	234
7.6	Statliga garantier	235
7.7	Beställningsbemyndiganden	236
7.8	Bemyndigande för ramanslag	238
7.9	Pris- och löneomräkning	238
8	Tilläggsbudget	243
8.1	Förslag till tilläggsbudget för 2006	243
8.2	Tilläggsbudget per utgiftsområde	243
8.2.1	Utgiftsområde 1 Rikets styrelse	243
8.2.2	Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	244
8.2.3	Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	245
8.2.4	Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	246
8.2.5	Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	246
8.2.6	Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar	247
8.2.7	Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	247
8.2.8	Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad	248
8.2.9	Utgiftsområde 15 Studiestöd	248
8.2.10	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	249
8.2.11	Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	250
8.2.12	Utgiftsområde 19 Regional utveckling	250
8.2.13	Utgiftsområde 21 Energi	251
8.2.14	Utgiftsområde 22 Kommunikationer	252
8.2.15	Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	252
8.2.16	Utgiftsområde 24 Näringsliv	253
9	Revision, kontroll och ekonomisk styrning	257
9.1	Inledning	257
9.2	Årlig revision	257
9.2.1	Revisionsberättelser med invändning	257
9.2.2	Granskning av årsredovisningen för staten	258
9.3	Effektivitetsrevision	258
9.3.1	Behandling av granskningsärenden	258
9.3.2	Granskningsrapporter	259
9.4	Riksrevisionens årliga rapport	265
9.5	Intern styrning och kontroll samt internrevision	267
9.6	Utvecklingen av den ekonomiska styrningen i staten	268

Bilagor

Bilaga 1

Specifikation av statsbudgetens utgifter och inkomster för 2007

Bilaga 2

Svensk ekonomi

Bilaga 3

Fördelningspolitisk redogörelse

Bilaga 4

Fördelningen av ekonomiska resurser mellan kvinnor och män

Utdrag ur protokoll vid regeringsammanträde den 12 oktober 2006

Tabellförteckning

Utgifter.....	4
Inkomster.....	5
1.1 BNP-tillväxt, KPI, arbetslöshet och världsmarknadsefterfrågan.....	22
1.2 Försörjningsbalans.....	23
1.3 Sysselsättning, arbetslöshet, löne- och produktivitet utveckling.....	23
1.4 Nyckeltal.....	24
1.5 Offentliga finanser.....	27
1.6 Kommunsektorns finanser.....	27
1.7 Jämförelse av koldioxidutsläpp.....	31
1.8 Energi- och miljönyckeltal.....	51
2.1 Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade anslag 2006.....	60
4.1 Fastställda utgiftstak och utfall 2001–2005.....	110
4.2 Den offentliga sektorns finansiella sparande.....	110
4.3 Av riksdagen beslutade årsvisa budgetpolitiska mål.....	110
4.4 Prognos för den offentliga sektorns finansiella sparande samt budgeteringsmarginalen.....	110
4.5 Utgiftstak för staten 2006–2009.....	111
4.6 Utgiftsramar 2007.....	112
4.7 Utfall och tak för den offentliga sektorns utgifter 2004–2008.....	113
4.8 Finansiellt sparande i offentlig sektor.....	114
4.9 Föreslagna och aviserade reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition.....	116
4.10 Reformerna i förhållande till föregående år.....	117
Fortsättning av 4.10 Reformerna i förhållande till föregående år.....	118
Fortsättning av 4.10 Reformerna i förhållande till föregående år.....	119
4.11 Statsbudgetens inkomster 2004–2009.....	120
4.12 Statsbudgetens utgifter 2005–2009.....	121
4.13 Förändring av takbegränsade utgifter jämfört med föregående år.....	122
4.14 Statsbudgetens saldo 2005–2009.....	125
4.15 Statsbudgetens saldo och statens finansiella sparande.....	126
4.16 Statsbudgetens saldo samt justering för större engångseffekter.....	126
4.17 Statsskuldens förändring 2005–2009.....	127
4.18 Kommunsektorns finanser.....	128
4.19 Ålderspensionssystemet.....	129
4.20 Den offentliga sektorns finanser.....	130
5.1 Skatt på arbetsinkomster enligt gällande regler samt enligt förslaget om jobbskatteavdrag.....	138
5.2 Skattehöjningar på grund av indexuppräknings för el och vissa bränslen för år 2007 exklusive mervärdesskatt.....	156

5.3 Budgeteffekter av åtgärder på skatteområdet m.m. Bruttoeffekt, periodiserade nettoeffekter för offentlig sektor år 2007-2009 samt varaktiga effekter för offentlig sektor	165
6.1 Totala skatteintäkter fördelade sektorsvis	169
6.2 Statsbudgetens inkomster.....	169
6.3 Totala skatteintäkter fördelade på skattebaser.....	170
6.4 Totala skatteintäkter fördelade på mottagare och skattebaser, statsbudgetens inkomster samt skattekvoten –jämförelse med 2006 års ekonomiska vårproposition.....	170
6.5 Antaganden och förändringar jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition	171
6.6 Regeländringar, bruttoeffekter i förhållande till föregående år.....	173
6.7 Faktisk och underliggande utveckling för totala skatteintäkter, statens skatteintäkter samt kommunalt skatteunderlag.....	174
6.9 Skattepliktiga inkomster 2004–2009	175
6.10 Utveckling av kommunernas skatteunderlag	175
6.11 Kommunernas skatteintäkter, faktisk och underliggande utveckling.....	175
6.12 Offentliga sektorns skatteintäkter och statsbudgetens inkomster	176
6.13 Intäkter från statlig inkomstskatt	177
6.14 Skattereduktioner.....	177
6.17 Kapitalunderlag avkastningsskatt.....	181
6.19 Skatt på energi	185
6.20 Underliggande utveckling skatt på energi	185
6.21 Uppbördsförskjutningar.....	187
6.22 Betalningsförskjutningar.....	187
6.23 Övriga inkomster	187
6.24 Utgifter som ges som skattekrediteringar på budgetens inkomstsida.....	189
6.25 Aktuell prognos jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition och statsbudgeten för 2006.....	190
6.26 Skattekvoten 2004, förändring av skattekvoten 2000–2004 samt skattepliktiga transfereringars inverkan på skattekvoten för OECD-länder	192
6.27 Skattekvoten i Sverige	192
7.1 Makroekonomiska förutsättningar	196
7.2 Statsbudgetens utgifter 2006	196
7.3 Takbegränsade utgifter 2006.....	197
7.4 Beräknad förändring av anslagsbehållningar 2006.....	200
7.5 Utgifter 2006	201
7.6 Utgifter per utgiftsområde 2005–2009	203
7.7 Förändring av utgiftsramar 2007 och 2008 jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition.....	204
7.8 Förändring av takbegränsade utgifter jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition	205
7.9 Reformen i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition.....	221
Fortsättning av 7.9 Reformen i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition	222
Fortsättning av 7.9 Reformen i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition	223
7.10 Reformen i förhållande till föregående år.....	224
7.11 Volymer 2004–2009.....	230
7.12 Låneram för 2007.....	231

7.13 Investeringslån och låneramar 2001–2006.....	232
7.14 Räntekontokreditram för 2007	233
7.15 Övriga kreditramar 2007	235
7.16 Anslag vars ändamål 2007 omfattar garantiverksamhet	236
7.17 Sammanfattande redovisning av beställningsbemyndiganden avseende 2007	237
7.18 Pris- och löneomräkning för 2007	240

Diagramförteckning

1.1 Arbetslöshet, 1980-2009	24
1.2 Reallöneutveckling före skatt	24
1.3 Konsoliderad bruttoskuld och finansiellt sparande i offentlig sektor 1994-2009	26
1.4 Utgiftstak	26
1.5 Andel folkbokförda 20-64 år med viss ersättning, 1990-2006	28
1.6 Sysselsättningsgrad som andel av befolkningen 20-64 år, 2005	28
1.7 Öppen arbetslöshet bland ungdomar 2005	29
1.8 Ungdomsarbetslöshet i EU-länderna 2005	29
1.9 Konsumtion i kommunal sektor (faktisk + prognos) och demografiskt betingad konsumtion, 1990-2009	29
1.10 Marginaleffekter av att öka sitt arbetsutbud	40
1.11 Ersättningsgrad vid arbetslöshet 2007.	41
1.12 Fördelningseffekterna av regeringens förslag	41
1.13 Ginikoefficienten 1991-2007	41
4.1 Statsskuldens utveckling 2000-2050 enligt Finansdepartementets långtidskalkyl i bilaga 2, Svensk ekonomi.	113
4.2 Statsskuld i miljarder kronor och som andel av BNP 1990-2009	127
5.1 Genomsnittlig skatt enligt gällande regler (ljus linje) samt enligt förslaget om jobbskatteavdrag (mörk linje).	137
5.2 Marginalskatt enligt gällande regler (ljus linje) samt enligt förslaget om jobbskatteavdrag (mörk linje).	137
6.8 Skatt på arbete	175
6.1 Kapitalvinster, aktieprisindex och fastighetspriser, 1988-2005	179
6.15 Skatt på kapital, hushåll	179
6.2 Kapitalvinster, 1988-2009	179
6.3 Driftsöverskott och företagens rörelseresultat, 1999-2005	179
6.4 Driftsöverskott och företagens inkomstskatt, 1994-2009	180
6.16 Skatt på företagsvinster	180
6.5 Skatt på företagsvinster som andel av BNP, 1991-2009	180
6.6 Förmögenhetsskatt, fysiska personer, 1991-2009	182
6.18 Skatt på konsumtion och insatsvaror	182
6.7 Hushållens konsumtion per varugrupp 2000-2009	183
6.8 Konsumtion av tobak 1998-2009	184
6.9 Skatteintäkter per produktslag 1998-2009	184
6.10 Privat införsel av sprit 2002-2006	184
6.11 Skatt på energi 2000-2009	185
6.12 Antal registrerade person- och lastbilar och fordonsskatteintäkter 1996-2006	186
7.1 Skillnad mellan utgiftsprognos för 2006 och i statsbudgeten anvisade medel för 2006	198
7.2 Myndigheternas investeringslån juni 1993-juni 2006	232

1

Finansplan

Riktlinjer för den ekonomiska politiken och
budgetpolitiken

1 Finansplan

Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

1.1 Det skall bli mer lönsamt att arbeta och driva företag

Samhällets utveckling är beroende av människors vilja att arbeta, förmåga att ta ansvar, uppfinningsrikedom, företagsamhet och deras mod att investera i framtiden. Sverige är på många sätt ett land som tagit vara på dessa drivkrafter. Samtidigt finns det alltför många tecken på att vi inte tar tillvara potentialen hos dem som lever i vårt samhälle. Det tydligaste tecknet på detta är att över en miljon människor i dag står utanför arbetsmarknaden. Trots en stark tillväxt råder ett stort utanförskap på arbetsmarknaden.

Sverige står även inför andra stora utmaningar. Efterfrågan på välfärdstjänster ökar när befolkningen åldras. Globaliseringen ställer krav på den svenska ekonomins anpassningsförmåga och flexibilitet. Miljöutmaningarna, inte minst klimatförändringarna, är globala och påverkar livsbetingelserna i hela världen.

Regeringens politik skall lägga grunden för en långsiktigt sund ekonomisk utveckling, skapa utrymme för ökad välfärd samt öka makten för enskilda och familjer i deras egen vardag. I Bankerydsuppgörelsen och i valmanifestet presenterades huvuddragen i regeringens program. I denna budgetproposition föreslår och aviserar regeringen ett stort antal åtgärder för att förverkliga detta program.

Det är av avgörande vikt att möta den demografiska utmaningen genom att upprätthålla långsiktigt uthålliga offentliga finanser. Överskotts målet för den offentliga sektorns finansiella sparande skall därför

upprätthållas. Under den kommande mandatperioden kommer varje reform att prövas mot vad samhällsekonomin tål.

Genom att bryta utanförskapet på arbetsmarknaden, skapa fler jobb och fler företag kan välfärden säkras. Regeringen presenterar därför ett brett program för arbete och företagande.

För det första föreslår regeringen reformer som gör det mer lönsamt att arbeta. En stor inkomstskattereform föreslås, där tyngdpunkten ligger på att göra det mer lönsamt att arbeta för låg- och medelinkomsttagare. På sikt avser regeringen att föreslå ytterligare sänkningar av inkomstskatterna utöver det som föreslås i denna budgetproposition. Arbetslinjen skall tydliggöras i arbetslöshetsförsäkringen. Att det finns en ersättning vid tillfälliga perioder av arbetslöshet bidrar till att människor blir tryggare och vågar pröva nya arbeten, men arbetslöshetsförsäkringen skall inte vara en långsiktig försörjning. Regeringen anser att arbetslinjen i arbetslöshetsförsäkringen måste tydliggöras genom förändringar i ersättning och villkor i försäkringen. Sjukförsäkringen skall ha som mål att bevara tryggheten för den som drabbas av sjukdom eller gör sig illa. Samtidigt skall den ge motiv och möjlighet att återgå till arbete. Regeringen anser att ersättningen kan bevaras på nuvarande nivå också framöver, samtidigt som regeringen föreslår att beräkningen av den inkomst som skall ligga till grund för sjuklön och sjukpenning förändras.

För det andra föreslår regeringen en rad reformer som gör det enklare och mindre kostsamt att anställa. Nystartsjobb införs för att

ge en ny chans för dem som under lång tid inte har arbetat att komma tillbaka till arbete. Regeringen anser att kostnaderna för att anställa ungdomar skall sänkas. Regeringen anser det också angeläget att sänka arbetsgivaravgifterna i vissa tjänstebranscher. Regeringen kommer att återkomma med förslag om en skattereduktion för privatpersoners köp av hushållstjänster som bör kunna träda i kraft under 2007. Regeringen anser att Arbetsmarknadsverket skall reformeras från grunden. Regeringen föreslår att arbetsmarknadspolitikens omfattning reduceras, både genom att antalet personer i programmen minskar och genom att ett antal åtgärder fasas ut.

För det tredje föreslår regeringen en rad åtgärder som förbättrar Sveriges företagsklimat och gör det mer lönsamt att driva företag. Ytterligare reformer av beskattningen av fåmansbolag, de s.k. 3:12-reglerna, föreslås. Regeringen avser att avskaffa förmögenhets-skatten och som ett första steg föreslås att skatten halveras på finansiella tillgångar. Vidare föreslår regeringen att arbetsgivarnas sjuklöne-ansvar efter andra sjukveckan avskaffas. Regeringen föreslår också att en satsning görs för att öka kvinnors företagande.

Att utbildning och forskning håller hög kvalitet är avgörande för ett lands tillväxt och välfärd. Varje samhälle har en skyldighet att ge alla barn och ungdomar en utbildning som förbereder dem för vuxenlivet. Regeringen avser prioritera kunskap i skolan och föreslår därför en rad åtgärder för att stärka utbildningen. Regeringen avser också att under mandatperioden genomföra insatser för att stärka den svenska forskningen.

Utöver satsningen på att öka sysselsättningen, göra det mer lönsamt att arbeta och driva företag samt stärka utbildning och forskning, föreslår regeringen satsningar på att öka tryggheten och valfriheten inom vården och omsorgen. Valfärden skall även i framtiden vara solidariskt finansierad och fördelas efter behov. Men för att klara en ökande efterfrågan krävs nytänkande. Regeringen avser att under mandatperioden genomföra förändringar som syftar till att öka mångfalden och konkurrensen mellan olika aktörer inom vård och omsorg. Regeringen föreslår att ytterligare 250 miljoner kronor avsätts till den nationella vårdgarantin under 2007. Den psykiatriska vården föreslås få en förstärkning med ytterligare 500 miljoner

kronor för 2007 och 2008 och därefter 250 miljoner kronor per år. Därutöver aviserar regeringen för 2008 att ett riktat statsbidrag om 300 miljoner kronor införs för att förbereda en Fritt val-reform inom äldreomsorgen i kommunerna.

Regeringen avser också genomföra en förändrad familjepolitik under mandatperioden som syftar till mer valfrihet, ökad jämställdhet, större mångfald i förskolan och barnomsorgen och mer tid med barnen. För att åstadkomma detta avser regeringen att under mandatperioden återkomma med förslag om en barnomsorgs-peng, införa en jämställdhetsbonus, möjliggöra ett kommunalt vårdnadsbidrag och stärka förskolans pedagogiska uppdrag i takt med barnens ålder.

Den offentliga sektorns utgifter motsvarar omkring hälften av värdet på allt som produceras i Sverige under ett år. Det vilar därför ett stort ansvar på den ekonomiska politiken att ta vara på varje skattekrona på ett effektivt sätt. God hushållning med de gemensamma resurserna handlar både om att motverka fusk i skatte- och förmånssystemen och om att öka effektiviteten i den offentliga sektorn. Regeringen föreslår därför en rad åtgärder för att minska fusk och överutnyttjande inom skatte- och välfärds-systemen. Regeringen har också för avsikt att under mandatperioden genomföra förändringar som syftar till att öka mångfalden av aktörer inom vård, utbildning och omsorg. Därigenom kan effektiviteten öka och utvecklingen av styr- och produktionsformer påskyndas. Regeringen avser också genomföra en samlad översyn av hela den statliga myndighetsstrukturen.

Processen efter regeringsskiftet

Efter ett val som inneburit ett regeringsskifte skall budgetpropositionen enligt tilläggsbestämmelse 3.2.1 i riksdagsordningen överlämnas till riksdagen inom tio dagar efter det att en ny regering tillträtt. Denna snäva tidsram är ett resultat av den omläggning av budgetåret till kalenderår som infördes 1996. Enligt förarbetena är den allvarligaste nackdelen med reformen att en nyutträd regering endast kommer att få marginellt genomslag för sin ekonomiska politik i den första budgetpropositionen.

Det är första gången sedan reformen genomfördes som en regering efter ett regeringsskifte skall överlämna en

budgetproposition. Regeringen har varit väl förberedd för budgetarbetet. Trots de farhågor som uttalades i förarbetena till reformen, överlämnar regeringen till riksdagen ett budgetförslag för 2007 som innehåller många av regeringens viktiga reformförslag. En fullständig omarbetning av samtliga delar av budgeten i enlighet med regeringens politik har emellertid inte varit möjlig under den korta tid som stått till regeringens förfogande. Tilläggsbudgetarna under 2007 kan därför komma att bli mer omfattande än vad som varit fallet under senare år och kan även innebära att betydande förändringar skall träda i kraft under året.

1.2 Det ekonomiska läget

1.2.1 Fortsatt stark global tillväxt

Den internationella konjunkturen är fortsatt mycket stark. I år väntas bruttonationalprodukten (BNP) i världen för tredje året i rad växa med närmare 5 procent. Nästa år förutses en mild avmattning i den globala ekonomin då tillväxten i de större regionerna dämpas. BNP-tillväxten i världen väntas uppgå till 4,6 procent nästa år. Förutsättningarna för svensk export bedöms därför vara fortsatt goda.

Tabell 1.1 BNP-tillväxt, KPI, arbetslöshet och världsmarknadsefterfrågan

Procentuell förändring, om annat ej anges

	2005	2006	2007	2008	2009
Bruttonationalprodukt					
Världen	4,7	5,0	4,6	4,2	4,0
Förenta staterna	3,2	3,3	2,5	2,8	3,0
Japan	2,6	3,0	2,5	2,0	1,7
Euroområdet	1,4	2,3	1,9	1,9	1,9
Norge	2,3	2,5	2,5	2,7	2,7
Danmark	3,2	2,9	2,1	2,0	2,1
Finland	2,9	4,3	2,8	2,6	2,6
Konsumentpriser¹					
Förenta staterna	3,4	3,5	2,7	2,5	2,4
Euroområdet	2,1	2,3	2,2	2,0	1,9
Japan	-0,3	0,6	1,3	1,9	2,0
Världsmarknadsefterfrågan²					
	7,5	9,2	6,5	6,5	6,6

¹HIKP för euroområdet och KPI för Förenta staterna och Japan.

²Världsmarknadsefterfrågan skattar importefterfrågan i samtliga länder som Sverige exporterar till.

Källor: Nationella källor, Eurostat och Finansdepartementet.

Den amerikanska ekonomin bromsar in. Den åtstramning av penningpolitiken som genomförts har ännu inte fått fullt genomslag på tillväxten samtidigt som inbromsningen på fastighetsmarknaden har intensifierats. Detta bidrar till att tillväxten dämpas ytterligare såväl i år som nästa år.

I euroområdet har BNP-tillväxten stärkts betydligt under loppet av 2006. I huvudsak drivs tillväxten av en fortsatt stark investeringskonjunktur. Under nästa år väntas konjunkturen mattas till följd av en svagare global efterfrågan och en stramare penningpolitik.

Den starka konjunkturen i de nordiska länderna drivs av en hög inhemsk efterfrågan. Under loppet av innevarande år förutses dock investeringstillväxten dämpas betydligt. Även tillväxttakten i hushållens konsumtion väntas

avta något. Sammantaget väntas BNP i Norden, exklusive Sverige, öka med 3,2 procent i år och 2,4 procent nästa år. Likaså i Japan har inhemska faktorer drivit på den ekonomiska utvecklingen. Nästa år bidrar en något mer dämpad inhemsk efterfrågan till en svagare BNP-tillväxt.

1.2.2 Stigande men fortsatt låga räntor

De internationella obligationsräntorna har stigit sedan ett år tillbaka. Bidragande till ränteuppgången har varit en stark internationell konjunktur och ett ökat internationellt inflationstryck, vilket resulterat i förväntningar om en stramare penningpolitik.

Sedan mitten av sommaren har dock en ökad osäkerhet om den amerikanska konjunkturutvecklingen bidragit till en nedgång i obligationsräntorna och de är i ett historiskt perspektiv alltjämt relativt låga i förhållande till den starka internationella konjunkturen.

Mot bakgrund av en svagare konjunkturutveckling bedöms den amerikanska centralbanken avsluta åtstramningen och under andra halvåret 2007 väntas de sänka styrräntan. Riksbanken och ECB väntas dock fortsätta att strama åt penningpolitiken.

De stora internationella börserna har fortsatt att stiga. Bidragande till den goda börsutvecklingen är framför allt stigande vinster och ett fortsatt lågt ränteläge.

Under 2006 har förväntningar om minskade ränteskillnader bidragit till att dollarn försvagats medan kronan stärkts. I takt med att ränteskillnaderna mellan Sverige och omvärlden minskar väntas kronan stärkas ytterligare.

1.2.3 Hög svensk BNP-tillväxt

Den svenska BNP-tillväxten har varit stark under inledningen av 2006. Bakgrunden till utvecklingen är att efterfrågan har växt på bred front, såväl inhemskt som från utlandet. Exporten har ökat, den starka investeringskonjunkturen har hållit i sig och hushållens konsumtion har utvecklats starkt.

BNP-tillväxten dämpas framöver, men blir ändå hög sett i ett historiskt perspektiv. Exporten fortsätter att öka som en följd av en god efterfrågan på svenska produkter i utlandet. Den starka investeringstillväxten mattas. Ett

högt kapacitetsutnyttjande i industrin, god lönsamhet och ett förhållandevis lågt ränteläge bidrar till att investeringsnivån ändå bedöms förbli fortsatt hög. Därmed kommer produktionskapaciteten att byggas ut i god takt. Hushållens konsumtion väntas växa kraftigt under prognosperioden som en följd av en stark sysselsättningsutveckling, snabbt ökande disponibla inkomster och en i utgångsläget god förmögenhetsställning. Den offentliga konsumtionen stiger främst inom kommunsektorn och gynnas av starka kommunfinansier.

Sammanfattningsvis väntas den svenska BNP-tillväxten bli 4,0 procent i år och 3,3 procent 2007. Om hänsyn tas till kalenderjustering, beräknas BNP växa med 4,4 procent i år och 3,4 procent 2007.

Tabell 1.2 Försörjningsbalans

Procentuell förändring

	2005	2006	2007	2008	2009
Hushållens konsumtionsutgifter	2,4	3,6	4,2	3,6	3,1
Offentliga konsumtionsutgifter	0,7	1,4	1,5	1,0	0,6
Statliga	-1,5	0,5	0,0	0,1	0,4
Kommunala	1,6	1,7	2,0	1,3	0,7
Fasta bruttoinvesteringar	8,5	7,2	3,3	3,6	3,6
Lagerinvesteringar ¹	-0,2	-0,2	0,1	0,1	0,0
Export	6,4	8,3	6,4	6,1	5,9
Import	7,3	7,6	7,1	6,4	6,1
BNP, faktisk	2,7	4,0	3,3	3,1	2,7
BNP, kalenderkorrigerad	2,7	4,4	3,4	3,0	2,7

¹ Bidrag till BNP-tillväxten, procentenheter.

Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

1.2.4 Arbetsmarknaden

Efter att ha utvecklats svagt under fyra års tid stärktes sysselsättningen under andra halvåret 2005. Den positiva sysselsättningsutvecklingen har fortsatt under 2006. Däremot har arbetslösheten inte utvecklats lika gynnsamt. Detta förklaras framför allt av att arbetskraftsdeltagandet har stigit i takt med att sysselsättningen ökat. Den öppna arbetslösheten har hållits tillbaka genom omfattande arbetsmarknadspolitiska program trots det starka konjunkturläget. Om inte antalet deltagare i arbetsmarknadspolitiska program

ökat under samma period skulle den öppna arbetslösheten ha varit ännu högre.

Flera indikatorer pekar på att den positiva sysselsättningsutvecklingen kommer att fortsätta under prognosperioden. Antalet nyanmälda lediga platser som anmälts till landets arbetsförmedlingar ökar och enligt Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer är företagens anställningsplaner positiva inom byggsektorn och stora delar av tjänstesektorn.

Regeringens politik har en positiv effekt på såväl sysselsättning, arbetskraftsutbud som arbetslöshet.

Tabell 1.3 Sysselsättning, arbetslöshet, löne- och produktivitetsutveckling

	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sysselsatta ¹	4 263	4 335	4 401	4 444	4 472
Reguljär sysselsättningsgrad ²	77,4	77,7	79,0	79,8	80,2
Öppen arbetslöshet ³	6,0	5,6	5,8	5,0	4,3
Konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska program ³	2,7	3,1	1,9	1,4	1,5
Total arbetslöshet ³	8,7	8,7	7,7	6,3	5,8
Timplön	3,1	3,2	3,7	3,7	3,8
Produktivitetsutveckling i näringslivet⁴	2,4	3,6	2,5	2,4	2,8

¹ Tusental

² I åldern 20–64 år

³ Som andel av arbetskraften

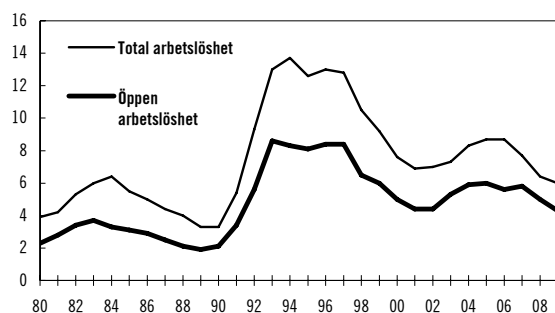
⁴ Icke dagkorrigerad

Källor: Statistiska centralbyrån, Arbetsmarknadsstyrelsen, Medlingsinstitutet och Finansdepartementet.

I rådande konjunkturläge då sysselsättningen utvecklas väl föreslår regeringen att antalet personer i arbetsmarknadspolitiska program minskas med 52 000 under 2007 jämfört med 2006. Det kommer rent tekniskt att verka något dämpande på sysselsättningsutvecklingen 2007 eftersom många av deltagarna i dessa program klassificeras som sysselsatta i statistiken. Trots detta väntas sysselsättningen utvecklas starkt under nästa år, vilket bland annat beror på att regeringens politik gör det mer lönsamt att arbeta. Antalet sysselsatta beräknas öka med 67 000 personer 2007. Den totala arbetslösheten, dvs. öppet arbetslösa och personer i konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska program, kommer att sjunka märkbart under de kommande åren.

Diagram 1.1 Arbetslöshet, 1980-2009

Procent av arbetskraften

Anm. Total arbetslöshet är summan av öppen arbetslöshet och personer i arbetsmarknadspolitiska program

Källor: Statistiska centralbyrån, Arbetsmarknadsstyrelsen och Finansdepartementet

Tabell 1.4 Nyckeltal

	2005	2006	2007	2008	2009
Inflation ¹	0,5	1,6	2,5	2,0	1,9
Timlön	3,1	3,2	3,7	3,7	3,8
Öppen arbetslöshet ^{2,3}	6,0	5,6	5,8	5,0	4,3
Arbetsmarknadspolitiska program ²	2,7	3,1	1,9	1,4	1,5
Antal sysselsatta	0,8	1,7	1,5	1,0	0,6
Real disponibel inkomst	1,8	3,0	4,2	2,4	2,3
Hushållens nettosparkvot, nivå ⁴	4,1	3,6	3,7	2,6	1,9
Bytesbalans ⁵	6,4	6,8	7,7	7,6	7,7
Tysk ränta, 10-årig statsobligation ⁶	3,37	3,85	4,15	4,20	4,20
Svensk ränta, 10-årig statsobligation ⁶	3,38	3,80	4,20	4,30	4,35
Reporänta ⁶	1,50	3,00	3,75	3,75	4,00
TCW-index ⁶	131	126	123	122	122

¹KPI, årsgenomsnitt.

²Procent av arbetskraften.

³Siffrorna avser Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökning efter omläggningen av statistiken.

⁴Exklusive sparande i avtalspensioner.

⁵Procent av BNP.

⁶Slutkurser.

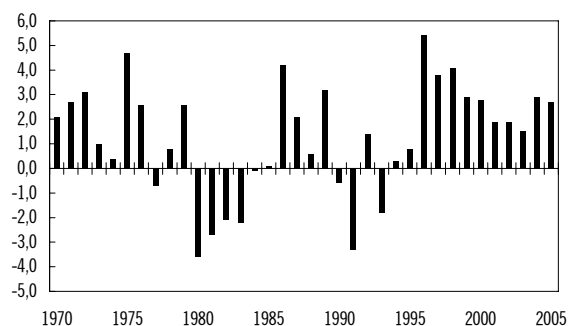
Källor: Statistiska centralbyrån, Arbetsmarknadsstyrelsen, Riksbanken och Finansdepartementet.

1.2.5 Löner

Under 2007 väntas reallönerna efter skatt öka kraftigt till följd av de inkomstskattesänkningar som regeringen föreslår i budgetpropositionen, men även till följd av den positiva situationen på arbetsmarknaden. Industriavtalet och en hög trovärdighet för Riksbankens inflationsmål har en normgivande effekt, vilket tillsammans med ett relativt lågt resursutnyttjande dämpar risken för alltför höga avtalsökningar.

Diagram 1.2 Reallöneutveckling före skatt

Procentuell förändring

Källor: Statistiska centralbyrån, Medlingsinstitutet och Finansdepartementet.

1.2.6 Låg inflation

Under andra hälften av 2005 och början av 2006 har försvagningen av den svenska kronan och höga priser på el, olja och bensin dragit upp inflationen, men det inhemska inflationstrycket har förblivit lågt.

Under återstoden av 2006 och en stor del av 2007 bedöms de höga energipriserna fortsätta att hålla uppe inflationen, men därefter väntas sjunkande energipriser och starkare krona bidra till att hålla ned inflationen.

Det bedöms för närvarande finnas betydande lediga resurser att tillgå på arbetsmarknaden och det inhemska inflationstrycket förblir därför fortsatt lågt. Framöver stiger inflationstrycket gradvis. Den samlade effekten av de åtgärder som föreslås och aviseras i denna proposition bedöms bidra till att inflationstrycket kommer att vara fortsatt lågt, trots att sysselsättningen växer snabbare.

Sammantaget beräknas den underliggande inflationen, mätt med Riksbankens mått UNDEX, som exkluderar de direkta effekterna

av ändrade räntor, skatter och subventioner, uppgå till cirka 1,7 procent i slutet av 2007. Inflationen mätt med konsumentprisindex (KPI) väntas under hela prognosperioden vara högre än den underliggande inflationen mätt med UNDI1X främst till följd av stigande bostadsräntor.

Regeringen stödjer penningpolitikens inriktning och står bakom inflationsmålet.

1.2.7 Åren 2008 och 2009

Det är svårt att förutsäga konjunktursvängningar på längre sikt. Åren 2008 och 2009 bygger därför på en bedömning om hur stort resursläget är i utgångsläget och hur stor potentiell tillväxt är framöver. På arbetsmarknaden bedöms fortfarande resursutnyttjandet vara lågt 2007, vilket innebär att BNP och sysselsättning kan fortsätta att växa i god takt även 2008 och 2009. År 2009 antas ekonomin ha nått fullt resursutnyttjande. Den reguljära sysselsättningsgraden i åldern 20-64 år stiger till 80,2 procent 2009 och den öppna arbetslösheten faller till 4,3 procent.

1.3 Offentliga finanser

Ett viktigt mål för finanspolitiken är att säkerställa att utvecklingen av de offentliga finanserna är uthållig för att därmed kunna säkra den långsiktiga välfärdsutvecklingen.

För att skapa förutsättningar för långsiktighet i den ekonomiska politiken infördes i mitten av 1990-talet en avsevärt stramare budgetprocess. Två mål infördes; dels ett flerårigt utgiftstak för staten, dels ett mål för den offentliga sektorns finansiella sparande (överskottsmålet). De budgetpolitiska målen som riksdagen har beslutat ligger fast. Det betyder att

- de takbegränsade utgifterna skall rymmas inom beslutade utgiftstak för staten

- den offentliga sektorns finansiella sparande skall uppgå till 2 procent av BNP över en konjunkturcykel.

Erfarenheterna av det finanspolitiska ramverket är i huvudsak goda och det finns starka skäl till att i allt väsentligt bibehålla detta ramverk. Samtidigt är det viktigt att ta till vara de erfarenheter som gjorts under de cirka 10 år som

ramverket varit i kraft. Det är därför nödvändigt med en översyn av det finanspolitiska ramverket för att se hur ramverket kan förbättras och vidareutvecklas. En ökad grad av öppenhet och tydlighet kring finanspolitiken kan vara av värde. Regeringen avser återkomma till riksdagen i denna fråga.

Eurostat har beslutat att från och med 2007 skall sparandet i premiepensionssystemet inte räknas in i den offentliga sektorns finansiella sparande. Regeringen återkommer med förslag i den ekonomiska vårpropositionen 2007 hur Eurostats beslut kommer att påverka målet för den offentliga sektorns finansiella sparande.

1.3.1 Överskott i de offentliga finanserna

Den demografiska utvecklingen kommer att leda till ökade resurskrav inom den offentliga sektorn, främst efter 2010. Ett överskott motsvarande 2 procent av BNP ökar den offentliga nettoförmögenheten. Detta förbättrar möjligheterna att möta dessa krav, med en rimlig fördelning av skatter och förmåner mellan generationer. Varje generation har ett moraliskt ansvar att inte skjuta en nettoskuld på kommande generationer. Dagens medborgare bör inte bevilja sig förmåner som framtida generationer får betala. En mindre statsskuld leder också till mindre sårbarhet för yttre förändringar och därmed ett ökat förtroende för den svenska ekonomin.

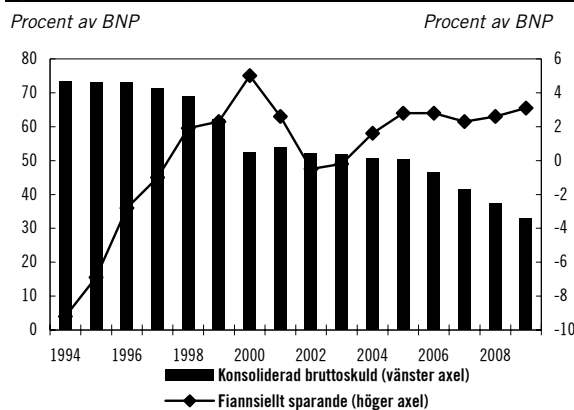
Målet för finanspolitiken bör vara att minska den offentliga skuldsättningen. Det målet ska nås genom att upprätthålla ett överskott i de offentliga finanserna som motsvarar 2 procent av BNP i genomsnitt över konjunkturcykeln i enlighet med nuvarande målsättning. Detta möjliggör stabila skattesatser på en lägre nivå än i dag och gynnar i sin tur tillväxt och sysselsättning.

Regeringen föreslår i denna budgetproposition omfattande reformer på arbetsmarknadsområdet och inom välfärdssektorn. Det finansiella sparandet i de offentliga finanserna kommer att uppgå till drygt 2 procent 2007 för att därefter förstärkas ytterligare. Det finansiella sparandet bedöms vara väl i linje med överskottsmålet de närmaste åren.

Detta medför att den konsoliderade bruttoskulden kommer att sjunka kraftigt de kommande åren samtidigt som den offentliga

sektorns nettoförmögenhet ökar. Dessutom kommer skattekvoten successivt att sjunka de kommande åren (se tabell 1.5).

Diagram 1.3 Konsoliderad bruttoskuld och finansiellt sparande i offentlig sektor 1994–2009

Källa: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet

1.3.2 Utgiftstaken

Fleråriga utgiftstak för staten är ett viktigt budgetpolitiskt åtagande för riksdagen och regeringen, och främjar trovärdigheten i den ekonomiska politiken. De bidrar till god budgetdisciplin och understödjer överskotts-målet om 2 procents finansiellt sparande över en konjunkturcykel. Överskotts-målet ger förutsättningar för en successiv minskning av statsskulden innan de demografiskt betingade kostnaderna bedöms öka.

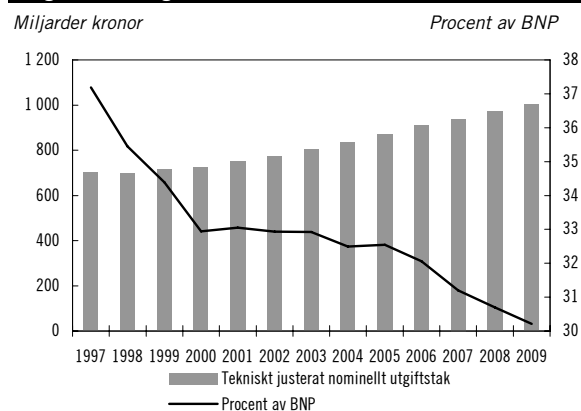
Utgiftstaken bidrar till god budgetdisciplin genom att förhindra att tillfälligt högre inkomster används för att finansiera varaktigt högre utgifter. Utgiftstaket för staten tydliggör även behovet av prioriteringar mellan utgiftsområden, och förebygger en utveckling där skatteuttaget måste höjas till följd av bristfällig utgiftskontroll. Genom utgiftstaken stärks omvärldens tilltro till den svenska budgetpolitiken.

Inledningsvis efter 1996 föreslog regeringen utgiftstak för det tredje tillkommande budgetåret, men har på senare år avvikit från denna norm vid ett antal tillfällen. Sedan systemet infördes har utgiftstaken klarats samtliga år och bidragit till en stram budgetpolitik och sunda offentliga finanser. Emellertid har det funnits ökande tendenser till finansiering utanför utgiftstaken som har ökat

riskan för en gradvis erodering av trovärdigheten, däribland utgifter via skattekrediteringar på budgetens inkomstsida. Utgiftstakens transparens och dess funktion är viktiga för regeringen. Regeringen tar därför i denna budgetproposition ökade steg mot tydlighet och transparens genom att minska dessa krediteringar. Regeringen avser även att till 2007 års ekonomiska vårproposition återkomma med en översyn av det finansiella ramverket.

Utgiftstaken bör normalt fastställas för tre år framåt. Detta är en viktig princip för att värna långsiktigheten i de offentliga utgifterna. Regeringen föreslår att utgiftstaket för 2007 sänks med 11 miljarder kronor till 938 miljarder kronor. För 2008 har hittills endast en bedömning av utgiftstaket gjorts. Regeringen föreslår nu att utgiftstaket för 2008 sätts till 971 miljarder kronor, också en sänkning med 11 miljarder kronor i förhållande den tidigare bedömningen. Regeringen bedömer att ett utgiftstak på 1 003 miljarder för 2009 är lämpligt. Regeringen har på den korta tid som funnits tillgänglig gjort bedömningen att det är viktigt att återgå till den tidigare ordningen med utgiftstak för det tredje tillkommande budgetåret. Den knappa tiden har dock inte gjort en fullständig genomgång i förhållande till frågans betydelse möjlig. Regeringens avsikt är att under 2007 föreslå ett utgiftstak för 2009 på basis av denna bedömning och även lägga fram förslag till utgiftstak för 2010. Avsikten är att tillkommande reformer skall finansieras inom det beräknade taket. Regeringens anser att utgiftstaket för staten skall minska svagt i förhållande till potentiell BNP.

Diagram 1.4 Utgiftstak

Källa: Finansdepartementet

Tabell 1.5 Offentliga finanser

Procent av BNP

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Utgiftskvot	60,0	57,8	57,2	54,2	53,7	55,3	55,4	53,8	53,5	52,8	51,3	50,5	49,8
Inkomstkvot	59,0	59,7	59,5	59,2	56,4	54,8	55,3	55,4	56,3	55,6	53,6	53,1	52,8
Skattekvot inkl. EU	52,1	52,7	53,3	53,4	51,4	49,7	50,1	50,5	51,1	50,5	48,1	47,8	47,6
Finansiellt sparande	-1,0	1,9	2,3	5,0	2,6	-0,5	-0,2	1,6	2,8	2,8	2,3	2,6	3,1
Nettoskuld	22,8	19,9	9,1	1,2	-2,9	3,0	-1,5	-5,7	-12,4	-15,4	-16,9	-18,7	-20,8
Konsoliderad bruttoskuld	71,4	68,8	62,2	52,3	53,8	52,0	51,8	50,5	50,3	46,5	41,5	37,4	33,0

Källa: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet

1.3.3 Ekonomin i kommunsektorn

En god ekonomi i kommunsektorn är avgörande för välfärden. Det ekonomiska resultatet för sektorn har successivt förbättrats under de senaste åren. Under 2005 ökade andelen kommuner och landsting som redovisade överskott. Totalt redovisade den kommunala sektorn ett ekonomiskt resultat på 13 miljarder kronor, vilket torde vara i nivå med s.k. god ekonomisk hushållning. Sektorns finansiella sparande uppgick till 14 miljarder kronor.¹

Tabell 1.6 Kommunsektorns finanser

Miljarder kronor om ej annat anges

	2005	2006	2007	2008	2009
Inkomster	627	662	691	720	747
Skatter och statsbidrag	539	571	597	621	643
Procent av BNP	20,2	20,2	19,8	19,7	19,4
Övriga inkomster	88	90	94	99	103
Utgifter	613	643	676	707	737
Konsumtion	527	552	584	612	640
Volymförändring %	1,6	1,7	2,0	1,3	0,7
Övriga utgifter	86	91	92	94	97
Finansiellt sparande	14	19	15	13	10
Procent av BNP	0,5	0,7	0,5	0,4	0,3
Resultat före extraordinära poster	13	22	13	11	7

Anm.: Statsbidrag och skatter redovisas tillsammans eftersom effekten av reformer som påverkar skatteunderlaget neutraliseras genom justeringar av statsbidragen.

Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

En stark utveckling av skatteunderlaget och ökade statsbidrag väntas medföra att överskottet

ytterligare stärks i år. Dessutom medför slutregleringar av skatterna avseende 2005 att resultatet i år ökar med cirka 3 miljarder kronor. Det ekonomiska resultatet beräknas i år bli 22 miljarder kronor.

Skatteunderlaget väntas till följd av bland annat stigande sysselsättning fortsätta växa stabilt under 2007, vilket tillsammans med ökade statsbidrag medför ytterligare förstärkning av sektorns finanser.

För 2008 och 2009 beräknas inkomstökningen avta något. Samtidigt väntas den reala konsumtionen öka med 0,7–1,3 procent, trots att flera arbetsmarknadspolitiska program då fasas ut. Sammantaget innebär detta att det ekonomiska resultatet successivt beräknas minska 2008 och 2009.

Regeringen prioriterar generella bidrag framför specialdestinerade statsbidrag. Därför föreslås att två riktade satsningar till personalförstärkningar i förskolan respektive kommunal vuxenutbildning redan 2007 överförs till det generella bidraget. År 2007 höjs det generella bidraget till kommunsektorn med 1 miljard kronor och ytterligare 5 miljarder kronor 2008 i enlighet med vad som tidigare aviserats i budgetpropositionen för 2006.

1.4 Utmaningar för Sverige

1.4.1 Utanförskapet på arbetsmarknaden

Trots den goda tillväxten och förbättringarna på arbetsmarknaden utgör utanförskapet ett kvarvarande stort problem. Förra året stod exempelvis drygt 17 procent av den arbetsföra befolkningen (20–64 år) utanför arbetskraften.

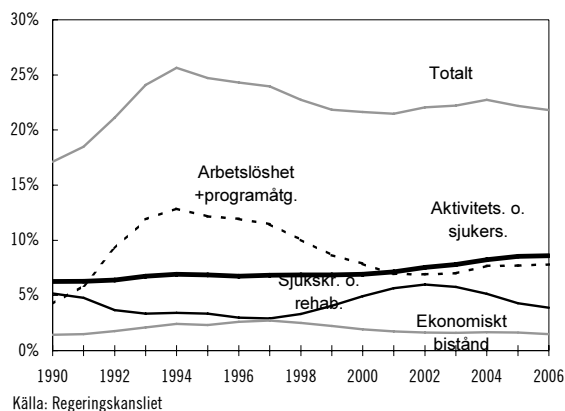
¹ Med ekonomiskt resultat avses här resultat före extraordinära poster.

Bland personer i arbetskraften var 6 procent öppet arbetslösa och bland de sysselsatta var knappt 6 procent undersysselsatta.

Ett annat sätt att illustrera problemet ges av andelen av befolkningen i arbetsför ålder som försörjs genom socialförsäkringssystemen och ekonomiskt bistånd. Antalet personer som försörjdes med sociala ersättningar 2005 motsvarade drygt 1 miljon², eller drygt 21 procent av de folkbokförda i åldern 20–64 år (se diagram 1.5). Under 2006 får drygt 12 procent av befolkningen i arbetsför ålder ohälsorelaterade ersättningar (sjuk- och rehabiliteringspenning samt aktivitets- och sjukersättning), nära 8 procent arbetsmarknadsrelaterade ersättningar och cirka 1,5 procent ekonomiskt bistånd. Som framgår av diagram 1.5 har den totala andelen personer som får dessa typer av ersättningar varit i det närmaste konstant sedan 1999. Däremot har fördelningen mellan olika typer av ersättningar förskjutits, främst genom att arbetsmarknadsrelaterade ersättningar minskat medan ohälsorelaterade ersättningar ökat.

Diagram 1.5 Andel folkbokförda 20–64 år med viss ersättning, 1990–2006

Procent av folkbokförda

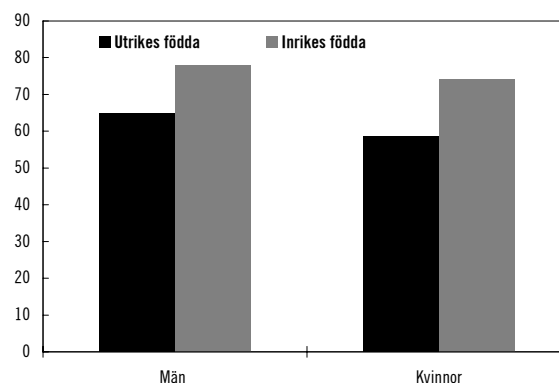
Under de senaste åren har andelen personer med sjuk- och rehabiliteringspenning minskat något, men från en hög nivå. Detta har inte inneburit att den totala ohälsan minskat i motsvarande mån, eftersom andelen personer med sjuk- och aktivitetsersättning (tidigare förtidspension) samtidigt ökat. Ju längre bort från arbetsmarknaden de olika försäkringssystemen tar människor, desto svårare är det att återvända. Det är därför mycket bekymmersamt att

aktivitets- och sjukersättningarna ökat trendmässigt under så lång tid som de gjort. Antalet personer med aktivitets- och sjukersättning är i dag mer än 550 000, vilket utgör hela 10 procent av de folkbokförda i åldern 20–64 år.

Situationen på arbetsmarknaden är särskilt bekymmersam för personer med utländsk bakgrund. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden är lägre (se diagram 1.6), långtidsarbetslösheten högre och andelen tidsbegränsade anställningar större bland utrikes födda i jämförelse med födda i Sverige. Skillnaderna är dock stora mellan olika grupper av invandrare beroende på ursprungsland, utbildningsnivå, erfarenheter m.m.

Diagram 1.6 Sysselsättningsgrad som andel av befolkningen 20–64 år, 2005

Procent

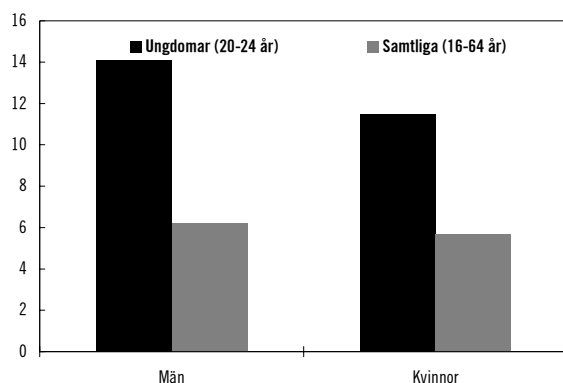

Ungdomars ställning på arbetsmarknaden är svag i Sverige. Ungdomarnas etableringsålder (dvs. den ålder vid vilken 75 procent av befolkningen är sysselsatt) var 2004 hela 27 år, att jämföra med 21 år under de starka arbetsmarknadsåren 1988–1990. Ökningen av etableringsåldern kan delvis förklaras av att fler ungdomar studerar allt längre tid, men det är också en följd av att unga, och då framför allt utrikes födda, har svårare än övriga att få fotfäste på arbetsmarknaden. De ungas problem på arbetsmarknaden märks också genom att ungdomars arbetslöshet är betydligt högre än för andra grupper, se diagram 1.7.

² avser s.k. helårsekvivalenter

Diagram 1.7 Öppen arbetslöshet bland ungdomar 2005

Procent av arbetskraften

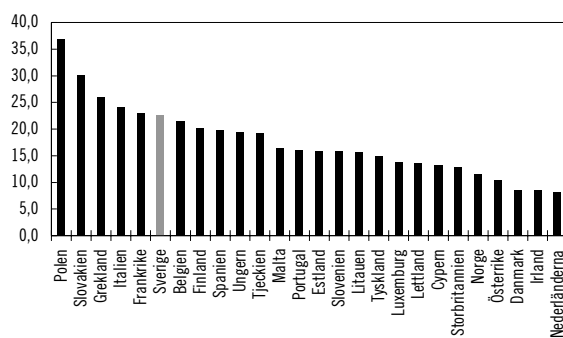

Källor: Statistiska centralbyrån, AKU

Bland de studerande finns också ett stort antal personer som är latent arbetssökande, dvs. studerande som aktivt sökt och kunnat ta ett arbete. Förra året var cirka 50 000 heltidsstuderande ungdomar i ålder 16-24 år latent arbetssökande. Det stora antalet latent arbetssökande bland de heltidsstuderande bidrar också till att Sverige enligt EU:s definition av öppen arbetslöshet, där de latent arbetssökande heltidsstuderande ingår, i dag har en ungdomsarbetslöshet som är bland de högsta i EU (se diagram 1.8).

Diagram 1.8 Ungdomsarbetslöshet i EU-länderna 2005

Procent av arbetskraften

Anm. I statistiken betraktas latent arbetssökande heltidsstuderande som arbetslösa

Källa: Eurostat

Den viktigaste uppgiften för regeringen är att genomföra åtgärder som minskar utanförskapet på arbetsmarknaden och som leder till högre sysselsättning och minskad arbetslöshet. Därför föreslår regeringen i denna budgetproposition ett flertal åtgärder som syftar till att öka arbetsutbudet och sysselsättningen och minska arbetslösheten, se avsnitt 1.5.

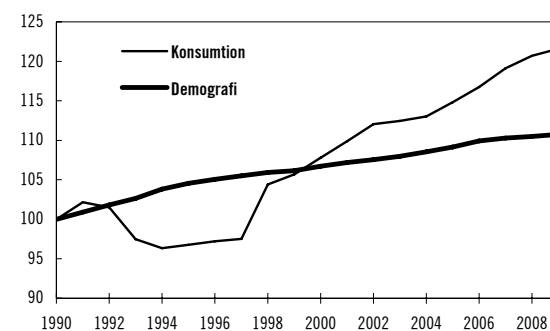
1.4.2 Ökad efterfrågan på välfärdstjänster

Efterfrågan på välfärdstjänster – främst vård, omsorg och utbildning – kommer att öka i framtiden. Detta beror dels på den demografiska utvecklingen, dels på stigande inkomster. Fler äldre i befolkningen ökar efterfrågan på vård och äldreomsorg. Antalet personer som är 65 år och äldre ökar snabbt under de närmaste 30 åren. År 2035 kommer det att finnas nära 2,4 miljoner personer i denna åldersgrupp, vilket är drygt 800 000 fler än idag. Samtidigt väntas gruppen 20–64 år öka med drygt endast 110 000. Sammantaget innebär utvecklingen att försörjningsbördan för de yrkesaktiva kommer att öka markant.

Enligt Finansdepartementets beräkningar i Långtidsutredningen 2004 skulle det fram till år 2020 med knapp marginal vara möjligt att inom ramen för dagens offentliga välfärdssystem möta den ökade efterfrågan på välfärdstjänster som enbart beror på en åldrande befolkning. Det innebär att med oförändrade skattesatser skulle det vara möjligt att klara en oförändrad standard på tjänsterna trots att befolkningen åldras. Däremot skulle det enligt utredningens scenarier inte finnas något utrymme för förbättringar av välfärdstjänsternas kvalitet eller omfattning.

Diagram 1.9 Konsumtion i kommunal sektor (faktisk+prognos) och demografiskt betingad konsumtion, 1990–2009

Index 1990=100

Anm. Effekten av överföringen av läkemedelskostnader från staten till landstingen 1998 ingår.

Källa: Finansdepartementet

Efterfrågan på dessa tjänster i fråga om både kvalitet och kvantitet kommer dock att öka till följd av stigande inkomster. Detta framgår också av utvecklingen under de senaste åren och prognosen för de närmaste åren. Den faktiska konsumtionen inom kommunal sektor – främst barnomsorg, skola, äldreomsorg och sjukvård – ökar sedan slutet av 1990-talet betydligt

snabbare än vad som kan förklaras av den demografiska utvecklingen (se diagram 1.9). Den utvecklingen väntas också fortsätta de närmaste åren.

Inom Regeringskansliet påbörjas nu ett arbete med att mer i detalj än tidigare studera hur den långsiktiga efterfrågan på välfärdstjänster kan komma att utvecklas.

För att utbudet av välfärdstjänsterna skall kunna utvecklas i takt med efterfrågan på lång sikt krävs att de som producerar dessa tjänster ges tillgång till växande resurser eller att de resurser som finns används mer effektivt. Det är inte en långsiktig lösning att öka resurserna till dessa tjänster genom att höja skattesatserna. Skattehöjningar skulle på sikt leda till så stora skattekilrar att arbetsutbud, investeringar – och därmed tillväxten – skulle minska. Skall arbetsutbudet och efterfrågan på arbetskraft förstärkas är det tvärtom nödvändigt att minska beskattningen av arbete.

Resurser till välfärdstjänsterna kan däremot ökas om antalet arbetade timmar i det privata näringslivet ökar då detta dels skulle bredda skattebasen och öka skatteintäkterna, dels skulle frigöra personella resurser till välfärdssektorn. Reformen som syftar till att främja arbetsutbud och sysselsättning underlättar således den långsiktiga finansieringen av välfärdstjänster. En förbättrad produktivitet inom den offentligt finansierade verksamheten skulle bidra till att de befintliga resurserna skulle räcka till fler och/eller bättre tjänster. Det är därför angeläget att genomföra åtgärder som syftar till att de offentliga resurserna används mer effektivt än idag. I detta perspektiv är det viktigt att öka mångfalden av producenter av välfärdstjänster samt att öka uppföljning och jämförelser av tjänsternas effektivitet och kvalitet.

Ytterligare ett centralt inslag i en politik för att möta en demografiskt betingad ökad efterfrågan på välfärdstjänster, är att de offentliga finanserna är långsiktigt hållbara. Det är därför viktigt att överskottsmålet för den offentliga sektorns finansiella sparande, liksom övriga delar av det finanspolitiska ramverket, upprätthålls och stärks.

Sammanfattningsvis anser regeringen att för att den ökande efterfrågan på välfärdstjänster skall kunna mötas, måste överskottsmålet för den offentliga sektorns finansiella sparande upprätthållas och reformer för att öka arbetsutbud och sysselsättning genomföras.

Vidare måste åtgärder vidtas för att öka effektiviteten i den offentliga sektorn. Regeringen anser att en diskussion om hur man på lång sikt skall kunna möta den ökande efterfrågan inom ramen för ett i grunden offentligt finansierat välfärdssystem bör påbörjas omedelbart.

1.4.3 Ökad internationalisering och strukturomvandling

Den svenska ekonomin blir alltmer integrerad med omvärlden. Det gäller såväl en fortgående internationalisering av produktionen av varor och tjänster som att arbetskraftens rörlighet ökar. Därtill kommer ett fördjupat internationellt samarbete mellan stater, inte minst inom EU.

Teknisk utveckling har tillsammans med avregleringar av handeln och investeringar bidragit till fortsatt ökande internationaliseringen av näringslivet. Handeln med såväl varor som tjänster har ökat kraftigt. Export plus import utgör i dag över 80 procent som andel av BNP. Såväl nivå som ökningstakten är högre i Sverige än i många andra OECD-länder. Handels betydelse för ekonomin kommer att fortsätta att öka.

Utvecklingen har också inneburit en ökad internationalisering av ägandet inom näringslivet. Knappt en fjärdedel av de anställda i näringslivet arbetar i utlandsägda företag, drygt hälften av dessa i tjänstesektorn.

Internationell konkurrens bidrar till ökad produktivitet och lägre konsumentpriser på lång sikt, men kan på kort sikt medföra att vissa orter eller individer drabbas negativt, t.ex. genom företagsnedläggningar, arbetslöshet och/eller minskade inkomster. Ekonomins förmåga att anpassa sig till förändringar är viktig för att Sverige skall kunna konkurrera trots ett perifert geografiskt läge. Flera samverkande faktorer är avgörande för förmågan till snabb anpassning till strukturomvandling; väl fungerande socialförsäkringar, arbetsrätt, lönebildningen, bostadsmarknaden, utbildning, konkurrens, villkor för företagande, investeringar, forskning och utveckling, infrastruktur, samt regler och skatter som påverkar tjänstesektorns utveckling.

En annan aspekt på internationalisering av ekonomin är arbetskraftens rörlighet. Det handlar både om arbetskraftsinvandring till

Sverige och om utvandring från Sverige. Arbetskraftsinvandringen till Sverige är relativt liten, och de flesta kommer från de nordiska länderna eller från övriga EU-länder. Arbetskraftsinvandringen från länder utanför EU/EES uppgick 2005 till knappt 6 000 personer. Utvandringen från Sverige är högre bland högutbildade, unga och utlandsfödda än bland lågutbildade, äldre och födda i Sverige. Det finns i dagsläget inget skäl till oro för utflyttningen av högutbildade, men det är viktigt att vara uppmärksam på utvecklingen.

Konkurrensen mellan länder innebär att det ibland är nödvändigt att Sverige anpassar regelverken till följd av förändringar i andra länder. Samtidigt kan Sverige i det internationella samarbetet påverka inriktningen på förändringarna. Internationaliseringen och samarbetet mellan länder skapar också möjligheter att möta globala utmaningar för miljö och klimat och för att säkra en trygg tillgång på energi.

Samarbetet inom EU är det mest långtgående exemplet på internationellt samarbete och utvecklingen av politiken på EU-nivå är mycket viktig för utvecklingen av den svenska ekonomin och för utformningen av den svenska politiken. Genomförandet av bl.a. Lissabonstrategins åtgärder, tjänstedirektivet och en integrerad finansmarknad, handelspolitiken, utvecklingen av EU:s handelssystem för koldioxidutsläpp och inriktning och omfattning på den gemensamma budgeten är viktiga områden med betydande påverkan på den ekonomiska utvecklingen i både Sverige och EU som helhet.

Sammanfattningsvis anser regeringen att det är viktigt att Sverige agerar både nationellt för att skapa goda förutsättningar till anpassning till de förändringar som sker, och internationellt för att i det internationella samarbetet arbeta för att påverka de gemensamma regelverk som tas fram på olika områden.

1.4.4 Klimat

Utsläpp av växthusgaser påverkar livsbetingelserna i hela världen och att minska dessa utsläpp är en av de största utmaningarna världen står inför. Växthusgaserna känner heller inga nationsgränser – konsekvenserna är oberoende av var utsläppen sker, på samma sätt som utsläpps begränsande åtgärder får samma

resultat oavsett var de görs. Klimatfrågan är relevant för flera sektorer och kommer att vara en realitet för utformningen av politiken inom ett flertal områden. Den är genuint global till sin karaktär och har dessutom ett mycket långsiktigt perspektiv. Klimatfrågan ställer solidaritetsfrågorna på sin spets – geografiskt och generationsmässigt.

Sverige är ett av de länder som har lyckats bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och ökade utsläpp av växthusgaser. Under de senaste sex åren har de svenska utsläppen legat under 1990 års nivå med i genomsnitt 3,7 procent, samtidigt som BNP ökat med cirka 25 procent. Stora utmaningar återstår dock även nationellt, kraftfulla åtgärder för att möta klimatförändringarna skall genomföras inom transport-, bostads- och industrisektorn.

Utsläppen av växthusgaser är mycket ojämnt fördelade mellan länder, såväl i absoluta tal som i relation till BNP eller invånarantal. OECD-länderna står för drygt hälften av de totala koldioxidutsläppen globalt, och cirka 45 procent av dessa härrör från USA. USA har också de högsta utsläppen per capita med cirka 20 ton. Genomsnittet i EU-15 är cirka 9 ton per capita vilket motsvarar cirka 13 procent av de totala utsläppen. Utsläppen i de afrikanska länderna ligger under runt 1 ton per capita, det globala genomsnittet är cirka 4 ton per capita. Sverige släppte ut cirka 54 miljoner ton 2003, drygt 6 ton per capita, vilket motsvarar några promille av de samlade utsläppen.

Tabell 1.7 Jämförelse av koldioxidutsläpp

	CO ₂ /capita ¹	CO ₂ /BNP ²
Sverige	5,98	0,21
EU-15	8,67	0,40
OECD	11,08	0,48

1. Ton CO₂ per capita

2. Kilo CO₂ per 2000 USD

Källa: OECD in Figures 2005

De globala utsläppen uppvisar en ökande trend, såväl i industrialiserade som i utvecklingsländer. Det är framför allt länder i stark ekonomisk utveckling, som Kina, Indien och Brasilien som kraftigt kan komma att öka sina utsläpp om inte åtgärder vidtas. Utsläppen av koldioxid i Kina är i dag nära nog lika stora som i EU25. Prognoser visar på en ökning av utvecklingsländernas andel av de globala utsläppen, medan OECD-ländernas andel väntas minska. Det är av yttersta

vikt med ett ökat samarbete på energi- och klimatområdet mellan EU och t.ex. Indien och Kina och att ett sådant samarbete får en konkret utformning.

Det europeiska systemet med handel med utsläppsrätter bör utökas vad gäller omfattning och ämnen. Fler länder och regioner måste fås att delta i de internationella ansträngningarna för åtgärder för utsläppsbegränsningar och utsläppsreduktioner. Samtidigt bör utvecklingsländernas berättigade krav på förbättrad levnadsstandard respekteras – det är fortfarande den utvecklade världen som står för merparten av utsläppen och dessa länder har en moralisk förpliktelse att ta sitt ansvar och att erbjuda mindre utvecklade länder hjälp till lösningar. Kyotoprotokollets s.k. flexibla mekanismer har stor potential att bidra till kapacitetsuppbyggnad och tekniköverföring i utvecklingsländer.

1.5 Arbete och tillväxt

Ett ökat arbetsutbud, en ökad sysselsättning och ett ökat antal arbetade timmar i näringslivet är centralt både för att främja den ekonomiska tillväxten och för att möta den demografiska utmaningen samt att öka den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna. Fler arbetade timmar, ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet är också en viktig del i en politik som syftar till att säkra en god välfärd för alla och förbättra integrationen av personer med utländsk bakgrund.

En dynamisk ekonomi med högre avkastning av eget arbete, förbättrade villkor för företagande och investeringar är centrala faktorer för ett ökat välstånd. Den globala konkurrensen, såväl mellan företag som mellan länder, i kombination med fortsatt teknisk utveckling kommer att ställa än högre krav på svensk ekonomis omställningsförmåga. För att omställningen skall fungera så smidigt som möjligt och inte resultera i långa perioder av arbetslöshet eller andra former av utanförskap, måste arbetskraften kunna förflytta sig från de stagnerande till de expanderande delarna av ekonomin. Regeringen vill återupprätta arbetslinjen som syftar till att sätta arbete i första rummet, men också till att skydda individernas inkomster snarare än deras jobb. I första hand arbetslöshetsförsäkringen, men även andra

samhälleliga stödsystem, skall därför bidra till att omställningen till nya omständigheter kan ske utan att individer drabbas av stora inkomstbortfall. Samtidigt är det viktigt att rörligheten på arbetsmarknaden – mellan olika yrken, branscher och regioner – är god. Det är därför av stor vikt att arbetslöshetsförsäkringen, liksom arbetsmarknads-, bostads- och utbildningspolitiken, utformas så att rörlighet premieras och underlättas. Även skattesystemet skall bidra till att det skall löna sig att ta ett nytt arbete och/eller skaffa sig en ny utbildning som ökar individens möjligheter att få jobb.

En politik för ett arbete och tillväxt måste ha en bred ansats och en långsiktig inriktning. Ekonomins olika delar hänger samman och reformer på ett område får större genomslag om det samtidigt genomförs reformer inom andra områden. En politik för arbete och tillväxt handlar således inte om enskilda åtgärder utan om åtgärder på flera olika områden samtidigt. Därför lägger regeringen både förslag som syftar till att öka arbetsutbudet och förslag som syftar till att främja utvecklingen av nya och befintliga företag. Därtill presenteras förslag som syftar till att öka kvaliteten i utbildningssystemet.

1.5.1 En skattepolitik för sysselsättning och företagande

Att öka sysselsättningen och att motverka utanförskapet är den enskilt största utmaningen för den ekonomiska politiken och kräver brett anlagda åtgärder i närtid. Skattepolitiken under de närmaste åren inriktas därför särskilt på att göra det mer lönsamt att arbeta, förstärka arbetsutbudet samt att främja efterfrågan på arbetskraft och framväxten av nya företag. Dessa prioriterade uppgifter berör flera skatteområden, särskilt beskattningen av arbetsinkomster genom inkomstskatt och uttag av socialavgifter, men även kapital- och företagsrelaterade skatter.

Regeringens politik är huvudsakligen inriktad på att stimulera grupper av individer och företag i särskilda näringslivssektorer där stimulanserna kan ge mest resultat i form av ett ökat arbetsutbud och en ökad sysselsättning.

Skatteåtgärder för ökad sysselsättning

De arbetsmarknadsrelaterade skatteåtgärderna inriktas på att stimulera såväl arbetsutbud som efterfrågan på arbetskraft.

Från den 1 januari 2007 införs ett särskilt jobbskatteavdrag som förstärker särskilt låg- och medelinkomsttagares drivkrafter att arbeta. Avdraget utformas så att det skall bli mer lönsamt att arbeta för dem som i dag står utanför arbetsmarknaden men det bidrar också, genom sänkta marginalsatser, till ett ökat arbetsutbud för breda grupper av dem som redan har ett arbete. För personer 65 år och äldre ges ett förhöjt avdrag.

När de offentliga finanserna tillåter och ekonomin stärks genom det första steget av jobbskatteavdraget och andra utbudsstimulerande åtgärder, kommer avdraget att byggas ut i ett andra steg. Regeringen bedömer att det kommer att finnas ett utrymme att genomföra det andra steget 2008. Ytterligare finansiering kan dock behöva tillkomma. Därefter kan det också bli aktuellt med tillkommande inkomstskattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare.

Skatteåtgärder för att öka efterfrågan på arbetskraft

För att den kraftiga stimulansen av arbetsutbudet skall resultera i ökad sysselsättning, krävs också åtgärder som kan förstärka efterfrågan på arbetskraft. Dagens höga nivå på socialavgifterna bidrar på kort och medellång sikt att hålla tillbaka efterfrågan och skapar höga trösklar för nyanställningar i företagen. Generella arbetsgivaravgifts-sänkningar är dock kostsamma och tenderar också att på lång sikt leda till högre nominella löner och med begränsade effekter på sysselsättningen. Därför blir i stället huvuduppgiften att inrikta åtgärderna mot grupper och sektorer där man kan få en god sysselsättningseffekt.

För att förstärka arbetsgivarernas intresse av att behålla och anställa äldre människor slopas den särskilda löneskatten om cirka 16 procent för de som omfattas av det nya ålderspensionssystemet, de som är födda från 1938 och framåt.

För att underlätta ungdomars inträde på arbetsmarknaden ges från den 1 juli 2007 ett särskilt avdrag vid beräkningen av arbetsgivaravgifter för personer som vid årets ingång fyllt 19 men inte 25 år.

Vid nuvarande skatteregler är skattekilarna på arbete höga. De negativa effekterna av detta är särskilt märkbara när det gäller hushållsrelaterade tjänster. Detta innebär att dessa tjänster antingen inte utförs överhuvudtaget eller att de utförs svart. En följd av detta är att hushållens arbetsutbud hämmas, särskilt för kvinnorna. Det blir svårt att förena arbets- och familjeliv. Regeringen återkommer därför med förslag om skattereduktion för privatpersoners köp av hushållstjänster som bör kunna träda i kraft den 1 juli 2007.

För regeringen är det också angeläget att stimulera sysselsättningen i olika tjänstesektorer, särskilt i sådana där den enskilde kan välja mellan att köpa tjänsten och att själv utföra den. Sysselsättningen i dessa sektorer kan stimuleras genom sänkta arbetsgivaravgifter. Ett sådant system tar dock tid att införa då det bl.a. skall prövas mot EU:s statsstödsregler. Sänkta arbetsgivaravgifter bedöms därför kunna införas tidigast den 1 juli 2008.

Skatteåtgärder för företag och företagare

Förutom att sänka trösklarna för anställningar i företagen är det också angeläget att stimulera bildandet av nya företag och underlätta expansion av i första hand små och medelstora företag. Dagens förmögenhetsskatt utgör här ett hinder och en avveckling av skatten skulle förbättra särskilt de mindre företagens försörjning med riskvilligt kapital. Förmögenhetsskatten kan också uppfattas som orättfärdig genom att den behandlar olika personer med likvärdiga förmögenhetsförhållanden på olika sätt. Förmögenhetsskatten skall därför avvecklas under mandatperioden. I ett första steg halveras skattesatsen från 1,5 till 0,75 procent från år 2007. Småhus och bostadsrätter undantas dock från sänkningen i detta steg men även för dessa skall förmögenhetsskatten avvecklas under mandatperioden.

Regeringen anser att reglerna för fåmansbolag, de s.k. 3:12-reglerna, skall reformeras. I avvaktan på en bredare översyn sker dock redan från 2007 vissa viktiga förändringar som ökar drivkrafterna att anställa fler, som förenklar för flera företagare och som gör det lättare att sälja verksamheter. Därför utvidgas utrymmet för kapitalbeskattad inkomst som baseras på lönesumman och det s.k. schablonbeloppet i förenklingsregeln höjs. Under 2007 kommer dessutom förslag att presenteras enligt vilka

beskattningen av kapitalvinster under en övergångsfas åren 2007–2009 skall bygga på samma hälftindelning av vinsten mellan kapital- och tjänstebesättning som gällde före 2006.

Regeringen anser att ytterligare åtgärder för att förbättra förutsättningarna för sysselsättning och tillväxt måste genomföras. Därför är det angeläget med såväl ytterligare sänkningar av inkomstskatterna, t.ex. att avskaffa värnskatten, som förbättringar av företagsbeskattningen och andra åtgärder för att stärka företagsklimatet.

Ytterligare skatteåtgärder

Utöver de åtgärder inom skatteområdet som ökar sysselsättningen och som möjliggör flera och expanderande företag är det också viktigt med förändringar som förstärker skattesystemets legitimitet bland medborgarna. Dagens fastighetsskatt med dess koppling till marknadsvärdet gör skatten svår att förutse och uppfattas i sin nuvarande utformning som djupt orättvis. Avsikten är därför att den statliga fastighetskatten på småhus och hyreshus skall avskaffas och ersättas med en låg kommunal fastighetsrelaterad avgift. Ambitionen är att detta skall kunna ske från 2008. I avvaktan på detta fryses taxeringsvärdena för småhus och hyreshus på 2006 års nivå. Därutöver begränsas från 2006 markvärdets betydelse för uttaget av fastighetsskatt. Skatten på markvärdet begränsas till 2 kr/kvm med ett tak på maximalt 5000 kronor. Vidare sänks fastighetsskatten för flerbostadshus från 0,5 till 0,4 procent från 2007 och därutöver slopas från samma år den s.k. schablonintäktsbeskattningen för bostadsrättsföreningar.

Enligt gällande mervärdesskatte regler beskattas transporter i skidliftar med en högre skattesats än vad som gäller för persontransporter i övrigt samt för idrott. För att likställa skattebehandlingen sänks därför skattesatsen till 6 procent från den 1 januari 2007.

Samhällets kostnader för trafikskadades sjukpenning m.m. bör föras över från det offentliga till fordonsägarna. Som en övergångslösning i en sådan förändring avser regeringen att återkomma med ett förslag om en skatt på trafikförsäkringspremier som bör kunna träda i kraft den 1 juli 2007.

Som delfinansiering av de strategiska skattesänkningarna föreslår regeringen bl.a. borttagandet av ett antal ineffektiva regelverk.

Sålunda avvecklas det regionala grundavdraget inom inkomstskatten och nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för enmansföretag som anställer. Den särskilda nedsättningen av socialavgifter på lönesumma upp till viss nivå halveras 2007 och avvecklas 2008. Vidare slopas avdragen för fackföreningsavgift och för avgifter till arbetslöshetskassor. Som en allmän finansiering införs också inom inkomstskattens ram en förmånsskatt på lånedatorer och vidare höjs de icke-avdragsgilla beloppen för resor till och från arbetet och för övriga utgifter. Tobakskatterna på cigaretter, snus, tugg- och rulltobak höjs. Som en följd av den slopade medfinansieringen inom sjukförsäkringen höjs också sjukförsäkringsavgiften.

Våren 2006 presenterade den tidigare regeringen ett förslag om skatt på flygresor som riksdagen beslutat om. I avvaktan på godkännande från EU-kommissionen skall lagen träda ikraft den dag regeringen bestämmer. Regeringen föreslår nu att denna skatt inte skall införas.

På ett antal skatteområden har tidigare förberetts förslag som syftar till att anpassa den svenska skattelagstiftningen till EG-rätten. Regeringen avser att fullfölja arbetet med dessa förslag som gäller möjligheten att erhålla uppskov med beskattning av kapitalvinster när man köper en privatbostad i annat EU-land, fortsatt genomförande av ändringar med anledning av det s.k. fusionsdirektivet, anpassningar till det s.k. energiskattedirektivet och en fortsatt avtrappning av energiskatteavdraget för vindkraft.

1.5.2 Ytterligare åtgärder för arbete och sysselsättning

Svenska och internationella erfarenheter visar att en politik som gör det mer lönsamt att arbeta är avgörande för att skapa fler jobb och minska arbetslösheten. För att göra det mer lönsamt att arbeta föreslår regeringen omfattande sänkningar av inkomstskatterna (se föregående avsnitt). Därutöver föreslår regeringen förändringar inom arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen som också gör det mer lönsamt att gå från bidrag till försörjning genom eget arbete.

En väl fungerande arbetslöshetsförsäkring

Utformningen av arbetslöshetsförsäkringen påverkar hur arbetsmarknaden fungerar. Arbetslöshetsförsäkringen skall vara en omställningsförsäkring. En generös försäkring för kortvarig eller normal tid av arbetslöshet kan enligt regeringens mening verka som ett smörjmedel för ökad flexibilitet på arbetsmarknaden, genom att fler då vågar pröva nya arbeten. Blir ersättningsperioden långvarig kan emellertid en alltför generös försäkring minska människors möjligheter att hitta ett nytt jobb.

Arbetslöshetsförsäkringen bör reformeras så att arbete alltid lönar sig mer än arbetslöshet och att flaskhalsar på arbetsmarknaden undanröjs. Det är flera faktorer i arbetslöshetsförsäkringen som måste balanseras mot varandra för att ge så positiva effekter som möjligt på sysselsättningen.

Regeringen aviserar en rad förändringar i arbetslöshetsförsäkringen i denna budgetproposition. Arbetsvillkoret skall skärpas, studerandevillkoret tas bort och den överhoppningsbara tiden begränsas. Arbetslöshetsersättningen skall baseras på de senaste 12 månadernas inkomster i stället för de senaste 6 månaderna. Arbetslöshetsersättning skall maximalt kunna utgå under 300 ersättningsdagar. Arbetslösa med försörjningsansvar för barn kan dock få ersättning under 450 dagar. Den högsta dagpenningen blir 680 kronor per dag. För att tydliggöra arbetslöshetsförsäkringens roll som en omställningsförsäkring skall ersättningen reduceras med tiden i arbetslöshet. Ersättningen skall vara 80 procent av den förlorade inkomsten under de första 200 dagarna och 70 procent därefter. När ersättningsperioden är slut övergår den arbetslösa i en jobb- och utvecklingsgaranti med 65 procents ersättning. Om den arbetslösa inte deltar i jobb- och utvecklingsgarantin utgår ingen ersättning. De som inte kan beredas plats i garantin kommer under en övergångsperiod få ytterligare en ersättningsperiod med 65 procents ersättning.

Regeringen aviserar vidare att egenfinansieringen av utgifterna i arbetslöshetsförsäkringen skall öka med 10 miljarder kronor. Samtidigt differentieras medlemsavgifterna till varje arbetslöshetskassa, vilket innebär att de varierar med arbetslöshetens storlek inom respektive kassa. Därmed skapas motiv för

kassorna att skärpa kontrollen så att ersättning inte betalas ut felaktigt. Regeringen aviserar samtidigt att ingen kassa skall behöva höja avgiften med mer än 300 kronor i månaden. Höjningen skall inte belasta de arbetslösa.

Regeringen avser att skyndsamt utreda och föreslå formerna för ett obligatorium att delta i en arbetslöshetsförsäkring där alla som uppfyller arbetsvillkoret får samma ersättning som de som i dag är medlemmar i en arbetslöshetskassa.

Sjukförsäkringen

Sjukförsäkringen skall ha som mål att bevara tryggheten för den som drabbas av sjukdom eller gör sig illa. Samtidigt skall den ge motiv och underlätta möjligheterna för återgång i arbete. En fokusering måste göras på tidiga insatser för att främja återgång till arbete. Sjukförsäkringen skall således fungera både som skyddsnät och stöd för återgång i arbete. Därigenom främjas arbetslinjen inom sjukförsäkringen. Regeringen avser att snarast tillsätta en parlamentarisk utredning för att reformera sjukförsäkringen och övriga socialförsäkringar.

Regeringen föreslår och aviserar i denna proposition en rad förändringar inom sjukförsäkringen för att underlätta möjligheterna och öka drivkrafterna att gå tillbaka till arbete.

- Ett nytt mål om att hjälpa sjukskrivna tillbaka till jobbet skall införas i sjukförsäkringen.
- Sänkt tak i sjukförsäkringen.
- Ny beräkningsgrund för sjukpenninggrundande inkomst.
- Aktivare rehabilitering för återgång i arbete.
- Större flexibilitet i den finansiella samordningen.
- Arbetsgivarnas medfinansiering av sjukpenningkostnaden för anställda som är heltidssjukskrivna avskaffas.
- Överföring av kostnader till trafikförsäkringen.

Regeringen vill minska överutnyttjandet av sjukförsäkringen. Det finns mycket som talar för att olika socialförsäkringar överutnyttjas samt att det förekommer fusk i socialförsäkringen. I avsnitt 1.7.1 Krafttag mot fusk redovisar regeringen en rad åtgärder. Utöver dessa åtgärder bör sjukförsäkringen främja ett ansvarsfullt utnyttjande och en hög precision i sjukskrivningsprocessen. Detta för att

ersättningar skall betalas till rätt person samt inte minst för att denne skall få en adekvat behandling och rehabilitering. Den kvarstående arbetsförmåga som många försäkrade har måste tas till vara och förbättras i de fall det är möjligt. I syfte att öka rättssäkerheten och minska överutnyttjandet av sjukförsäkringen avser regeringen att genomföra ytterligare insatser.

- Arbetsgivarna skall kunna kräva läkarintyg från första sjukdagen.
- Socialförsäkringsnämnderna avskaffas
- Förbättra hälso- och sjukvårdens bedömningar av diffusa diagnoser.
- En aktivare försäkringsmässig tillämpning av sjukförsäkringen.
- Arbetet med att ta fram riktlinjer vid sjukskrivning påskyndas.
- Arbetet med att gå igenom långa sjukfall och ta till vara arbetsförmågan måste stramas upp.

Sammantaget gör regeringen bedömningen att de föreslagna åtgärderna som syftar till att öka rättssäkerheten och minska överutnyttjandet samt åtgärderna mot fusk kommer att minska de årliga utgifterna inom sjukförsäkringen med sammanlagt en miljard kronor.

En ny arbetsmarknadspolitik

Arbetsmarknadspolitiken kan och skall fungera som ett smörjmedel på arbetsmarknaden. Den skall bidra till att människor så snabbt som möjligt kan gå från ett jobb till ett annat, eller från arbetslöshet till ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Grunden för en väl fungerande arbetsmarknadspolitik måste vara att verksamheten styrs av klara och mätbara mål.

Regeringen föreslår åtgärder för att effektivisera arbetsmarknadspolitiken och att tydliggöra arbetslinjen. Prioriteringen av de arbetsmarknadspolitiska resurserna skall vara tydligt inriktad på matchning mellan arbetssökande och lediga jobb, ökad konkurrens i förmedlingsverksamheten och förbättrad kontroll samt enhetligare tillämpning av reglerna inom arbetslöshetsförsäkringen.

Arbetsmarknadsverket bör reformeras från grunden. En enhetlig myndighetsorganisation med en professionell ledning skall införas vid årsskiftet 2007/2008. Stora förändringar av både omfattningen och sammansättningen av de arbetsmarknadspolitiska programmen kommer att genomföras. Antalet personer i program kommer att reduceras kraftigt och flera åtgärder

avskaffas bland annat för att de motverkar arbetslinjen, men också för att bidra till förenkling och högre effektivitet. Det gäller friår, plusjobb, utbildningsvikariat, akademikerjobb, datortek, interpraktikstipendier, arbetsmarknadsutbildning inom det reguljära utbildningsväsendet samt allmänt och förstärkt anställningsstöd. För dem som står längst från den reguljära arbetsmarknaden behålls dock det särskilda anställningsstödet och anställningsstödet för långtidssjukskrivna. Arbetsmarknadsutbildningen skall inriktas på att förstärka den arbetslöses kompetens och koncentreras till områden där det är brist på arbetskraft ur ett nationellt och regionalt behov. Regeringen avser att under 2007 ersätta aktivitetsgarantin med en jobb- och utvecklingsgaranti som omfattar alla som varit arbetslösa i 300 dagar eller 450 dagar för föräldrar med barn under 18 år. Syftet med garantin är att med hjälp av individuellt utformade åtgärder så snabbt som möjligt få in deltagarna på den reguljära arbetsmarknaden. Regeringen avser att återkomma om den närmare utformningen av jobb- och utvecklingsgarantin.

Vidare avser regeringen att införa nystartsjobb från den 1 januari 2007 för att öka möjligheterna för dem som under mer än ett år inte har arbetat att komma tillbaka till arbete. Nystartsjobben innebär en subvention motsvarande arbetsgivaravgifterna för personer som varit arbetslösa, deltagit i arbetsmarknadspolitiskt program eller uppburit sjukpenning, sjuk- eller aktivitetsersättning på heltid i mer än ett år. Subventionen gäller under lika lång tid som vederbörande varit frånvarande från arbetslivet, dock högst fem år. Ungdomar 20–24 år som varit arbetslösa i minst sex månader skall omfattas av nystartsjobben. För dem gäller dock subventionen i högst ett år. För personer äldre än 55 år föreslås att subventionen skall kunna ges under dubbelt så lång tid som personen varit frånvarande från arbetslivet, dock högst 10 år. Subventionen ges till nystartsjobb i näringslivet och till offentliga arbetsgivare när dessa bedriver affärsverksamhet.

Nystartsjobben skall även omfatta asylsökande som fått uppehållstillstånd, kvotflyktingar samt dessa gruppers anhöriga under de tre första åren efter det att uppehållstillstånd har beviljats.

Situationen på arbetsmarknaden för personer med utländsk bakgrund är mycket

bekymmersam. Nystartsjobben syftar till att hjälpa en del av dem som står utanför att komma in på arbetsmarknaden. Detta är dock inte tillräckligt. Regeringen avser därför att återkomma med åtgärder för att ytterligare förbättra arbetsmarknadsinträdet för personer med utländsk bakgrund.

Den höga arbetslösheten bland unga på arbetsmarknaden är också allvarlig. Vid sidan av nystartsjobben kommer regeringen under 2007 att införa en särskild jobbgaranti för ungdomar under 25 år. Regeringen avser därför att under våren 2007 återkomma med åtgärder för att ytterligare förbättra de ungas arbetsmarknadssituation. Under mandatperioden har regeringen ambitionen att införa ett system med praktikpeng.

Regeringen avser att ge privata arbetsförmedlingar, branschvisa förmedlingar, bemanningsföretag, trygghetsråd m.fl. en viktigare roll i arbetsmarknadspolitiken.

1.5.3 Företag och företagande

På många sätt har Sverige goda tillväxtförutsättningar. Svenskarna är välutbildade, har stor yrkeskompetens och har snabbt tagit till sig IT och annan kommunikationsteknik. Sverige präglas av öppenhet mot omvärlden och vilja att ta till sig förändringar. Den svenska konkurrenskraften och det svenska affärsklimatet har under senare år också rankats allt högre vid en internationell jämförelse.

Även om förutsättningarna på många sätt är goda finns det behov av att ytterligare förbättra företagsklimatet, inte minst för de mindre företagen. Det är också viktigt att kontinuerligt genomföra förbättringar av hela näringslivsklimatet för att upprätthålla en stark position för svenskt näringsliv i den alltmer integrerade världsekonomin.

Det faktum att det finns få företagare i Sverige och få snabbväxande företag är en indikation på att klimatet för entreprenörskap i Sverige inte är så bra som det skulle kunna vara. Hur många som väljer att bli entreprenörer beror på flera faktorer, bland annat samhällets syn på företagande, avkastningen på entreprenörskap, riskerna förknippade med att driva företag och vilka möjligheter det finns att skaffa de resurser som krävs för ett snabbväxande företag. På flera

av dessa områden är förutsättningarna i Sverige i dag sämre än i andra länder.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen en rad åtgärder som främjar entreprenörskap. Regeringens förslag gör det mer lönsamt att anställa, förbättrar företagens kapitalförsörjning och minskar företagens administrativa kostnader genom att komma till rätta med regelkrångel och byråkrati. De åtgärder som föreslås för att öka efterfrågan på arbetskraft genom slopade arbetsgivaravgifter för vissa tjänster och avdragsmöjligheter för hushållsnära tjänster kommer också att gynna en utveckling av nya och befintliga företag inom tjänstesektorn. Regeringen vill under mandatperioden också göra det enklare att starta och driva företag inom välfärdssektorn.

Minskat krångel

Regelverket för företagen är både omfattande och invecklat och för varje år som går läggs nya regler till de gamla. Regeringen vill minska de svenska företagens regelbörda med 25 procent under en period av fyra år. Regeringen avser att upprätta en fullständig plan för hur detta skall kunna genomföras.

Som redan framgått föreslår regeringen ett antal förslag på skatteområdet som kommer att göra det mer lönsamt att driva företag. Utöver förslag på skattesidan föreslår regeringen också att arbetsgivarnas medfinansiering efter andra sjukveckan med 15 procent av sjukpenningkostnaden för anställda slopas.

Kvinnors företagande

I Sverige driver färre kvinnor än män företag. Kvinnor äger mindre än en femtedel av landets företagskapital och kvinnor är i klar minoritet på ledande poster i alla branscher och i alla storlekar på företag. Kvinnor som företagare rymmer en stor potential. Fler kvinnor som startar och driver företag skulle ge Sverige en starkare ekonomisk utveckling. Under 1990-talet satsade den dåvarande borgerliga regeringen på ett stort program för kvinnors företagande. Det innehöll bl.a. särskilda kvinnolån, forskning kring kvinnors företagande, affärsrådgivning riktad till kvinnor och kvinnligt resurscenter. Programmet har haft stor betydelse för framväxten av fler kvinnliga företagare.

Förutom de övriga satsningarna för att förbättra villkoren för företagen föreslår regeringen att särskilda satsningar görs på

affärsrådgivning till kvinnliga företagare och forskning kring kvinnors företagande.

Kvinnor startar och driver företag i alla branscher, i hela landet. Eftersom många företagare helt naturligt väljer att bli aktiva inom den bransch där de tidigare verkat, är den slutna offentliga sektorn en viktig förklaring till varför kvinnors andel av företagarna är lägre än männens. Många av landets kvinnor är anställda och har stor kompetens inom vård och omsorg, sektorer som inte varit öppna för enskilda initiativ.

Regeringen avser att under mandatperioden vidta de åtgärder som är nödvändiga för att öka mångfalden och konkurrensen inom vård, omsorg och utbildning. Detta kommer att leda till högre kvalitet och större valmöjligheter för den enskilde individen. Men det kommer också att ge förutsättningar för bättre arbetsmiljö för de anställda, och inte minst förbättra möjligheterna för ett ökat kvinnors företagande.

En fungerande infrastruktur

En positiv välfärdsutveckling är i stor utsträckning förknippad med ökad handel och därmed även med transporter och kommunikationer. För att svenskt näringsliv även i framtiden skall vara internationellt konkurrenskraftigt är det viktigt att infrastrukturen är effektiv och väl fungerande. Regeringen avser återkomma med en samlad bedömning av framtida insatser inom infrastrukturuområdet. Samhällsekonomska analyser skall spela en viktig roll vid prioriteringar. Jämfört med de planer den tidigare regeringen fastställt, innebär det att en större del av investeringarna skall ske inom vägsektorn.

Lösningen av trafiksituationen i Stockholm har hög prioritet för regeringen. Regeringen kommer därför att utse en särskild förhandlingsman för att föra samman Stockholms stad, Stockholms läns landsting, Kommunförbundet i Stockholms län och berörda myndigheter till en samlad trafiklösning. Förhandlingsmannen skall också pröva förutsättningarna för att samla Stockholmsregionen kring en interimistisk lösning kring trängselskatter och vägavgifter.

Minskat statligt ägande

Regeringen anser att det statliga ägandet av företag bör minska. Statens främsta näringspolitiska uppgift är att ange ramar och regelsystem för näringslivets verksamhet och bidra till att skapa förutsättningar för långsiktig tillväxt. Regeringens bedömning är att en försäljningsvolym på 50 miljarder kronor per år under de tre kommande åren är en rimlig prognos. Utförsäljningen bör ske i syfte att skapa bättre förutsättningar för företagen att växa och bidra till en positiv utveckling av sysselsättningen. En försäljning av statliga företag måste ske med stor omsorg om skattebetalarnas pengar och det är därför viktigt att en försäljning av statliga bolag sker på ett ansvarsfullt sätt. Intäkterna vid försäljning av statliga bolag skall användas till att amortera på statskulden. Avseende de bolag som kvarstår i statlig ägo avser regeringen, inte minst mot bakgrund av den hårda kritik som Riksrevisionen i flera skrivelser riktat mot den tidigare regeringen, se över statens bolagsförvaltning.

Tillväxtens etik

En väl fungerande marknadsekonomi förutsätter ordning och regler, vilket innefattar en gemensam värdegrund och människosyn – FN:s människosyn innebär att alla människor har en inre värdighet och har rätt att förverkliga sina allmänt giltiga fri- och rättigheter. En ekonomi som vilar på stabila och väl fungerande institutioner utmärks av en låg osäkerhet. Det innebär att såväl staten som enskilda respekterar äganderätten, avtal, muntliga överenskommelser samt att rättsväsendet är effektivt.

Rättstrygghet skapar förutsättningar för att laglydiga företagare inte konkurreras ut av ekonomiska brottslingar. Regeringens förslag om sänkta skatter och enklare regler förbättrar möjligheterna för de företag som följer lagar och regler. Regeringens förslag på skatteförändringar kommer tillsammans med utförsäljningar av statliga företag att skapa bättre förutsättningar för ett personligt ägaransvar i näringslivet. Tydligt ägande ökar förutsättningarna för ansvarstagande i näringslivet.

Finansiell verksamhet är i osedvanligt hög grad beroende av förtroende, både när det gäller stabiliteten i systemet, effektiviteten på marknaderna och när det gäller relationen mellan kunder och företag. Med tanke på den betydelse

förtroende och god etik har för att säkra finansiell stabilitet och ett gott konsument-skydd, anser regeringen att målen för politiken på detta område bör utvecklas.

1.5.4 Utbildning och kompetens

Kunskap för framtiden

Sverige behöver välutbildad arbetskraft för att klara den internationella konkurrensen och skapa ekonomisk tillväxt och ökat välstånd. En högre utbildning med internationellt konkurrenskraftig kvalitet är en förutsättning för att åstadkomma detta. Det utgör också grunden för framtida forskning och utveckling.

Sverige är ett av de länder i världen som satsar mest resurser i relation till BNP på utbildning. Trots denna satsning finns det brister i utbildningssystemet. En av fyra elever tar sig inte genom grundskolan med de kunskaper som alla skall nå. Allt för många fullföljer inte sin gymnasieutbildning. Många lärare, föräldrar och elever upplever också mobbning som ett stort problem i skolan.

Internationella jämförelser visar också en oroande utveckling rörande svenska elevers kunskaper. Särskilt oroande är att kunskaperna i matematik och naturvetenskap sjunker.³ För att Sverige skall kunna återta den tätposition som vi borde ha givet de stora resurser som satsas på utbildning måste denna utveckling brytas. Grundskolans huvuduppgift är kunskapsuppdraget och regeringen föreslår därför åtgärder för att stärka kvaliteten i utbildningen.

En översyn skall göras av samtliga mål i grundskolan. Kunskapsmålen kommer att förtydligas och processmålen att bli färre. Regeringen föreslår att nationella mål i svenska införs år tre. Betyg skall sättas tidigare och i fler steg och betygskriterierna behöver därför ses över. Regeringen föreslår att kontrollstationer införs år tre, fem och åtta med obligatoriska nationella prov för att därigenom ge skolorna bättre förutsättningar för att tidigare kunna ge individanpassat stöd till eleverna. Regeringen anser också att likvärdigheten i betygssättningen måste säkras. Regeringen anser att varje skola skall kvalitetsgranskas vart tredje år.

En rad satsningar genomförs för att förbättra lärarnas möjligheter till akademisk kompetensutveckling och resurser avsätts för att ge lärarna utökade möjligheter att forska inom tjänsten. Regeringen vill underlätta validering och kompletterande utbildning för obehöriga lärare. Sammantaget föreslår regeringen att 410 miljoner kronor används till dessa satsningar under 2007.

Alla har rätt till arbetsro och trygghet i skolan. Det aktiva och förebyggande arbetet i verksamheterna behöver stärkas för att ge alla barn och elever en säker och trygg miljö. Lärare och rektorer skall ha tydliga befogenheter i skollagen för att åstadkomma ordning och reda, t.ex. omhändertaga störande föremål.

Den stora utslagningen av elever från gymnasieskolan måste stoppas och kvaliteten på såväl de teoretiska som de yrkesinriktade utbildningarna höjas. Regeringen avser därför att verka för att olika stödinsatser i syfte att hjälpa elever som behöver extra stöd för att nå målen genomförs. Skolor skall ges verktyg för att kunna erbjuda detta stöd. Regeringen avser också att under mandatperioden föreslå att tre inriktningar införs inom gymnasieskolan: en studieförberedande, en yrkesförberedande och en lärlingsutbildning. I budgetpropositionen föreslår regeringen att Skolverket under 2007 får medel för att utreda denna förändring. Regeringen kommer också att föreslå att en ny, modern lärlingsutbildning startas 2009.

Svensk forskning håller världsklass inom många områden. Vetenskaplig kvalitet mäts ofta genom hur ofta de vetenskapliga artiklarna citeras. Sverige tillhör den grupp av länder vars forskning citeras mest i världen. Att så kommer att vara fallet även i framtiden är dock inte något som kan tas för givet. De statliga resurserna till lärosätenas forskning och forskarutbildning har urholkats under en rad år. Detta är allvarligt, eftersom kvaliteten på grundforskningen och forskarutbildningen äventyras. Det finns tecken på att svensk forsknings världsledande position har försvagats under den senaste femtonårsperioden.

Regeringen avser därför att genomföra en rad insatser under mandatperioden för att stärka svensk forskning. I årets budgetproposition föreslås satsningar under den närmaste treårsperioden som innebär att forskningsanslagen i slutet av perioden kommer att ligga 900 miljoner kronor utöver nivån i

³ Enligt TIMSS - Trends in International Mathematics and Science Study

propositionen Forskning för ett bättre liv. I den forskningspolitiska proposition som planeras till 2008 kan nivån komma att höjas ytterligare. Regeringens forskningsansats skall huvudsakligen riktas till den forskning som finansieras via fakultetsanslagen och forskningsråd, främst Vetenskapsrådet, men även annan forskning, t.ex. klimat- och energiforskning, som i dag finansieras med andra anslag, t.ex. U020 och U021 kan ingå. Till detta kommer att regeringen planerar att under mandatperioden avskaffa den så kallade högskolemomsen vilket i praktiken innebär ett ytterligare resurstillskott till svensk forskning på i storleksordningen 350 miljoner kronor.

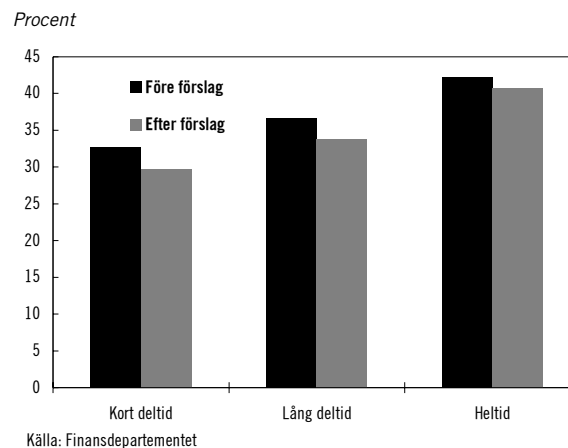
1.5.5 Det blir mer lönsamt att arbeta

Ett meningsfullt arbete är viktigt för individens självbestämmande, vår upplevelse av livskvalitet och delaktighet. Att ha ett arbete handlar inte bara om att klara sin försörjning, utan handlar lika mycket om att kunna känna trygghet och vara del av en arbetsgemenskap. I dagens Sverige får alltför många människor känslan av att deras insats inte efterfrågas.

Flera av regeringens förslag i denna budgetproposition syftar till att det skall löna sig att arbeta och fler skall ges möjlighet att försörja sig genom eget arbete. Den enskilt viktigaste uppgiften för regeringen är att skapa förutsättningar för fler jobb så att fler människor kan gå från bidrag till eget arbete. Arbetslinjen och arbetets värde skall återupprättas.

Genom de förslag som regeringen lägger i budgetpropositionen kommer det att bli mer lönsamt att arbeta för alla. Det blir mer lönsamt än i dag att gå från bidrag till arbete och egen försörjning. Oavsett inkomst kommer regeringens förslag att innebära att hushållen får behålla en större andel av inkomsterna än i dag Dessutom kommer de s.k. *marginaleffekterna* att sjunka. Marginaleffekten visar hur stor andel av en liten bruttolöneökning som faller bort till följd av ökad skatt, ökade avgifter och minskade bidrag. Ju högre marginaleffekt, desto mindre ökar hushållets disponibla inkomst och desto svagare blir individens utbyte att öka sin arbetsinsats.

Diagram 1.10 Marginaleffekter av att öka sitt arbetsutbud

Den största procentuella minskningen av marginaleffekten av regeringens förslag kommer att ske för personer som arbetar deltid, och då allra mest för dem som arbetar kort deltid. Eftersom betydligt fler kvinnor än män arbetar deltid, kommer också sänkningen av marginaleffekten att i genomsnitt bli större för kvinnor än för män. Rent allmänt kommer jobbskatteavdraget att göra att personer med låga inkomster får behålla en betydande del av en inkomstökning. Detta gör att grupper som arbetar relativt lite i dag, t.ex. studerande (varav de flesta är ungdomar) kommer att få en relativt stor minskning av marginaleffekten och att det därigenom blir extra lönsamt för dessa att på marginalen arbeta mer.

Ersättningsgraden visar hur stor andel av den disponibla inkomsten, som hushållet får behålla när individen går från arbete till arbetslöshet. Ju högre ersättningsgrad, desto mindre minskar den disponibla inkomsten och desto svagare blir individens ekonomiska drivkraft till arbete. När ersättningsgraden är 100 procent är hushållets disponibla inkomst densamma när individen är arbetslös som när individen arbetar.⁴

I Sverige får individen behålla 80 procent av lönen upp till ett inkomsttak vid sjukdom och arbetslöshet. Den faktiska kompensationen avviker dock ofta från den nivån. Det beror på den sammantagna effekten av skatter, inkomstprövade bidrag eller inkomster över taket som bidrar till att den disponibla inkomsten påverkas.

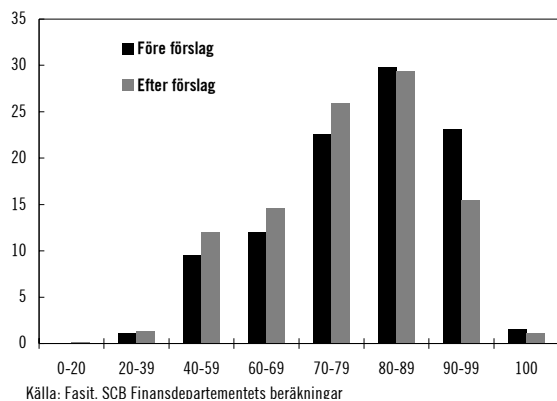
Ersättningsgraden i diagram 1.11 avser endast de offentliga systemen – privata och avtalade

⁴ Beräkningsmetoden beskrivs utförligare i bilaga 14 till Långtidsutredningen 2003/2004 (SOU 2004:2), *Vem tjänar på att arbeta?*, sid. 32–38.

förmåner ingår inte. Ökade kostnader i form av resor, måltider etc. som följer av att arbeta har heller inte beaktats.

Diagram 1.11 Ersättningsgrad vid arbetslöshet 2007.

Andel av arbetskraften (anställda och arbetslösa) i %

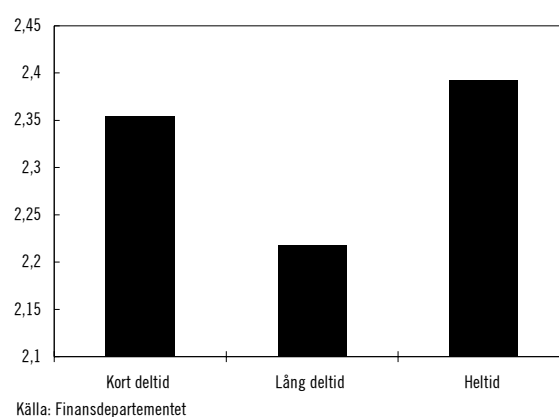
I budgetpropositionen föreslår regeringen ett antal åtgärder som påverkar ersättningsgraden vid arbetslöshet. Jobbskatteavdraget som gör det mer lönsamt att arbeta är det förslag som får störst effekt på ersättningsgraden. Totalt sett medför förslagen att den genomsnittliga ersättningsgraden minskar från 79 till 76 procent. Andelen i arbetskraften⁵ med ersättningsgrader över 90 procent, alltså den grupp med de svagaste ekonomiska drivkrafterna till arbete, minskar mest (se diagram 1.11). Denna grupp består främst av personer som har en årsinkomst mellan 100 000 – 200 000 kronor. Efter att åtgärderna genomförs kommer i stället fler personer att ha ersättningsgrader i intervallet 70-79 procent, men även i intervallet 40-69 procent. Regeringens förslag kommer således att bidra till att göra det mer lönsamt att gå från arbetslöshet till arbete.

Eftersom regeringens förslag syftar till att det skall bli mer lönsamt att arbeta, speglas denna inriktning också i de fördelningsmässiga konsekvenserna av förslagen. De största positiva effekterna på den ekonomiska standarden återfinns för personer som arbetar. Regeringens politik syftar till att fler skall gå från bidrag till arbete och därigenom öka sina inkomster. Denna effekt fångas inte av de statiska beräkningar av fördelningseffekterna av regeringens politik som redovisas i diagram 1.12.

⁵ I detta sammanhang definierat som anställda plus arbetslösa. Således ingår inte t.ex. företagare eller sjuka.

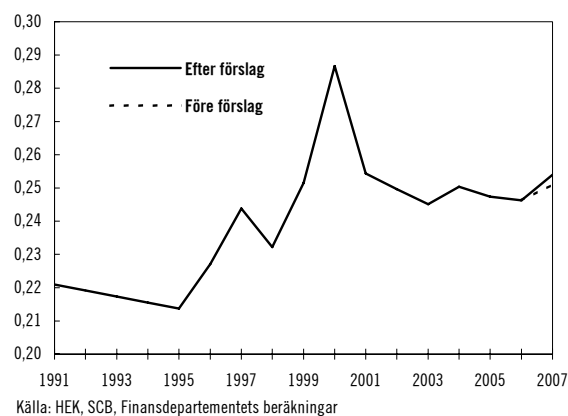
Diagram 1.12 Fördelningseffekterna av regeringens förslag

Procentuell förändring av den ekonomiska standarden

Trots att de sammantagna förslagen i första hand gynnar den del av befolkningen som arbetar och därmed befinner sig i den övre delen av inkomstfördelningen, påverkas inkomstspridningen mycket litet. Den marginellt ökade inkomstspridningen som den mäts av den s.k. gini-koefficienten är knappt märkbar. På lite längre sikt, när fler arbetar, kan man dessutom förvänta sig en minskande inkomstspridning, eftersom det blir färre personer som tvingas leva på bidrag och fler som har löneinkomster.

Diagram 1.13 Ginikoefficienten 1991-2007

1.6 Ökad trygghet och valfrihet

Tryggheten i samhället måste öka. För att människor skall känna trygghet är det viktigt att polisen och resten av rättsväsendet fungerar och att brottsligheten bekämpas på ett effektivt sätt. Människor måste också kunna känna trygghet i att de verkligen får den vård och omsorg som de behöver. För att öka tryggheten föreslår regeringen satsningar inom såväl polisen som på

vård och omsorg. Regeringen avser också att under mandatperioden reformera familjepolitiken, bland annat för att öka barnfamiljernas möjligheter att själva välja form av barnomsorg. De reformer som går utöver de förslag som föreslås nu kommer att genomföras i den takt som omsorgen om statsfinanserna och ekonomin tillåter.

1.6.1 Vård och omsorg

Vård och omsorg skall även i framtiden vara solidariskt finansierad och fördelas efter behov. Den solidariskt finansierade välfärden måste dock vara öppen för nytänkande. En större mångfald och initiativkraft bidrar till att patienten och omsorgstagaren kan få bästa möjliga vård och omsorg. Nya starka drivkrafter kan bidra till en välfärd som verkligen möter patientens och omsorgstagarens individuella behov. Inte minst måste den enskilde ges rätten att välja och framför allt att kunna välja bort det som inte fungerar.

Regeringen vill uppmuntra en mångfald av olika aktörer som tillhandahåller välfärdstjänster. Detta leder inte bara till högre kvalitet och större valmöjligheter för den enskilde, det ger också förutsättningar för bättre arbetsmiljö för de anställda och för vården och omsorgen att bli framtidsbranscher i ett växande Sverige.

Valfrihet och självbestämmande för den enskilde är ett medel för att få högre kvalitet i vården, samtidigt som det är ett mål i sig att varje person kan påverka sin egen situation och få möjlighet att fatta beslut som rör sin egen vardag. Extra ansträngningar måste göras för att valmöjligheterna skall omfatta alla, inte minst de grupper i samhället som nära nog berövats alla möjligheter att välja, som äldre, sjuka och funktionshindrade. Regeringen avser att under mandatperioden genomföra förändringar som syftar till att öka mångfalden och konkurrensen mellan olika aktörer inom vård och omsorg. En ökad konkurrens kommer att öka valfriheten, men också bidra till ökad sysselsättning i dessa sektorer.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen skall vara trygg och värdig, samtidigt som brukarna ges inflytande och självbestämmande. Med större valmöjligheter får medborgarna en mer lyhörd offentlig

finansierad äldreomsorg, vars fokus är den enskildes behov och önskemål. Valfriheten gagnar också personalen som ges större möjligheter till utveckling, fler karriärvägar och kompetensutveckling.

Regeringen föreslår att ett "Fritt val" införs inom äldreomsorgen. Ett riktat statsbidrag om 300 miljoner kronor utgår under 2008 för att förbereda en Fritt val-reform i kommunerna.

Regeringen avser att initiera införandet av en värdighetsgaranti. Det skall bli klart och tydligt och lättare att följa upp vad äldreomsorgen skall klara av. Värdighetsgarantin handlar bl.a. om att en god vård erbjuds även när man inte längre själv är kapabel att föra sin egen talan. Den omfattande minskningen av platser i särskilda boendeformer har lett till en oacceptabel bristsituation. Regeringen kommer därför att införa ett investeringsstöd för fler platser i särskilda boenden.

Utöver tidigare aviserade medel föreslår regeringen att ytterligare 200 miljoner kronor per år tillförs äldreomsorgen under 2007–2009.

Den psykiatriska vården

Den svenska psykiatriska vården är i kris. Den förmår inte att tillgodose kraven på en väl fungerande vård för psykiskt sjuka och stöd till deras anhöriga. Regeringen föreslår därför en omfattande översyn av den psykiatriska vårdens organisation och en förstärkning av den psykiatriska vården med ytterligare 500 miljoner kronor under 2007 och 2008 och därefter 250 miljoner kronor per år.

Vårdgaranti

Tillgängligheten till vård och omsorg skall förbättras. Samtidigt krävs en mer uttalad helhetssyn på patientens behov. Hälso- och sjukvården måste bland annat jämföra sina prestationer och systematiskt dra lärdom av misstag och framgångar. Regeringen föreslår att 150 miljoner kronor avsätts från och med 2007.

Vidare föreslår regeringen att ytterligare 250 miljoner kronor avsätts under 2007 till den nationella vårdgarantin.

Tandvård

Regeringen avser att under 2008 genomföra en större tandvårdsreform som både stärker högkostnadsskyddet och skapar rimliga villkor för den förebyggande tandvården på ett sätt som både främjar kontinuitet, valfrihet och

konkurrens. Regeringen föreslår därför att ett högkostnadsskydd för individer mellan 20 och 64 år samt en tandvårdscheck som kan användas som delbetalning för abonnemangstandvård eller ett förebyggande tandvårdsbesök hos valfri tandläkare vartannat år införs. Senare under mandatperioden görs en särskild satsning på grupper med små möjligheter att påverka sin tandstatus.

1.6.2 En reformerad familjepolitik

Regeringen kommer i närtid att utreda de närmare förutsättningarna för att genomföra en familjepolitisk reform under mandatperioden. De bärande utgångspunkterna för reformen blir införandet av barnomsorgspeng, jämställdhetsbonus, ett frivilligt kommunalt vårdnadsbidrag och ökat pedagogiskt inslag i förskolan. Reformerna kommer att genomföras i den takt ekonomin tillåter och finansiering kan säkras.

Barnomsorgspeng

Möjligheterna för föräldrar att välja barnomsorg bland en mångfald av utövare, som passar alla barns och familjers olika behov, bör utökas. Detta kan ske genom införandet av en barnomsorgspeng som utgör huvuddelen av betalningen till förskola och barnomsorg, och ger utföraren en bestämd ersättning.

Maxtaxa på fritidshem

Fritidshemmet är en förutsättning för att föräldrar skall kunna förena föräldraskap med arbete och studier. Regeringen vill sänka maxtaxan på fritids.

Jämställdhetsbonus

Möjligheterna till en trygg uppväxt för barnen och mer likvärdiga villkor för män och kvinnor förbättras om det skapas förutsättningar för män att ta ett större föräldraansvar under barnets första år och för män och kvinnor att dela på arbetet i hemmet. I dag tar kvinnor ut betydligt större del av föräldraledigheten och tar större ansvar för omsorgen om barnen under uppväxtåren.

Införandet av en jämställdhetsbonus skulle öka familjernas ekonomiska möjligheter att fördela föräldraledigheten mer jämlikt och förbättra förutsättningarna för jämställdhet samt stärka barnens relation till bägge föräldrarna.

Kommunala vårdnadsbidrag

Många föräldrar upplever att det kan vara svårt att lägga familjepusslet och att tiden med barnen kommer i kläm. Det finns därför behov av reformer som medger större möjligheter för föräldrar att välja mer tid med sina barn.

Fastställandet av ett ramverk som ger kommunerna möjlighet att införa kommunala vårdnadsbidrag kan skapa ökad valfrihet för föräldrar som önskar mer tid med sina små barn. Ett vårdnadsbidrag skulle ge en reell valmöjlighet för de föräldrar som vill korta sin arbetstid under småbarnsåren eller önskar vara hemma något längre än vad föräldraförsäkringen ger möjlighet till.

Ökat pedagogiskt inslag i förskolan

Regeringen vill förbättra kvaliteten i förskolan för att ge barn en trygg och stimulerande omsorg där de får utvecklas i egen takt och där barnets egen nyfikenhet och skapande tas tillvara under lekfulla former.

I dag erbjuds tre avgiftsfria timmar om dagen från fyra års ålder. Ett utvidgande av den allmänna förskolan till alla barn som är tre år, där treåringar erbjuds några avgiftsfria timmars förskola per vecka med särskilt pedagogiskt innehåll, innebär att fler barn får tillgång till tidig pedagogisk stimulans, samtidigt som möjlighet finns att kombinera detta med andra barnomsorgslösningar. Hur tiden används är upp till enskilda kommuner och förskolor.

1.6.3 Lika möjligheter för kvinnor och män

Sverige framställs ofta som ett jämställt land, och jämfört med andra länder har möjligheterna för svenska kvinnor blivit bättre. Men fortfarande återstår mycket innan kvinnor och män på allvar har lika möjligheter.

Inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män är fortfarande stora. Låga löner tillsammans med höga skatter för människor med låga och normala inkomster gör att många kvinnor är beroende av bidrag för att få ekonomin att gå ihop. Förmögenhetsskillnaderna mellan män och kvinnor är fortfarande mycket stora, vilket dels beror på att män i större grad än kvinnor äger och driver företag, och dels på att kvinnor fortfarande har huvudansvaret när barnen är små, och därmed yrkesarbetar en kortare del av livet.

Kvinnor och män skall ha lika möjligheter att utvecklas. Regeringen kommer att motverka och förändra system som konserverar fördelningen av makt och resurser ur ett könsperspektiv. Både män och kvinnor skall kunna kombinera familjeliv med arbetsliv. Regeringen avser återkomma med förslag som ökar möjligheterna att välja barnomsorg och att köpa tjänster som underlättar vardagen.

Mer än varannan kvinna arbetar i den offentliga sektorn. Sänkt skatt på låga och normala inkomster ger många lågavlönade kvinnor i offentlig sektor mer pengar att röra sig med. Offentliga arbetsgivare har ett ansvar för att garantera kvinnor bra arbetsvillkor och motverka osakliga löneskillnader. Arbetet med att förebygga och minska ohälsan i offentlig sektor måste intensifieras.

Kvinnors möjligheter att starta och driva företag skall förbättras, och hinder som försvårar kvinnors företagande skall tas bort. Regeringen kommer att utforma och genomföra ett program för att öka kvinnors företagande. Regeringen föreslår att resurserna till forskning om kvinnors företagande utökas.

1.6.4 Rättsväsendet

Sverige skall vara ett tryggt land att leva i. Utvecklingen de senaste åren med en ökning av antalet våldsbrott, särskilt bland unga, bidrar till att människor känner sig allt mer otrygga i samhället. Den grova organiserade brottsligheten är ett allvarligt hot mot vårt öppna samhälle och mot enskilda. Mängdbrotten, som till exempel stöld, inbrott och skadegörelse, gör människors vardag otrygg, och en väldigt låg andel av dessa brott klaras upp.

Under den kommande mandatperioden kommer regeringen att vidta en rad offensiva åtgärder för att förebygga och bekämpa brottsligheten. Sammantaget satsas cirka 1,5 miljarder kronor ytterligare på rättsväsendet 2007 jämfört med 2006.

Rättsväsendet måste komma närmare människorna. En synlig och närvarande polis i hela landet är viktigt för människors känsla av trygghet. Det behövs fler poliser. Regeringen föreslår därför att polisens resurser ökar med 175 miljoner kronor under 2007 utöver tidigare aviserade satsningar. Sammantaget tillförs polisen cirka 870 miljoner kronor 2007 och de

följande åren ökar resurserna ytterligare. Till en början skall satsningarna fokuseras på de mest brottsutsatta områdena, som finns både i storstäderna och i glesbygden.

Samhället skall se allvarligt på organiserad brottslighet. Regeringen kommer att inleda ett reformarbete av påföljdssystemet. Regeringen vill skärpa straffen för grova våldsbrott.

En prioriterad uppgift för regeringen är att hindra unga människor från att fastna i kriminalitet. I regeringens satsning på rättsväsendet ingår flera reformer under mandatperioden för att förebygga och bekämpa ungdomsbrottsligheten. Fokus kommer också att riktas mot mäns våld mot kvinnor.

Brottsoffer skall mötas med medkännande och professionalism av myndigheter. Varje polismyndighet skall ha en brottsofferhandläggare som kan ge brottsoffer information dygnet runt. Ett tryggt samhälle förutsätter att vi tar ansvar för varandra.

Kriminalvården står inför stora utmaningar. Tiden på anstalt har allt mindre kommit att handla om fokus på arbete, behandling och utbildning, vilket inte ger intagna förutsättningar att komma tillbaka till samhället, fria från kriminalitet och missbruk. Kriminalvårdslagstiftningen behöver ses över så att den tydliggör drivkrafter och möjligheter för intagna att förändra sina liv.

Män som misshandlar kvinnor skall få hjälp att bryta destruktiva beteenden, genom adekvat vård och behandling. Intagna som är psykiskt sjuka, skyldiga till sexualbrott eller missbrukare av droger och alkohol skall ges bättre behandling och rehabilitering. En särskild satsning görs för att förstärka behandling och rehabilitering av intagna som har begått sexualbrott.

Sverige skall ta sitt ansvar för att bekämpa grov, gränsöverskridande kriminell verksamhet som handel med människor, vapen och narkotika liksom terrorism. Sverige skall också verka för att fördjupa samarbetet inom EU och samverka globalt för att bekämpa terrorismen.

1.7 Effektivare utnyttjande av offentliga resurser

Den offentliga sektorns omsättning motsvarar omkring hälften av värdet på allt som produceras i Sverige under ett år. Det vilar därför ett stort

ansvar på den ekonomiska politiken att ta vara på varje skattekrona på ett effektivt sätt. Inom ramen för den verksamhet som den offentliga sektorn bedriver finns betydande potential för förbättring. Genom att effektivisera användningen av de gemensamma medlen kan ökade satsningar inom prioriterade offentliga verksamheter bli möjliga, samtidigt som utrymme ges att sänka skatterna för att stimulera till fler jobb och ökad tillväxt i det privata näringslivet.

God hushållning med de gemensamma resurserna handlar både om att motverka överutnyttjande och fusk i skatte- och förmånsystemen och om att öka effektiviteten i den offentliga sektorn.

1.7.1 Krafttag mot fusk

Mindre skattefusk för förbättrad konkurrens, minskat utanförskap och större rättvisa

Skattefusk snedvrider konkurrensen på olika marknader, leder till utanförskap, sociala problem och orättvisa mellan olika skattebetalare.

Regeringen aviserar i denna proposition flera åtgärder som kommer att bidra till minskat fusk. Kostnaderna för privatpersoner att efterfråga tjänster vitt skall minska. Avdrag skall ges för vissa hushållstjänster. Socialavgifterna skall sänkas för vissa tjänstebanscher, av vilka en del är särskilt utsatta för skattefusk och med stor förekomst av svartarbete. Under mandatperioden återkommer regeringen med åtgärder för att bekämpa grov ekonomisk brottslighet med skatteanknytning.

En effektivare skattekontroll bidrar till en ökad legitimitet för skattesystemet. Önskemålet om en effektivare skattekontroll måste dock ses i relation till regeringens ambitioner att minska den administrativa bördan av olika skatteregler. Genomförda och pågående effektiviseringar inom Skatteverkets verksamhet medför att resurser frigörs som kan användas för kontroll. Inom Skatteförfarandutredningen pågår ett arbete för att modernisera lagstiftningen och för att minska den administrativa hanteringen för skatteförvaltning och skattskyldiga.

Inom Regeringskansliet har det tagits fram flera förslag som syftar till att effektivisera kontrollen och minska fusk. Regeringen

återkommer senare med ytterligare förslag i frågor som rör fusk och effektivare kontroll.

I en integrerad och alltmer globaliserad ekonomi har det blivit allt viktigare med informationsutbyte över gränserna för att bekämpa skattefusk. Kommissionen har nyligen presenterat ett meddelande om en samordnad strategi för att utveckla samarbetet och söker även mandat för att diskutera tillämpning av sparanddirektivets regler med ett antal finansiella centra i Asien. Under Nordiska ministerrådet har ett projekt inrättats för att ta upp samordnade nordiska diskussioner med ett antal s.k. skatteparadis om informationsutbyte på skatteområdet.

Krafttag mot fusk med ersättningar och bidrag

Ökad kontroll av ersättningar och bidrag

Vi har generösa ersättningar i det svenska välfärdssystemet. För att vi skall ha råd att bibehålla den generösa nivån och för att stärka arbetslinjen, krävs dock att systemen inte överutnyttjas och att enbart de som är berättigade får del av ersättningarna och bidrag.

Det förekommer överutnyttjande och fusk med ersättningar och bidrag. I vissa delar av socialförsäkringssystemet är överutnyttjandet och fusk dessutom omfattande. Det gäller t.ex. tillfällig föräldrapenning där av allt att döma var femte krona utbetalas på felaktiga grunder. En grundläggande förutsättning för att upprätthålla allmänhetens respekt för välfärdssystemen är att ersättningar och bidrag endast betalas ut till dem som är berättigade. Felaktiga utbetalningar kan även långsiktigt urholka finansieringen av välfärdssystemen. Detta kan i sin tur leda till att ersättningsnivåerna för skilda förmåner måste sänkas eller att skatterna måste höjas. Mot denna bakgrund är det avgörande för såväl legitimiteten som finansieringen av välfärdssystemen att kontrollverksamheten ökas och effektiviseras samt att felaktigt utbetalda ersättningar och bidrag återkrävs.

Regeringen bedömer att som en konsekvens av de olika insatser som redogörs för nedan, kommer utgifterna att minska med minst 2 miljarder kronor per år redan från 2007. Av denna utgiftsminskning bedöms cirka 1 miljard kronor komma från arbetslöshetsförsäkringen och 1 miljard kronor från sjukförsäkringen.

För närvarande pågår bl.a. följande insatser på området.

- *Reformering av den straffrättsliga regleringen.* Bidragsbrottsutredningen överlämnade i april 2006 betänkandet Bidragsbrott (SOU 2006:48). Utredningen har föreslagit en ny straffrättslig reglering som omfattar alla ekonomiska förmåner inom de centrala delarna av de offentliga trygghetssystemen. Syftet med förslaget är bl.a. att tydliggöra straffansvaret vid underlåtenhet att anmäla ändrade förhållanden och att utvidga det straffbara området såvitt avser grovt oaktsamma fall. Straffbestämmelserna föreslås bilda en särskild lag. Betänkandet remissbehandlas för närvarande och regeringen har som ambition att besluta en proposition i ärendet under våren 2007.
- *Bestämmelserna om återkrav ses över.* En arbetsgrupp inom Regeringskansliet ser över reglerna om återbetalningsskyldighet då någon på felaktiga grunder fått en ersättning eller ett bidrag. Syftet är bl.a. att göra reglerna mer enhetliga, att i ökad utsträckning möjliggöra avräkning vid senare utbetalningar och att införa ränta på återkrav. Uppdraget skall redovisas senast den 30 november 2006.
- *Utvärdering av informationsutbyte.* Statskontoret har i rapporten Informationsutbyte kräver bra förutsättningar (2006:7) utvärderat det existerande informationsutbytet mellan Försäkringskassan, arbetslöshetskassorna och Centrala studiestödsnämnden. Statskontoret föreslår bl.a. förändringar i regelverk, tydliggörande av ansvar för samordning och utveckling samt förändrade arbetsformer inom Regeringskansliet. Rapporten remissbehandlas för närvarande.
- *Utökat informationsutbyte.* En utredare har tillkallats med uppgift att lämna förslag som möjliggör en utvidgning av det existerande informationsutbytet till fler myndigheter. Syftet med uppdraget är att förbättra myndigheternas beslutsunderlag, förebygga och minska felaktiga utbetalningar, öka servicen för den enskilde och att öka effektiviteten på

myndigheterna. Utredaren skall bland annat se över om kommunernas socialtjänst bör få tillgång till uppgifter från vissa myndigheter och om Skatteverket i högre utsträckning skall lämna ut uppgifter till andra myndigheter. Utredaren skall även analysera om och under vilka förutsättningar myndigheter skall vara skyldiga att på eget initiativ underrätta andra myndigheter vid misstanke om fusk. Uppdraget skall redovisas senast den 30 april 2007.

- *Ökade resurser till kontrollverksamheten.* Försäkringskassan och Arbetsmarknadsstyrelsen har tilldelats extra resurser 2006 och 2007 för att anställa vardera 300 årsarbetskrafter för att stärka insatser mot fusk.
- *Skärpta krav på kommittéer.* Kommittéer som tar fram förslag som leder till utbetalningar av stöd eller bidrag skall säkerställa att risken för felaktigt utnyttjande minimeras och att de uppgifter som ligger till grund för utbetalningarna kan kontrolleras. Detta innebär bland annat att kommittéer måste ta fram förslag till informationsutbyte där det är nödvändigt samt redogöra för förslagets konsekvenser ur ett kontrollperspektiv. Detsamma skall gälla förslag som tas fram inom Regeringskansliet.

Regeringen avser att under mandatperioden intensifiera och utöka arbetet på området. Redan i denna proposition aviserar regeringen följande åtgärder:

- *Tillsynen över socialförsäkrings-administrationen.* Försäkringskassan betalar ut cirka 435 miljarder kronor årligen, vilket motsvarar närmare hälften av statsbudgetens utgifter. Det är angeläget att rättssäkerheten och effektiviteten i socialförsäkringsadministrationen fortlöpande blir föremål för objektiv granskning. Sedan Riksförsäkringsverket och de allmänna försäkringskassorna slagits samman ingår den tidigare tillsynsfunktionen och tillsynsobjekten i samma myndighet. En myndighet bör dock inte utöva tillsyn över sig själv. Det finns därför anledning att se över de

- organisatoriska formerna för tillsynen av socialförsäkringsadministrationen. En sådan översyn kommer att initieras under hösten 2006.
- *Effektiva brottsundersökningar.* I syfte att motverka bidragsbedrägerier har Försäkringskassan, Åklagarmyndigheten och Rikspolisstyrelsen i maj 2006 kommit överens om att utveckla sitt samarbete med den s.k. Västmanlands-modellen som förebild. Det är angeläget att misstänkta fall av brott anmäls och att lagföring sker i större utsträckning än vad som är fallet i dag. Regeringen avser därför att under 2007 utvärdera utfallet av modellens tillämpning och effektiviteten på området i övrigt.
 - *Öka effektiviteten i återkravsverksamheten.* Av avgörande betydelse för arbetet mot felaktigt utbetalda ersättningar och bidrag är att återkravsverksamheten bedrivs på ett effektivt sätt och att felaktigt utbetalda ersättningar och bidrag betalas tillbaka. Regeringen avser därför att initiera en utvärdering av effektiviteten i den statliga återkravsverksamheten avseende felaktigt utbetalda ersättningar. Regeringen avser att återkomma med förslag för att effektivisera återkravsverksamheten.
 - *Ränta på återkrav.* Regeringen avser att under hösten överlämna en proposition med förslag om att ränta skall tas ut vid återkrav inom socialförsäkringen.
 - *Stärka incitamenten för kontroll.* Regeringen avser att utarbeta förslag på ekonomiska, organisatoriska och andra åtgärder som kan förbättra incitamenten för myndigheter att bedriva kontrollarbete.
 - *Förbättrad intern styrning och kontroll vid myndigheter.* En arbetsgrupp inom Finansdepartementet har i departementsstencilen Intern styrning och kontroll i staten (Ds 2006:15) utarbetat ett förslag till förordning om intern styrning och kontroll i staten. Förslaget remissbehandlas för närvarande. Med utgångspunkt från arbetsgruppens förslag och de synpunkter som framkommer avser regeringen att presentera förslag till nya åtgärder.
 - *Förstärkt organisation för ifrågasättande av rätten till arbetslöshetsersättning.* AMS har kunnat visa på positiva effekter av en försöksverksamhet som innebär att ifrågasättande av rätten till arbetslöshetsersättning flyttas till en central funktion inom arbetsförmedlingen. Regeringen anser det angeläget att implementering av en sådan central funktion sker så snart som möjligt i hela landet och avser att ge AMS i uppdrag att löpande redovisa hur implementeringen utvecklas.
 - *Delegationen mot felaktiga utbetalningar.* För att följa myndigheternas insatser, främja samverkan, sprida erfarenheter, utarbeta mätmetoder och föreslå mål för att minska felaktiga utbetalningar har en särskild delegation inrättats. Delegationen, som består av företrädare för 18 myndigheter och organisationer, skall lämna en slutlig redovisning av sitt arbete senast i juli 2008. Delegationen har verkat under drygt ett år och har lagt grunden för en myndighetsgemensam definition av vad felaktiga utbetalningar innefattar. Arbetet har också resulterat i en myndighetsgemensam syn på risker för fel i handläggningen och utbetalningar av ersättningar. Därtill har delegationen initierat ett antal samverkansprojekt mellan myndigheter. Delegationens arbete intensifieras under 2007 med genomförande av ett flertal planerade projekt. Antalet samverkanssatsningar mellan myndigheter kommer att utökas. Fördjupade studier ska genomföras för vart och ett av de olika trygghetssystemen i syfte att kunna beräkna den totala omfattningen av felaktigt utbetalda ersättningar. En första studie av övernyttjande har gjorts inom tillfällig föräldrapenning, arbetet går nu vidare system för system. Det system som står närmast på tur är arbetslöshetsersättningen. Utöver omfattningen av felaktiga utbetalningar studeras felens orsaker, använda kontrollmetoder samt utformningen av statistik. Förslag till åtgärder skall tas fram. Ett annat väsentligt område under 2007 är fördjupade studier kring allmänhetens attityder till missbruk

av trygghetssystemen och åtgärder för att påverka dessa attityder.

Det arbete som pågår avser i stor utsträckning generella åtgärder inom straffrätten, på återkravets område och beträffande informationsutbyte mellan myndigheter. För att de samlade insatserna på området skall leda till minskat överutnyttjande och minskat fusk, krävs dock ytterligare insatser som mer specifikt tar sikte på socialförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen. Regeringen kommer därför att särskilt inrikta arbetet på att ta fram förslag och åtgärder som syftar till att förbättra regelverken, strama upp tillämpningen och effektivisera kontrollen på dessa områden.

Ett antal rapporter från bl.a. Försäkringskassan visar att olika social-försäkringar överutnyttjas och att ersättningar och bidrag utgår till icke-berättigade. I en nyligen genomförd studie av Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering och Försäkringskassan framkom att cirka 650 miljoner kronor årligen utbetalas på felaktiga grunder enbart inom den tillfälliga föräldrapenningen. I socialförsäkringen behöver såväl regelverk som kontrollfunktioner skärpas för att felaktiga utbetalningar skall upptäckas och förhindras. Regeringen avser att tillse att Försäkringskassan i högre grad prioriterar dessa frågor. Ett antal av de åtgärder regeringen avser vidta beskrivs under avsnittet Sjukförsäkringen i denna finansplan.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Riksrevisionen och Statskontoret har redovisat ett mycket stort antal rapporter som bl.a. tar upp frågan hur Arbetsmarknadsverket (AMV) utför sina uppgifter inom arbetslöshetsförsäkringen. Det har kunnat konstateras att det finns avsevärda skillnader mellan innehållet i regelverket på området och hur det i praktiken tillämpas av arbetsförmedlingarna. Även stora regionala variationer i tillämpningen har kunnat konstateras. För att säkerställa arbetslöshetsförsäkringens roll som omställningsförsäkring krävs en korrekt tillämpning av regelverket och effektiv kontroll av att den arbetslöse står till arbetsmarknadens förfogande. Regeringen avser att tillse att arbetsförmedlingarna tillämpar regelverket. Regeringen skall även se till att AMV i högre grad prioriterar kontrollfunktionen i arbetslöshetsförsäkringen för att korta arbetslöshetsiderna och för att minska fusk i försäkringen. Regeringen avser även att

komplettera nuvarande sanktionsregler inom arbetslöshetsförsäkringen med mildare sanktioner. Syftet är att öka benägenheten hos arbetsförmedlingen att tillämpa sanktionerna.

1.7.2 Ökad effektivitet i offentlig sektor

Ökad effektivitet i produktionen av välfärdstjänster

För att öka effektiviteten och påskynda utvecklingen av styr- och produktionsformer i produktionen av välfärdstjänsterna inom vård, omsorg och utbildning, avser regeringen att under mandatperioden genomföra förändringar som syftar till att öka mångfalden av aktörer inom vård, utbildning och omsorg. Redan under hösten 2006 kommer ett arbete att påbörjas med att ta fram förslag på åtgärder för ökad konkurrens och valfrihet.

En ökad konkurrens kommer att stärka drivkrafterna för ökad effektivitet och ökad kvalitet i tjänsterna. En ökad konkurrens mellan producenterna skulle med inriktningen på regeringens politik samtidigt öka individens valfrihet. Genom en ökad valfrihet kan individen aktivt välja det alternativ han eller hon föredrar och kanske minst lika viktigt, välja bort alternativ man inte önskar.

Minskad statlig byråkrati

Antalet myndigheter har ökat under senare år och det finns i dag runt 500 myndigheter. Myndigheternas uppdrag har också utökats över åren. Med tanke på den omfattning den statliga myndighetsorganisationen nu fått finns det anledning att se över hela verksamheten. Regeringen anser att det är viktigt att ta ett samlat grepp på hela den statliga myndighetsstrukturen och avser att återkomma med förslag till en sådan översyn. En viktig princip för översynen är att framtidens myndigheter skall fokusera på statens kärnuppgifter. Regeringen anser att antalet myndigheter bör minska. Vissa myndigheter kommer att läggas ned, även om vissa av deras arbetsuppgifter kan komma att föras över på andra myndigheter.

Den sittande Ansvarskommittén har bland annat i uppdrag att se över den statliga styrningen av samhällsorganisationen - både relationen mellan regeringen och de statliga myndigheterna och mellan staten och den

kommunala nivån. Ansvarskommittén skall lämna sitt betänkande i början av 2007 och en samlad översyn av den statliga myndighetsstrukturen bör beakta betänkandet.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att avvecklingen av ett antal myndigheter påbörjas redan under 2007. Detta berör bland annat Integrationsverket, Arbetslivsinstitutet och Djurskyddsmyndigheten. Arbetsmiljöverket kommer att bantas kraftigt. Vidare föreslår regeringen att Jämställdhetsombudsmannen, Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, Ombudsmannen mot etnisk diskriminering och Handikappsombudsmannen läggs ned och ersätts av en gemensam ombudsmannaorganisation.

1.8 Säkra en hållbar utveckling

De globala miljöutmaningarna, i synnerhet klimatförändringarna, påverkar livsbetingelserna i hela världen och måste ges större uppmärksamhet. Utsläpp i luft och vatten är några av de största hot mänskligheten står inför. Vi har ett ansvar gentemot kommande generationer att bruka naturens rikedomar på ett sådant sätt att vi kan lämna över en värld som är i balans till våra barn och barnbarn.

Energi- och klimatfrågorna utvecklas snabbt till avgörande utmaningar. Problemen sågs länge enbart som miljöproblem, men alla sektorer i samhället berörs av snabbt stigande priser, ökande otrygghet i försörjningen samt konsekvenserna av ett mer instabilt klimat. Energisäkerheten blir allt mer viktig för Europa, som världens största importör av olja och gas.

Regeringen avser återkomma med en samlad bedömning av framtida insatser inom miljö- och energiområdet.

1.8.1 Energi

Regeringen anser att energipolitiken skall skapa ett tydligt, stabilt och långsiktigt regelverk för produktion och distribution av energi samt för en effektiv energianvändning. Ett sådant regelverk skall ge incitament att investera i energiomvandling som främjar en säker och konkurrenskraftig energiförsörjning i hela Sverige och bidra till att minska Sveriges och

resten av EU:s beroende av energi från länder med instabila eller odemokratiska regeringar. Energipolitiken skall också skapa villkor för en effektiv energianvändning och en kostnads-effektiv energiförsörjning som svarar mot högt ställda krav på skyddet av hälsa, miljö och klimat.

God tillgång på elektrisk kraft och annan energi är en grundförutsättning för vårt moderna samhälle. För att svensk industri skall fortsätta att vara konkurrenskraftig krävs god tillgång till energi till internationellt konkurrenskraftiga priser. Detta förutsätter stabila spelregler som möjliggör långsiktiga investeringar.

Energipolitiken skall stödja enskilda och företag som tar sitt miljöansvar. Miljö- och energibesättning har stor påverkan vid beslut om investeringar och skall därför utformas så att det lönar sig att ta miljöansvar och så att kostnaderna kan bäras av konsumenterna. En strategi för grön skatteväxling presenterades av den tidigare regeringen i budgetpropositionen för 2001. Miljövinster av den gröna skatteväxlingen har i den utformning den getts varit begränsade och har sammantaget givit välfärdsförluster för samhälle och hushåll. Den har också inneburit en kraftig höjning av elpriserna för hushållen. De sänkningar av skatten på arbete som skett har också varit ineffektiva vad gäller effekter på drivkrafterna att arbeta. Mot denna bakgrund anser regeringen att den gröna skatteväxlingen skall avbrytas. Däremot fortsätts arbetet med att utveckla effektiva styrmedel både inom och utom ramen för skattepolitiken.

Politiken skall stimulera införandet av nya miljövänliga alternativ. Inom givna ramar skall valet mellan olika former av energiproduktion styras av de beslut som fattas av energiproducenter och energianvändare. Det är också viktigt att säkerställa goda konkurrensförhållanden på energimarknaderna. Som ett led i att skärpa konkurrensen nationellt kommer regeringen att tillsätta en utredning med uppdrag att se över möjligheterna att minska samägandet av de svenska kärnkraftverken.

En översyn av incitamenten för energi-effektivisering inom såväl industri som hushåll skall genomföras. Skatter och regler som motverkar effektivare energianvändning kommer att ändras. Regeringen avser återkomma till dessa frågor.

Förnybar elproduktion kommer att kunna tillföras det svenska systemet under kommande

år, men utvecklingen har ännu bara börjat. Regeringen bedömer att den samlade energi- och effekttillgången inte kommer att vara tillräcklig under överskådlig tid. Regeringen kommer under mandatperioden 2006-2010 inte medverka till några politiska beslut om avveckling av kärnreaktorer. Inte heller kommer regeringen att ge förnyade driftstillstånd till de två reaktorer som stängts. Förbudet att uppföra nya reaktorer kommer inte att upphävas under mandatperioden.

1.8.2 Miljö

Kännetecknande för miljöfrågorna de senaste decennierna är skiftet från ett nationellt fokus, till ett gränsöverskridande regionalt eller globalt perspektiv. Detta innebär en restriktion för den nationella politiken, men ger också möjligheter att påverka utformningen av internationella överenskommelser och agera globalt. En offensiv politik i kombination med ett gott näringslivs- och forskningsklimat främjar utveckling och innovationer och förbättrar möjligheterna för tekniska landvinningar och en bättre miljö.

Regeringen vill särskilt lyfta fram två områden som kommer att prioriteras de närmaste åren; klimatfrågan och havsmiljön inte minst i Östersjön. Båda dessa områden kräver ett utökat samarbete mellan länder, inom Östersjöregionen, EU och globalt, för att märkbara resultat skall kunna uppnås.

Klimat

Växthuseffekten är en av de största utmaningar vi står inför. Klimatförändringarna kräver kraftfulla åtgärder, inom såväl transport-, bostads- som industrisektorn. Oljekriser och ökande energipriser i kombination med ekonomiska styrmedel har medfört att användningen av fossila bränslen i uppvärmningssektorn minskat kraftigt. Den svenska elproduktionen är i det närmaste fossilfri, och det elcertifikatsystem som införts förbättrar lönsamheten i investeringar i elproduktion baserad på förnybar energi.

Utsläppen från transportsektorn måste minska. Det kan ske genom effektivare motorer och genom övergång till nya bränslen. Regeringen avser återkomma kring insatser för privatpersoner som köper miljöbilar. Vidare

avser regeringen verka för att transportsektorn skall ingå i EU:s handelssystem för utsläppsrätter.

Klimathotet är till sin karaktär globalt och måste därför mötas på global nivå. Den utvecklade delen av världen, vars utsläpp av växthusgaser är förhållandevis mycket stora, har ett särskilt ansvar för att en omställning påbörjas. Samarbetet inom EU har redan betytt mycket för en bättre miljö men mer kan göras. Det europeiska systemet med utsläppsrätter är det hittills viktigaste styrmedlet för att minska utsläppen av växthusgaser. Sverige skall aktivt bidra till att nå de gemensamma mål som EU ställer upp, och till att Kyotoavtalet snarast får en fortsättning.

Sverige skall vara pådrivande för att ett strategiskt energisamarbete kommer till stånd mellan EU, Kina och Indien för att stödja deras ansträngningar att begränsa sina utsläpp av växthusgaser. Fler länder och regioner måste ansluta sig till det internationella regelverk som finns. Samtidigt bör utvecklingsländernas berättigade krav på förbättrad levnadsstandard respekteras – det är den utvecklade världen som står för merparten av utsläppen och dessa länder har ett moraliskt ansvar att erbjuda mindre utvecklade länder hjälp till lösningar. Kyoto-protokollets flexibla mekanismer Gemensamt genomförande och Mekanismen för ren utveckling är viktiga, kostnadseffektiva verktyg i en sådan process

Sverige skall verka för regler för maximala utsläpp per kilometer för nyutvecklade fordon i EU. Handel med utsläppsrätter skall på sikt ersätta de ekonomiska styrmedel som har samma syfte.

Havsmiljöstrategi

Situationen för Östersjön och Västerhavet är bekymmersam. Övergödning, hårt fisketryck och utsläpp av miljögifter har redan fått stora konsekvenser.

Regeringen avser återkomma med en samlad havsmiljöstrategi för att säkerställa Östersjön och Västerhavet som levande hav.

Om Östersjöns och Västerhavets marina miljö skall kunna räddas krävs det att alla länder runt detta innanhav samverkar. Östersjön bör, inom ramen för de möjligheter som EU:s regelverk ger, bli ett pilotområde för en ny gemensam förvaltningsstrategi där länderna samverkar och finner institutionella former för

att säkra efterlevnaden av ett gemensamt regelverk. Det är viktigt att alla berörda länder deltar i samarbetet kring Östersjöns marina miljö och regeringen avser ta initiativ till en dialog kring detta.

1.8.3 Energi- och miljönyckeltal

Som ett komplement till den ekonomiska redovisningen kan den nationella utvecklingen på energi- och miljöområdet speglas grovt i ett antal nyckeltal.

Variationerna i nyckeltalen mellan enstaka år är ofta ett resultat av väderleks- och konjunkturvariationer. Över längre tidsperioder ger dock nyckeltalen information om utvecklingen på energi- och miljöområdet. Energianvändningen i relation till ekonomins storlek fortsätter att minska, men det är för tidigt att avgöra om den lägre totala energianvändningen är ett trendbrott.

Mängden förnybar energi ökar starkt både i absoluta och relativa tal. Jämfört med åren 1980 och 1990 har andelen förnybar energi av den totala energianvändningen ökat med 48 procent respektive 36 procent. Den fossila andelen har samtidigt minskat med 46 procent respektive 13 procent. Mellan enskilda år kan variationerna vara stora, vilket till stor del hänger samman med tillgången på vattenkraft.

Exklusive utsläpp från internationell luft- och sjöfart, så kallad bunkring, har Sverige lyckats minska utsläppen av växthusgaser jämfört med 1990 års nivå. En god grund har därmed lagts för att uppfylla det nationella målet på detta område. Sverige är det land bland de 15 tidigare EU-medlemmarna som har lägst utsläpp av växthusgaser mätt i ton per person samt i relation till BNP.

Tabell 1.8 Energi- och miljönyckeltal

<i>Energianvändning (TWh respektive Wh/kr)</i>					
	1980	1990	2000	2004	2005
Total slutlig användning ¹	436	442	470	503	493
Varav förnybar energi	107	137	167	171	182
biobränslen	48	64	88	109	108
vattenkraft	59	73	79	61	73
vindkraft	0	0	0,46	0,85	0,85
Energiintensitet ²	300	245	212	209	198

<i>Utsläpp till luft (tusental ton)³</i>					
	1980 ⁴	1990	2000	2003	2004
Klimatpåverkan⁵					
Växthusgaser	n.a.	75 829	74 086	77 754	78 255
exkl. bunkring	n.a.	72 210	67 283	70 554	69 854
Koldioxid	82 438	59 841	59 124	63 083	63 635
exkl. bunkring	n.a.	56 278	52 427	55 995	55 360
Försurning					
Svaveldioxid	508	146	112	104	136
exkl. bunkring	n.a.	112	49	50	47
Kväveoxider	448	367	329	31	343
exkl. bunkring	n.a.	315	219	21	197

<i>Belastning på haven (tusental ton)</i>					
	1980	1990	2000	2004	2005
Övergödning					
Fosfor	4,7	3,5	4,7	3,0	3,2
Kväve	115,5	104,9	146,6	108,6	96,5

¹ Total energianvändning exklusive energiomvandlingsförluster i kärnkraftverk.

² Energiintensiteten mäts som total energianvändning i relation till BNP i 2000 års referenspriser.

³ Ej normalårsjusterade siffror.

⁴ Framräknad enligt äldre metodik och därför ej direkt jämförbar med siffror för 1990 och senare.

Källor: Statens energimyndighet, Naturvårdsverket, Statistiska centralbyrån, Sveriges lantbruksuniversitet.

De svenska utsläppen av koldioxid, den volymmässigt största växthusgasen, kan skifta betydligt från år till år. Det hänger till stor del samman med tillgången på vattenkraft och variationer i vädret. De sedan 1980 relativt stora reduktionerna i nationella utsläpp beror i hög grad på utbyggnaden av kärnkraft första hälften av 1980-talet, energieffektivisering samt minskat användande av olja i uppvärmningssektorn.

Sedan 1980 har de svenska utsläppen av svaveldioxid minskat kraftigt. Till stor del är detta ett resultat av ökad användning av olja med låg svavelhalt och ny reningsteknik. Exklusive utsläpp från internationell luft- och sjöfart har utsläppen av svaveldioxid mer än halverats sedan 1990. De svenska utsläppen av kväveoxider

fortsätter också att minska, främst på grund av förbättrade förbrännings- och reningstekniker inom transportsektorn.

Halterna av kväve och fosfor i flodmynningar utgör en indikator på näringstillförseln till haven. De årliga nyckeltalen som rör övergödning varierar kraftigt beroende på väderlek, vilket gör jämförelser med utvalda basår vanskliga. Sett över ett längre perspektiv avtar emellertid den totala belastningen. Det är viktigt att länderna runt Östersjön gemensamt tar ett ansvar för att förbättra möjligheterna för återhämtning av innanhavet.

1.9 Sverige i en globaliserad värld

Stora delar av världen präglas av ökad demokrati, globalisering av ekonomin och en snabb teknisk utveckling. Utvecklingen har bidragit till att många människor har kunnat lämna fattigdomen. Sverige har mycket att vinna på globaliseringen. Samtidigt ställer globaliseringen av ekonomierna krav på att den svenska ekonomin snabbt förmår ställa om till nya förutsättningar. Regeringen föreslår att ett Globaliseringsråd inrättas med företrädare för offentlig sektor, fackförbund, näringsliv, kultur och vetenskap. Uppdraget skall vara att ge en allsidig belysning och samhällsdebatt om de förändringar som Sverige möter och vad som kan komma att krävas för att möta framtidens förändringar. Vilka krav en ökad ekonomisk integration med omvärlden och den demografiska utvecklingen, med stigande försörjningsbörda för de förvärvsarbetande, ställer på den ekonomiska politiken är även en central fråga för den pågående långtidsutredningen som kommer att presenteras 2008.

Globaliseringen ställer också nya krav på den svenska utrikespolitiken. Regeringen anser att Sverige skall föra en aktiv utrikespolitik och aktivt verka för centrala värden som ökad säkerhet, demokrati, frihet, välbefinnande och hållbar utveckling i alla delar av världen. Det är också viktigt att EU kan agera kraftfullt och samordnat på den internationella scenen och ta sitt globala ansvar, inte minst i kampen mot fattigdom och miljöhot.

Internationell rätt och respekt för de mänskliga rättigheterna skall utgöra hörnstenar i svensk utrikespolitik. Sveriges internationella

engagemang skall tydligt vägledas av att demokrati och rättsstat sätts i centrum. Det skall också bli tydligare att säkerhet och utveckling går hand i hand och att Sverige har en skyldighet att skydda människor från massiva övergrepp. Respekten för de mänskliga rättigheterna måste vara universella.

Biståndet är ett av de viktigaste instrumenten för att bekämpa fattigdom och därmed bidra till en säkrare och mer demokratisk värld. För 2007 ligger det svenska biståndet på 1 procent av bruttonationalinkomsten. Biståndet kombineras med en samlad politik för global utveckling som inkluderar alla politikområden. För att effektivisera och höja kvaliteten i det svenska biståndet avser regeringen förbättra målstyrningen och resultatrapporteringen inom biståndspolitikerna. Regeringen kommer att fokusera tydligare på fattigdomsbekämpning i Afrika och organisera fattigdomsbekämpningen på ett bredare sätt än tidigare. Framförallt avser regeringen uppmärksamma frågor som demokrati, handel, miljö, fred och säkerhet.

Sverige skall föra en internationell politik för öppna gränser, för ett Europa öppet mot sin omvärld och ett växande hållbart internationellt välbefinnande. Fattigdom, undersysselsättning och bristande demokrati i många regioner skapar ett starkt ökande migrationstryck. Sverige bör medverka till att länderna i Nordafrika, Mellanöstern och utmed EU:s östliga gräns kan utveckla starka ekonomier och demokratiska styrelseskick för att den snabbt växande unga generationen i dessa länder skall erbjudas en bättre framtid. Sverige skall motverka den utveckling som vi ser i Europa – mot mer stängda gränser – och verka för en human och rättssäker migrationspolitik som är mer samordnad inom EU

Sverige måste öka sitt internationella engagemang inom försvar och säkerhet. Regeringen avser därför att besluta att anslagsposten för internationella insatser ökas med sammanlagt 600 miljoner kronor 2007, med ytterligare 100 miljoner kronor 2008 och med ytterligare 650 miljoner kronor 2009. Ett stort antal konflikter pågår runtom i världen. I dag är det svenska deltagandet i internationella operationer uppdelat i mindre enheter som är geografiskt spridda. Det leder till att säkerheten för de svenska soldaterna blir sämre och att kostnaderna för varje utsänd soldat blir väsentligt högre. Regeringen föreslår att

resurserna till deltagande i fredsfrämjande insatser ökar, med målet att Sverige bör på sikt kunna ställa upp med 2 000 kvinnor och män i sådana insatser. En nationell strategi bör tas

fram, med tydliga prioriteringar, så att Sverige kan bidra så effektivt som möjligt i fredsfrämjande insatser.

2

Förslag till riksdagsbeslut

2 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

vad gäller den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för 2007

1. godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regeringen föreslår (kapitel 1),
2. fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till 938 miljarder kronor för 2007 och 971 miljarder kronor för 2008 (avsnitt 4.2.1),
3. beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2007 i enlighet med vad regeringen föreslår (avsnitt 4.2.2 tabell 4.6),
4. godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2007 (avsnitt 4.2.2 tabell 4.6),
5. godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2007 (avsnitt 4.2.2 tabell 4.6),
6. godkänner beräkningen av taket för den offentliga sektorns utgifter för 2007 och 2008 (avsnitt 4.2.3),
7. fastställer målet för 2007 för det finansiella sparandet i den offentliga sektorn till minst 1,0 procent av bruttonationalprodukten (avsnitt 4.2.4),
8. bemyndigar regeringen att under 2007 ta upp lån enligt lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning (avsnitt 4.4.3),
9. godkänner beräkningen av myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret för 2007 (avsnitt 4.4.3 tabell 4.14),
10. godkänner beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2007 (avsnitt 4.4.3 tabell 4.14),
11. godkänner den ändrade redovisning av skatter m.m. som regeringen föreslår (avsnitt 6.2),
12. godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2007 (avsnitt 6.4 och bilaga 1 avsnitt 2),
13. godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2008 och 2009 som riktlinje för regeringens budgetarbete (avsnitt 7.4.1 tabell 7.6),
14. bemyndigar regeringen att för 2007 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet intill ett belopp av 28 500 000 000 kronor (avsnitt 7.5.1),
15. bemyndigar regeringen att för 2007 besluta om krediter för myndigheters räntekonton i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 19 700 000 000 kronor (avsnitt 7.5.2),
16. bemyndigar regeringen att för 2007 för Sjunde AP-fondens verksamhet dels besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten intill ett belopp av 5 000 000 kronor, dels besluta om kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 150 000 000 kronor (avsnitt 7.5.3),

17. bemyndigar regeringen att under 2007, med de begränsningar som följer av 6 § andra stycket lagen (1996:1059) om statsbudgeten, besluta att ett ramanslag, med undantag för anslag anvisade för förvaltningsändamål, får överskridas om ett riksdagsbeslut om anslag på tilläggsbudget inte hinner inväntas samt om överskridandet ryms inom utgiftstaket för staten (avsnitt 7.8),
- vad gäller tilläggsbudget för 2006*
18. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:1247) om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem eller installation av solvärme (avsnitt 3.1 och 8.2.13),
19. bemyndigar regeringen att under 2006 för det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda anslaget 46:1 *Allmänna val och demokrati* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 7 000 000 kronor under 2007–2009 (avsnitt 8.2.1),
20. godkänner vad riksdagsstyrelsen föreslår om anslagssparande på det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda anslaget 90:4 *Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO)* (avsnitt 8.2.1),
21. godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda anslaget 1:8 *Nya förvaltningspolitiska myndigheterna* (avsnitt 8.2.2),
22. bemyndigar regeringen att under 2006 för det under utgiftsområde 13 Arbetsmarknad uppförda anslaget 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 3 000 000 000 kronor under 2007–2011 (avsnitt 8.2.8),
23. bemyndigar regeringen att under 2006 för det under utgiftsområde 15 Studiestöd uppförda anslaget 25:6 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 7 000 000 kronor under 2008–2010 (avsnitt 8.2.9),
24. bemyndigar regeringen att under 2006 för det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda anslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 148 984 000 kronor under 2007 och högst 485 575 000 kronor under 2008–2011 (avsnitt 8.2.10),
25. godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 21 Energi uppförda anslaget 35:2 *Insatser för effektivare energianvändning* (avsnitt 8.2.13),
26. bemyndigar regeringen att under 2006 för det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda anslaget 43:3 *Gårdsstöd och djurbidrag m.m.* godkänna stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 6 540 500 000 kronor under 2007 (avsnitt 8.2.15),
27. bemyndigar regeringen att under 2006 för det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda anslaget 43:4 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* godkänna stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 306 000 000 kronor 2007 och högst 194 000 000 kronor 2008 (avsnitt 8.2.15),
28. bemyndigar regeringen att under 2006 för det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda anslaget 43:7 *Strukturstöd till fisket m.m.* besluta om ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kronor under 2007 och högst 15 000 000 kronor under 2008 (avsnitt 8.2.15),
29. godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade anslag enligt specifikation i tabell 2.1,
- vad gäller skattefrågor*
30. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster (avsnitt 3.2 och 5.3.1),
31. antar regeringens förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200) (avsnitt 3.3 och 5.8.1),

32. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. (avsnitt 3.4 och 5.7.3),
33. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt (avsnitt 3.5 och 5.7.3),
34. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi (avsnitt 3.6 och 5.6.5),
35. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1512) om om dubbelbeskattingsavtal mellan de nordiska länderna (avsnitt 3.7 och 5.2.7),
36. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1997:323) om statlig förmögenhets-skatt (avsnitt 3.8, 5.4.1.1 och 5.4.2),
37. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1997:324) om begränsning av skatt (avsnitt 3.9 och 5.2.3),
38. antar regeringens förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483) (avsnitt 3.10 och 5.2.1),
39. antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) (avsnitt 3.11, 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3, 5.2.4, 5.2.5, 5.4.1.4, 5.5.1.1 och 5.5.1.2),
40. antar regeringens förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980) (avsnitt 3.12, 5.3.1, 5.3.4 och 5.3.6),
41. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter (avsnitt 3.13, 5.3.1, 5.3.4 och 5.3.6),
42. antar regeringens förslag till lag om ändring av lagen (2000:1380) om skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation (avsnitt 3.14 och 5.10.2),
43. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980) (avsnitt 3.15, 5.3.1 och 5.3.4),
44. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter (avsnitt 3.16, 5.2.3 och 5.3.4),
45. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:126) om skattereduktion för förmögenhetsskatt (avsnitt 3.17 och 5.4.1.2),
46. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:228) om beskattning av viss privatinförsel av tobaksvaror (avsnitt 3.18 och 5.7.3),
47. antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (2005:30) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i energieffektiviseringar och konvertering till förnybara energikällor (avsnitt 3.19 och 5.10.1),
48. antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (2005:1105) om kreditering på skattekonto av stöd för investering i konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus (avsnitt 3.20 och 5.10.1),
49. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:5) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) (avsnitt 3.21 och 5.2.2),
50. antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (2006:294) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2006 och 2007 (avsnitt 3.22 och 5.3.5),
51. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:909) om skatt på flygresor (avsnitt 3.23 och 5.6.7),
52. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:1008) om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt (avsnitt 3.24 och 5.4.1.3),
53. antar regeringens förslag till lag om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar (avsnitt 3.25, 5.4.1.1 och 5.4.1.2).

Tabell 2.1 Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade anslag 2006

Tusental kronor

Utgiftsområde	Anslagsnummer		Belopp enligt statsbudget 2006	Förändring av ram/ anslag	Ny ram/ Ny anslagsnivå
1		Rikets styrelse	8 285 230	-37 725	8 247 505
	46:1	Allmänna val och demokrati	296 090	-900	295 190
	90:5	Regeringskansliet m.m.	5 530 262	-36 825	5 493 437
2		Samhällsekonomi och finansförvaltning	11 849 682	3 924	11 853 606
	1:8	Nya förvaltningspolitiska myndigheten	51 227	2 924	54 151
	2:1	Finansinspektionen	187 756	-1 500	186 256
	2:2	Insättningsgarantinämnden	7 590	2 500	10 090
4		Rättsväsendet	29 023 663	200	29 023 863
	4:1	Polisorganisationen	15 668 518	-11 100	15 657 418
	4:5	Domstolsväsendet m.m.	4 074 890	-158 700	3 916 190
	4:12	Rättshjälpskostnader m.m.	1 199 214	160 000	1 359 214
	4:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	21 163	10 000	31 163
5		Internationell samverkan	1 363 949	107 500	1 471 449
	5:1	Bidrag till vissa internationella organisationer	994 454	-3 800	990 654
	5:3	Nordiskt samarbete	13 995	3 800	17 795
	5:4	Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	3 976	107 500	111 476
6		Försvar samt beredskap mot sårbarhet	43 445 124	-70 000	43 375 124
	6:1	Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.	21 458 378	-70 000	21 388 378
8		Invandrare och flyktingar	9 643 655	2 900	9 646 555
	10:4	Hemutrustningslån	8 519	2 000	10 519
	47:1	Åtgärder för nationella minoriteter	11 437	900	12 337
9		Hälsovård, sjukvård och social omsorg	42 488 373	58 000	42 546 373
	13:6	Socialstyrelsen	528 562	33 000	561 562
	13:8	Sjukvård i internationella förhållanden	333 059	25 000	358 059
15		Studiestöd	22 591 729	0	22 591 729
	25:2	Studiemedel m.m.	11 973 313	-249 000	11 724 313
	25:3	Studiemedelsräntor m.m.	5 082 450	190 000	5 272 450
	25:4	Rekryteringsbidrag	1 641 809	48 000	1 689 809
	25:6	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	28 073	11 000	39 073
16		Utbildning och universitetsforskning	47 193 624	-3 000	47 190 624
	25:14	Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning	158 902	-4 000	154 902
	25:18	Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	929 362	189 019	1 118 381
	25:20	Utveckling av påbyggnadsutbildningar	298 128	-189 019	109 109
	25:79	Centrala studiestödsnämnden m.m.	396 045	1 000	397 045
17		Kultur, medier, trossamfund och fritid	9 621 600	3 425	9 625 025
	28:23	Språk- och folkminnesinstitutet	35 835	425	36 260
	28:28	Centrala museer: Myndigheter	874 768	6 000	880 768
	28:32	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 898	-6 000	3 898
	28:39	Stöd till trossamfund	51 426	3 000	54 426

Utgiftsområde	Anslags- nummer		Belopp enligt statsbudget 2006	Förändring av ram/ anslag	Ny ram/ Ny anslagsnivå
19		Regional utveckling	3 452 413	0	3 452 413
	33:1	Allmänna regionalpolitiska åtgärder	1 498 337	-20 000	1 478 337
	33:3	Transportbidrag	485 864	20 000	505 864
21		Energi	1 736 788	2 000	1 738 788
	35:2	Insatser för effektivare energianvändning	168 000	2 000	170 000
22		Kommunikationer	31 454 468	-1 800	31 452 668
	37:5	Informationsteknik: Telekommunikation m.m.	21 610	-1 800	19 810
23		Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	17 189 671	0	17 189 671
	42:1	Statens veterinärmedicinska anstalt	101 223	3 700	104 923
	43:1	Statens jordbruksverk	319 010	8 500	327 510
	43:4	Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	1 407 504	-12 200	1 395 304
24		Näringsliv	4 196 720	0	4 196 720
	38:2	Näringslivsutveckling m.m.	273 909	-500	273 409
	38:9	Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer	7 952	500	8 452
Summa anslagsförändring på tilläggsbudget				65 424	

3

Lagförslag

3 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

3.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:1247) om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem eller installation av solvärme

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (2005:1247) om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem eller installation av solvärme samt 1 och 2 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Lag om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem eller installation av solvärme⁶

Stöd som har beslutats av Boverket eller en länsstyrelse får tillgodoföras den stödberättigade genom kreditering på sådant skattekonto som har upprättats för denne enligt 3 kap. 5 § skattebetalningslagen (1997:483) om stödet avser

1. konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus, eller

2. installation av solvärme i lokaler.

Krediteringen får endast avse stöd

Föreslagen lydelse

Lag om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus

1 §⁷

Stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus som har beslutats av Boverket eller en länsstyrelse får tillgodoföras den stödberättigade genom kreditering på sådant skattekonto som har upprättats för denne enligt 3 kap. 5 § skattebetalningslagen (1997:483).

Krediteringen får endast avse stöd

⁶ Senaste lydelse 2006:930.

⁷ Senaste lydelse 2006:930.

för åtgärder som har påbörjats och slutförts under perioden 1 januari 2006–31 december 2010.

för åtgärder som har påbörjats och slutförts under perioden 1 januari 2006–31 december 2007.

2 §⁸

Kreditering på skattekonto med stöd av denna lag får inte minska statens inkomst av skatter med ett större belopp än 400 miljoner kronor 2006, 70 miljoner kronor 2007 och 10 miljoner kronor per år 2008–2010.

Kreditering på skattekonto med stöd av denna lag får inte minska statens inkomst av skatter med ett större belopp än 205 miljoner kronor 2006 och 250 miljoner kronor 2007.

Denna lag träder i kraft den 29 december 2006.

⁸ Senaste lydelse 2006:930.

3.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §⁹

Särskild löneskatt skall för varje år betalas till staten *med 16,16 procent på lön eller annan ersättning till arbetstagare som vid årets ingång är 65 år eller äldre och i övrigt* med 24,26 procent på

Särskild löneskatt skall för varje år betalas till staten med 24,26 procent på

1. ersättning som utfaller enligt kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring som tecknas av arbetsgivare till förmån för arbetstagare,

2. avgångsersättning som annorledes än på grund av kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring utbetalas av staten, kommun eller kommunalförbund som arbetsgivare eller av Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet, det för kommunerna och landstingen gemensamma organet för administration av personalpension eller Sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal eller av annan arbetsgivare, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal och att borgen eller liknande garanti tecknats av kommun, kommunalförbund, Svenska Kommunförbundet eller Landstingsförbundet,

3. avgångsersättning som omfattas av s.k. trygghetsavtal,

4. ersättning som utges enligt gruppsjukförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgör komplement till sjukersättning eller till aktivitetsersättning,

5. ersättning som utges på grund av ansvarighetsförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för mistad inkomst,

6. bidrag som en arbetsgivare lämnar till en sådan vinstandelsstiftelse som avses i 3 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring eller en annan juridisk person med motsvarande ändamål med undantag för bidrag som lämnas till en pensions- eller personalstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning eller sådant bidrag som avses i första stycket. *I fråga om sådan för mottagaren skattepliktig intäkt i form av rabatt, bonus eller annan förmån som ges ut på grund av kundtrohet eller liknande, skall den som slutligt har stått för de kostnader*

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning eller sådant bidrag som avses i första stycket.

⁹ Senaste lydelse 2004:820.

som ligger till grund för förmånen anses som skattskyldig enligt denna lag, om inte denne är den som är skattskyldig till inkomstskatt för förmånen. I fråga om sådan för mottagaren skattepliktig intäkt i inkomstslaget tjänst i form av en förmån eller ersättning som getts ut eller anses utgiven av fysisk person som är bosatt utomlands eller av utländsk juridisk person, skall den hos vilken mottagaren är anställd i Sverige anses som skattskyldig enligt denna lag, om förmånen eller ersättningen kan anses ha sin grund i anställningen i Sverige och det inte finns något anställningsförhållande mellan utgivaren av förmånen eller ersättningen och mottagaren.

Vid bestämmande av skatteunderlaget tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 4–15 och 17–25 §§ socialavgiftslagen (2000:980).

Vid bestämmande av skatteunderlaget enligt första stycket 5 skall bortses från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av juni 1993 om ersättningen avser tid därefter samt från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av år 1992 om skadan anmälts till allmän försäkringskassa eller Försäkringskassan efter utgången av juni 1993. Detta gäller dock endast ersättning som för en och samme arbetstagare beräknas på lönedelar som inte överstiger sju och en halv gånger prisbasbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen om allmän försäkring.

2 §¹⁰

En enskild person eller ett dödsbo skall för varje år till staten betala särskild löneskatt med 24,26 procent på överskott av passiv näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) här i landet samt på ersättning som utges enligt sådan avtalsgruppsjukförsäkring som avses i 15 kap. 9 § inkomstskattelagen eller enligt sådan trygghetsförsäkring som avses i nämnda lagrum till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för mistad inkomst. Om en skattskyldig före årets början har fyllt 65 år eller inte har fyllt 65 år men under hela året uppburit hel ålders-

En enskild person eller ett dödsbo skall för varje år till staten betala särskild löneskatt med 24,26 procent på överskott av passiv näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) här i landet samt på ersättning som utges enligt sådan avtalsgruppsjukförsäkring som avses i 15 kap. 9 § inkomstskattelagen eller enligt sådan trygghetsförsäkring som avses i nämnda lagrum till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för mistad inkomst. Om en skattskyldig avlidit under året skall särskild löneskatt betalas med 24,26 procent på inkomst som avses

¹⁰ Senaste lydelse 2000:988.

pension skall särskild löneskatt betalas med 16,16 procent eller, om en skattskyldig avlidit under året, med 24,26 procent på inkomst som avses i 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen (2000:980).

Vid beräkning av skatteunderlaget gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 3 kap. 9–11 §§ och 12 § första och andra styckena socialavgiftslagen.

Skatt betalas inte då skatteunderlaget understiger 1 000 kronor.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

2. Den nya bestämmelsen i 1 § tillämpas på ersättning som betalas ut från och med den 1 januari 2007.

3. Den nya bestämmelsen i 2 § tillämpas på inkomst som uppbärs från och med den 1 januari 2007. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter utgången av år 2006 skall, om den skattskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 2006 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

4. Äldre bestämmelser gäller alltjämt i fråga om lön eller annan ersättning enligt 1 § som betalas ut före ikraftträdandet samt i fråga om inkomst enligt 2 § som uppbärs under år 2006 eller tidigare.

5. För lön eller annan ersättning till arbetstagare som är födda 1937 eller tidigare tillämpas 1 § i dess lydelse enligt lagen (1998:340) om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

6. För skattskyldiga som är födda 1937 eller tidigare tillämpas 2 § i dess lydelse enligt lagen (1997:940) om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

3.3 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 1 § mervärdesskattelagen (1994:200)¹¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §¹²

Skatt enligt denna lag tas ut med 25 procent av beskattningsunderlaget om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Skatten tas ut med 12 procent av beskattningsunderlaget för

1. rumsuthyrning i hotellrörelse eller liknande verksamhet samt upplåtelse av campingplatser och motsvarande i campingverksamhet,

2. *transport i skidliftar,*

3. omsättning av sådana konstverk som avses i 9 a kap. 5 §, och som ägs av upphovsmannen eller dennes dödsbo,

4. import av sådana konstverk, samlarföremål och antikviteter som avses i 9 a kap. 5–7 §§,

5. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av sådana livsmedel som avses i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, med undantag för

a) annat vatten som avses i artikel 6 i rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten, ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003, än sådant vatten som tappas på flaskor eller i behållare som är avsedda för försäljning, och

b) spritdrycker, vin och starköl.

Skatten tas ut med 6 procent av beskattningsunderlaget för

1. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av följande varor, om inte annat följer av 3 kap. 13 och 14 §§, under förutsättning att varorna inte helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam:

2. omsättning av sådana konstverk som avses i 9 a kap. 5 §, och som ägs av upphovsmannen eller dennes dödsbo,

3. import av sådana konstverk, samlarföremål och antikviteter som avses i 9 a kap. 5–7 §§,

4. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av sådana livsmedel som avses i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, med undantag för

a) annat vatten som avses i artikel 6 i rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten, ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003, än sådant vatten som tappas på flaskor eller i behållare som är avsedda för försäljning, och

b) spritdrycker, vin och starköl.

¹¹ Lagen omtryckt 2000:500.

¹² Senaste lydelse 2006:823.

- böcker, broschyrer, häften och liknande alster, även i form av enstaka blad,
 - tidningar och tidskrifter,
 - bilderböcker, ritböcker och målarböcker för barn,
 - musiknoter, samt
 - kartor, inbegripet atlaser, väggkartor och topografiska kartor,
2. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av program och kataloger för verksamhet som avses i 5, 6, 7 eller 10 samt annan omsättning än för egen verksamhet, gemenskapsinternt förvärv och import av program och kataloger för verksamhet som avses i 3 kap. 18 §, allt under förutsättning att programmen och katalogerna inte helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam,
3. omsättning av radiotidningar samt omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av kassettidningar, om inte annat följer av 3 kap. 17 §, och av kassetter eller något annat tekniskt medium som återger en uppläsning av innehållet i en vara som omfattas av 1,
4. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av en vara som genom teckenspråk, punktskrift eller annan sådan särskild metod gör skrift eller annan information tillgänglig särskilt för läshandikappade, om inte annat följer av 3 kap. 4 §,
5. tillträde till konserter, cirkus-, biograf-, teater-, opera- eller balettföreställningar eller andra jämförliga föreställningar,
6. tjänster som avses i 3 kap. 11 § 2 och 4 om verksamheten inte bedrivs av och inte heller fortlöpande i mer än ringa omfattning understöds av det allmänna,
7. tillträde till och förevisning av djurparker,
8. upplåtelse eller överlåtelse av rättigheter som omfattas av 1, 4 eller 5 § lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, dock inte när det är fråga om fotografier, reklamalster, system och program för automatisk databehandling eller film, videogram eller annan jämförlig upptagning som avser information,
9. upplåtelse eller överlåtelse av rättighet till ljud- eller bildupptagning av en utövande konstnärs framförande av ett litterärt eller konstnärligt verk,
10. omsättning av tjänster inom idrottsområdet som anges i 3 kap. 11 a § första stycket och som inte undantas från skatteplikt enligt andra stycket samma paragraf, och
11. personbefordran utom sådan befordran där resemomentet är av underordnad betydelse.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

2. Äldre bestämmelser skall fortfarande gälla i fråga om mervärdesskatt för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

3.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 3 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

4 kap.

3 §¹³

Tull och skatt enligt 1 § skall utgå med följande belopp.

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	253 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	67 kr/liter
vin	1 kr/liter	31 kr/liter
starköl	3 kr/liter	14 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	122 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	143 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	1 003 kr/kg
snus	104 kr/kg	227 kr/kg

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 §

Tull och skatt enligt 1 § skall utgå med följande belopp.

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	253 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	67 kr/liter
vin	1 kr/liter	31 kr/liter
starköl	3 kr/liter	14 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	158 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	192 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	1 350 kr/kg
snus	104 kr/kg	471 kr/kg

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för varor som dessförinnan anmälts eller borde ha anmälts till tullförfarandet övergång till fri omsättning.

¹³Senaste lydelse 2001:823.

3.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt

Härigenom föreskrivs att 2, 8 och 35 §§ lagen (1994:1563) om tobaksskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹⁴

Skatt på cigaretter tas ut med 20 öre per styck och 39,2 procent av detaljhandelspriset. Skatt skall dock lägst tas ut med 100 procent av den sammanlagda skatten på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin (*minimipunktskatt*). Tillverkaren eller hans representant eller, i fråga om cigaretter som importeras från tredje land, importören skall senast den 31 oktober varje år till Skatteverket lämna uppgifter om försäljningen av cigaretter i de olika priskategorierna för tiden från och med den 1 oktober det föregående året till och med den 30 september det innevarande året. Regeringen fastställer senast den 30 november det innevarande året den mest efterfrågade priskategorin av cigaretter och det skattebelopp som för det nästkommande kalenderåret skall tas ut enligt andra meningen. För år 2006 skall dock minimipunktskatten fastställas till 98 öre per cigarett.

Cigaretter med en längd, exklusive filter eller munstycke, som överstiger 9 centimeter men inte 18 centimeter anses som två cigaretter. Är cigarettens längre anses varje påbörjad ytterligare längd av 9 centimeter som en cigarett.

8 §¹⁵

Skatt på cigarrer och cigariller tas ut med 56 öre per styck. Skatt på rökto bak tas ut med 770 kronor per kilogram.

Skatt på cigarrer och cigariller tas ut med 1 krona och 12 öre per styck. Skatt på rökto bak tas ut med 975 kronor per kilogram.

¹⁴ Senaste lydelse 2005:959.

¹⁵ Senaste lydelse 2005:959.

35 §¹⁶

Skatt på snus tas ut med 123 kronor per kilogram och på tuggtobak med 201 kronor per kilogram.

Skatt på snus tas ut med 246 kronor per kilogram och på tuggtobak med 402 kronor per kilogram.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

¹⁶ Senaste lydelse 2002:419.

3.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 10 § lagen (1994:1776) om skatt på energi skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

10 §¹⁷

Avdrag får göras även för energiskatt och koldioxidskatt på bränsle som förbrukats på ett sätt som ger rätt till skattebefrielse enligt 6 a kap. 1 § 7 och 3 och 4 §§.

Avdrag enligt första stycket får göras endast i den mån avdrag inte gjorts enligt 7 kap. 1 § första stycket 4 i fall som avses i 6 a kap. 1 § 7 eller 3 eller 4 §.

Den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft som i Sverige framställt i ett vindkraftverk får göra avdrag med ett belopp som svarar mot 15 öre per kilowattimme om kraftverket är placerat på havsbotten eller på Vänerns botten. För annan placering får avdrag göras motsvarande 6,5 öre per kilowattimme. Avdragsrätten upphör dock när den sammanlagda elproduktionen i vindkraftverket uppgår till 20 000 kilowattimmar per installerad kilowatt enligt elgeneratorns märkeffekt.

Den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft som i Sverige framställt i ett vindkraftverk får göra avdrag med ett belopp som svarar mot 14 öre per kilowattimme om kraftverket är placerat på havsbotten eller på Vänerns botten. För annan placering får avdrag göras motsvarande 4 öre per kilowattimme. Avdragsrätten upphör dock när den sammanlagda elproduktionen i vindkraftverket uppgår till 20 000 kilowattimmar per installerad kilowatt enligt elgeneratorns märkeffekt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

¹⁷ Senaste lydelse 2005:960.

3.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna

Härigenom föreskrivs att punkt 4 i övergångsbestämmelserna till lagen (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

4.¹⁸ Bestämmelsen i artikel 31 punkt 3 i avtalet skall också tillämpas vid 2002–2007 års taxeringar. Vid 1999–2007 års taxeringar skall artikel 26 punkt 2 i avtalet inte gälla i fall då artikel 31 punkt 3 i avtalet tillämpas.

Vad som föreskrivs i första stycket skall, oberoende av bestämmelserna i bilaga 2 till denna lag, också gälla för inkomst som person med hemvist i Sverige uppbär för arbete ombord på danskt skepp i internationell färjetrafik mellan Sverige och Danmark om

- skeppet är registrerat i det danska internationella skeppsregistret (DIS),
- arbetsgivaren har hemvist i Danmark, och
- personen var anställd ombord på ett danskt skepp någon gång under januari månad år 2001.

Föreslagen lydelse

4. Bestämmelsen i artikel 31 punkt 3 i avtalet skall också tillämpas vid 2002–2008 års taxeringar. Vid 1999–2008 års taxeringar skall artikel 26 punkt 2 i avtalet inte gälla i fall då artikel 31 punkt 3 i avtalet tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

¹⁸ Senaste lydelse 2005:891.

3.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt

Härigenom föreskrivs att 10 § lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §¹⁹

Fastighet i Sverige tas upp till *taxeringsvärdet*. Om fastigheten innehas med tomträtt tas den upp till den del av taxeringsvärdet som avser byggnad. Om taxeringsvärde saknas vid beskattningsårets utgång anses fastigheten inte ha något värde. *Har en fastighets taxeringsvärde sänkts för taxeringsåret vid särskild fastighets-taxering enligt 16 kap. 2–5 §§ fastighetstaxeringslagen (1979:1152), tas fastigheten upp till det taxerings-värde som fastställts för taxeringsåret.*

Fastighet i Sverige tas upp till *det värde som gäller som underlag för fastighetsskatt enligt 2 a § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt*. Om fastigheten innehas med tomträtt tas den upp till den del av taxeringsvärdet som avser byggnad. Om taxeringsvärde saknas vid beskattningsårets utgång anses fastigheten inte ha något värde.

Fastighet utomlands tas upp till 75 procent av marknadsvärdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2007 års taxering.

¹⁹ Senaste lydelse 2001:1220.

3.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:324) om begränsning av skatt

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1997:324) om begränsning av skatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²⁰

Spärrbeloppet jämförs med det sammanlagda beloppet av statlig inkomstskatt, kommunal inkomstskatt och förmögenhetsskatt som beräknats för den skattskyldige på grund av taxeringen (skattebeloppet). För personer som skall sambeskattas enligt 21 § lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt beräknas skattebeloppet som summan av deras sammanlagda skatter om beskattningsbar förmögenhet uppkommer vid sambeskattningen.

Är den skattskyldige berättigad till nedsättning av statlig inkomstskatt, kommunal inkomstskatt eller förmögenhetsskatt genom skattereduktion som avses i 65 kap. 9–11 b §§ inkomstskattelagen (1999:1229) eller genom avräkning av utländsk skatt enligt särskilda föreskrifter, beräknas skattebeloppet som om skattereduktion eller avräkning av skatt inte hade skett.

Är den skattskyldige berättigad till nedsättning av statlig inkomstskatt, kommunal inkomstskatt eller förmögenhetsskatt genom skattereduktion som avses i 65 kap. 9–11 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) eller genom avräkning av utländsk skatt enligt särskilda föreskrifter, beräknas skattebeloppet som om skattereduktion eller avräkning av skatt inte hade skett.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2008 års taxering.

²⁰ Senaste lydelse 2001:1167.

3.10 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 3 § skattebetalningslagen (1997:483) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

3 §²¹

De allmänna skattetabellerna skall ange skatteavdraget på olika inkomst-
belopp, beräknade för en månad eller kortare tid, och grundas på att

1. inkomsten är oförändrad under inkomståret,
2. arbetstagaren endast kommer att taxeras för den inkomst som anges i tabellen,
3. arbetstagaren inte skall betala någon annan skatt eller avgift än kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster, begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144), avgift enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift och avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund,
4. arbetstagaren vid inkomsttaxeringen inte medges något annat avdrag än grundavdrag, och att

5. arbetstagaren medges skatte-
reduktion för allmän pensionsavgift
enligt 65 kap. 10 § inkomst-
skattelagen (1999:1229).

5. arbetstagaren medges skatte-
reduktion för *arbetsinkomst och*
allmän pensionsavgift enligt 65 kap.
9 a–10 §§ inkomstskattelagen
(1999:1229).

Skattetabellerna skall ange skatteavdraget med utgångspunkt från att kommunal inkomstskatt, begravningsavgift enligt begravningslagen och avgift som avses i lagen om avgift till registrerat trossamfund beräknas efter en sammanlagd skatte- och avgiftssats i hela krontal.

Av tabellerna skall också framgå skatteavdraget för den som inte är skyldig att betala allmän pensionsavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

²¹ Senaste lydelse 2005:830.

3.11 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)²² dels att 11 kap. 7 §, 63 kap. 4 a § och 65 kap. 11 a–11 c §§ skall upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 11 kap. 7 § skall utgå,

dels att 1 kap. 11 §, 12 kap. 2 §, 39 kap. 25 och 26 §§, 57 kap. 11, 16 och 17 §§, 61 kap. 1 § och 65 kap. 12 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas sex nya paragrafer, 11 kap. 48 §, 61 kap. 17 a § och 65 kap. 9 a–9 d §§, samt närmast före 11 kap. 48 § och 61 kap. 17 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

11§²³

Bestämmelser om hur skatten skall beräknas samt om skatte-reduktion för underskott av kapital, allmän pensionsavgift, sjöinkomst, fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa finns i 65 kap. Bestämmelser om beräkningen av skatt på ackumulerad inkomst finns i 66 kap.

Bestämmelser om hur skatten skall beräknas samt om skatte-reduktion för underskott av kapital, *arbetsinkomst*, allmän pensionsavgift och sjöinkomst finns i 65 kap. Bestämmelser om beräkningen av skatt på ackumulerad inkomst finns i 66 kap.

11 kap.

Ersättning till dagbarnvårdare

48 §

Kostnadsersättning till dagbarnvårdare som betalas ut av en kommun skall inte tas upp till den del ersättningen motsvarar kostnader i verksamheten.

12 kap.

2 §

Utgifter som avses i följande paragrafer skall dras av utan någon beloppsmässig begränsning, nämligen utgifter

²² Senaste lydelse av

11 kap. 7 § 2003:1194

39 kap. 26 § 2003:1206

63 kap. 4 a § 2006:424

65 kap. 11 a § 2001:1168

65 kap. 11 b § 2001:1168

65 kap. 11 c § 2004:1139.

²³ Senaste lydelse 2001:1168.

- vid tjänsteresor enligt 5–17 §§,
- vid tillfälligt arbete på annan ort eller vid dubbel bosättning enligt 18–22 och 31 §§,
- för hemresor enligt 24 och 31 §§,
- för egenavgifter enligt 36 §, och
- i hobbyverksamhet enligt 37 §.

Första stycket gäller också i fråga om utgifter för resor i tjänsten som företas med annat transportmedel än egen bil eller förmånsbil.

Utgifter för inställelseresor enligt 25 § och för resor mellan bostaden och arbets- och utbildningsplatsen enligt 26–31 §§ skall dras av bara till den del kostnaderna under beskattningsåret sammanlagt överstiger 7 000 kronor. Övriga utgifter skall dras av bara till den del kostnaderna under beskattningsåret sammanlagt överstiger 1 000 kronor.

Utgifter för inställelseresor enligt 25 § och för resor mellan bostaden och arbets- och utbildningsplatsen enligt 26–31 §§ skall dras av bara till den del kostnaderna under beskattningsåret sammanlagt överstiger 8 000 kronor. Övriga utgifter skall dras av bara till den del kostnaderna under beskattningsåret sammanlagt överstiger 5 000 kronor.

39 kap.

25 §

Ett privatbostadsföretag skall i fråga om en fastighet i Sverige, utöver vad som sägs i 26 och 27 §§, *ta upp bara:*

1. ett belopp som för helt år motsvarar tre procent av fastighetens taxeringsvärde året före taxeringsåret, och

2. erhållna statliga räntebidrag för bostadsändamål,

dra av bara:

3. ränta på lånat kapital som har lagts ned i fastigheten,

4. återbetalning av statliga räntebidrag för bostadsändamål, och

5. tomträttsavgäld.

Om det inte fanns något taxeringsvärde fastställt för fastigheten, skall inkomsten enligt första stycket 1 beräknas på ett värde som uppskattas enligt de grunder som gällde för att fastställa ett taxeringsvärde för året före taxeringsåret.

Ett privatbostadsföretag skall i fråga om en fastighet i Sverige, utöver vad som sägs i 26 och 27 §§, *inte ta upp inkomster och inte dra av utgifter som är hänförliga till fastigheten.*

26 §²⁴

Om privatbostadsföretagets fastighet har del i en annan samfällighet än sådan som avses i 6 kap. 6 § första stycket, skall fastighetens andel av inkomster och utgifter i samfällighetens verksamhet tas upp respektive dras av

²⁴ Senaste lydelse 2003:1206.

hos privatbostadsföretaget. Dessa inkomster och utgifter skall dock tas upp eller dras av bara om det är fråga om

1. sådana inkomster och utgifter som avses i 25 §,

2. avkastning av kapital och bara till den del avkastningen överstiger 600 kronor, eller

3. kapitalvinster och kapitalförluster.

Om samfälligheten är en särskild taxeringsenhet, skall fastighetens andel av samfällighetens taxeringsvärde räknas in i underlaget för inkomstberäkningen enligt 25 § första stycket 1.

1. avkastning av kapital och bara till den del avkastningen överstiger 600 kronor, eller

2. kapitalvinster och kapitalförluster.

57 kap.

11 §²⁵

Årets gränsbelopp är

1. ett belopp som motsvarar *ett och ett halvt* inkomstbasbelopp fördelat med lika belopp på andelarna i företaget, eller

2. summan av
– underlaget för årets gränsbelopp multiplicerat med statslåneräntan ökad med nio procentenheter, och
– för andelar i fåmansföretag eller företag som avses i 6 § lönebaserat utrymme enligt 16–19 §§.

För tillgångar som avses i 2 § andra stycket skall statslåneräntan i stället ökas med en procentenhet. Bestämmelserna i första stycket 1 och i 16–19 §§ gäller inte för sådana tillgångar.

Årets gränsbelopp tillgodoräknas den som äger en andel vid utdelningstillfället eller, om utdelning inte sker, den som äger andelen vid utgången av året. Om flera utdelningar sker under året på samma andel, skall årets gränsbelopp tillgodoräknas den som äger andelen vid första utdelningstillfället. Bestämmelserna i 16–19 §§ tillämpas bara för andelar som ägdes vid årets ingång.

16 §²⁶

Det lönebaserade utrymmet är
– 20 procent av löneunderlaget enligt 17 och 18 §§, och
– 30 procent av det löneunderlag som överstiger ett belopp som motsvarar 60 inkomstbasbelopp.

Det lönebaserade utrymmet fördelas med lika belopp på andelarna i företaget.

Det lönebaserade utrymmet är
– 25 procent av löneunderlaget enligt 17 och 18 §§, och
– 25 procent av det löneunderlag som överstiger ett belopp som motsvarar 60 inkomstbasbelopp.

²⁵ Senaste lydelse 2005:1136.

²⁶ Senaste lydelse 2005:1136.

17 §²⁷

Löneunderlaget skall beräknas på grundval av sådan kontant ersättning som hos arbetstagaren skall tas upp i inkomstslaget tjänst och som under året före beskattningsåret har lämnats till arbetstagarna i företaget och i dess dotterföretag. Motsvarande ersättning som betalats ut till arbetstagare i utlandet räknas också in i löneunderlaget om företaget hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Som kontant ersättning avses även sådan ersättning som arbetstagare fått från företaget och som skulle tagits upp i inkomstslaget tjänst om inte undantag gällt enligt 3 kap. 9 § eller på grund av bestämmelse i skatteavtal. Som kontant ersättning avses inte

- kostnadsersättning, eller
- belopp som skall tas upp i inkomstslaget tjänst enligt detta kapitel.

Om ersättningen avser arbetstagare i ett dotterföretag som inte är helägt, skall så stor del av ersättningen räknas med som motsvarar moderföretagets andel i dotterföretaget. Om ett dotterföretag har ägts under del av det år som löneunderlaget avser, skall bara ersättning som betalats ut under denna tid räknas med.

Löneunderlaget är den del av den sammanlagda kontanta ersättningen som överstiger ett belopp som motsvarar tio inkomstbasbelopp.

61 kap.

1 §²⁸

I detta kapitel finns bestämmelser om

- marknadsvärde i 2 §,
- kostförmån och bostadsförmån i 3–4 §§,
- bilförmån i 5–11 §§,
- reseförmån med inskränkande villkor i 12–14 §§,
- ränteförmån i 15–17 §§, *och*
 - ränteförmån i 15–17 §§,
 - vissa datorförmåner i 17 a §, *och*
- justering av förmånsvärde i 18–21 §§.

Särskilda bestämmelser om vissa datorförmåner

17 a §

Värdet av förmån av att för privat bruk använda en datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller skall för ett kalenderår beräknas till 2 400 kronor om

- förmånen väsentligen riktar sig till hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen, *och*
- den anställde för att få förmånen inte byter ut denna mot kontant ersätt-

²⁷ Senaste lydelse 2005:1136.

²⁸ Senaste lydelse 2000:1002.

ning med belopp som överstiger 10 000 kronor under beskattningsåret.

65 kap.

9 a §

Fysiska personer som varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, har rätt till skattereduktion enligt 9 b eller 9 c § för arbetsinkomster. Sådan rätt har också de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1 eller 2, om deras överskott av förvärsinkomster i Sverige och i andra länder, utslutande eller så gott som utslutande, utgörs av överskott av förvärsinkomster i Sverige.

Med arbetsinkomster avses i detta kapitel sådan inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärsarbete som anges i 2 kap. 3 och 4 §§, 5 § 11 och 16, 6 § första stycket 1 och 10 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension med undantag för sådan inkomst som avses i 2 kap. 14 § samma lag.

Vid beräkningen av skattereduktionen skall arbetsinkomsterna minskas med

- kostnader som dragits av i inkomstslaget tjänst, och
- sjukpenning hänförlig till inkomst av annat förvärsarbete.

Arbetsinkomsterna skall också minskas med allmänna avdrag enligt 62 kap. och avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Föreslagen lydelse

9 b §

För dem som vid beskattningsårets ingång inte fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 9 a § till följande belopp.

Arbetsinkomst

överstiger inte 0,79 prisbasbelopp

överstiger 0,79 men inte 2,72 prisbasbelopp

överstiger 2,72 prisbasbelopp

Skattereduktion

skillnaden mellan arbetsinkomsterna och summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

skillnaden mellan summan av 0,79 prisbasbelopp och 20 procent av arbetsinkomsterna mellan 0,79 och 2,72 prisbasbelopp och summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

skillnaden mellan 1,176 prisbasbelopp och summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

9 c §

För dem som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 9 a § till följande belopp.

Arbetsinkomst

överstiger inte 1,59 prisbasbelopp

överstiger 1,59 men inte 2,72 prisbasbelopp

överstiger 2,72 prisbasbelopp

Skattereduktion

skillnaden mellan arbetsinkomsterna och summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

skillnaden mellan summan av 1,59 prisbasbelopp och 20 procent av arbetsinkomsterna mellan 1,59 och 2,72 prisbasbelopp och summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

skillnaden mellan 1,816 prisbasbelopp och summan av grundavdraget och sjöinkomstavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***9 d §**

Fysiska personer som varit obegränsat skattskyldiga endast under en del av beskattningsåret, har rätt till skattereduktion enligt 9 a–9 c §§ med en tolfedel av den skattereduktion som skulle ha tillgodoförts dem om de varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, för varje kalendermånad eller del därav under vilken de varit obegränsat skattskyldiga i landet.

Om de skattskyldigas överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige, skall dock bestämmelserna i 9 a–9 c §§ tillämpas utan de begränsningar som anges i första stycket.

12 §²⁹

Skattereduktion skall räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt samt mot statlig fastighetsskatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt.

Skattereduktion skall göras för fackföreningsavgift, avgift till arbetslöshetskassa, sjöinkomst, allmän pensionsavgift och underskott av kapital i nu nämnd ordning.

Skattereduktion skall räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt samt mot statlig fastighetsskatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. *Skattereduktion enligt 9 a–9 d §§ skall dock räknas av endast mot kommunal inkomstskatt.*

Skattereduktion skall göras för sjöinkomst, allmän pensionsavgift, arbetsinkomst och underskott av kapital i nu nämnd ordning.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2008 års taxering.

2. Äldre bestämmelser i 63 kap. 4 a § gäller alltså för den del av beskattningsåret som infaller före ikraftträdandet.

3. De nya bestämmelserna i 39 kap. 25 och 26 §§ tillämpas på beskattningsår som påbörjats efter ikraftträdandet. Har beskattningsåret påbörjats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

4. Bestämmelsen i 61 kap. 17 a § skall tillämpas även i fråga om sådan datorutrustning som avses i punkt 2 av övergångsbestämmelserna till lagen (2003:1194) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

²⁹ Senaste lydelse 2001:1168.

3.12 Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

Härigenom föreskrivs i fråga om socialavgiftslagen (2000:980)³⁰ dels att 2 kap. 28–30 §§ och 3 kap. 18 och 19 §§ skall upphöra att gälla, dels att rubrikerna närmast före 2 kap. 28 § och 3 kap. 18 § skall utgå, dels att 1 kap. 1 § och 2 kap. 26 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §³¹

I denna lag finns bestämmelser om avgifter för finansiering av systemen för social trygghet (socialavgifter).

Bestämmelser om avgifter för finansiering av ålderspensioneringen finns även i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift och lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift och för finansiering av sjukpenning även i lagen (2004:1237) om särskild sjukförsäkringsavgift.

Bestämmelser om fördelning av socialavgifter finns i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter. Bestämmelser om utvidgade särskilda avdrag från socialavgifterna finns i lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980).

Bestämmelser om avgifter för finansiering av ålderspensioneringen finns även i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift och lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.

Bestämmelser om fördelning av socialavgifter finns i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter. Bestämmelser om särskilda avdrag från socialavgifterna finns i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt socialavgiftslagen (2000:980).

2 kap.

26 §³²

Arbetsgivaravgifterna är 27,88 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	8,64 %
2. föräldraförsäkringsavgift	
3. ålderspensionsavgift	
4. efterlevandepensionsavgift	
5. arbetsmarknadsavgift	
6. arbetsskadeavgift	

Arbetsgivaravgifterna är 28,02 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	8,78 %
	2,20 %
	10,21 %
	1,70 %
	4,45 %
	0,68 %

³⁰ Senaste lydelse av

2 kap. 28 § 2004:1056

3 kap. 18 § 2004:1056

3 kap. 19 § 2004:1056.

³¹ Senaste lydelse 2004:1243.

³² Senaste lydelse 2005:829.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.
2. De nya bestämmelserna i 2 kap. 26 § tillämpas på ersättning som betalas ut från och med den 1 januari 2007.
3. Bestämmelserna i 2 kap. 26 § i dess äldre lydelse och de upphävda bestämmelserna i 2 kap. 28–30 §§ tillämpas fortfarande på ersättning som betalas ut före ikraftträdandet.
4. De upphävda bestämmelserna i 2 kap. 28 och 29 §§ tillämpas även på ersättning som betalas ut under 2007.
Vid tillämpningen av 2 kap. 28 § skall dock
 - a) procenttalet vara 2,5 i stället för 5, och
 - b) beloppet vara 1 545 kronor i stället för 3 090 kronor.
5. Den upphävda bestämmelsen i 2 kap. 30 § tillämpas även på ersättning som betalas ut under 2007. Vid tillämpningen av bestämmelsen skall dock procenttalet vara 2,5 i stället för 5.
6. Bestämmelserna i punkterna 4 och 5 tillämpas inte i fråga om ersättning till arbetstagare som enligt 2 kap. 27 § bara skall betala ålderspensionsavgift.
7. Äldre bestämmelser i 3 kap. 18 och 19 §§ tillämpas fortfarande på inkomst som uppbärs före ikraftträdandet.
8. De upphävda bestämmelserna i 3 kap. 18 och 19 §§ tillämpas även på inkomst som uppbärs under 2007.
Vid tillämpningen av 3 kap. 18 § första stycket skall dock,
 - a) procenttalet vara 2,5 i stället för 5, och
 - b) beloppet vara 4 500 kronor per år i stället för 9 000 kronor per år.Vid tillämpningen av 3 kap. 18 § andra stycket skall beloppet vara 18 540 kronor per år i stället för 37 080 kronor per år.
- Vid tillämpningen av 3 kap. 19 § skall beloppen vara 18 540 kronor per år i stället för 37 080 kronor per år. Vid tillämpningen av bestämmelsen skall iakttagas vad som sägs i punkt 4.
Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter utgången av år 2006 respektive såväl före som efter utgången av år 2007 skall, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 2006 respektive tiden efter utgången av år 2007 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under respektive tid och hela beskattningsåret.
9. Bestämmelserna i punkt 8 tillämpas inte på inkomst som uppbärs av den som enligt 3 kap. 15 och 16 §§ bara skall betala ålderspensionsavgift.

3.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter

Härigenom föreskrivs att 3, 11 och 13 §§ lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §³³

Sjukförsäkringsavgifter skall finansiera kostnader för följande ersättningar som utges enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring

1. sjukpenning och andra ersättningar enligt 3 kap.; *för sjukpenning till den del den inte finansieras genom avgifter enligt lagen (2004:1237) om särskild sjukförsäkringsavgift,*

1. sjukpenning och andra ersättningar enligt 3 kap.,

2. inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning enligt 8 kap., och

3. rehabiliteringspenning och andra ersättningar enligt 22 kap.

11 §³⁴

Influtna arbetsgivaravgifter skall fördelas mellan avgiftsändamålen enligt beskattningsbeslut som följer av 11 kap. skattebetalningslagen (1997:483). *Avdrag som görs enligt 2 kap. 28–30 §§ socialavgiftslagen (2000:980) skall avse arbetsmarknadsavgiften.* Avdrag som görs enligt 5 § lagen (2001:1170) om *utvidgning av de* särskilda *avdragen* enligt socialavgiftslagen (2000:980) skall i första hand avse *sjukförsäkringsavgiften* och därefter *föräldraförsäkringsavgiften*.

Influtna arbetsgivaravgifter skall fördelas mellan avgiftsändamålen enligt beskattningsbeslut som följer av 11 kap. skattebetalningslagen (1997:483). Avdrag som görs enligt 5 § lagen (2001:1170) om *särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen* enligt socialavgiftslagen (2000:980) skall i första hand avse *arbetsmarknadsavgiften* och därefter *sjukförsäkringsavgiften* och *föräldraförsäkringsavgiften*.

Bestämmelserna i första stycket skall tillämpas också på avgifts- och räntebelopp som betalas ut till arbetsgivare.

Föreskrifter om fördelningen får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

³³ Senaste lydelse 2004:1245.

³⁴ Senaste lydelse 2004:850.

13 §³⁵

Avdrag enligt 3 kap. 18 § socialavgiftslagen (2000:980) skall i angiven ordning avse arbetsmarknadsavgiften, sjukförsäkringsavgiften, arbetsskadeavgiften, efterlevandepensionsavgiften och föräldraförsäkringsavgiften.

Avdrag enligt 6 § lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980) skall i första hand avse sjukförsäkringsavgiften och därefter i angiven ordning föräldraförsäkringsavgiften, arbetsskadeavgiften och efterlevandepensionsavgiften.

Om bara ålderspensionsavgiften skall betalas enligt 3 kap. 15 eller 16 § socialavgiftslagen skall de i första och andra styckena angivna avdragen anses avse skatten enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärsinkomster.

Avdrag enligt 6 § lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt socialavgiftslagen (2000:980) skall i första hand avse arbetsmarknadsavgiften och därefter i angiven ordning sjukförsäkringsavgiften, föräldraförsäkringsavgiften, arbetsskadeavgiften och efterlevandepensionsavgiften.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.
 2. Äldre bestämmelser i 3 § tillämpas fortfarande för sjukpenning som utgetts före den 1 november 2006.
 3. Äldre bestämmelser i 11 och 13 §§ tillämpas fortfarande på ersättningar som betalas ut respektive inkomster som uppbärs före ikraftträdandet.
 4. Äldre bestämmelser i 11 och 13 §§ tillämpas fortfarande på avdrag som görs med stöd av punkt 4, 5 och 8 i övergångsbestämmelserna till lagen (2006:000) om ändring i socialavgiftslagen (2000:980).

³⁵ Senaste lydelse 2001:1172. Ändringen innebär bl.a. att första och tredje styckena upphävs.

3.14 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1380) om skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation

Härigenom föreskrivs att 3, 5 och 14 §§ lagen (2000:1380) om skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §³⁶
Skattereduktion skall göras vid debiteringen av slutlig skatt på grund av 2002–2007 års taxeringar.

Skattereduktion skall göras vid debiteringen av slutlig skatt på grund av 2002–2008 års taxeringar.

5 §³⁷
I underlaget för skattereduktionen ingår utgifter för en anslutning som tas i bruk under perioden den 1 januari 2001–den 31 december 2006 och som är betalda senast vid tidpunkten för ansökan.

I underlaget för skattereduktionen ingår utgifter för en anslutning som tas i bruk under perioden den 1 januari 2001–den 31 december 2007 och som är betalda senast vid tidpunkten för ansökan.

14 §³⁸
En ansökan om skattereduktion skall ha kommit in till Skatteverket senast den 1 mars 2007. Om en ansökan har kommit in senast den 1 mars under taxeringsåret, skall skattereduktionen tillgodoräknas vid debitering av slutlig skatt på grund av taxeringen samma år.

En ansökan om skattereduktion skall ha kommit in till Skatteverket senast den 1 mars 2008. Om en ansökan har kommit in senast den 1 mars under taxeringsåret, skall skattereduktionen tillgodoräknas vid debitering av slutlig skatt på grund av taxeringen samma år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

³⁶ Senaste lydelse 2004:655.

³⁷ Senaste lydelse 2004:655.

³⁸ Senaste lydelse 2004:655.

3.15 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980)

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980)

dels att rubriken till lagen samt 1, 2, 5 och 6 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980)

Lag om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt socialavgiftslagen (2000:980)

1 §

I denna lag finns bestämmelser om stöd till näringslivet och viss ideell verksamhet i det stödområde som anges i bilagan till lagen i form av *utvidgade* särskilda avdrag vid avgiftsberäkningen enligt socialavgiftslagen (2000:980).

I denna lag finns bestämmelser om stöd till näringslivet och viss ideell verksamhet i det stödområde som anges i bilagan till lagen i form av särskilda avdrag vid avgiftsberäkningen enligt socialavgiftslagen (2000:980).

2 §

Vid beräkning av arbetsgivaravgifterna skall ett *utvidgat* särskilt avdrag göras, om den avgiftsskyldige har utgett avgiftspliktig ersättning för arbete utfört i näringsverksamhet vid ett fast driftställe i stödområdet eller för arbete i annan verksamhet som bedrivs av en ideell förening eller en stiftelse, vid en sådan plats i stödområdet som motsvarar ett fast driftställe.

Vid beräkning av arbetsgivaravgifterna skall ett särskilt avdrag göras, om den avgiftsskyldige har utgett avgiftspliktig ersättning för arbete utfört i näringsverksamhet vid ett fast driftställe i stödområdet eller för arbete i annan verksamhet som bedrivs av en ideell förening eller en stiftelse, vid en sådan plats i stödområdet som motsvarar ett fast driftställe. *Med avgiftspliktig ersättning skall vid tillämpning av denna lag inte avses sådan ersättning på vilken endast ålderspensionsavgift skall betalas enligt 2 kap. 27 § socialavgiftslagen (2000:980).*

Vid beräkning av egenavgifterna skall ett *utvidgat* särskilt avdrag göras, om avgiftspliktig inkomst av näringsverksamhet från ett fast driftställe i stödområdet ingår i avgiftsunderlaget.

Vid beräkning av egenavgifterna skall ett särskilt avdrag göras, om avgiftspliktig inkomst av näringsverksamhet från ett fast driftställe i stödområdet ingår i avgiftsunderlaget. *Detta gäller dock inte den som enligt 3 kap. 15 och 16 §§ socialavgiftslagen endast skall betala ålderspensionsavgift.*

5 §

Vid beräkning av arbetsgivaravgifterna skall avdrag, *utöver vad som följer av 2 kap. 28 § socialavgiftslagen (2000:980)*, göras med 10 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 7 100 kronor.

I avgiftsunderlaget för beräkning av avdraget enligt första stycket skall endast ingå sådan avgiftspliktig ersättning som avses i 2 § första stycket.

Bestämmelserna i 2 kap. 29 § socialavgiftslagen skall också tillämpas vid avdragsberäkningen enligt första stycket.

Vid beräkning av arbetsgivaravgifterna skall avdrag göras med 10 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 7 100 kronor.

Om flera avgiftsskyldiga ingår tillsammans i en koncern, skall de vid bedömningen av avdragsrätten enligt första stycket anses som en avgiftsskyldig. Avdraget skall i sådant fall i första hand göras av moderföretaget. Till den del avdraget inte kan utnyttjas av moderföretaget, får det utnyttjas av dotterföretagen i den ordning moderföretaget bestämmer.

6 §

Vid beräkning av egenavgifterna skall avdrag, *utöver vad som följer av 3 kap. 18 § socialavgiftslagen (2000:980)*, göras med 10 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 18 000 kronor.

I avgiftsunderlaget för beräkning av avdraget enligt första stycket skall endast ingå avgiftspliktig inkomst från ett fast driftställe i stödområdet.

Bestämmelserna i 3 kap. 18 § andra stycket och 19 § socialavgiftslagen skall också tillämpas vid avdragsberäkning enligt första stycket. Avdraget får i sådant fall inte överstiga 85 200 kronor per år.

Vid beräkning av egenavgifterna skall avdrag göras med 10 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 18 000 kronor.

Om den avgiftsskyldige är delägare i ett handelsbolag, får det sammanlagda avdraget från de egenavgifter som är hänförliga till inkomsten från handelsbolaget för samtliga delägare i bolaget inte överstiga 85 200 kronor per år. Avdraget skall fördelas mellan delägarna i proportion till hur den skattepliktiga inkomsten från handelsbolaget fördelas mellan dem.

6 a §

Om den avgiftsskyldige under året har gjort avdrag både från arbetsgivaravgifter enligt 5 § och från egenavgifter enligt 6 §, får avdragen sammanlagt inte överstiga 85 200 kronor per år.

Om den avgiftsskyldige är delägare i ett handelsbolag och bolaget under året har gjort avdrag från arbetsgivaravgifter, får det sammanlagda avdraget från de egenavgifter som är

hänförliga till inkomsten från samtliga delägare i bolaget tillsammans med avdraget från arbetsgivaravgifterna inte överstiga 85 200 kronor per år.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.
 2. I fråga om ersättning som betalas ut respektive inkomst som uppbärs före den 1 januari 2007 tillämpas bestämmelsen i 2 § i dess äldre lydelse.
 3. I fråga om ersättning som betalas ut respektive inkomst som uppbärs under 2007 tillämpas bestämmelserna i 5 och 6 §§ i deras äldre lydelse.
 4. Bestämmelserna i 5 och 6 §§ i sina nya lydelse samt den nya bestämmelsen i 6 a § tillämpas första gången på ersättning som betalas ut respektive inkomst som uppbärs under 2008.

3.16 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

- dels* att 3 kap. 19 § och 11 kap. 9–11 §§ skall upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 11 kap. 9 § skall upphöra att gälla,
dels att 3 kap. 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §³⁹

En självdeklaration skall innehålla

1. nödvändiga identifikationsuppgifter,
2. uppgifter om de intäktsposter och kostnadsposter som skall hänföras till respektive inkomstslag,
3. uppgifter om de allmänna avdrag som den skattskyldige har rätt till,
4. uppgifter om den skattskyldiges tillgångar och skulder vid beskattningsårets utgång under förutsättning att hans eller, om han skall sambeskattas med någon, deras sammanlagda skattepliktiga förmögenhet enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt överstiger fribeloppet enligt 19 § den lagen,
5. de uppgifter som behövs för beräkning av
 - a) fastighetsskatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
 - b) avkastningsskatt enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,
 - c) särskild löneskatt enligt lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
 - d) expansionsfondsskatt enligt 34 kap. inkomstskattelagen (1999:1229),
 - e) egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980),
 - f) särskild löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
 - g) allmän löneavgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, och
 - h) pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension,
6. de uppgifter som behövs för att avgöra om en begränsat skattskyldig uppfyller kraven för att erhålla allmänna avdrag enligt 62 kap. 5–8 §§, grundavdrag enligt 63 kap. *eller skattereduktion enligt 65 kap. 11 c §* inkomstskattelagen (1999:1229),
 samt

6. de uppgifter som behövs för att avgöra om en begränsat skattskyldig uppfyller kraven för att erhålla allmänna avdrag enligt 62 kap. 5–8 §§ *eller* grundavdrag enligt 63 kap. inkomstskattelagen, samt

7. de övriga uppgifter som Skatteverket behöver för att fatta riktiga taxerings- och beskattningsbeslut samt beslut om pensionsgrundande inkomst.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2008 års taxering.

³⁹ Senaste lydelse 2004:1144.

2. Den upphävda bestämmelsen i 3 kap. 19 § tillämpas till och med 2009 års taxering beträffande sådana avdrag som görs med stöd av punkt 4 i övergångsbestämmelserna till lagen (2006:000) om ändring i socialavgiftslagen (2000:980).

3.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:126) om skattereduktion för förmögenhetsskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:126) om skattereduktion för förmögenhetsskatt

dels att 1 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Den som är skattskyldig för förmögenhetsskatt och som tillgodoräknats skattereduktion enligt bestämmelserna i lagen (2001:906) om skattereduktion för fastighetsskatt skall under de förutsättningar och i den omfattning som anges i denna lag för samma år tillgodoräknas skattereduktion för förmögenhetsskatt. Detsamma gäller den som enligt 21 § lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt sambeskattas med någon som tillgodoräknats skattereduktion för fastighetsskatt.

Vad som sägs i första stycket skall även gälla skattskyldiga som på grund av lagen (2006:000) om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar inte längre har rätt till skattereduktion för fastighetsskatt.

3 a §

Lagen (2006:000) om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar skall inte beaktas vid beräkning av den i 3 § första stycket angivna kvoten mellan skattereduktionen för fastighetsskatt och fastighetsskatten för reduktionsfastigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2007 års taxering.

3.18 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:228) om beskattning av viss privatinförsel av tobaksvaror

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2004:228) om beskattning av viss privatinförsel av tobaksvaror skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

En enskild person som har förvärvat och som själv för sitt eller sin familjs personliga bruk till Sverige transporterar

1. cigaretter från Lettland, Litauen, Polen, Slovakien, Slovenien eller Ungern,

2. cigaretter eller röktobak från Estland, eller

3. cigaretter, cigariller, cigarrer eller röktobak från Tjeckien skall, om inte annat följer av 2 §, betala skatt med

88 öre/styck för cigaretter,

56 öre/styck för cigariller och cigarrer och

630 kronor/kg för röktobak.

I denna lag förstås med

cigarill: cigarrer med en högsta vikt av 3 gram per styck.

Skatt enligt första stycket skall tas ut under de övergångsperioder som anges i 2 §.

En enskild person som har förvärvat och som själv för sitt eller sin familjs personliga bruk till Sverige transporterar

1. cigaretter från Lettland, Litauen, Polen, Slovakien, Slovenien eller Ungern,

2. cigaretter eller röktobak från Estland, eller

3. cigaretter, cigariller, cigarrer eller röktobak från Tjeckien skall, om inte annat följer av 2 §, betala skatt med

1 krona och 14 öre/styck för cigaretter,

1 krona och 12 öre/styck för cigariller och cigarrer och

975 kronor/kg för röktobak.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

3.19 Förslag till lag om upphävande av lagen (2005:30) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor

Härigenom föreskrivs att lagen (2005:30) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor skall upphöra att gälla vid utgången av år 2006.

3.20 Förslag till lag om upphävande av lagen (2005:1105) om kreditering på skattekonto av stöd för investering i konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus

Härigenom föreskrivs att lagen (2005:1105) om kreditering på skattekonto av stöd för investering i konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus skall upphöra att gälla vid utgången av år 2006.

3.21 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:5) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229) i stället för dess lydelse enligt lagen (2006:5) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

3 §

Om den skattskyldige får sådan ersättning som enligt 11 kap. 21, 26 a, 27 § fjärde stycket eller 28 § inte skall tas upp, får de utgifter som ersättningen är avsedd att täcka inte dras av.

Om den skattskyldige får sådant skattefritt stöd eller bidrag vid utbildning eller arbetslöshet som avses i 11 kap. 27 § tredje stycket, 34 § andra stycket och 35 §, får de utgifter som stödet eller bidraget är avsett att täcka inte dras av.

Utgifter som täcks av sådana ersättningar till utländska experter, forskare eller andra nyckelpersoner som enligt 11 kap. 22 § och 23 § första stycket 2 inte skall tas upp, *får inte heller dras av.*

Avdrag får inte heller göras för utgifter som täcks av sådana ersättningar till

1. utländska experter, forskare eller andra nyckelpersoner som enligt 11 kap. 22 § och 23 § första stycket 2 inte skall tas upp, *och*

2. *dagbarnvårdare som enligt 11 kap. 48 § inte skall tas upp.*

3.22 Förslag till lag om upphävande av lagen (2006:294) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2006 och 2007

Härigenom föreskrivs att lagen (2006:294) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2006 och 2007 skall upphöra att gälla vid utgången av år 2006. Den upphävda lagen skall tillämpas i fråga om arbetsgivaravgift, allmän löneavgift och särskild löneskatt på ersättning som utgetts till och med den 31 december 2006.

3.23 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:909) om skatt på flygresor

Härigenom föreskrivs att lagen (2006:909) om skatt på flygresor skall utgå.

3.24 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:1008) om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt i stället för dess lydelse enligt lagen (2006:1008) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Fastighetsskatten utgör för varje beskattningsår

a) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet eller, om det är lägre, det underlag som avses i 2 a § avseende småhusenhet,

bostadsbyggnadsvärdet och tomtmarksvärdet eller, om det är lägre, det underlag som avses i 2 a § avseende småhus på lantbruksenhet,

75 procent av marknadsvärdet avseende privatbostad i utlandet,

b) 0,5 procent av:

taxeringsvärdet eller, om det är lägre, det underlag som avses i 2 a § avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för bostäder, värderingsenhet för bostäder under uppförande, värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa bostäder samt annan värderingsenhet avseende tomtmark som är obebyggd,

c) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för lokaler, värderingsenhet för lokaler under uppförande och värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa lokaler,

d) 0,5 procent av:

taxeringsvärdet avseende industrienhet och elproduktionsenhet med undantag för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk eller av taxeringsenhet med vindkraftverk,

e) 1,2 procent av:

taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk,

f) 0,2 procent av:

taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk.

Innehåller byggnaden på en fastighet, som är belägen i Sverige, bostäder och har byggnaden beräknat värdeår som utgör året före det fastighetstaxeringsår som föregått inkomsttaxeringsåret, utgår dock ingen fastighetsskatt på bostadsdelen för det fastighetstaxeringsåret och de fyra följande kalenderåren och halv fastighetsskatt för de därpå följande fem kalenderåren enligt vad som närmare föreskrivs i femte stycket. Detsamma gäller färdigställd eller ombyggd sådan byggnad, för vilken värdeår inte har åsatts vid ny fastighetstaxering, men som skulle ha åsatts ett värdeår motsvarande året före det fastighetstaxeringsår som föregått inkomsttaxeringsåret, om ny fastighetstaxering då hade företagits.

För fastighet, som avses i 2 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229), skall fastighetens andel av taxeringsvärdet på annan samfällighet än sådan som avses i 6 kap. 6 § första stycket nämnda lag inräknas i underlaget för fastighetsskatten om samfälligheten utgör en särskild taxeringsenhet.

Har byggnad, som är avsedd för användning under hela året, på grund av eldsvåda eller därmed jämförlig händelse inte kunnat utnyttjas under viss tid eller har i sådan byggnad för uthyrning avsedd lägenhet inte kunnat uthyras, får fastighetsskatten nedsättas med hänsyn till den omfattning, vari byggnaden inte kunnat användas eller uthyras. Har så varit fallet under endast kortare tid av beskattningsåret, skall någon nedsättning dock inte ske.

Om fastighetsskatt skall beräknas enligt olika grunder för skilda delar av fastigheten skall underlaget för beräkningen av fastighetsskatten för dessa delar utgöras av den del av värdet som belöper på respektive fastighetsdel. Den nedsättning av fastighetsskatten som föreskrivs i andra stycket skall såvitt avser småhusenhet beräknas på den del av taxeringsvärdet som belöper på värderingsenhet som avser småhuset med tillhörande tomtmark, om tomtmarken ingår i samma taxeringsenhet som småhuset. Detsamma gäller i tillämpliga delar småhus med tillhörande tomtmark på lantbruksenhet. För hyreshusenhet beräknas nedsättningen på den del av taxeringsvärdet som belöper på värderingsenhet som avser bostäder med tillhörande värderingsenhet tomtmark, om tomtmarken ingår i samma taxeringsenhet som hyreshuset.

Att skillnaden mellan den fastighetsskatt som i första stycket d föreskrivs för elproduktionsenhet och den fastighetsskatt som enligt första stycket f föreskrivs för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk kan utgöra stöd av mindre betydelse framgår av kommissionens förordning (EG) nr 69/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse.

3.25 Förslag till lag om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar

Härigenom föreskrivs följande.

Frysning av underlag för fastighetsskatt

1 § Vid beräkning av underlag för fastighetsskatt vid 2008 och 2009 års taxeringar enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt gäller följande.

För sådan fastighet eller del av fastighet som avses i 3 § första stycket a lagen om statlig fastighetsskatt skall, i stället för det taxeringsvärde som avses i nämnda punkt, underlaget för skatten vara detsamma som gäller vid 2007 års taxering.

För sådan fastighet eller del av fastighet som avses i 3 § första stycket b lagen om statlig fastighetsskatt skall, i stället för det taxeringsvärde som avses i nämnda punkt, underlaget för skatten vara detsamma som gäller vid 2007 års taxering eller, om det är lägre, ett taxeringsvärde som fastställts därefter.

Har taxeringsvärdet för fastighet eller del av fastighet som avses i andra eller tredje stycket ändrats för taxeringsåret vid särskild fastighetstaxering enligt 16 kap. fastighetstaxeringslagen (1979:1152), skall det nya taxeringsvärdet utgöra underlag för fastighetsskatten.

Begränsning av fastighetsskatt på markvärde

2 § För sådan fastighet eller del av fastighet som avses i 3 § första stycket a lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt skall vid 2007–2009 års taxeringar den del av fastighetsskatten som belöper på varje värderingsenhet avseende tomtmark för småhus uppgå till högst två kronor per kvadratmeter eller 5 000 kronor, om det är lägre.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

4

Budgetpolitiska mål samt statens och den offentliga sektorns finanser

4 Budgetpolitiska mål samt statens och den offentliga sektorns finanser

4.1 Inledning

I detta kapitel redovisas de av riksdagen beslutade budgetpolitiska målen för åren 2006 och 2007. I kapitlet redovisas även regeringens förslag till mål för den offentliga sektorns finansiella sparande 2007 samt regeringens förslag till nytt utgiftstak för 2007, förslag till utgiftstak för 2008 och ett bedömt utgiftstak för 2009. Vidare lämnas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2007 samt förslag till tak för den offentliga sektorns utgifter. Därefter redovisas förslag till nya beslut samt tidigare fattade beslut med budgetära konsekvenser.

En översiktlig redogörelse lämnas även för statens, kommunsektorns och ålderspensions-systemets finanser. Beräkningarna för 2008 och 2009 baseras på gällande regler och konsekvensberäkningar av beslutade, föreslagna eller aviserade åtgärder. Beräkningar för de delar av statsbudgeten som varken klassificeras som inkomster eller utgifter (exempelvis myndigheters in- och utlåning i Riksgäldskontoret) redovisas också i detta kapitel. En detaljerad redovisning av statsbudgetens inkomster och utgifter återfinns i kapitel 6 respektive 7.

4.2 Budgetpolitiska mål

Budgetpolitiken är sedan 1997 inriktad på två övergripande och fleråriga mål, dels utgiftstaket för staten, dels den offentliga sektorns finansiella sparande (överskottsmålet). De budgetpolitiska

mål som riksdagen har beslutat ligger fast. Det betyder att:

- 1 de takbegränsade utgifterna skall rymmas inom beslutade utgiftstak för staten,
- 2 den offentliga sektorns finansiella sparande skall uppgå till 2 procent av bruttonationalprodukten (BNP) i genomsnitt över en konjunkturcykel.

Riksdagen fastställer i regel tre år i förväg ett utgiftstak för staten, vilket sätter en övre gräns för statens utgifter. Utgiftstak föreslås i budgetpropositionen. I denna budgetproposition lämnas ett förslag till sänkt utgiftstak för 2007, ett förslag till utgiftstak för 2008 samt en bedömning av utgiftstaket för 2009. Regeringens ambition är att utgiftstaket för staten uttryckt som en andel av BNP skall minska svagt de närmaste åren.

Regeringen lämnar även ett förslag till beräkning av utgiftstaket för den offentliga sektorns utgifter för de kommande budgetåren.

I avsnitt 4.2.4 finns även förslag till mål för den offentliga sektorns finansiella sparande för 2007. Det övergripande målet om ett överskott för den offentliga sektorns finansiella sparande motsvarande 2 procent av BNP i genomsnitt över en konjunkturcykel ligger fast.

Fleråriga utgiftstak för staten är ett viktigt budgetpolitiskt åtagande för riksdagen och regeringen, och främjar trovärdigheten i den ekonomiska politiken. De bidrar till god budgetdisciplin och understödjer överskottsmålet om 2 procents finansiellt sparande över en konjunkturcykel. Överskottsmålet ger förut-

sättningar för en successiv minskning av statskulden innan de demografiskt betingade utgifterna bedöms öka.

Utgiftstaken bidrar till god budgetdisciplin genom att förhindra att tillfälligt högre inkomster används för att finansiera varaktigt högre utgifter. Utgiftstaket för staten tydliggör även behovet av prioriteringar mellan utgiftsområden, och förebygger en utveckling där skatteuttaget måste höjas till följd av bristfällig utgiftskontroll. Genom utgiftstaken stärks omvärldens tilltro till den svenska budgetpolitiken.

Utgiftstaket har klarats samtliga år sedan det infördes. Emellertid har det funnits ökande tendenser till finansiering utanför utgiftstaken som har ökat risken för en gradvis erodering av trovärdigheten, däribland så kallad nettobudgetering och utgifter via skattekrediteringar. Utgiftstakets transparens och dess funktion är viktiga för regeringen. Regeringen tar därför i denna budgetproposition ökade steg mot tydlighet och transparens genom att minska omfattningen av dessa krediteringar. Regeringen avser att till nästa ekonomiska vårproposition återkomma med en översyn av det budgetpolitiska ramverket.

I tabell 4.1 redovisas fastställda utgiftstak för perioden 2001–2005 och utfallet för de takbegränsade utgifterna.

Tabell 4.1 Fastställda utgiftstak och utfall 2001–2005

Miljarder kronor	2001	2002	2003	2004	2005
Utgiftstak för staten	791,0	812,0	822,0	858,0	870,0
Takbegränsade utgifter (utfall)	786,3	811,6	819,1	855,6	864,3
Budgeteringsmarginal	4,7	0,4	2,9	2,4	5,7

Riksdagen har beslutat att överskottet i de offentliga finanserna skall motsvara 2 procent av BNP per år i genomsnitt över en konjunkturcykel. Den demografiska utvecklingen kommer att leda till ökade resurskrav inom den offentliga sektorn, främst efter 2010. Ett överskott motsvarande 2 procent av BNP ökar den offentliga nettoförmögenheten. Detta förbättrar möjligheterna att möta de ökade krav på resurser som följer av den åldrande befolkningen, med en rimlig fördelning av skatter och förmåner mellan generationer.

Tabell 4.2 Den offentliga sektorns finansiella sparande

Procent av BNP

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Den offentliga sektorns finansiella sparande (utfall)	5,0	2,6	-0,5	-0,2	1,6	2,8
Årsvisa mål för den offentliga sektorns finansiella sparande	2,0	2,5	2,0	2,0	0,5	0,5
Skillnad	3,0	0,1	-2,5	-2,2	1,1	2,3

Riksdagen fastställer årligen mål för den offentliga sektorns finansiella sparande. Enligt nationalräkenskaperna klarades målet för 2005.

De av riksdagen fastställda utgiftstaken för staten för 2006 och 2007 samt det årsvisa målet för den offentliga sektorns finansiella sparande för 2006 redovisas i tabell 4.3. Regeringen föreslår en sänkning av utgiftstaket för 2007, se avsnitt 4.2.1.

Tabell 4.3 Av riksdagen beslutade årsvisa budgetpolitiska mål

	2006	2007
Utgiftstak för staten, miljarder kronor	907	949 ¹
Finansiellt sparande i offentlig sektor, procent av BNP	0,5	

¹ Föreslås sänkas till 938

För 2006 beräknas budgeteringsmarginalen uppgå till 7,8 miljarder kronor. Det är viktigt att påpeka att prognosen för budgeteringsmarginalen är osäker. Om de takbegränsade utgifterna riskerar att överstiga utgiftstaket kommer regeringen att vidta utgiftsbegränsande åtgärder.

Tabell 4.4 Prognos för den offentliga sektorns finansiella sparande samt budgeteringsmarginalen

	2006	2007	2008	2009
Finansiellt sparande i offentlig sektor, procent av BNP ¹	2,8	2,3	2,6	3,1
Budgeteringsmarginal, miljarder kronor ²	7,8	15,8	17,6	34,9

¹ Inklusive sparande i premiepensionssystemet.

² Budgeteringsmarginal avser utgiftstaken som föreslås i avsnitt 4.2.1.

Den offentliga sektorns finansiella sparande beräknas motsvara 2,8 procent av BNP 2006, vilket är väsentligt högre än det av riksdagen fastställda målet om ett överskott på minst 0,5 procent. Vid beräkningen har hänsyn tagits till de förslag till och aviseringar av utgifts- och

inkomstförändringar som regeringen presenterar i denna proposition. I tabell 4.4 redovisas det beräknade överskottet i de offentliga finanserna och budgeteringsmarginalen för perioden 2006–2009.

4.2.1 Utgiftstak för staten

Regeringens förslag: För 2007 fastställs utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till 938 miljarder kronor. För 2008 fastställs utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till 971 miljarder kronor.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen föreslår i denna budgetproposition reformer som medför att de takbegränsade utgifterna för åren 2006–2008 jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition avsevärt minskas. Det är av avgörande vikt att upprätthålla uthålliga offentliga finanser. Målet för finanspolitiken bör vara att minska den offentliga skuldsättningen. Det målet ska nås genom att upprätthålla ett överskott i de offentliga finanserna som motsvarar 2 procent av BNP i genomsnitt över konjunkturcykeln. Regeringen föreslår därför att det tidigare fastställda utgiftstaket för år 2007 minskas med 11 miljarder kronor och att utgiftstaket för 2008 fastställs till 971 miljarder kronor.

Som ett led i en ansvarsfull finanspolitik anser regeringen att utgiftstaken skall minska svagt som andel av potentiell BNP.

Regeringens bedömning: För 2009 bör utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten uppgå till 1 003 miljarder kronor.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen skall i normalfallet presentera ett förslag till utgiftstak för det tredje tillkommande året i budgetpropositionen. Den knappa tid som stått

till förfogande för regeringen att förbereda budgetförslaget gör att regeringen denna gång endast lämnar en bedömning av utgiftstaket för det tredje tillkommande året.

Regeringen bedömer att ett utgiftstak på 1 003 miljarder kronor är i linje med finanspolitikens inriktning och innebär en svag minskning av utgiftstaket som andel av potentiell BNP. Regeringen kommer att presentera ett förslag till utgiftstak för 2009 och 2010 i budgetpropositionen för 2008.

Tabell 4.5 Utgiftstak för staten 2006–2009

Miljarder kronor	2006	2007	2008	2009
Av riksdagen beslutade utgiftstak	907	949		
Regeringens förslag till utgiftstak		938	971	1 003 ¹
Årlig förändring	37	31	33	32
Procent av BNP	32,1	31,2	30,7	30,2

¹ Regeringens bedömning av utgiftstak för 2009.

4.2.2 Utgiftsramar för 2007

Regeringens förslag: Utgifterna för 2007 fördelas på utgiftsområden enligt tabell 4.6.

Beräkningen av förändring av anslagsbehållningar under 2007 enligt tabell 4.6 godkänns.

Beräkningen av utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2007 enligt tabell 4.6 godkänns.

Skälen för regeringens förslag: I enlighet med bestämmelsen i riksdagsordningen skall förslaget till statsbudget innehålla en fördelning av anslagen på utgiftsområden. Regeringens förslag till ramar för 2007 redovisas i tabell 4.6. En närmare redovisning av utgiftsramarna för 2007, och av förslaget om preliminär fördelning av utgifterna per utgiftsområde för 2008 och 2009, finns i kapitel 7.

Tabell 4.6 Utgiftsramar 2007

Tusental kronor

Utgiftsområde	Utgiftsram 2007
1 Rikets styrelse	10 676 842
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	11 873 471
3 Skatt, tull och exekution	9 324 773
4 Rättsväsendet	30 753 868
5 Internationell samverkan	1 497 701
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	44 163 964
7 Internationellt bistånd	26 656 588
8 Migration	5 032 876
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	46 905 439
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	122 354 688
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	44 201 500
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	62 630 664
13 Arbetsmarknad	66 650 378
14 Arbetsliv	1 360 715
15 Studiestöd	20 714 471
16 Utbildning och universitetsforskning	44 213 871
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	10 139 013
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	5 730 472
19 Regional utveckling	3 162 689
20 Allmän miljö- och naturvård	4 615 427
21 Energi	2 708 501
22 Kommunikationer	33 914 339
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	18 000 600
24 Näringsliv	4 128 715
25 Allmänna bidrag till kommuner	72 849 399
26 Statsskuldräntor m.m.	43 170 000
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	28 908 000
Minskning av anslagsbehållningar ¹	-329 224
Summa utgiftsområden²	776 009 740
Summa utgiftsområden exkl. statsskuldräntor	732 839 740
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	189 379 000
Takbegränsade utgifter	922 218 740
Budgeteringsmarginal	15 781 260
Utgiftstak för staten	938 000 000

¹ Detta betyder att anslagsbehållningarna ökar.² Inklusive minskning av anslagsbehållningar.

4.2.3 Beräkning av den offentliga sektorns utgifter

Regeringens förslag: Taket för den offentliga sektorns utgifter beräknas till 1 431 miljarder kronor 2007 och 1 489 miljarder kronor 2008.

Skälen för regeringens förslag: Principen om kommunalt självstyre innebär att kommuner och landsting själva fattar beslut om sina utgifter. Riksdagen fastställer därför inte ett tak för den offentliga sektorns utgifter utan godkänner endast en beräkning. Nivån på taket för den offentliga sektorns utgifter är på sikt avgörande för skatteuttaget. I tabell 4.7 redovisas beräkningen av taket för den offentliga sektorns utgifter.

Taket för den offentliga sektorns utgifter utgörs av utgiftstaket för staten samt beräknade utgifter i kommunsektorn. Räntor på statskulden ingår därmed inte i beräkningen. Eliminering görs även för interna transaktioner mellan staten och kommunsektorn och mellan staten och ålderspensionssystemet. Den största delen av de interna transaktionerna utgörs av generella och riktade statsbidrag till kommunsektorn samt av statliga ålderspensionsavgifter.

I jämförelse med beräkningen i budgetpropositionen för 2006 har beräkningen av taket för den offentliga sektorns utgifter reviderats ner med 15 miljarder kronor 2007, vilket framför allt beror på att det nu föreslagna utgiftstaket för staten år 2007 är 11 miljarder kronor lägre än det av riksdagen tidigare beslutade utgiftstaket för 2007 (se avsnitt 4.2.1).

Som andel av BNP beräknas taken för den offentliga sektorns utgifter minska kontinuerligt mellan 2004 och 2008. Detta är bland annat en följd av att utgiftstaken för staten bedöms minska som andel av BNP under denna period.

Tabell 4.7 Utfall och tak för den offentliga sektorns utgifter 2004–2008

Miljarder kronor

	Utfall 2004	2005	Beräkning 2006	2007	2008
Utgiftstak för staten	858	870	907	938	971
Kommunsektorn	586	585	614	646	675
Interna transaktioner	-168	-137	-143	-153	-157
Tak för den offentliga sektorns utgifter	1 277	1 318	1 378	1 431	1 489
Procent av BNP	49,6	49,3	48,7	47,6	47,1

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför ej alltid med summan.
Anm.: Utfall för 2004 har reviderats jämfört med vad som presenterades i budgetpropositionen för 2006. Även för beräkningar för 2005 och 2006 har reviderats jämfört med vad som då presenterades. Revideringarna avser främst kommunsektorn.

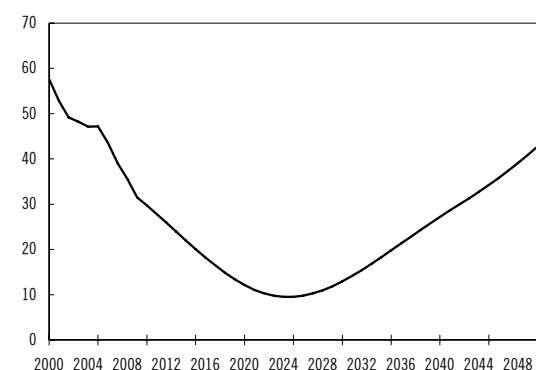
4.2.4 Överskott i offentliga sektorns finanser

Regeringens förslag: Den offentliga sektorns finansiella sparande skall 2007 uppgå till minst 1,0 procent av bruttonationalprodukten

Skälen till regeringens förslag: Sunda offentliga finanser är en förutsättning för uthållig tillväxt. Sedan 2000 gäller ett överskottsmål för de offentliga finanserna på 2 procent av BNP i genomsnitt över en konjunkturcykel. Ett överskott på 2 procent innebär att statsskulden kan minska som andel av BNP samtidigt som tillgångar byggs upp i form av fonder inom det allmänna pensionssystemet.

Diagram 4.1 Statsskuldens utveckling 2000–2050 enligt Finansdepartementets långtidskalkyl i bilaga 2, Svensk ekonomi.

Procent av BNP

Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

Däriigenom skapas buffertar för att möta de framtida demografiska påfrestningarna på de offentliga välfärdssystemen. Det innebär också en rimlig fördelning av skatter och förmåner mellan generationerna. Ett överskott på 2 procent ger dessutom en betryggande marginal till underskottsgränsen på 3 procent av BNP i EU:s stabilitets- och tillväxtpakt.

De offentliga finanserna påverkas av konjunkturläget. I en nedåtgående konjunktur minskar överskotten. Skattebaserna och därmed de offentliga inkomsterna utvecklas svagare. De offentliga utgifterna blir högre genom ökade kostnader för arbetslösheten. En försvagning av de offentliga finanserna innebär samtidigt att lågkonjunkturs negativa effekter på hushållens inkomster dämpas. Efterfrågan på varor och tjänster kan hållas uppe. Det omvända gäller i en högkonjunktur. Det finns således automatiskt verkande faktorer i den offentliga ekonomin som bidrar till att dämpa konjunktursvängningarna och stabilisera den ekonomiska utvecklingen.

Genom att justera den offentliga sektorns sparande för konjunkturläget och för större engångseffekter kan det underliggande strukturella sparandet beräknas. Det strukturella sparandet utgör en indikator på läget i förhållande till det övergripande målet. Det strukturella överskottet bör därför normalt ligga nära 2 procent av BNP, men kan understiga 2 procent om finanspolitiska stimulanser sätts in i en lågkonjunktur som stöd för penningpolitiken. I en högkonjunktur kan det strukturella överskottet behöva överstiga 2 procent för att motverka överhettning i ekonomin. Det bör understrykas att såväl bedömningen av konjunkturläget som beräkningar av det strukturella sparandet är behäftade med stor osäkerhet. För att bedöma huruvida det finansiella sparandet ligger i linje med det övergripande målet bör det strukturella sparandet kompletteras med det genomsnittliga sparandet över relevanta tidsperioder och bedömningar av makroekonomiska och offentlig finansiella risker.

I 2003 års ekonomiska vårproposition angavs att ett preciserat mål för överskottet bör föreslås för nästkommande budgetår. Det anfördes också att det preciserade målet skall bestämmas med hänsyn till såväl konjunkturläget som läget i förhållande till det övergripande överskottsmålet. Vid utvärderingar av målet under löpande

budgetår skall eventuella revideringar av konjunkturprognosen jämfört med beslutstillfället beaktas.

I budgetpropositionen för 2006 föreslogs att målet för det finansiella sparandet i den offentliga sektorn 2006 skulle fastställas till minst 0,5 procent av BNP, vilket också beslutades av riksdagen.

Överskottet 2006 bedöms nu bli väsentligt högre än målet. Det beror i huvudsak på en starkare BNP-tillväxt, vilken har medfört högre skatteintäkter samtidigt som utgifterna har ökat måttligt. I denna proposition bedöms tillväxten 2006 bli 4,0 procent, vilket är 0,9 procentenheter högre än prognosen i budgetpropositionen för 2006. Eftersom det faktiska sparandet förväntas uppgå till 2,8 procent av BNP kommer över skottsmålet att klaras.

År 2007 beräknas överskotten i de offentliga finanserna minska med 0,5 procent av BNP till

2,3 procent av BNP. För att inte äventyra det övergripande målet bör överskottet 2007 vara minst 1,0 procent av BNP. Därmed lämnas en viss marginal för osäkerhet i prognoserna.

Framskrivningen av de offentliga finanserna 2008 och 2009 bygger på beslutade och aviserade åtgärder (se avsnitt 4.3). Kalkylen innebär att överskotten i de samlade offentliga finanserna förstärks till 3,1 procent av BNP 2009. Under perioden 2000–2006 uppgår det genomsnittliga överskottet till 2,0 procent av BNP. För perioden 2007–2009 bedöms genomsnittet bli drygt 2 procent av BNP.

Eurostat har beslutat att premiepensions-systemet från och med 2007 inte ska ingå i det offentliga sparandet. Regeringen återkommer i den ekonomiska vårpropositionen om hur Eurostats beslut kommer att påverka målet för det offentliga sparandet.

Tabell 4.8 Finansiellt sparande i offentlig sektor

Procent av BNP, om inget annat anges

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Finansiellt sparande, miljarder kronor	110	60	-11	-4	41	74	80	70	82	102
Finansiellt sparande	5,0	2,6	-0,5	-0,2	1,6	2,8	2,8	2,3	2,6	3,1
Engångseffekt	-0,5	0,0	0,0	0,0	-0,5	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för konjunkturläge m.m.	-2,6	-0,5	0,4	1,1	0,8	0,4	-0,4	0,0	0,1	0,0
Strukturellt sparande	1,8	2,1	-0,1	1,0	1,9	2,7	2,4	2,4	2,7	3,1
Finansiellt sparande, genomsnitt från 2000	5,0	3,8	2,4	1,7	1,7	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2
<i>Produktionsgap, procent</i>	2,5	0,6	-0,2	-1,3	-1,0	-1,0	-0,1	-0,1	-0,2	0,0

Anm. Det strukturella sparandet beräknas genom att det finansiella sparandet justeras för konjunkturläget och engångseffekter. Därutöver justeras även för intäkter från extraordinära kapitalvinster.

Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

4.3 Utgifts- och inkomstförändringar

I denna proposition föreslås en rad utgifts- och inkomstförändringar. Ett flertal av de nu presenterade åtgärderna syftar till att skapa fler jobb, bryta utanförskap och få fler människor i arbete, vilket är centrala uppgifter för regeringen. Åtgärderna återfinns på såväl statsbudgetens utgifts- som inkomstsida.

I detta avsnitt redovisas översiktligt budgeteffekterna dels av de reformer och den finansiering som föreslås eller aviseras i denna proposition, dels av de reformer och den finansiering som tidigare beslutats eller aviserats.

Nu föreslagna utgifts- och inkomstförändringar

I tabell 4.9 redovisas översiktligt de sammantagna effekterna för de offentliga finanserna och de takbegränsade utgifterna av nu föreslagna eller aviserade utgifts- och inkomstförändringar i förhållande till den politik och det regelverk som 2006 års ekonomiska vårproposition baserades på. Utöver de förändringar som redovisas i tabell 4.9 sker även förändringar av budgetens utgifter och inkomster till följd av bland annat den makroekonomiska utvecklingen. En mer detaljerad beskrivning av de nya skatte- och utgiftsförslagen återfinns i kapitel 5 och i avsnitt 7.4.2 och 7.4.3.

Till följd av nya beslut som påverkar budgetens utgiftssida beräknas de takbegränsade utgifterna minska med 20 miljarder kronor 2007 och med 17 miljarder kronor 2008 i förhållande till beräkningen i 2006 års ekonomiska vårproposition. Bland förslagen till reformer 2007 och 2008 finns framför allt åtgärder inriktade på att öka utbudet av arbetskraft.

På statsbudgetens inkomstsida föreslår regeringen bland annat skattereduktion för skattepliktiga inkomster av anställning och av aktiv näringsverksamhet, sänkt fastighetsskatt, nedläggning av arbetsgivar- och egenavgifter och

slopade skattereduktion för avgifter till fackföreningar och arbetslöshetskassor.

De nu föreslagna eller aviserade åtgärderna på statsbudgetens utgifts- och inkomstsida medför, allt annat lika, att den offentliga sektorns finanser försvagas med 6 miljarder kronor 2007. För 2008 beräknas den sammantagna försvagningen av de offentliga finanserna av de föreslagna åtgärderna uppgå till 13 miljarder kronor. Redan 2006 års ekonomiska vårproposition innebar en nettoförsvagning av de offentliga finanserna år 2007. Budgetpropositionen för 2007 ändrar ej på detta förhållande. Anledningen är att regeringen anser det angeläget att så tidigt som möjligt genomföra de delar av sin ekonomiska politik som syftar till att ge fler jobb samtidigt som de offentliga finanserna värnas. Regeringen värnar om de offentliga finanserna genom att de utgifts- och inkomstreformerna som nu föreslås läggs på en ansvarsfull nivå med ett finansiellt sparande som överstiger 2 procent samtliga år 2007–2009, och därmed är i linje med överskottsmålet.

Inriktningen på finanspolitiken

Regeringen anser att inriktningen på finanspolitiken sammantaget är väl avvägd. En lång rad åtgärder genomförs för att öka utbudet av arbetskraft och för att matchningen på arbetsmarknaden skall förbättras. Regeringen föreslår också vissa åtgärder för att förstärka efterfrågan på arbetskraft. Eftersom det i utgångsläget finns lediga resurser och för att säkra att ett ökat arbetskraftsutbud och en mer flexibel arbetsmarknad snabbt omsätts i en stigande reguljär sysselsättning är det motiverat att genomföra kraftfulla åtgärder på såväl utgifts- som inkomstsidan av statsbudgeten. En rad förslag, bland annat reduktionen av de arbetsmarknadspolitiska programmen, bidrar också till att de lediga resurserna på arbetsmarknaden ökar något.

Tabell 4.9 Föreslagna och aviserade reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Förändring av offentliga finanser i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition.

Miljoner kronor	2007	2008
Anslagsförändringar¹		
Anslagsökningar	12 809	15 536
Anslagsminskningar	-32 882	-32 940
Anslagsförändringar, netto (minskning av anslag)	-20 073	-17 404
Inkomstförändringar		
Sänkta skatter	-42 210	-48 930
Minskning utgifter via skattekrediteringar på budgetens inkomstsida	4 271	4 252
Inkomst från avgifter A-kassa	10 000	10 000
Summa inkomstförändring, brutto (periodiserade effekter)	-27 939	-34 678
Indirekta effekter av inkomstförändringar	2 080	4 190
Summa inkomstförändringar, netto (periodiserade effekter)	-25 859	-30 488
Nettoförändring av den offentliga sektorns finanser	-5 786	-13 084

¹ Anslagsförändringar till följd av den makroekonomiska utvecklingen m.m. ingår ej (se avsnitt 7.4.3).*Förändringar jämfört med föregående år*

I tabell 4.10 redovisas de samlade budgeteffekterna i förhållande till föregående år av större beslutade, nu föreslagna och aviserade eller tidigare aviserade reformer samt finansieringen av dessa. Tabellen visar på en övergripande nivå regeringens prioriteringar fram till och med 2009. Reformerna i tabellen avser både statsbudgetens utgifts- och inkomstsida. Därutöver sker förändringar av budgetens inkomster och utgifter till följd av bland annat den makroekonomiska utvecklingen, volymförändringar i transfererings-system m.m. Dessa förändringar redovisas i kapitel 5 och i avsnitt 4.4.2.

Av tabell 4.10 framgår att de beräknade utgifterna till följd av reformer ökar inom några områden. Detta gäller rättsväsendet, tandvård, kommunikationer och allmänna bidrag till kommuner. Inom några andra områden minskar utgifterna. Det gäller framförallt utgifterna inom

arbetsmarknadsområdet.

Sammantaget beräknas de offentliga finanserna förstärkas med cirka 1 miljard kronor under perioden 2006–2009 till följd av direkta beslut på statsbudgetens utgiftssida.

De beslutade eller nu föreslagna åtgärderna på statsbudgetens utgifts- och inkomstsida innebär en försvagning av den offentliga sektorns finanser med cirka 19 miljarder kronor mellan 2006 och 2007, varav cirka 6 miljarder kronor förklaras av de reformer och finansiering som föreslås i denna budgetproposition och resterande del motsvarar nivån i 2006 års ekonomiska vårproposition.

Åren 2008 och 2009 förstärks de offentliga finanserna något till följd av förändringarna på statsbudgetens inkomstsida.

Tabell 4.10 Reformen i förhållande till föregående år

Budgeteffekt i förhållande till föregående år. Fullständigt periodiserad redovisning för skatter. Minustecken innebär utgiftsbesparingar eller att temporära program upphör eller minskar i omfattning.

Miljarder kronor	2007	2008	2009
Anslagsökningar	31,78	13,14	4,47
Anslagsminskningar	-31,30	-11,99	-4,15
<i>Anslagsförändringar uppdelat per utgiftsområde, netto¹</i>			
UO 1 Rikets styrelse	0,15	-0,18	-0,03
UO 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	-0,32 ²	-1,12	0,01
UO 3 Skatt, tull och exekution	0,01	-0,25	-0,03
UO 4 Rättsväsendet	1,42	0,46	0,04
UO 5 Internationell samverkan	-0,02	0,00	0,00
UO 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	-1,14	0,06	0,63
UO 7 Internationellt bistånd	-0,14	0,00	0,02
UO 8 Migration	-0,45	-0,11	0,00
UO 9 Hälso- och sjukvård samt social omsorg	2,62	2,76	-0,71
UO 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	-3,03	-0,73	-0,02
UO 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	0,16	0,00	0,00
UO 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	-0,08	-0,36	0,13
UO 13 Arbetsmarknad	-11,25	-4,35	1,34
UO 14 Arbetsliv	0,13	-0,22	-0,06
UO 15 Studiestöd	-0,98	-0,28	-0,07
UO 16 Utbildning och universitetsforskning	-3,28	1,45	0,46
UO 17 Kultur	0,56	-0,26	0,08
UO 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	-1,27	-0,48	-0,54
UO 19 Regional utveckling	0,01	0,15	0,12
UO 20 Allmän miljö- och naturvård	0,23	-0,01	-0,28
UO 21 Energi	1,03 ³	-0,20	-0,50
UO 22 Kommunikationer	2,56	0,48	0,16
Lånefinansierade infrastrukturinvesteringar	-1,30	-0,60	-1,10
UO 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	0,77	-0,31	-0,25
UO 24 Näringsliv	0,11	0,14	0,00
UO 25 Allmänna bidrag till kommuner	12,30 ⁴	4,38	0,00
UO 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	0,38	0,14	-0,18
Summa Anslagsförändringar, netto	0,48	1,15	0,33
Summa Anslagsförändringar (netto) inkl. lånefinansierade infrastrukturinvesteringar	-0,82	0,55	-0,77

¹ Anslagsförändringar till följd av den makroekonomiska utvecklingen m.m. ingår ej (se avsnitt 4.4.2).

² Inkluderar anslagsökningar till Bidragsfastigheter på 180 miljoner kronor som tidigare nettoredovisats.

³ Vissa befintliga konverteringsstöd på energiområdet flyttas över till statsbudgetens utgiftssida, drygt 1 miljard kronor.

⁴ Inkluderar sysselsättningsstöd som flyttas från statsbudgetens inkomstsida till det generella statsbidraget, 7,0 miljarder kronor. Vidare ingår i totalbeloppet även skatteregleringar samt regleringar avseende utjämningsystemet för LSS-kostnader.

Fortsättning av tabell 4.10 Reformer i förhållande till föregående år

Budgeteffekt i förhållande till föregående år. Fullständigt periodiserad redovisning för skatter. Minustecken innebär att skatteinkomsterna ökar.

Miljarder kronor	2007	2008	2009
Inkomstförändringar			
<i>Skatt på arbete</i>			
Förmånsskatt lånedatorer	-1,48	0,00	0,00
Avskaffat regionalt förhöjt grundavdrag	-0,30	0,00	0,00
Höjt icke-avdragsgillt belopp för resor	-0,40	0,00	0,00
Höjt icke-avdragsgillt belopp övriga utgifter	-0,32	0,00	0,00
<i>Skattereduktioner</i>			
Stormen skattereduktion	-0,40	0,00	0,00
Skattereduktion för arbetsinkomster	38,70	0,00	0,00
Skattereduktion för näringsinkomster	1,22	0,00	0,00
Slopad skattereduktion för avgifter till fack och A-kassa	-4,10	0,00	0,00
Skattereduktion för hushållsnära tjänster	0,65	0,65	0,00
Skattereduktion för bredbandsanslutning, förlängning 2007	0,05	-0,05	0,00
<i>Socialavgifter</i>			
Nedsättning av arbetsgivar- och egenavgifter halveras 2007 och slopas 2008	-3,22	-3,22	0,00
Höjning av arbetsgivaravgiften, 0,14 procentenheter (på grund av slopad medfinansiering)	-1,61	0,00	0,00
Slopad medfinansiering (vägs upp av höjd arbetsgivaravgift)	1,61	0,00	0,00
Slopad nedsättning arbetsgivaravgifter för enmansföretag som nyanställer	-0,90	0,00	0,00
Slopad särskild löneskatt vissa inkomster för äldre anställda	0,92	0,00	0,00
Slopad särskild löneskatt vissa inkomster för äldre egenföretagare	0,13	0,00	0,00
Slopade arbetsgivaravgifter (exklusive ålderspensionsavgift) för vissa tjänsteföretag	0,00	2,96	2,96
Slopade egenavgifter (exkl. ålderspensionsavgifter) för vissa tjänsteföretag	0,00	0,32	0,32
Halverad arbetsgivaravgift (exklusive ålderspensionsavgift) för 19-24 åringar	3,59	3,59	0,00
Halverad egenavgift (exklusive ålderspensionsavgift) för 19-24 åringar	0,03	0,03	0,00
<i>Skatt på kapital och företag</i>			
Fortsatt reformering av 3:12-reglerna	0,64	0,00	0,00
Ändrade regler periodiseringsfond, brutto	-0,30	0,00	0,00
Justering av begränsningsregeln för fastighetsskatt, från 5 till 4 procent	0,02	0,05	0,00
Fastighetsskatt: Småhus begränsning markvärde (fr.o.m. 1/1-06. Effekt 2006: 2,99 miljarder kronor)	0,00	0,00	0,00
Fastighetsskatt: Småhus, frysning av taxeringsvärdena på 2006 års nivå	1,31	1,32	0,00
Fastighetsskatt: Hyreshus, frysning av taxeringsvärden på 2006 års nivå	0,39	0,44	0,00
Fastighetsskatt: Sänkt skattesats för hyreshus, från 0,5 till 0,4 procent	0,76	0,00	0,00
Avskaffad schablonintäkt bostadsrättsföreningar	1,00	0,00	0,00
Halverad skattesats förmögenhetsskatt (exkl. småhus och borätter)	1,72	0,07	0,00
Sänkt förmögenhetsskattesats, dämpning taxeringsvärde 2006, därefter frysning på 2006 års nivå	0,17	0,01	0,00
Förändrade uppskovsregler (fr.o.m. 1/1 2006. Effekt 2006: 0,1 miljarder kronor)	-0,02	0,00	0,00
<i>Skatt på konsumtionsvaror och insatsvaror</i>			
Stormen dieselskatt	-0,13	0,00	0,00
Höjda tobakskatter	-2,05	0,00	0,00
Skatt på flygresor (genomförs ej)	1,44	0,00	0,00
Sänkt moms skidliftar	0,06	0,00	0,00
Premieskatt trafikförsäkring	-1,50	-1,50	0,00
Utvidgat utsläppshandelssystem	0,00	0,21	0,00
Utökad iblandning FAME i diesel	0,13	0,11	0,17

Fortsättning av tabell 4.10 Reformen i förhållande till föregående år

Budgeteffekt i förhållande till föregående år. Fullständigt periodiserad redovisning för skatter. Minustecken innebär att skatteinkomsterna ökar.

Miljarder kronor	2007	2008	2009
Anpassningar till energiskattedirektivet	-0,01	0,01	0,00
Sänkt energiskatt på el i norra Sverige	0,00	0,28	0,00
<i>Övriga skatter på konsumtion och insatsvaror</i>			
Trängselskatt	0,53	0,00	0,00
<i>Nedsättningar/kreditering på skattekonto</i>			
Skattelättnad för vissa byggtjänster, brutto	0,00	-0,50	0,00
Nystartsjobb, slopade arbetsgivaravgifter	0,69	0,69	0,69
Tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting, brutto	-7,00	0,00	0,00
Utbildning personal vård- och äldreomsorg	0,00	-0,30	0,00
Anställningsstöd, långtidsarbetslösa, brutto	-1,25	-0,57	0,00
Bredband, kommuner	-0,39	-0,18	0,00
Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler	-0,30	0,00	0,00
Skattestimulans källsortering	0,14	-0,14	-0,13
Plusjobb	2,10	-2,31	-1,47
Utbildningsvikariat	-0,13	-0,05	0,00
Stöd för konvertering från direktverkande elvärme	-0,15	0,00	0,00
Stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem	0,05	-0,25	0,00
Övriga inkomster på statsbudgeten			
Avgifter A-kassa	-10,00	0,00	0,00
Summa inkomstförändringar, brutto	22,09	1,67	2,54
Summa Indirekta effekter av inkomstförändringar	-2,08	-4,19	-5,16
Summa inkomstförändringar, netto	20,01	-2,52	-2,62
Utgifts- och inkomstförändringar inklusive finansiering	19,19	-1,97	-3,39

4.4 Statsbudgetens utveckling

4.4.1 Statsbudgetens inkomster

Statsbudgetens inkomster består av statens skatteinkomster samt statens övriga inkomster. Statsbudgetens inkomster redovisas i tabell 4.12.

Tabell 4.11 Statsbudgetens inkomster 2004–2009

Miljarder kronor

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Skatteinkomster	672,6	743,7	794,9	787,5	807,4	837,2
Skatteintäkter	704,5	759,8	782,9	778,3	812,2	848,2
Periodiseringar	-31,9	-16,0	12,0	9,2	-4,8	-11,0
Övriga inkomster	21,8	2,1	1,1	66,3	60,0	57,8
varav 2000	29,3	27,3	41,4	53,2	43,8	42,7
3000	0,1	6,7	0,1	50,0	50,0	50,0
4000	2,4	2,3	2,2	2,0	1,9	1,8
5000	8,3	8,8	7,6	8,6	9,8	10,0
6000	11,6	12,6	13,4	13,7	13,8	12,9
7000	-22,1	-42,0	-48,9	-53,4	-55,3	-57,2
8000	-7,7	-13,6	-14,7	-7,8	-4,0	-2,4
Statsbudgetens inkomster	694,4	745,8	796,0	853,8	867,4	895,0
<i>Procent av BNP</i>						
Skatteinkomster	26,1	27,8	28,1	26,2	25,5	25,2
Övriga inkomster	0,8	0,1	0,0	2,2	1,9	1,7
Statsbudgetens inkomster	27,0	27,9	28,1	28,4	27,4	27,0
<i>Differens mot 2006 års ekonomiska vårproposition i miljarder kronor</i>						
Skatteinkomster	0,0	-0,2	7,7	-14,8	-35,1	
Skatteintäkter	-0,1	14,0	11,0	-30,0	-36,9	
Periodiseringar	0,1	-14,2	-3,3	15,2	1,8	
Övriga inkomster	0,0	0,2	-10,0	60,0	56,7	
varav 2000	0,0	0,2	0,7	19,8	15,7	
3000	0,0	0,0	-14,9	35,0	35,0	
4000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
5000	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,1	
6000	0,0	0,0	0,3	0,5	1,5	
7000	0,0	0,0	0,8	0,6	0,3	
8000	0,0	0,0	3,1	4,3	4,3	
Statsbudgetens inkomster	0,0	0,0	-2,3	45,2	21,7	

Anm.: Se kapitel 6, underrubrik 6.4.6 Övriga inkomster för en beskrivning av vad som redovisas på inkomsttyperna 2000–8000.

Statens skatteinkomster är statens skatteintäkter korrigerade för uppbörds- och betalningsförskjutningar. Detta innebär att skatteinkomsterna

är kassamässiga, dvs. att de utgörs av betalningsflöden som kan avse flera olika inkomstår

Skatteintäkterna beräknas 2006 öka med 3,0 procent. År 2007 beräknas de minska med 0,6 procent, i huvudsak beroende på de i denna proposition föreslagna regelförändringarna. Åren 2008 och 2009 ökar de åter, med 4,4 procent båda åren, vilket gör att skatteintäkterna sammantaget ökar med 88 miljarder kronor mellan 2005 och 2009. Periodiseringar av skatter ökar skatteinkomsterna med 12 respektive 9 miljarder kronor 2006 och 2007, men minskar dem med 5 respektive 11 miljarder kronor 2008 och 2009.

Övriga inkomster beräknas 2006 till 1 miljard kronor och ökar till 66 miljarder kronor 2007 och ligger kvar på en nivå runt 60 miljarder kronor 2008 och 2009. De högre inkomsterna förklaras främst av inkomster av försäld egendom motsvarande 50 miljarder kronor varje år 2007 och framåt. Sammantaget gör detta att statsbudgetens inkomster ökar med 149 miljarder kronor mellan 2005 och 2009, vilket motsvarar en årlig utvecklingstakt om 4,7 procent.

Inkomster av försäld egendom förklarar också varför statsbudgetens inkomster som andel av BNP sjunker med knappt en procentenhet medan skatteinkomsternas andel av BNP minskar med 2,6 procentenheter under prognosperioden.

Jämfört med beräkningen i 2006 års ekonomiska vårproposition har statsbudgetens inkomster endast reviderats marginellt 2006 trots ökade skatteintäkter om 15 miljarder kronor. Den viktigaste förklaringen till detta är att försäljningsinkomsterna nu beräknas till 0,1 miljarder kronor jämfört med 15 miljarder kronor i vårpropositionen. År 2007 och 2008 har statsbudgetens inkomster reviderats upp med 45 respektive 22 miljarder kronor. Detta förklaras dels av att inkomster av försäld egendom justerats upp från 15 till 50 miljarder kronor för dessa år, dels att inkomster av statens verksamhet 2007 och 2008 justerats upp med 20 respektive 16 miljarder kronor i huvudsak till följd av höjda egenavgifter för utgifterna i arbetslöshetsförsäkringen samt högre utdelningsinkomster. År 2007 påverkas inkomsterna även betydligt av uppbörds- och betalningsförskjutningar.

Se kapitel 6 Inkomster, för en utförligare redovisning av utvecklingen av skatteintäkterna.

4.4.2 Statsbudgetens utgifter

Statsbudgetens utgiftssida indelas i 27 utgiftsområden, minskning av anslagsbehållningar⁴⁰, myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret samt kassamässig korrigerering (inklusive överföring från AP-fonden).

Statsbudgetens utgifter exklusive statsskuldsräntor beräknas öka med 59 miljarder kronor under perioden 2005–2009.

Utgifterna för statsskuldsräntor beräknas öka med 18 miljarder kronor mellan 2005 och 2006, vilket framför allt beror på högre valutaförluster samt förändringar i Riksgäldskontorets låneplaner. Mellan 2006–2009 förväntas utgifterna för statsskuld räntorna minska till cirka 42 miljarder kronor per år. Den lägre nivån förklaras främst av lägre kursförluster vid byten av obligationer, lägre valutakursförluster samt att statsbudgetens saldo förväntas vara positivt under perioden.

De totala utgifterna, inklusive statsskuld räntor, för statsbudgetens samtliga 27 utgiftsområden beräknas öka med 70 miljarder kronor mellan 2005 och 2009.

Tabell 4.12 Statsbudgetens utgifter 2005–2009

Miljarder kronor och procent av BNP

	Utfall	Prognos			
	2005	2006	2007	2008	2009
Utgifter exkl. statsskuld räntor ¹	692,3	719,7	732,8	751,0	751,6
Procent av BNP	25,9	25,4	24,4	23,7	22,6
Statsskuld räntor	32,7	51,1	43,2	41,2	43,2
Procent av BNP	1,2	1,8	1,4	1,3	1,3
Statsbudgetens utgifter	725,0	770,8	776,0	792,1	794,8
Procent av BNP	27,1	27,2	25,8	25,0	23,9
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	172,0	179,5	189,4	202,4	216,5
Procent av BNP	6,4	6,3	6,3	6,4	6,5
Takbegränsade utgifter²	864,3	899,2	922,2	953,4	968,1
Procent av BNP	32,3	31,8	30,7	30,1	29,2
Budgeringsmarginal	5,6	7,8	15,8	17,6	34,9
Utgiftstak	870	907	938	971	1 003

¹ Inklusive förbrukning av anslagsbehållningar och utnyttjande av anslagskredit.

² Statsbudgetens utgifter (exklusive statsskuld räntor) och ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.

Takbegränsade utgifter 2005–2009

De utgifter som omfattas av utgiftstaket för staten består dels av statsbudgetens utgifter exklusive statsskuld räntor, dels av utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av

⁴⁰ Inklusive posten Minskning av anslagsbehållningar.

statsbudgeten. I tabell 4.12 redovisas de takbegränsade utgifterna för perioden 2005–2009.

Ålderspensionssystemets utgifter beräknas öka med 45 miljarder kronor under perioden 2005–2009 till följd av ett ökat antal pensionärer med inkomstgrundad pension samt högre inkomstindex och medelersättning. Tillsammans med ökningen av statsbudgetens primära utgifter (59 miljarder kronor) beräknas de takbegränsade utgifterna därmed öka med 104 miljarder kronor under perioden 2005–2009. De takbegränsade utgifterna ökar i genomsnitt med 26 miljarder kronor per år under beräkningsperioden. I relation till BNP beräknas de takbegränsade utgifterna minska med 3,1 procentenheter under perioden.

I tabell 4.13 redovisas de huvudsakliga faktorerna bakom förändringen av de takbegränsade utgifterna.

Pris- och löneomräkning av anslag för förvaltnings- och investeringsändamål ökar utgifterna med mellan 3 och 5 miljarder kronor per år. Omräkningen för ett visst år baseras på pris- och löneutvecklingen två år tidigare.

Övriga makroekonomiska förändringar utgörs av makroekonomiska effekter på statsbudgetens utgifter, såsom effekter av högre prisbasbelopp, inkomstindex, timlön, bruttonationalinkomst och förändrad arbetslöshet. De

takbegränsade utgifterna beräknas öka med i genomsnitt 9 miljarder kronor per år under perioden 2005–2009 till följd av makroekonomiska förändringar. En ökad bruttonationalinkomst medför att biståndsutgifterna beräknas öka med cirka 1,5 miljarder kronor per år under perioden. Vidare förklaras en stor del av ökningen av stigande medelersättningar i transfereringssystemen.

De reformer som föreslås eller aviseras ökar de takbegränsade utgifterna med 28 miljarder kronor under perioden 2005–2009. De enskilda reformernas och besparingarnas budgeteffekter redovisas i avsnitt 4.3.

Till följd av att en nedsättning av den svenska EU-avgiften förväntas återföras retroaktivt 2009 minskar de takbegränsade utgifterna med 10 miljarder kronor detta år.

Utgiftsförändringar under rubriken Övrigt förklaras till stor del av volymförändringar inom olika transfereringssystem, inte minst av ett ökande antal ålderspensionärer. Mellan 2007 och 2009 leder ett ökat antal ålderspensionärer till att de takbegränsade utgifterna ökar med omkring 9 miljarder kronor per år.

Tabell 4.13 Förändring av takbegränsade utgifter jämfört med föregående år

Miljarder kronor

Förändring	2006	2007	2008	2009	2005–2009
Utgiftstak	37	31	33	32	133
Takbegränsade utgifter	35	21	31	17	104
<i>Förklaras av:</i>					
Pris- och löneomräkning	3	3	4	5	14
Övriga makroekonomiska förändringar	8	12	8	10	36
Anslagsökande reformer ¹	26	32 ²	13	4	75
Anslagsminskande reformer	0	-31	-12	-4	-47
Förändrad EU-avgift	2	1	3	-10	-4
Övrigt (volym, förändring av anslagsbehållningar, m.m.)	-3	5	16	12	30

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Exklusive lånefinansierade investeringar.

² Inkluderar omvandlingen av sysselsättningsstöd till ett generellt statsbidrag från och med 2007 på 7,0 miljarder kronor. Inkluderar även överföringen av vissa befintliga konverteringsstöd på energiområdet till budgetens utgiftssida på drygt 1 miljard kronor 2007 och 2008. Inkluderar en anslagsökning 2007 på 180 miljoner kronor som tidigare netto redovisades. Inkluderar slutligen den anslagsökning som 2007 orsakas av en ökad omslutning i LSS-systemet.

4.4.3 Statsbudgetens saldo, statens finansiella sparande och statsskulden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2007 ta upp lån enligt lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning.

Beräkningen av myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret för 2007 enligt tabell 4.14 godkänns.

Beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2007 enligt tabell 4.14 godkänns.

Statsbudgetens saldo

Enligt lagen (1996:1059) om statsbudgeten skall statsbudgeten omfatta alla inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov. Ett budgetunderskott innebär att ett lika stort lånebehov uppstår och att statsskulden normalt sett ökar. På motsvarande sätt innebär ett budgetöverskott ett negativt lånebehov (positivt saldo) och normalt sett en minskning av statsskulden. Statsskuldens utveckling påverkas emellertid även av andra faktorer utöver budgetöverskott och underskott, till exempel valutakursförändringar och kortfristiga placeringar.

För 2006 prognostiseras statsbudgetens saldo till -8 miljarder kronor (se tabell 4.14). Det är en försämring med 22 miljarder kronor jämfört med prognosen i 2006 års ekonomiska vårproposition. Detta förklaras främst av att prognosen för Riksgäldskontorets (RGK) nettoutlåning reviderats upp kraftigt (25 miljarder kronor) till följd av att Premiepensionsmyndigheten (PPM) beslutat att tidigarelägga utbetalning av pensionsmedel från januari 2007 till december 2006 (se även *Riksgäldskontorets nettoutlåning*).

Därutöver har förändringar även skett på utgiftsområdesnivå och på statsbudgetens inkomstsida. De beloppsmässigt största nedrevideringarna jämfört med prognosen i vårpropositionen har skett på utgiftsområdena 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet, 8 Invandrare och flyktingar, 13 Arbetsmarknad, 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt 23 Jord-, skogsbruk, fiske med anslutande näringar. Den största utgiftsökningen jämfört med beräkningen i vårpropositionen

finns under utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

De största förändringarna på inkomstsidan för 2006 är att prognosen för såväl fysiska som juridiska personers inkomstskatt har ökat med 7 respektive 6 miljarder kronor samt att prognosen för försäld egendom minskat med 15 miljarder kronor i förhållande till vårpropositionen.

För 2007 beräknas ett budgetöverskott på 63 miljarder kronor, vilket är en ökning med 60 miljarder kronor jämfört med prognosen i vårpropositionen. Även för 2008 har prognosen för statsbudgetens saldo förstärkts och beräknas nu till 62 miljarder kronor. För 2009 prognostiseras ett budgetöverskott på 90 miljarder kronor. De relativt stora överskotten jämfört med prognosen i vårpropositionen förklaras till stor del av planerade utförsäljningar av statligt aktieinnehav. Prognosen avseende försäljningsinkomster har höjts med 35 miljarder kronor per år under perioden 2007–2009 jämfört med föregående prognos och beräknas till 50 miljarder kronor per år.

Utöver detta har utgifterna för 2007 reviderats ned med 15 miljarder kronor och inkomstprognosen (utöver försäljningsinkomster) har ökat med 10 miljarder kronor för 2007. Av dessa är cirka 4,5 miljarder kronor hänförliga till att regeringen bemyndigas överta Venantius AB:s obligationslån och kompenseras med motsvarande belopp från Venantius. Inkomsten redovisas på statsbudgetens inkomstsida (se nedan).

För 2008 har utgifterna reviderats ned med 16 miljarder kronor medan inkomster utöver försäljningsinkomster har minskat med 14 miljarder kronor. Prognosen för 2009 avseende utgiftssidan har reviderats ned med 28 miljarder kronor och inkomstsidan totalt har minskat med 3 miljarder kronor (prognosen för försäljningsinkomster har ökat med 35 miljarder kronor och samtliga övriga prognoser på inkomstsidan har minskat med 38 miljarder kronor). Dessa förändringar beror främst på regeringens förslag och aviseringar i denna proposition.

Under 2007 bemyndigas regeringen att, som ett led i Venantius AB avveckling, ge RGK i uppdrag att överta gäldenärsansvaret för Venantius AB obligationslån jämte bolagets samtliga utestående åtagande på derivatmarknaden (utgiftsområde 2, avsnitt 15.6). Åtagandet uppgår till cirka 4,5 miljarder kronor. Det exakta beloppet kommer att motsvara

marknadsvärdet på åtagandet per dagen för övertagandet.

Övertagandet har inga nettoeffekter på statskulden. Skulden ökar med ett belopp motsvarande övertagandet och minskar sedan med samma belopp genom betalningen från Venantius AB. Övertagandet påverkar däremot statsbudgetens saldo positivt med cirka 4,5 miljarder kronor då betalningen från Venantius AB redovisas mot inkomsttitel på statsbudgeten.

På RGK:s garantireserv finns inbetalda garantiavgifter motsvarande cirka 550 miljoner kronor avseende Venantius garantier. Som en följd av övertagandet överförs detta belopp till statsbudgeten. Beloppet redovisas både på inkomsttitel och under Riksgäldskontorets nettoutlåning och påverkar därför inte statsbudgetens saldo (lånebehovet).

För att statsbudgetens saldo skall överensstämma med statens lånebehov redovisas även RGK:s nettoutlåning och en kassamässig korrigering på statsbudgeten.

Riksgäldskontorets nettoutlåning

RGK:s nettoutlåning utgörs av förändringen av kontorets ut- och inlåning till myndigheter, affärsverk, vissa statliga bolag och fonder. De största delposterna utgörs av förändringar av myndigheternas räntekontobehållningar, in- och utbetalningar av premiepensionsmedel samt Centrala studiestödsnämndens (CSN) nettoupplåning för finansiering av studielån.

Inbetalningar av premiepensionsmedel placeras tillfälligt på ett konto i RGK fram till dess att de definitiva pensionsrätterna fastställts och läses in på pensionsspararnas konton hos PPM. Under perioden 2006-2009 beräknas de årliga inbetalningarna successivt öka från 27 till 32 miljarder kronor. Tidigare har processen för att fastställa pensionsrätterna och betala ut till pensionsspararnas konton tagit cirka två år, dvs. pensionsrätter (inklusive ränta) avseende inkomståret 2004 betalades ut från RGK till pensionsspararnas konton i januari 2006. Processen för detta kommer från och med i år ske snabbare och pensionsrätterna kommer att

betalas ut redan i december året efter det att pensionsrätten tjänats in. Pensionsrätter för två år kommer således att betalas ut till PPM under 2006 – en gång i januari (avseende 2004) och en gång i december (avseende 2005). Det innebär att belastningen på statsbudgeten 2006 jämfört med prognosen i 2006 års ekonomiska vårproposition ökar med det belopp som betalas ut i december. Ingen motsvarande minskning sker under 2007 eftersom utbetalningen även då tidigareläggs från januari 2008 till december 2007.

RGK:s nettoutlåning till CSN beräknas uppgå till 6,3 miljarder kronor i år och 6,5–7,0 miljarder kronor årligen under perioden 2007–2009. Finansiering av infrastruktursatsningar kommer att innebära en nettoutlåning 2006 på cirka 5,4 miljarder kronor. För perioden 2007–2009 minskar utlåningen från 5,1 till 3,4 miljarder, vilket främst beror lägre utlåning till Banverket för Citytunneln. Utlåningen sker till Banverket, Botniabanan AB och Vägverket.

Kassamässig korrigering

En kassamässig korrigering kan uppstå om betalningen respektive anslagsavräkningen sker olika budgetår. Det kan också förekomma transaktioner över statsverkets checkräkning som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomstitlar eller vice versa.

För 2006 beräknas den kassamässiga korrigeringen uppgå till 1,1 miljarder kronor. Det förklaras av förskjutningar av EU-stöd inom jordbruksområdet.

Prognosen avseende den kassamässiga korrigeringen för åren framöver är behäftad med stor osäkerhet. För perioden 2007–2009 görs därför ingen prognos utan den kassamässiga korrigeringen antas uppgå till noll kronor.

Tabell 4.14 Statsbudgetens saldo 2005–2009

Miljarder kronor

	2005	2006	2007	2008	2009
Inkomster	745,8	796,0	853,8	867,4	895,0
Utgifter exkl. statsskuld räntor¹	692,3	719,7	732,8	751,0	751,6
Statsskuld räntor m.m.²	32,7	51,2	43,2	41,2	43,2
Riksgäldskontorets nettoutlåning	10,1	32,5	14,6	13,0	10,4
varav In-/utlåning från myndigheter (räntekonto) ³	2,2				
Inbetalning av premiepensionsmedel inkl. ränta	-25,2	-27,1	-28,2	-28,5	-29,7
Utbetalning av premiepensionsmedel	23,1	49,2	27,1	28,2	28,5
CSN, studielån	6,9	6,3	6,5	7,0	7,0
Infrastrukturinvesteringar	2,5	5,4	5,1	4,4	3,4
Omfinansiering av infrastrukturlån ⁴	6,8		1,5	1,3	0,6
Individuellt kompetenssparande	6,0				
Reglering av kommunkontoskuld	-5,6				
Övrigt, netto	-6,6	-1,3	2,0	0,6	0,6
Kassamässig korrigerig	-3,3	1,1			
Statsbudgetens saldo	14,1	-8,5	63,2	62,2	89,8

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Inklusive minskning av anslagsbehållningar.² Avser utgifterna under utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m.³ Normalt görs inga prognoser på in-/utlåning från myndigheter (räntekonto) utan här redovisas endast utfallet.⁴ Avser lån från Stockholmsleder AB och Göteborgs Trafikleder AB.

Statsbudgetens saldo och statens finansiella sparande

Statsbudgetens saldo omfattar alla transaktioner som påverkar statens lånebehov och därmed statsskulden. Det finansiella sparandet definieras av ett internationellt regelverk för nationalräkenskaper (ENS-95) och utgörs av nettot av transaktioner som påverkar statens finansiella förmögenhet. Värdeförändringar påverkar inte det finansiella sparandet.

Dessa skillnader innebär att förändringar av statsbudgetens saldo inte nödvändigtvis leder till en motsvarande förändring av statens finansiella sparande. Ett exempel på en transaktion som påverkar statsbudgetens saldo, men inte statens finansiella sparande, är försäljning av statligt aktieinnehav. En sådan försäljning förbättrar statsbudgetens saldo, medan statens finansiella sparande förblir oförändrat eftersom statens förmögenhet inte förändras av att en typ av

finansiell tillgång (värdepapper) byts mot en annan (likvida medel).

Förutom denna principiella skillnad avviker redovisningen i statsbudgeten i flera avseenden från redovisningen i nationalräkenskaperna. Budgetsaldo redovisas kassamässigt medan nationalräkenskaperna tillämpar periodiserad redovisning. Denna skillnad påverkar framför allt redovisningen av skatter och ränteutgifter.

I tabell 4.15 redovisas de viktigaste skillnaderna mellan statsbudgetens saldo och statens finansiella sparande. En permanent skillnad mellan statsbudgetens saldo och statens finansiella sparande utgörs av CSN:s årliga nettoupplåning i RGK för finansiering av studielån. Denna utlåning belastar statsbudgetens saldo under prognosperioden, medan statens finansiella sparande inte påverkas eftersom varje nytt lån motsvaras av en lika stor fordran.

Tabell 4.15 Statsbudgetens saldo och statens finansiella sparande

Miljarder kronor

	2005	2006	2007	2008	2009
Statsbudgetens saldo	14,1	-8,5	63,2	62,2	89,8
Periodisering av räntor	-7,8	9,4	-3,6	-3,0	0,5
Periodisering av skatter	10,5	-12,2	-9,3	4,8	11,0
Försäljning av aktier	-6,7		-50,0	-50,0	-50,0
Venantius AB – betalning			-4,5		
Övrigt kapitaltillskott m.m.	-4,0	-7,6	-3,7	-4,1	-2,1
CSN utlåning, netto	4,6	4,2	4,5	5,1	5,2
Periodisering av EU-medel			3,9	4,1	-8,0
Övriga finansiella transaktioner m.m.	-0,3	-4,1	2,3	1,1	1,0
Finansiellt sparande i staten	10,4	-18,8	2,8	20,2	47,4

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Av tabell 4.15 framgår även att det för innevarande år förväntas ett underskott med 19 miljarder kronor i statens finansiella sparande. För 2007 prognostiseras ett överskott med 3 miljarder kronor. De stora överskotten i de offentliga finanserna uppkommer i stället främst i ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten (se tabell 4.19). Detta är en konsekvens av att ålderspensionsreformen omfördelar det offentliga sparandet från staten till ålderspensionssystemet.

Med nuvarande prognoser förväntas överskottet i statens finansiella sparande 2008 och 2009 uppgå till 20 respektive 47 miljarder kronor.

Statsbudgetens saldo justerat för större engångseffekter

Av tabell 4.16 framgår att det för större extraordinära inkomster och utgifter justerade budgetsaldot för 2006 uppvisar ett underskott på 3 miljarder kronor. Den största enskilda förklaringen under 2006 är den tidigare lagda utbetalningen från Premiepensionsmyndigheten (PPM) på 25 miljarder kronor som belastar årets saldo, vilket räknas bort när statsbudgetens saldo justerat för större engångseffekter beräknas.

Skillnaderna mellan statsbudgetens saldo och saldod justerat för större engångseffekter 2007–2009 beror till största del på de försäljningsinkomster som antas för perioden och som sammantaget beräknas uppgå till 150 miljarder kronor.

Tabell 4.16 Statsbudgetens saldo samt justering för större engångseffekter

Miljarder kronor

	2005	2006	2007	2008	2009
Statsbudgetens saldo	14,1	-8,5	63,2	62,2	89,8
Större engångseffekter	-18,7	5,4	-57,6	-53,7	-53,0
<i>Varav</i>					
Upplösning av periodiseringsfonder	13,0	12,0			
Försäljning av statligt aktieinnehav	6,5		50,0	50,0	50,0
PPM, tidigare lagd utbetalning		-25,0			
Omfinansiering av infrastrukturlån	-6,8		-1,5	-1,3	
Venantius AB – betalning			4,5		
Överföring från AP-fonden ¹	2,0				
Övrigt ²	4,0	7,6	4,6	5,0	3,0
Statsbudgetens saldo justerat för större engångseffekter	-4,6	-3,1	5,6	8,5	36,8

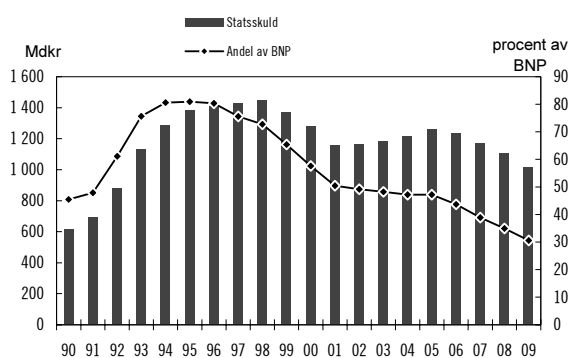
Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Överföringen som skedde 2001 bestod av stats- och bostadsobligationer. Statsobligationerna skrevs av mot statsskulden 2001. Bostadsobligationerna påverkar däremot lånebehovet under 2004 och 2005, vilket framgår av tabellen.
² Övrigt kapitaltillskott m.m..

Statsskulden

Statsskulden⁴¹ uppkommer genom statens upplåning för att täcka underskott i den löpande verksamheten eller för att finansiera investeringar och kreditgivning. Statsskuldens utveckling bestäms framför allt av statsbudgetens saldo. Skulden påverkas emellertid också av valutakursförändringar eftersom cirka en fjärdedel av skulden inklusive skuldskötselåtgärder (derivatinstrument och swappar) är upptagen i utländsk valuta. Denna del av skulden värderas till aktuella valutakurser.

⁴¹ I redovisningen av statsskulden används begreppet konsoliderad statsskuld vilket innebär att statliga myndigheters innehav av statspapper räknas bort eller konsolideras.

Diagram 4.2 Statsskuld i miljarder kronor och som andel av BNP 1990-2009

Som framgår av diagram 4.2 stabiliserades skulden som andel av BNP (skuldkvoten) på en nivå på omkring 80 procent under perioden 1994–1997. Därefter har skuldkvoten minskat och uppgick vid utgången av 2005 till 47 procent av BNP.

Vid utgången av 2005 uppgick statsskulden till 1 262 miljarder kronor. Trots ett budgetöverskott 2005 på 14 miljarder kronor ökade statsskulden med 49 miljarder kronor. Det förklaras framför allt av att en svagare krona ökade värdet på statsskulden samt på att RGK:s kortfristiga placeringar var ovanligt stora vid utgången av året.

Statsskulden beräknas minska till 1 236 miljarder kronor vid utgången av 2006, främst till följd av omvärdering av valutaskulden och

kortfristiga placeringar som beräknas minska kraftigt jämfört med utgången av 2005.

Från utgången av 2006 fram till utgången av 2009 prognostiseras statsskulden minska med sammanlagt cirka 220 miljarder kronor, varav försäljningsantagandet förklarar 150 miljarder kronor. Som andel av BNP beräknas skulden minska från 47 procent vid årsskiftet 2005/2006 till 31 procent 2009.

Tabell 4.17 Statsskuldens förändring 2005-2009

Miljarder kronor

	2005	2006	2007	2008	2009
Statsbudgetens saldo	14,1	-8,5	63,2	62,2	89,8
Skulddispositioner m.m. ¹	65,3	-33,1	-1,7	-0,5	-0,1
Okonsoliderad statsskuld²	1 308,6	1 284,0	1 219,1	1 156,4	1 066,4
Eliminering av myndigheters innehav av statspapper	47,0	48,0	49,0	50,0	51,0
Statsskuld vid årets slut³	1 261,6	1 236,0	1 170,1	1 106,4	1 015,4
Procent av BNP	47,2	43,7	38,9	35,0	30,6
Statsskuld förändring ⁴	48,5	-25,6	-65,9	-63,7	-90,9

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Utgörs normalt av realiserade värdeförändringar på valutaskulden.

² I den okonsoliderade statsskulden ingår statliga myndigheters innehav av statspapper.

³ Här avses konsoliderad statsskuld vilket innebär att statliga myndigheters innehav av statspapper räknats bort.

⁴ Avser statsskuld förändring beräknad på den konsoliderade statsskulden.

4.5 Kommunsektorns finanser

Den kommunala sektorns finansiella sparande och ekonomiska resultat har successivt förbättrats sedan 2002. År 2005 uppgick det finansiella sparandet och det ekonomiska resultatet före extraordinära poster till 14 miljarder kronor respektive 13 miljarder kronor. Inkomsterna av skatter och statsbidrag uppgick till 20,2 procent av BNP och den kommunala konsumtionen till 19,7 procent av BNP.

Tabell 4.18 Kommunsektorns finanser

Miljarder kronor, om annat ej anges

	2005	2006	2007	2008	2009
Inkomster	627	662	691	720	747
Skatter	432	455	474	496	520
Statsbidrag exkl. mervärdesskatt	107	117	123	125	123
<i>Procent av BNP</i>	<i>20,2</i>	<i>20,2</i>	<i>19,8</i>	<i>19,7</i>	<i>19,4</i>
Övriga inkomster	88	90	94	99	103
Utgifter	613	643	676	707	737
Konsumtion	527	552	584	612	640
<i>Procent av BNP</i>	<i>19,7</i>	<i>19,5</i>	<i>19,4</i>	<i>19,4</i>	<i>19,3</i>
<i>Procentuell volymförändring</i>	<i>1,6</i>	<i>1,7</i>	<i>2,0</i>	<i>1,3</i>	<i>0,7</i>
Övriga utgifter	86	91	92	94	97
Finansiellt sparande	14	19	15	13	10
<i>Procent av BNP</i>	<i>0,5</i>	<i>0,7</i>	<i>0,5</i>	<i>0,4</i>	<i>0,3</i>
Resultat före extraordinära poster	13	22	13	11	7

Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

Statsbidragen ökar 2006 med 10 miljarder kronor medan inkomstskatterna väntas öka med 23 miljarder kronor, vilket bidrar till att det finansiella sparandet beräknas till 19 miljarder kronor. Slutregleringar av skatteunderlaget avseende 2005 förstärker tillfälligt det ekonomiska resultatet i år med 3 miljarder kronor. Totalt beräknas resultatet bli 22 miljarder kronor 2006.

Den kommunala konsumtionen 2006 väntas samtidigt öka med 1,7 procent i volym.

Under 2006 infördes ett nytt pensionsavtal. Det är ännu osäkert hur detta avtal kommer att påverka kommunernas kostnader. Till följd av osäkerheten har inte effekter av avtalet tagits med i beräkningarna.

Under 2007 ökar statsbidragen med 6 miljarder kronor medan skatteintäkterna väntas öka

med 19 miljarder kronor. Den underliggande kommunala sysselsättningen och konsumtionen bedöms fortsätta växa stabilt under 2007. Detta motverkar avtrappningen av de sysselsättningsåtgärder som riktats mot den kommunala sektorn. Konsumtionsvolymen väntas öka med 2,0 procent. De beräknade överskotten för sektorn som helhet minskar 2007, men ligger kvar på en hög nivå.

För 2008 och 2009 väntas statsbidragen utvecklas i en måttligare takt, medan inkomsterna från skatter ökar med 4,6 respektive 4,9 procent. Konsumtionsökningen väntas successivt avta till 1,3 respektive 0,7 procent, bl.a. som en följd av att ytterligare sysselsättningsåtgärder då trappas ner.

Sammantaget innebär detta att det finansiella sparandet och det ekonomiska resultatet successivt minskar, men fortfarande hamnar på historiskt höga nivåer.

4.6 Ålderspensionssystemet

Ålderspensionssystemet består av en fördelningsdel och en premiereservdel. Under uppbyggnadsfasen av det reformerade pensionssystemet är inkomsterna större än utbetalda pensioner. Därigenom uppstår ett sparande i såväl fördelnings- som i premiereservdelen av pensionssystemet. I fördelningsdelen fungerar AP-fonderna som en buffert. Vid sidan av AP-fonderna sker en förmögenhetsuppbyggnad inom premiepensionssystemet. De medel som sedan 1995 avsätts motsvarar intjänad premiepensionsrätt och placeras först i Riksgäldskontoret (RGK) och placeras sedan hos den fondförvaltare som den enskilde själv väljer. Under den tillfälliga förvaltningen i RGK ingår avsättningarna i statens sparande och reducerar därmed statsskulden. Under perioden 2001 till och med 2006 överfördes medel motsvarande premiepensionsrätten till Premiepensionsmyndigheten (PPM) andra året efter inkomståret. Från och med 2006 överförs medlen redan året efter inkomståret, vilket medför att innevarande års överföringar inkluderar två års intjänade pensionsrätter.

Tabell 4.19 Ålderspensionssystemet

Miljarder kronor

	2005	2006	2007	2008	2009
Inkomster	223	260	243	253	262
Avgifter	178	186	188	195	202
Premiepensionsmedel	23	49	27	28	29
Räntor, utdelningar m.m.	22	25	27	29	32
Utgifter	173	180	190	203	218
Pensioner	169	177	187	199	213
Övriga utgifter	4	4	4	4	4
Finansiellt sparande	50	80	52	49	45
<i>Procent av BNP</i>	<i>1,9</i>	<i>2,8</i>	<i>1,7</i>	<i>1,6</i>	<i>1,3</i>
därav					
AP-fonderna ¹	24	26	19	14	8
Premiepensionsmyndigheten	26	54	33	35	36

¹ Med AP-fonderna avses fördelningsdelen av ålderspensionssystemet.

Källor: Riksgäldskontoret, Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

År 2005 uppgick det finansiella sparandet i pensionssystemet, dvs. AP-fonderna och PPM, till 50 miljarder kronor motsvarande 1,9 procent av BNP. Därtill ökade placeringstillgångarna i pensionssystemet med 140 miljarder kronor till följd av värdeökningar på aktier, som svarar för större delen av tillgångarna både i AP-fonderna och i de fonder som förvaltas av PPM. Värdeförändringar påverkar inte det finansiella sparandet. Där inräknas endast direktavkastningen i form av räntor och utdelningar.

Den ovan nämnda dubbla överföringen av intjänade pensionsrätter medför att ett tillfälligt högt sparande redovisas i PPM-fonder och hela pensionssystemets sparande beräknas till motsvarande 2,8 procent av BNP i år. Ökade pensionsutbetalningar medför att AP-fondernas sparande minskar under prognosperioden och trots en viss ökning i premiepensionssystemet minskar överskottet i hela pensionssystemet.

EU:s statistikorgan Eurostat beslutade 1997 att hela det reformerade svenska pensionssystemet skulle klassificeras till den offentliga sektorn. Beslutet motiverades bl.a. med att deltagandet är obligatoriskt och att staten kontrollerar regelverket för både avgifter och förmåner. Detta beslut har nu ändrats av Eurostat till att avgiftsbestämda fonderade pensionssystem inte skall klassificeras till den offentliga sektorn i nationalräkenskaperna. För medlemsländer som för närvarande klassificerar sådana allmänna pensionssystem i den offentliga

sektorn har Eurostat medgett en övergångstid att ändra redovisningen till mars 2007. För svensk del innebär det att den offentliga sektorns finansiella sparande kommer att reduceras med ca 1 procent av BNP i nationalräkenskapernas redovisning.

4.7 Den offentliga sektorns finanser

Den offentliga sektorns finansiella sparande uppgick till 2,8 procent av BNP 2005 enligt preliminära nationalräkenskaper. Vid utgången av 2005 översteg de finansiella tillgångarna skulderna med 331 miljarder kronor eller 12,4 procent av BNP. Den offentliga sektorns kapitalinkomster i form av räntor och utdelningar överstiger också ränteutgifterna. Den positiva nettoförmögenheten kan ses mot bakgrund av att tillgångarna i pensionssystemet uppgick till drygt 1 000 miljarder kronor. Den konsoliderade bruttoskulden uppgick till 50,3 procent av BNP, vilket med god marginal understiger referensvärdet inom EMU på 60 procent av BNP.

I år minskar inkomsterna som andel av BNP, delvis till följd av att intäkterna var tillfälligt höga 2005 beroende på extraordinära skatteintäkter från upplösningen av periodiseringsfonderna. Även utgifterna ökar långsammare än BNP och den offentliga sektorns finansiella sparande beräknas även i år till 2,8 procent av BNP. Den ovan nämnda dubbla överföringen av intjänade premiepensionsrätter från Riksgäldskontoret till Premiepensionsmyndigheten reducerar statens och ökar pensionssystemets sparande med 25 miljarder kronor. Exklusive denna extra överföring visar samtliga delsektorer i den offentliga sektorn överskott i år.

Nästa år beräknas den offentliga sektorns finansiella sparande till 2,3 procent av BNP. Skatteinkomsterna minskar kraftigt uttryckt som andel av BNP, huvudsakligen till följd av de nu föreslagna skattesänkningarna. Men också genom att hushållens realiserade kapitalvinster väntas återgå till en historiskt mer normal nivå efter de höga nivåer som rått under 2005 och beräknas för 2006. De nu föreslagna utgiftsminskningarna bidrar till att även utgifterna minskar i relation till BNP.

Under 2008 och 2009 fortsätter såväl inkomster som utgifter att minska som andel av BNP och det finansiella sparandet förstärks.

Överskottet i den offentliga sektorns finansiella sparande medför att den finansiella nettoställningen fortsätter att förstärkas och bidrar till att den konsoliderade bruttoskulden minskar under prognosperioden. Därtill kommer den reducering av bruttoskulden som följer av de planerade försäljningarna av statens aktieinnehav (se tabell 4.20).

Tabell 4.20 Den offentliga sektorns finanser

Miljarder kronor

	2005	2006	2007	2008	2009
Inkomster	1 505	1 573	1 612	1 678	1 754
<i>Procent av BNP</i>	<i>56,3</i>	<i>55,6</i>	<i>53,6</i>	<i>53,1</i>	<i>52,8</i>
Skatter och avgifter	1 357	1 420	1 440	1 505	1 573
<i>Procent av BNP</i>	<i>50,8</i>	<i>50,2</i>	<i>47,9</i>	<i>47,6</i>	<i>47,4</i>
Kapitalinkomster	58	64	68	66	70
Övriga inkomster	89	89	104	108	111
Utgifter	1 430	1 494	1 542	1 596	1 652
<i>Procent av BNP</i>	<i>53,5</i>	<i>52,8</i>	<i>51,3</i>	<i>50,5</i>	<i>49,8</i>
Utgifter exkl. räntor	1 378	1 441	1 484	1 540	1 596
Ränteutgifter	52	53	57	56	55
Finansiellt sparande	74	80	70	82	102
<i>Procent av BNP</i>	<i>2,8</i>	<i>2,8</i>	<i>2,3</i>	<i>2,6</i>	<i>3,1</i>
Staten	10	-19	3	20	47
ÅP-systemet.	50	80	52	49	45
Kommunal sektor	14	19	15	13	10
Finansiell ställning					
Nettoskuld	-331	-437	-508	-591	-691
<i>Procent av BNP</i>	<i>-12,4</i>	<i>-15,4</i>	<i>-16,9</i>	<i>-18,7</i>	<i>-20,8</i>
Konsoliderad bruttoskuld	1 346	1 315	1 248	1 184	1 095
<i>Procent av BNP</i>	<i>50,3</i>	<i>46,5</i>	<i>41,5</i>	<i>37,4</i>	<i>33,0</i>

Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

Jämfört med beräkningarna i 2006 års ekonomiska vårproposition har det finansiella sparandet för 2006 reviderats upp med nära 1 procent av BNP. Revideringen fördelas lika på högre inkomster och lägre utgifter. De nu föreslagna skattesänkningarna medför lägre inkomster för 2007 och 2008 än i vårpropositionen. Men eftersom utgifterna reviderats ned i motsvarande grad är det finansiella sparandet i stort sett oförändrat jämfört med vårpropositionen.

4.8 Utvärdering av effekterna av omläggningen 2002 av budgetprocessen

Riksdagen beslutade 2001 att den budgetprocess som riksdagen använt sedan 1996 skulle ändras fr.o.m. 2002. Syftet med ändringen var att minska riksdagens dubbelarbete under vår och höst med budgeten. Budgetberedningen borde koncentreras till hösten. För att undvika dubbelarbete skulle riksdagen på våren inte ta ställning till en preliminär fördelning av utgifterna på utgiftsområden eller till utgiftstaket för staten. Riksdagsbehandlingen på våren borde i stället ägnas åt makroekonomiska bedömningar av den ekonomiska utvecklingen samt åt en övergripande ideologisk diskussion med utgångspunkt i de samlade politiska alternativen för den ekonomiska politiken på medellång och lång sikt.

Riksdagen beslutade också att ge regeringen till känna att en utvärdering av reformen borde genomföras efter några år. Denna skulle belysa vilka effekter som omläggningen haft vad gäller budgetprocessens innehåll och budgetmässiga resultat samt de arbetsmässiga konsekvenserna för riksdagen (bet. 2000/01:KU23, rskr. 2000/01:274).

Mot denna bakgrund beslutade regeringen i juli 2005 att inrätta en arbetsgrupp i Regeringskansliet med uppgift att utvärdera omläggningen av budgetprocessen. I arbetsgruppen ingick tjänstemän från Regeringskansliet och riksdagen. De sistnämnda hade nominerats av riksdagsförvaltningen.

Arbetsgruppen har avlämnat sin rapport (Dnr Fi2001/2694).

I rapporten behandlar arbetsgruppen frågor om 1) dubbelarbete i riksdagen under vår och höst med budgeten, 2) uppföljning och utvärdering av riksdagsbeslut, 3) fastheten i regeringens budgetarbete och 4) innehållet i den ekonomiska vårpropositionen. De två första frågorna avser riksdagens arbete och i dessa gör arbetsgruppen följande samlade bedömningar.

Fackutskottens och deras kansliers arbete med beredningen av den ekonomiska vårpropositionen har minskat sedan budgetprocessen lades om 2002. Även finansutskottets och dess kansliers arbete har minskat. I dessa avseenden förefaller därför den önskade minskningen av riksdagens budgetrelaterade arbete under våren att ha förverkligats. Däremot bedömer arbetsgruppen att partikansliernas arbete med anled-

ning av den ekonomiska vårpropositionen inte har minskat i någon större utsträckning som en följd av omläggningen av budgetprocessen.

En del av den tid som kunde sparas när dubbelarbetet på våren och hösten med budgeten upphörde avsåg riksdagen att använda för uppföljning och utvärdering av riksdagsbeslut. Arbetsgruppens bedömning är att riksdagens utskotts samlade underlag för arbetet med uppföljning och utvärdering har ökat. Någon entydig bild av att utskotten ägnar sig mer åt

uppföljning och utvärdering än vad man gjorde tidigare framträder inte. Omfattningen av riksdagens arbete med uppföljning och utvärdering synes inte ha något direkt samband med omläggningen 2002 av budgetprocessen.

De två frågorna om fastheten i budgetprocessen och innehållet i den ekonomiska vårproposition berör regeringens angelägenheter. I dessa avseenden avser regeringen att redovisa sina bedömningar vid ett senare tillfälle.

5

Skattefrågor

5 Skattefrågor

5.1 Inledning

Regeringen redovisar här ett antal åtgärder på skatteområdet med effekter för budgetåret 2007 och framåt. Några av dessa åtgärder kommer att föreslås i särskilda propositioner under hösten 2006, våren 2007 och våren 2008 och redovisas därför i denna proposition som bedömningar.

Vid beskattningen av förvärvsinkomster föreslås en skattereduktion för aktiva förvärvsinkomster (jobbskatteavdrag) och en höjning av de icke-avdragsgilla beloppen för resor till och från arbetet och för övriga utgifter. Vidare föreslås att skattereduktionerna för fackföreningsavgifter och avgifter till arbetslöshetskassa slopas samt att det förhöjda grundavdraget i stödområde A avskaffas. En ändring föreslås av skattereglerna för lånedatorer. Övergångsbestämmelserna vid beskattningen av nordiska sjömän föreslås förlängda. Vidare aviseras skattereduktion för hushållstjänster.

På socialavgiftsområdet föreslås slopad särskild löneskatt för anställda och egenföretagare som fyllt 65 år och omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet. Vidare aviseras avgiftslättnader för personer mellan 19 och 24 år och för tjänstesektorn. Regeringen föreslår också ett slopande av nedsättningen av arbetsgivaravgifter för enmansföretag som anställer, förändringar i det särskilda avdraget vid beräkning av socialavgifter samt en höjning av sjukförsäkringsavgiften på grund av slopad medfinansiering.

På området för kapital- och egendomsskatter föreslås frysta underlag för fastighetsskatt för småhus och hyreshus, begränsning av fastighets-skatten på markvärden, sänkt skattesats för flerbostadshus och slopad beskattning av

schablonintäkt för bostadsrättsföreningar. På förmögenhetsskatteområdet föreslås fryst underlag för förmögenhetsskatt. Förmögenhetsskatten föreslås avvecklas inom innevarande mandatperiod. Vidare aviseras förslag om förändrade uppskavsregler vid beskattning av kapitalvinst på privatbostäder.

För beskattningen av företagare föreslås och aviseras förändringar i de s.k. 3:12-reglerna. Kommande förslag om fortsatt genomförande av ändringar i EU:s fusionsdirektiv aviseras. Vidare redovisas vissa överväganden om kapitalvinstbeskattningen av onoterade andelar.

Regeringen har ambitionen att under mandatperioden utreda frågan om donationer till forskning och ideell verksamhet.

På energi- och miljöbeskattningsområdet redovisas bedömningar kring koldioxidskatten i den handlande sektorn och om indexeringen av koldioxid- och energiskatterna. Vidare lämnas förslag om energiskatteavdraget för vindkraft, om upphävande av flygskatten och aviseras kommande förslag om anpassningar till EU:s energiskattedirektiv och en sänkning av energiskatten på el i norra delen av Sverige.

För övriga punktskatter redovisas förslag om höjningar av skatterna på olika tobaksprodukter. Ett förslag om premieskatt på trafikförsäkringar aviseras liksom en bedömning i frågan om trängselskatt.

På mervärdesskatteområdet föreslås en sänkning av skattesatsen för transport i skidliftar.

På det skatteadministrativa området aviseras förslag om förbindelse att lämna kontrolluppgifter för vissa företag inom EES-området.

Förslag om förändringar i vissa krediteringar på skattekonton presenteras liksom om förläng-

ning av skattereduktionen för s.k. bredbandsanslutningar.

I ett avslutande avsnitt redovisas de finansiella effekterna av de skatte- och avgiftsförslag som lämnas i denna proposition och dessutom av kommande förslag som lämnas i propositioner senare under 2006, 2007 och våren 2008.

Ärendet och dess beredning m.m.

Lagförslag i de olika ärendena finns i kapitel 3. Såvitt gäller beredningen har, förutom vad som redovisas senare i detta kapitel, samtliga förslag beretts under hand med Skatteverket.

Lagrådet

Enligt regeringens mening är de flesta förslag av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande torde sakna betydelse. Några av de förslag som lämnas är dock av det slaget att Lagrådets synpunkter borde ha inhämtats. På grund av den ytterst korta tid som stått till förfogande att ta fram förslagen har detta inte varit möjligt. Regeringen utgår från att Lagrådets synpunkter kommer att inhämtas på dessa delar av lagförslagen under riksdagsbehandlingen.

5.2 Skatter på förvärvsinkomster

5.2.1 Skattereduktion för arbetsinkomster – s.k. jobbskatteavdrag

Regeringens förslag: En skattelättnad införs från och med den 1 januari 2007 för fysiska personer. Skattelättnaden lämnas i form av en skattereduktion för skattepliktiga inkomster av anställning och av aktiv näringsverksamhet (arbetsinkomster), justerade med hänsyn till eventuella avdrag.

Underlaget för skattereduktionen för en arbetsinkomst som överstiger 2,72 prisbasbelopp (ca 109 600 kronor för inkomståret 2007) är skillnaden mellan 1,176 prisbasbelopp (ca 47 400 kronor för inkomståret 2007) och grundavdraget. Detta underlag multiplicerat med skattesatsen för kommunal inkomstskatt ger skattereduktionen för arbetsinkomsten. Det innebär en skattereduktion på mellan ca 5 000 och 11 000 kronor per år.

För lägre arbetsinkomster beräknas skattereduktionen enligt följande. Skattereduktionen motsvarar, om den sammanlagda inkomsten

enbart består av arbetsinkomsten, den kommunala skatten i sin helhet på arbetsinkomsten, om arbetsinkomsten inte överstiger 0,79 prisbasbelopp (ca 31 800 kronor för inkomståret 2007). För arbetsinkomster som överstiger 0,79 men inte 2,72 prisbasbelopp är underlaget för skattereduktionen 0,79 prisbasbelopp, med tillägg för 20 procent av arbetsinkomsten som överstiger detta belopp, minskat med grundavdraget. Detta underlag multiplicerat med skattesatsen för kommunal inkomstskatt ger skattereduktionen för arbetsinkomsten.

För dem som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år skall dock skattereduktionen vara högre. Vid inkomster som överstiger 2,72 prisbasbelopp uppgår skattereduktionen till mellan ca 13 000 och 18 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Om det offentliga skall kunna garantera och stärka tryggheten krävs fler som arbetar. Den höga frånvaron och låga sysselsättningen i kombination med en gradvis allt äldre befolkning utgör en av de största utmaningar som Sverige står inför. En viktig orsak till dagens höga frånvaro är att det för många knappt lönar sig att arbeta i stället för att leva på offentliga ersättningar. Svenska och internationella erfarenheter visar att en politik som gör det mer lönsamt att arbeta är avgörande för att skapa fler arbeten och minska frånvaron.

De ekonomiska drivkrafterna till arbete är särskilt svaga för dem med lägst inkomster. Ökade skatter och minskade bidrag åter tillsammans upp större delen av den inkomstökning som en extra arbetsinsats ger. Under 1970- och 1980-talen hade höginkomsttagarna marginalskatter på 70–80 procent. Nu är det ofta personer med de lägsta inkomsterna som möter de största samlade marginaleffekterna.

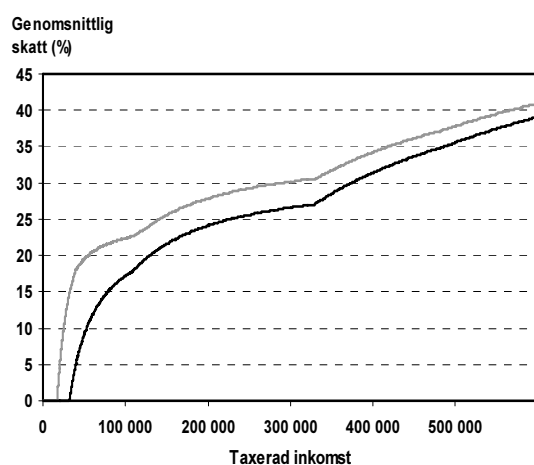
Den höga skattebelastningen för låg- och medelinkomsttagare är en viktig orsak till att många i Sverige inte befinner sig i arbete. Men skattesystemets utformning har också stor betydelse för hur väl ekonomin fungerar i stort.

Regeringen bedömer mot denna bakgrund att inkomstskatten måste sänkas i syfte att göra det mer lönsamt att arbeta. För att få största möjliga effekt på arbetsutbudet och sysselsättningen bör skattelättnaden särskilt inriktas mot att göra det lönsamt att gå från fulltidsfrånvaro till deltidarbete. Skattelättnaden bör således utformas så att större delen av skattelättnaden tillfaller låg-

och medelinkomsttagare. Inom dessa inkomstgrupper återfinns många ungdomar och invandrare samt deltidsarbetande kvinnor. Det är bland dessa grupper som de största möjligheterna till förändringar av arbetskraftsdeltaandet finns. Utöver effekter på arbetsutbud är en skattelättnad för låg- och medelinkomsttagare också rimlig, eftersom finansieringen av skattelättnaden i vissa delar kommer att belasta breda löntagargrupper. Det är också viktigt att skattelättnaden gör det mer lönsamt för dem som har ett arbete att utöka sin arbetstid. Detta gäller inte minst många deltidsarbetande akademiker, en grupp dominerad av kvinnor. I dessa grupper är det rimligt att anta att sänkta marginalsatser stimulerar till ett ökat arbetsutbud.

Jobbskatteavdraget leder både till lägre genomsnittlig skatt och sänkta marginalsatser. I diagram 5.1 illustreras skillnaden i genomsnittlig skatt mellan gällande regler och de regler om jobbskatteavdrag som föreslås för inkomståret 2007. Beräkningen avser personer under 65 år.

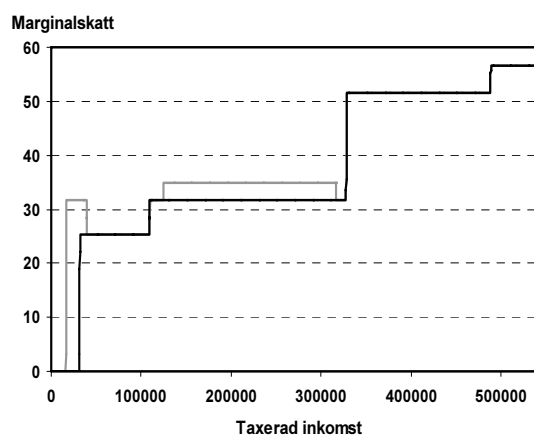
Diagram 5.1 Genomsnittlig skatt enligt gällande regler (ljus linje) samt enligt förslaget om jobbskatteavdrag (mörk linje).

Det nya avdraget innebär att alla med arbetsinkomster kommer att få en lägre genomsnittlig skatt. Den genomsnittliga skatten, räknat i antal procentenheter, sjunker mest för låginkomsttagare. Därefter minskar skillnaden gradvis för högre inkomster.

Skillnaden i marginalsatt mellan gällande regler och de regler om jobbskatteavdrag som föreslås för inkomståret 2007 visas i diagram 5.2. Beräkningen avser personer under 65 år.

Diagram 5.2 Marginalsatt enligt gällande regler (ljus linje) samt enligt förslaget om jobbskatteavdrag (mörk linje).

Marginalsatten sjunker kraftigt för riktigt låga inkomster samt med drygt tre procentenheter för inkomster mellan drygt 100 000 och 300 000 kronor per år.

Skattelättnaden innebär i ett första steg att inkomstskatterna sänks med i storleksordningen 40 miljarder kronor under 2007. Därefter planeras ett andra steg med en skattelättnad på ca 8 miljarder kronor. Det andra steget är inte finansierat och genomförandet är således beroende av att det finns ett ekonomiskt utrymme. Det är regeringens uppfattning att de reformer som genomförs under 2007 kommer att påverka den ekonomiska tillväxten och utvecklingen av sysselsättningen. Regeringens bedömning är att det, när dessa tillväxt- och sysselsättningseffekter får genomslag i de offentliga finanserna, kommer att finnas ett utrymme att genomföra det andra steget 2008.

Regeringen anser att skattelättnaden bör ges i form av en skattereduktion för de sammanlagda skattepliktiga inkomsterna av anställning och aktiv näringsverksamhet (arbetsinkomst). De arbetsinkomster som avses är de som anges i 2 kap. 3 och 4 §§, 5 § 11 och 16, 6 § 1 första stycket och 10 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension med undantag för sådan inkomst som avses i 2 kap. 14 § samma lag.

Inkomst av anställning utgörs i princip av lön eller annan ersättning i pengar eller annan skattepliktig förmån som en skattskyldig har fått som arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Eftersom det från denna ersättning för närvarande inte går att särskilja lön för arbete från t.ex. sjuklön som arbetsgivare betalar, avser

regeringen att återkomma i frågan om en mer definitiv avgränsning av vilka inkomster som bör anses utgöra arbetsinkomst i samband med jobbskatteavdragets andra steg.

Vid beräkningen av underlaget för skatte-reduktionen bör avdrag göras för kostnader som den skattskyldige haft under inkomstslaget tjänst och för sjukpenning hänförlig till närings-verksamheten. Underlaget bör också minskas med den skattskyldiges allmänna avdrag. Skälet för detta är att avdragen inte svarar mot någon betald skatt att reducera. Värdet av att kunna göra avdrag skulle annars öka med en sådan skattereduktion som nu föreslås. Att sjukpenning hänförlig till näringsverksamhet skall dras av beror på att skattereduktionen endast skall omfatta arbetsinkomster.

För att storleken på skattereduktionen skall följa den allmänna prisutvecklingen i samhället bör den knytas till prisbasbeloppet. Vid beräkningen av skattereduktionen skall även grundavdraget och eventuellt sjöinkomstavdrag beaktas.

Enligt regeringens bedömning bör skatte-reduktionen i detta första steg innebära att någon inkomstskatt inte skall betalas på arbetsinkomster upp till och med 0,79 prisbasbelopp (ca 31 800 kronor för inkomståret 2007), om den sammanlagda inkomsten endast består av arbetsinkomster.

För inkomster som överstiger 0,79 men inte 2,72 prisbasbelopp (ca 109 600 kronor för inkomståret 2007) är underlaget för skatte-reduktionen 0,79 prisbasbelopp, med tillägg för 20 procent av arbetsinkomsten som överstiger detta belopp minskat med grundavdraget. Detta underlag multiplicerat med skattesatsen för kommunal inkomstskatt ger skattereduktionen för arbetsinkomsten.

För arbetsinkomster som överstiger 2,72 prisbasbelopp är skattereduktionen skillnaden mellan 1,176 prisbasbelopp (ca 47 400 kronor för inkomståret 2007) och grundavdraget, multiplicerat med skattesatsen för kommunal inkomstskatt. Det innebär en skattereduktion på mellan ca 5 000 och 11 000 kronor per år.

I tabell 5.1 visas skatten vid olika inkomster för gällande regler samt för förslaget om jobbskatteavdrag. Dessutom visas inkomstskattesänkningen som procent av inkomsten. Skattesänkningarna i tabellen gäller för personer som har hela sin inkomst från arbete samt är under 65 år. I beräkningen används den

genomsnittliga kommunalskattesatsen 2006 på 31,6 procent.

Tabell 5.1 Skatt på arbetsinkomster enligt gällande regler samt enligt förslaget om jobbskatteavdrag

Årsinkomst	Skatt gällande regler	Skatt enligt förslaget	Minskad skatt i procent av inkomsten
100 000	22 404	17 221	5,2
200 000	55 742	48 221	3,8
300 000	90 502	79 821	3,6
400 000	136 919	125 701	2,8
500 000	189 089	177 871	2,2

För dem som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år bör skattereduktionen vara högre. För arbetsinkomster upp till och med 1,59 prisbasbelopp (ca 64 100 kronor för inkomståret 2007) beror skattereduktionen i det enskilda fallet på storleken av andra inkomster än arbetsinkomster. För inkomster därutöver skall samma beräkning ske som för dem som inte fyllt 65 år. Vid inkomster som överstiger 2,72 prisbasbelopp bör skattereduktionen uppgå till mellan ca 13 000 och 18 000 kronor per år.

På motsvarande sätt som gäller för grundavdraget bör skattereduktionen fördelas efter den tid den skattskyldige varit obegränsat skattskyldig i landet. Detta bör dock inte gälla om den skattskyldige har sin förvärvsinkomst uteslutande eller så gott som uteslutande från Sverige. I sådant fall skall skattereduktionen beräknas som om han varit obegränsat skattskyldig under hela beskattningsåret.

Även begränsat skattskyldiga skall på motsvarande sätt som gäller för grundavdraget kunna få rätt till skattereduktionen i det fall den skattskyldiges överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige. Vad gäller den närmare innebörden av detta hänvisas till proposition 2004/05:19 Beskattning av utomlands bosatta (s. 61).

Att jobbskatteavdraget ges som en skatte-reduktion innebär att det räknas av mot den inkomstskatt som den skattskyldige annars skall betala. Reduktionen medför en minskning av statens skatteinkomster och påverkar således inte de kommunala skatteunderlagen.

Förslaget föranleder ändringar i 1 kap. 11 § och 65 kap. 12 § inkomstskattelagen (1999:1229) och 8 kap. 3 § skattebetalningslagen (1997:483) samt att fyra nya paragrafer, 65 kap. 9 a–9 d §§, införs i inkomstskattelagen. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.10 och 3.11.

5.2.2 Avdrag för resor och övriga utgifter

Regeringens förslag: Beloppsgränsen för när kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen får dras av höjs från 7 000 kronor till 8 000 kronor.

Beloppsgränsen för när kostnader för övriga utgifter i inkomstslaget tjänst får dras av höjs från 1 000 kronor till 5 000 kronor.

Kommunala kostnadsersättningar som betalas ut till dagbarnvårdare görs skattefria. Samtidigt tas avdragsrätten för kostnader som täcks av ersättningen bort.

Skälen för regeringens förslag: Avdrag för kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen får enligt gällande regler göras endast till den del kostnaderna överstiger 7 000 kronor. Som ett led i finansieringen av de skattesänkningar som regeringen föreslår är det motiverat att höja det icke avdragsgilla beloppet från 7 000 kronor till 8 000 kronor. En sådan åtgärd kan också motiveras utifrån att sådana kostnader i inte obetydlig grad kan hänföras till privata levnadskostnader vilka inte bör få dras av vid beskattningen.

Avdrag för övriga utgifter i inkomstslaget tjänst är också begränsat. Avdrag får göras endast till den del kostnaderna överstiger 1 000 kronor. Enligt Skatteverket är omfattningen av felaktiga avdrag stor under denna post och en stor del av avdragen avser förhållandevis små belopp. Felaktigheterna beror många gånger på okunskap om reglerna hos de skattskyldiga. För att underlätta Skatteverkets administration och kontroll av avdragen för övriga utgifter bör avdragsgränsen höjas så att avdrag får göras endast till den del kostnaderna överstiger 5 000 kronor. Denna höjning är även en del i finansieringen av de skattesänkningar som regeringen föreslår i avsnitt 5.2.1.

Avdrag för övriga utgifter består huvudsakligen av kostnader som skattskyldiga har i sitt

arbete, dock inte sådana som beror på tjänsteresor. Inte heller ingår ökade levnadskostnader vid tillfälliga arbeten på annan ort eller dubbelbosättning. Det normala är att arbetsgivare ansvarar för kostnader som arbetstagaren har för att utföra arbetet och således håller den enskilde med den utrustning m.m. som behövs för arbetet. Det förekommer emellertid också att arbetsgivare ersätter den skattskyldige för sådana kostnader. En sådan ersättning är skattepliktig.

En yrkesgrupp som en avdragsbegränsning riskerar att få särskilt påtagliga konsekvenser för är dagbarnvårdare som får förhållandevis höga kostnadsersättningar från kommunen för att täcka kostnader för mathållning, slitage av möbler och övrig inredning samt enklare förbrukningsartiklar. Kostnadsersättningen avser alltså att täcka kostnader som arbetsgivaren, dvs. kommunen, under alla förhållanden bör stå för.

För att undvika att dagbarnvårdarna drabbas av att avdragsgränsen för övriga utgifter höjs föreslår regeringen att sådan kostnadsersättning inte tas upp till beskattning.

Kostnadsersättningen för dagbarnvårdare beräknas utifrån rekommendationer från Sveriges Kommuner och Landsting vilka bygger på schablonbelopp som fastställs av Skatteverket. En utgångspunkt bör vara att kostnadsersättning som inte överstiger dessa schablonbelopp är skattefria.

Som en följd av att kostnadsersättningen inte skall tas upp till beskattning bör också avdragsrätten för de kostnader som täcks av ersättningen tas bort.

Förslagen föranleder ändringar i 12 kap. 2 och 3 §§ och att en ny paragraf, 11 kap. 48 §, införs i inkomstskattelagen. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.11 och 3.21.

5.2.3 Slopad skattereduktion för fackföreningsavgifter och avgifter till arbetslöshetskassa

Regeringens förslag: Skattereduktionerna för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa avskaffas från och med den 1 januari 2007.

Skälen för regeringens förslag: Skattereduktionerna för fackföreningsavgift och skattereduktionerna för avgift till arbetslöshetskassa

infördes den 1 januari 2002. Skattereduktionen för fackföreningsavgift uppgår till 25 procent av medlemsavgiften. Avgiften skall under kalenderåret före taxeringsåret ha uppgått till minst 400 kronor för att skattereduktion skall ges. Skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa uppgår till 40 procent av den avgift som betalats under året. De båda skattereduktionerna omfattar även medlemsavgifter till motsvarande utländska organisationer under förutsättning att vissa villkor är uppfyllda.

Förslaget innebär att skattereduktionerna för fackföreningsavgift och för avgift till arbetslöshetskassa avskaffas från och med den 1 januari 2007 som en del i finansieringen av det i avsnitt 5.2.1 föreslagna jobbskatteavdraget. Av 9 kap. 2 § inkomstskattelagen följer att avgifter till kassor, föreningar och andra sammanslutningar som den skattskyldige är medlem i inte får dras av. Kostnader för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa får därmed inte dras av vid beräkning av den taxerade förvärvsinkomsten.

Förslaget föranleder att 65 kap. 11 a–11 c §§ inkomstskattelagen upphävs samt att 1 kap. 11 § och 65 kap. 12 § samma lag ändras. Förslaget föranleder dessutom följdändringar i lagen (1997:324) om begränsning av skatt och i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.9, 3.11 och 3.16.

5.2.4 Slopat förhöjt grundavdrag i stödområde A

Regeringens förslag: Det förhöjda grundavdraget i stödområde A avskaffas från och med den 1 januari 2007.

Skälen för regeringens förslag: Bestämmelser om grundavdrag finns i 63 kap. inkomstskattelagen. Syftet med grundavdraget och dess utformning är att särskilt lindra beskattningen för låginkomsttagare. Storleken på avdraget är beroende av den taxerade förvärvsinkomstens storlek.

För att kompensera de som är bosatta i Norrlands inland, västra Dalarna och nordligaste Värmland (stödområde A) för de ökade utgifter som uppkommer på grund av de geografiska lägesnackdelarna infördes från och med in-

komståret 2006 en ytterligare skattelättnad i form av ett regionalt förhöjt grundavdrag. Kompensationen innebär att grundavdraget för denna grupp höjs med 5 000 kronor för inkomståret 2006 och med 2 500 kronor följande inkomståret. Den utökade skattelättnaden gäller dock inte om den skattskyldige bedriver näringsverksamhet inom transportsektorn.

Regeringen anser att reglerna för inkomstbeskattningen inte i första hand skall anpassas efter levnadsomkostnaderna i olika delar av landet. Mot den bakgrunden föreslår regeringen att det regionala förhöjda grundavdraget avskaffas från och med den 1 januari 2007.

Förslaget föranleder att 63 kap. 4 a § inkomstskattelagen upphävs. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.11.

5.2.5 Beskattning av lånedatorer

Regeringens förslag: Förmån av att för privat bruk använda en datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller inom ramen för s.k. lånedatorprogram skall i fortsättningen tas upp till beskattning och värderas till 2 400 kronor per år.

Skälen för regeringens förslag: Huvudregeln vid inkomstbeskattningen är att förmåner som arbetsgivaren tillhandahåller anställda skall tas upp till beskattning med ett belopp som motsvarar marknadsvärdet. Reglerna om skattefrihet för förmån av lånedator infördes 1998. Reglerna innebär att en skattskyldig som för privat bruk använder en dator som tillhandahållits av arbetsgivaren inte blir beskattad för denna förmån. För skattefrihet krävs att förmånen väsentligen riktar sig till hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen och att den skattskyldige inte byter ut förmånen mot kontant ersättning med mer än 10 000 kronor under ett kalenderår. Syftet med införandet av skattefriheten var bland annat att stärka den allmänna datorkompetensen.

I september 2004 lämnades ett uppdrag till Statskontoret att göra en översyn av den nuvarande ordningen. Statskontoret överlämnade i juni 2005 rapporten Lånedatorsystemet, Gratis för arbetsgivare – dyrt för stat och kommun (2005:14). Statskontoret föreslår att skattefriheten för förmån av lånedator skall avskaffas. Som skäl anges bl.a. att skattefriheten

för förmånen – som initialt bidrog till en snabbare spridning av datorer hos fast anställda och en tidigareläggning av datorinköp – nu allt mer fått karaktär av en allmän personalförmån. Även Skatteverket anser, mot bakgrund av bl.a. svårigheter att avgränsa regelns tillämpningsområde, att skattefriheten för lånedatorer borde kunna tas bort.

Sammantaget har lånedatorprogrammen inneburit en omfattande överflyttning av kostnaderna från arbetsgivarna till den offentliga sektorn. Den senaste tidens utveckling mot multimediatatorer påverkar valen av lånedatorer vilket dels medför allt svårare avgränsningsproblem, dels talar för att reglernas bidrag till att uppfylla det ursprungliga syftet med lagstiftningen är begränsat. Vidare gäller skattefriheten för många som redan har dator eller som skulle ha köpt dator själva utan någon skattefrihet. Ersättningsdatorer utgör också en allt större del av avtalen.

Övervägande skäl talar därför för att reglerna om skattefrihet för förmån av lånedator slopas från och med den 1 januari 2007. Slopandet utgör vidare en del i finansieringen av jobbskatteavdraget i avsnitt 5.2.1. Ett slopande av reglerna medför att förmån av att för privat bruk använda en datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller skall tas upp till beskattning. Detta gäller även avtal som ingåtts före årsskiftet och oavsett om så kallat bruttolöneavdrag avtalats eller inte. Förmånen kommer även att ge pensionsrätt i det allmänna pensionssystemet och läggas till grund för sociala avgifter.

Det är svårt att med närmare precision fastställa hur många datorer som är lånedatorer och som för närvarande befinner sig ute på marknaden. Statskontoret bedömer i sin analys att antalet levererade lånedatorpaket under perioden 1998–2004 uppgick till mellan 1,3 och 1,7 miljoner. Avtalen löper vanligtvis under tre år. Stora skillnader finns bland lånedatorerna när det gäller bland annat deras prestanda, tekniska utrustning och vilken typ av tillbehör som ingår. De befintliga avtal som berörs av de nya reglerna tecknades vidare under den tid då förmånen var skattefria. Det kan således antas att vissa svårigheter många gånger kan uppkomma när det gäller att fastställa värdet av förmånen. För att underlätta tillämpningen vid en återgång till en beskattning av lånedatorer föreslår regeringen därför att en särskild regel införs om vilket värde denna förmån skall anses ha. Detta bör, mot

bakgrund av bl.a. det stora antalet lånedatorer och den stora variation på datorer som för närvarande befinner sig ute på marknaden, motsvara en relativt försiktig marknadsvärdering av förmånen avseende ett datorpaket av enklare beskaffenhet. Regeringen föreslår att värdet av förmånen skall fastställas till 2 400 kronor räknat för ett helt år.

Förslaget föranleder att 11 kap. 7 § inkomstskattelagen upphävs, att 61 kap. 1 § inkomstskattelagen ändras samt att en ny paragraf, 61 kap. 17 a §, införs i denna lag.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.11.

5.2.6 Skattereduktion för hushållstjänster

Regeringens bedömning: En skattereduktion bör införas avseende fysiska personers köp av hushållstjänster. Ett arbete kommer att inledas med att ta fram ett konkret förslag och regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett sådant förslag under våren 2007. Skattereduktionen bedöms kunna införas den 1 juli 2007.

Skälen för regeringens bedömning: De höga skatterna på arbete gör framför allt tjänster dyra. Skattekillen, dvs. av skatter orsakad differens mellan vad köparen betalar och vad säljaren får, leder till att många tjänster inte utförs alternativt utförs på en svart marknad.

Att skapa förutsättningar för nya jobb i både privat och offentlig sektor är en prioriterad uppgift för regeringen. Det finns en hög potential till arbetstillfällen när det gäller tillhandahållande av hushållstjänster. Konjunkturinstitutet har i en rapport från 2005 analyserat de samhällsekonomiska effekterna av en skattelättnad för hushållstjänster. Analysen visar att sysselsättningen skulle öka och att svart arbete delvis skulle ersättas med vitt arbete. Hushåll som köper mer hushållstjänster skulle öka sitt arbetsutbud, vilket leder till motsvarande högre sysselsättning. Vid en skattereduktion på 50 procent av arbetskostnaden för hushållstjänster beräknas, enligt Konjunkturinstitutet, sysselsättningen kunna öka med mellan 3 000 och 19 000 personer.

Både kvinnor och män skall kunna kombinera familjeliv med arbetsliv. Förutsättningarna för att åstadkomma lika villkor för detta skulle bli bättre om möjligheterna att köpa tjänster som underlättar vardagen förbättras genom sänkt skatt på hushållstjänster.

Regeringen anser mot bakgrund av detta att det bör införas en skattereduktion avseende fysiska personers köp av hushållstjänster. Skattereduktionen bör uppgå till 50 procent av arbetskostnaden. Reduktionen bör dock maximeras till 50 000 kronor per person och år. Den bör omfatta hushållstjänster som utförs i hemmet, hushållens köp av externa tvätteri-tjänster samt hämtning och lämning av barn från och till dagis eller motsvarande. Därtill bör skattereduktionen omfatta omsorg i hemmet. Även anhöriga bör kunna utnyttja en persons skattereduktion, exempelvis vid köp av tjänster till föräldrarna.

Ett arbete med att ta fram ett konkret förslag med en sådan inriktning kommer att inledas snarast. Olika alternativa utformningar bör övervägas för att åstadkomma ett så enkelt och effektivt system för skattereduktionen som möjligt.

Regeringen avser att under våren 2007 föreslå att en skattereduktion för fysiska personers köp av hushållstjänster införs. Förslaget beräknas kunna träda i kraft den 1 juli 2007.

5.2.7 Beskattning av sjömän i det nordiska skatteavtalet

Regeringens förslag: Den skattefrihet som enligt en övergångsbestämmelse i det nordiska skatteavtalet gäller för i Sverige obegränsat skattskyldiga sjömän som uppbär ersättning för arbete ombord på danskt, färöiskt, finskt, isländskt eller norskt skepp i internationell trafik förlängs till att gälla också vid 2008 års taxering.

Skälen för regeringens förslag: I budgetpropositionerna för åren 2001–2006 föreslogs att den skattefrihet, som enligt den särskilda övergångsbestämmelsen i artikel 31.3 i 1996 års nordiska skatteavtal gäller t.o.m. 2001 års taxering för i Sverige obegränsat skattskyldiga sjömän som får ersättning för arbete ombord på danskt, färöiskt, finskt, isländskt eller norskt

skepp i internationell trafik, skulle förlängas till att gälla också vid 2002–2007 års taxeringar.

I budgetpropositionerna för åren 2002–2006 har även beskattningen av anställda ombord på färjor i reguljär trafik mellan Sverige och Danmark tagits upp. För denna grupp gäller att danska s.k. nettolöner som betalas till ombordanställda på danska färjor undantas från svensk skatt vid 2002–2007 års taxeringar. Skattefriheten är begränsad till att gälla personer som någon gång under januari månad 2001 var anställda ombord på ett danskt skepp.

Regeringen anser att det av de skäl som redovisats i tidigare budgetpropositioner (se bl.a. prop. 2005/06:1 avsnitt 5.2.10) fortfarande finns anledning att förlänga den skattefrihet för ombordanställda på nordiska skepp som hittills gällt till att gälla även vid 2008 års taxering.

Förslaget har som tidigare år tagits in i övergångsbestämmelserna till lagen (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.7.

5.3 Socialavgifter m.m.

5.3.1 Slopad särskild löneskatt för personer 65 år eller äldre

Regeringens förslag: Den särskilda löneskatten på lön och annan ersättning samt på inkomst av aktiv näringsverksamhet m.m. slopas för personer som fyllt 65 år.

Skälen för regeringens förslag: Det s.k. jobb-skatteavdraget (se avsnitt 5.2.1) innebär en särskild stimulansåtgärd för att bland annat öka utbudet av arbetskraft bland personer som är äldre än 65 år. För att målgruppen för den åtgärden skall kunna utnyttja avdragets fördelar krävs emellertid också att efterfrågan på den äldre arbetskraftens erfarenhet och särskilda kunskaper förstärks.

Ett sätt att göra det mer attraktivt för företagen att behålla och nyanställa äldre medarbetare är att sänka företagens lönebi-kostnader för dessa personer. Samtidigt ger en sådan sänkning företagen utrymme att göra de

anpassningar till de äldres önskemål och behov som kan krävas.

Bland lönebikostnaderna för äldre utgör den särskilda löneskatten en av de tyngre posterna. För en anställd som vid årets ingång fyllt 65 år och som omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet betalas för närvarande särskild löneskatt med 16,16 procent av löneunderlaget. Dessutom betalar arbetsgivaren ålderspensionsavgift med 10,21 procent av samma underlag. När det gäller inkomster av aktiv näringsverksamhet och andra inkomster som anges i 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen (2000:980) är det den fysiska personen själv som skall betala ålderspensionsavgiften respektive den särskilda löneskatten om 16,16 procent.

För personer som är födda 1937 eller tidigare och som inte omfattas av det reformerade pensionssystemet gäller dock särskilda regler enligt övergångsbestämmelser (SFS 1999:967). I dessa fall betalas inte någon ålderspensionsavgift utan endast särskild löneskatt med 24,26 procent av underlaget.

Regeringen bedömer att det finns en potentiell efterfrågan och ett potentiellt utbud av äldre arbetskraft som i dag inte tas tillvara. Såväl ur ett samhällsekonomiskt perspektiv som ur ett individperspektiv är det önskvärt att det skapas möjligheter för äldre att – om de så önskar – fortsätta att göra en arbetsinsats. Den som vill fortsätta sitt yrkesverksamma liv efter 65 års ålder och de arbetsgivare som bättre vill ta tillvara på de äldres erfarenhet och kunskap skall uppmuntras att göra så. På samma sätt bör den som har fyllt 65 år och önskar fortsätta arbetet i det egna företaget eller delägda handelsbolaget uppmuntras till detta. Förslaget innebär att den särskilda löneskatten slopas på lön och annan ersättning för arbete samt på inkomster av aktiv näringsverksamhet och annan sådan inkomst som avses i 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen för personer som fyllt 65 år. På sådan ersättning eller inkomst skall endast ålderspensionsavgift med 10,21 procent betalas.

Det inkomstgrundade ålderspensionssystemet är konstruerat som ett fristående försäkrings-system vid sidan av statsbudgeten där varje intjänad pensionsrättighet skall motsvaras av en beslutad och inbetald avgift. Ålderspensionsavgiften måste därför alltid betalas. Av denna anledning kan sådant särskilt avdrag eller utvidgat särskilt avdrag som avses i avsnitt 5.3.4 inte medges. Förslaget om slopad särskild löne-

skatt omfattar endast personer som är födda 1938 eller senare. Ändringen bör gälla fr.o.m. den 1 januari 2007.

Förslaget föranleder ändringar i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, lagen om ändring i lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980), lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter samt särskilda övergångsbestämmelser i förslaget till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980). Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.2, 3.12, 3.13 och 3.15.

5.3.2 Nedsättning av socialavgifter för personer mellan 19 och 24 år

Regeringens bedömning: Arbetsgivaravgifterna på ersättningar till personer som vid årets ingång fyllt 19 men inte 25 år bör sättas ned. Likaså bör egenavgifterna för personer mellan 19 och 24 som bedriver enskild näringsverksamhet sättas ned. Regeringen avser att senare återkomma till riksdagen med ett förslag som bör kunna träda i kraft och tillämpas fr.o.m. den 1 juli 2007.

Skälen för regeringens bedömning: Arbetslösheten bland ungdomar är hög i Sverige i förhållande till många andra jämförbara länder. Var tredje ung människa har ingen eller mycket svag anknytning till arbetsmarknaden. En viktig orsak till detta är den demografiska utvecklingen. Antalet unga har ökat med nästan sju procent på fem år och förväntas öka med cirka 14 procent inom de närmaste fem åren. Det blir således alltmer tydligt att ungdomarnas inträde på arbetsmarknaden måste underlättas.

En viktig förutsättning för att åstadkomma detta är att efterfrågan på ungdomars arbete ökar. Det är särskilt viktigt eftersom ungdomar många gånger antas vara mindre produktiva än de något äldre under sina första år på arbetsmarknaden. För en arbetsgivare som anställer en yngre och oerfaren medarbetare innebär anställningen normalt också ett åtagande att utbilda den anställde. Detta kan sammantaget medföra att arbetsgivare tvekar att anställa yngre personer.

Ett sätt att överbrygga en sådan tvekan och att stimulera efterfrågan på yngre arbetskraft är att

minska lönebikostnaderna för yngre anställda. En väsentlig del av dessa är arbetsgivaravgifterna som för närvarande (inkomståret 2006) uppgår till sammanlagt 32,28 procent av den utbetalda ersättningen. Enligt regeringens bedömning kan en nedsättning av arbetsgivaravgifterna väsentligt bidra till att minska lönebikostnaderna och därmed till att stimulera efterfrågan på yngre arbetstagare. Som ett led i ansträngningarna att underlätta för ungdomar att komma in på arbetsmarknaden bör arbetsgivaravgifterna för yngre anställda därför sättas ned. Inriktningen bör vara att avgifterna, med undantag för ålderspensionsavgiften, skall halveras. Arbetsgivare bör således betala lägre arbetsgivaravgifter på ersättningar till personer som vid årets ingång fyllt 19 men inte 25 år.

Enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag betalar inte arbetsgivaravgifter på den inkomst de uppbär från sin verksamhet. Istället betalas egenavgifter på sådan inkomst. Egenavgifterna avser att likställa enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag med anställda vad beträffar finansieringen av deras förmåner ur socialförsäkringssystemet. Det finns inte något skäl att göra det arbete som presteras av ungdomar i egen verksamhet dyrare än om personen i stället tagit anställning. Egenavgifterna bör därför omfattas av nedsättningen.

Det inkomstgrundade ålderspensionssystemet är konstruerat som ett fristående försäkringssystem vid sidan av statsbudgeten där varje intjänad pensionsrättighet skall motsvaras av en beslutad och inbetald avgift. Reduktionen av socialavgifterna kan därför inte tillåtas påverka ålderspensionsavgiften.

Den närmare utformningen av ett förslag behöver beredas ytterligare. En särskild fråga att ta hänsyn till vid utformningen är att det finns flera olika nedsättningssystem för socialavgifterna och att nedsättningarna kumuleras. Den nu aviserade ungdomsnedsättningen kan medföra att det under 2007 uppstår situationer där de inbetalda avgifterna kommer att understiga ålderspensionsavgiften om 10,21 procent av avgiftsunderlaget.

Regeringen avser att återkomma senare under riksmötet med ett förslag till regler för en nedsättning. Med hänsyn till behovet av fortsatt beredning och eftersom det krävs viss tid för omläggning av de skatteadministrativa systemen bedöms nedsättningen kunna träda i kraft och tillämpas först fr.o.m. den 1 juli 2007.

5.3.3 Sänkta socialavgifter för tjänstesektorn

Regeringens bedömning: Det bör införas ett system med reducerade arbetsgivar- och egenavgifter för vissa anställningar inom tjänstesektorn.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen föreslår i denna proposition flera åtgärder som syftar till att öka utbudet av arbetskraft och förbättra arbetsmarknadens funktionssätt. För att åtgärderna skall få önskad effekt bör de dock kombineras med åtgärder som ökar efterfrågan på arbetskraft. Det gäller att sänka trösklarna för att anställa. Arbetsgivaravgifternas storlek är som påpekats i avsnitt 5.3.1. och 5.3.2 en komponent att ta hänsyn till vid en anställning. Sänkta avgifter sänker kostnaderna för att anställa. Det är samtidigt angeläget att en sänkning av avgifterna kan ge en kraftfull effekt på sysselsättningen. En generell sänkning av arbetsgivaravgifterna för alla anställda skulle dock vara mycket kostsam och riskerar därutöver att absorberas av högre löner utan att sysselsättningen ökar.

Höga skatter och avgifter slår hårdast mot branscher där den enskilde kan välja mellan att själv utföra tjänsten eller att köpa den. Tjänstebeskattningsutredningen föreslog därför i betänkandet Skatter, tjänster och sysselsättning (SOU 1997:17) att socialavgifterna (arbetsgivaravgifterna och egenavgifterna) och den allmänna löneavgiften skulle avskaffas i tjänstebanscher med produktion av tjänster som kan ersättas av hemarbete och svartarbete. Som exempel på sådana branscher nämndes bland annat restauranger, verkstäder för reparationer av hushållsmaskiner, cateringföretag, frisörer och skönhetssalonger.

Tjänstebeskattningsutredningens förslag innebär att socialavgifterna avskaffas inom ett antal specificerade branscher. Förslaget remissbehandlades men ledde inte till något förslag till lagstiftning. Flera remissinstanser ansåg att förslaget kunde leda till ökad efterfrågan på arbetskraft inom de föreslagna branscherna men det framfördes också kritik av både principiell och praktisk karaktär.

Regeringen anser att sänkta socialavgifter i vissa tjänstebanscher kan leda till högre syssel-

sättning, snarare än högre vinstmarginaler eller större löneökningar.

Med tanke på de förväntade positiva effekterna för samhället anser regeringen att ett system med sänkta arbetsgivaravgifter för vissa verksamheter inom tjänstesektorn bör införas. Ålderspensionsavgiften bör på grund av systemets försäkringsfunktion lämnas utanför sänkningen men i övrigt bör inriktningen vara att arbetsgivaravgifterna slopas helt för anställningar inom vissa tjänstebranscher. Detsamma bör gälla egenavgifter som betalas av dem som är verkamma inom dessa branscher.

Enligt regeringens mening bör man således kunna räkna med positiva sysselsättningseffekter med ett system med sänkta socialavgifter för tjänstesektorn. Samtidigt står det klart att ett system för avgiftsreducering knutet till vissa typer av tjänsteföretag ger upphov till avgränsningssvårigheter mellan branscher och mellan olika företag och därmed uppkommer också frågan om risk för konkurrensnedvridning. En annan avgörande fråga är hur företag med blandad verksamhet skall hanteras i ett sådant system. En tredje fråga av grundläggande karaktär är hur ett sådant system skall bedömas enligt EU:s statsstödsregler. Tjänstebeskattningsutredningen bedömde att det lämnade förslaget inte kunde anses strida mot statsstödsreglerna men att förslaget måste anmälas till Europeiska kommissionen för godkännande. Sedan utredningen lämnade sitt betänkande har närmare tio år förflutit och EG-rättens utveckling på området gör att frågeställningen är än mer relevant.

Frågan om sänkta socialavgifter för tjänstesektorn är komplicerad och kräver ytterligare utredning och överväganden innan ett förslag till lagstiftning kan presenteras. Det gäller inte minst beträffande de tre frågeställningar som berörts ovan. Innan ett system med sänkta socialavgifter kan träda i kraft måste det anmälas till och godkännas av Europeiska kommissionen. Mot denna bakgrund bedöms ett system med sänkta socialavgifter för tjänstesektorn kunna träda i kraft tidigast den 1 juli 2008.

5.3.4 De särskilda avdragen vid beräkningen av socialavgifter slopas

Regeringens förslag: Det särskilda avdrag med fem procent vid beräkning av socialavgifter bör slopas. Under 2007 ges övergångsvis ett halverat avdrag.

Skälen för regeringens förslag: Vid beräkning av såväl arbetsgivaravgifter som egenavgifter skall ett särskilt avdrag göras med 5 procent. Inkomståret 2006 uppgår avdraget för arbetsgivare till maximalt 3 090 kronor per månad. Det sammanlagda avdraget kan således högst uppgå till 37 080 kronor, vilket innebär att avdraget ger en nedsättning av arbetsgivaravgifterna för en årlig lönesumma på 741 600 kronor. För egenföretagare uppgår avdraget till maximalt 9 000 kronor per år vilket motsvarar ett underlag på 180 000 kronor.

Avdraget infördes för att stimulera till nyanställningar och uppmuntra egenföretagande. Genom att avdraget är begränsat till ett visst belopp riktas åtgärden till att främst stimulera nyanställningar i mindre företag. Alla arbetsgivare har emellertid rätt till avdraget. Effekten av avdraget har blivit ifrågasatt. Riksdagens revisorer har i en rapport (Rapport 2000/01:8 Sänkta socialavgifter – har det någon effekt?) pekat på att kostnaden per nytt jobb är avsevärd. Ineffektiviteten i konstruktionen har även påtalats i en rapport av den arbetsgrupp som lämnade förslag till reformering av de s.k. 3:12-reglerna (Reformerad ägarbeskattning – effektivitet, prevention, legitimitet, 2005).

Regeringen instämmer i bedömningen att nuvarande stimulanssystem inte kan anses effektivt utifrån sitt syfte. Regeringen föreslår i stället nya och omfattande satsningar för att stimulera efterfrågan på arbetskraft. Syftet är att uppnå en ökad sysselsättning, bl.a. genom sänkta trösklar för att anställa. Effekterna av dessa satsningar bedöms vara långsiktiga och mer träffsäkra än de särskilda avdragen. De särskilda avdragen skall därför tas bort och budgetförstärkningen tas i anspråk för andra och effektivare åtgärder.

Ett omedelbart slopande av avdragen riskerar dock att leda till alltför kännbara effekter för de mindre företagen. Regeringen föreslår därför att de särskilda avdragen i socialavgiftslagen upphör att gälla vid ingången av 2007, men att det

samtidigt sker en mjuk avveckling genom att avdragen – i halverad form – som en övergångslösning får leva vidare även under 2007 för att helt upphöra vid utgången av 2007. Under 2007 ges således särskilda avdrag för arbetsgivare med 2,5 procent av lönesumman, dock högst 1 545 kronor per månad, och för enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag med 2,5 procent av underlaget, dock högst 4 500 kronor per år. Övergångslösningen omfattar inte personer som har fyllt 65 år och är födda 1938 eller senare. För dessa personer slopas i stället den särskilda löneskatten, se avsnitt 5.3.1.

Förslaget föranleder ändringar i socialavgiftslagen (2000:980) samt följdändringar i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter, lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen och lagen (2001:1227) om självdeklaration och kontrolluppgift. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007. Övergångsbestämmelser reglerar den halverade nedsättningen under 2007. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.12, 3.13, 3.15 och 3.16.

5.3.5 Slopade nedsättning av arbetsgivaravgifter för enmansföretag som anställer

Regeringens förslag: Den tillfälliga nedsättningen av arbetsgivaravgifter för enmansföretag som anställer en person upphör att gälla vid utgången av 2006.

Skälen för regeringens förslag: Den 1 juni 2006 infördes tillfälliga lätttnadsregler för enmansföretag som tidigare inte haft någon anställd. Reglerna innebär att enmansföretag under vissa förhållanden och under en sammanhängande period av tolv månader kan få sänkta arbetsgivaravgifter på ersättning som utges till den första person som anställs i företaget utöver enmansföretagaren. Reglerna gäller arbetsgivaravgift, allmän löneavgift och särskild löneskatt på ersättningar som utgetts från och med den 1 juni 2006 till och med den 31 december 2007 och innebär att endast ålderspensionsavgiften behöver betalas på ersättningar till en anställd som omfattas av lagen. Sänkningen är endast

tillämplig på personer anställda efter den 1 januari 2006.

De tillfälliga reglerna infördes i syfte att öka sysselsättningen och minska arbetslösheten. Bakgrunden var en rapport från Verket för näringslivsutveckling (NUTEK), enligt vilken s.k. enmansföretag upplevde att arbetsgivaråtaganden, arbetsmarknadslagar, skatter och utökad administration utgjorde negativa faktorer när beslut om nyanställning skulle tas. Nedsättningen av arbetsgivaravgifter avsåg att motverka dessa faktorer. Kritik riktades av remissinstanserna mot införandet av reglerna. Den främsta invändningen var att en temporär nedsättning under tolv månader inte var tillräcklig, eftersom en anställning ansågs vara ett långsiktigt åtagande.

Regeringen föreslår i denna proposition nya och omfattande satsningar för att stimulera efterfrågan på arbetskraft och för att sänka trösklarna för att nyanställa. Det är regeringens bedömning att dessa satsningar – som inte är tidsbegränsade – får långsiktig effekt och är mer träffsäkra än nedsättningen för enmansföretag. Den tillfälliga nedsättningen av arbetsgivaravgifter för enmansföretag som anställer en person bör därför slopas i förtid, dvs. redan vid utgången av 2006. Regeringen har erfaren att under de månader som reglerna varit i kraft har endast ett mycket begränsat antal företagare begärt nedsättning enligt dessa regler. De generella åtgärder som nu föreslås eller aviseras för att stimulera till nyanställningar kommer att komma även dessa företag till del.

Förslaget innebär att lagen (2006:294) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2006 och 2007 upphör att gälla vid utgången av 2006. Lagförslag finns i avsnitt 3.22.

5.3.6 Höjning av sjukförsäkringsavgiften på grund av slopad medfinansiering

Regeringens förslag: Sjukförsäkringsavgiften för arbetsgivare höjs med 0,14 procentenheter.

Skälen för regeringens förslag: Förslaget att höja sjukförsäkringsavgiften för arbetsgivare med 0,14 procentenheter till 8,78 procent är en följd av att regeringen föreslår att den särskilda

sjukförsäkringsavgiften, den s.k. medfinansieringen, slopas (se utg.omr. 10 avsnitt 3.18.4). Förslaget föranleder ändringar i socialavgiftslagen (2000:980) och lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter.

Förslagen bör träda i kraft den 1 januari 2007. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.12 och 3.13.

5.4 Kapital- och egendomsskattefrågor

5.4.1 Fastighetsskattefrågor

Den statliga fastighetsskattens konstruktion med dess koppling till marknadsvärdet gör att skatten kan öka på ett sätt som är svårt att förutse och som uppfattas som djupt orättvist. Regeringens avsikt är att den statliga fastighetsskatten på småhus och hyreshus (bostadsdelen) skall avskaffas och ersättas med en låg kommunal fastighetsrelaterad avgift. Regeringen avser att tillsätta en utredning som med största skyndsamhet skall arbeta för att ge underlag till beslut om en avveckling av den statliga fastighetsskatten. Ambitionen är att reformen skall genomföras under beskattningsåret 2008.

Utredningen skall bland annat belysa hur en kommunal fastighetsrelaterad avgift, som är frikopplad från fastigheternas marknadsvärden, kan utformas och införas. Eftersom en rätt för kommuner att ta ut sådana avgifter kommer att påverka behovet av statsbidrag till kommunerna blir minskade statsbidrag en del av finansieringen av den slopade statliga skatten. Effekterna på det kommunala skatteutjämnningssystemet bör samtidigt ses över. Ett slopande av den statliga fastighetsskatten förutsätter en ansvarsfull finansiering. Samtidigt skall ingen betala mer i avgift än man i dag gör i fastighetsskatt. Stor hänsyn skall tas till fördelningseffekter mellan inkomstgrupper och regioner.

I avvaktan på ett avskaffande av den statliga fastighetsskatten presenterar regeringen här åtgärder för att lindra effekterna av skatten.

5.4.1.1 Fryst underlag för fastighetsskatt

Regeringens förslag: För beskattningsåren 2007–2008 skall underlag för fastighetsskatt för småhus och hyreshus (bostadsdelen) som högst vara desamma som för beskattningsåret 2006.

Skälen för regeringens förslag: Fastighetstaxering sker vid allmän, förenklad och särskild fastighetstaxering. Mitt emellan de allmänna fastighetstaxeringarna görs en förenklad fastighetstaxering. En särskild fastighetstaxering görs varje år det inte är allmän eller förenklad fastighetstaxering men leder endast till nytt taxeringsvärde om fastigheten genomgått en förändring.

Småhusen var föremål för en allmän fastighetstaxering 2003 och en förenklad fastighetstaxering 2006. Hyreshusen var föremål för en förenklad fastighetstaxering 2004 och kommer 2007 att bli föremål för en allmän fastighetstaxering. Lantbruken var föremål för en allmän fastighetstaxering 2005 och kommer 2008 att bli föremål för en förenklad fastighetstaxering.

För småhusen innebar den förenklade fastighetstaxeringen 2006 att taxeringsvärdena ökade med i genomsnitt 23 procent jämfört med den allmänna fastighetstaxeringen 2003. För hyreshusens del visar Skatteverkets provvärdering som genomförts inför den allmänna fastighetstaxeringen 2007 att den genomsnittliga höjningen i landet för hyreshus kommer att uppgå till cirka 32 procent om den taxeringen tillåts slå igenom.

Taxeringsvärdena utgör bland annat underlag för uttag av fastighetsskatt. Enligt nuvarande regler beräknas fastighetsskatten för småhus och hyreshus (bostadsdelen) inbringa knappt 18 miljarder kronor beskattningsåret 2006. För beskattningsåren 2007 och 2008 beräknas fastighetsskatten inbringa 18,6 miljarder kronor respektive knappt 20 miljarder kronor.

Mot bakgrund av detta, och i avvaktan på ett avskaffande av fastighetsskatten, anser regeringen att uttaget av fastighetsskatt för småhus och hyreshus skall frysas på 2006 års nivå under beskattningsåren 2007–2008. Det innebär att underlaget för uttag av fastighetsskatt under dessa år skall utgöras av det underlag för fastighetsskatt som gällt för beskattningsåret 2006 (taxeringsåret 2007). För småhus och

hyreshus (bostadsdelen) finns en s.k. dämpningsregel som innebär att om ett taxeringsvärde höjts vid en fastighetstaxering skall höjningen fördelas lika mellan de år som återstår fram till nästa allmänna eller förenklade fastighetstaxering. Om ett småhus vid den förenklade fastighetstaxeringen 2006 fått ett högre taxeringsvärde än vid allmänna fastighetstaxeringen 2003 innebär dämpningsregeln att en tredjedel av höjningen får genomslag på underlaget för fastighetsskatt för beskattningsåret 2006. Därefter fryses fastighetsskatten. För hyreshus kommer dämpningsregeln inte att tillämpas eftersom en höjning av taxeringsvärdet vid den allmänna fastighetstaxeringen 2007 inte får genomslag på uttaget av fastighetsskatt. Om ett hyreshus får ett lägre taxeringsvärde vid den allmänna fastighetstaxeringen 2007 skall dock detta lägre värde gälla i fortsättningen. Har en fastighets taxeringsvärde ändrats vid särskild fastighetstaxering skall underlaget för fastighetsskatt utgöras av det nya taxeringsvärdet. Detta gäller både småhus och hyreshus.

Frysningåtgärderna påverkar inte möjligheten att erhålla ett reduceringsbelopp för till- eller ombyggnad enligt 3 a § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt.

Den föreslagna frysningen beräknas gälla till och med beskattningsåret 2008. Under tiden kommer frågan om fastighetsskattens avskaffande att utredas närmare.

Förslaget föranleder ny tillfällig lagstiftning och en ändring i 10 § lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt träder i kraft den 1 januari 2007. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.8 och 3.25.

5.4.1.2 Begränsning av fastighetsskatten på markvärdet m.m.

Regeringens förslag: För småhus skall den del av fastighetsskatten som belöper på varje värderingsenhet avseende tomtmark för småhus begränsas till högst två kronor per kvadratmeter eller maximalt 5 000 kronor, om det är lägre. Detsamma gäller skatten på tomtmarksvärdet för småhus på lantbruksenhet. Begränsningen av fastighetsskatt på markvärdet skall inte beaktas vid beräkning av skattereduktionen för förmögenhetsskatt. Lagförslagen träder i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2007 års taxering.

Skälen för regeringens förslag: Taxeringsvärdet består av två delvärden – byggnadsvärde och markvärde. För att begränsa taxeringsvärdets påverkan på uttaget av fastighetsskatt för småhus i de områden där taxeringsvärdena ökat allra mest bör det, utöver den s.k. begränsningsregeln i lagen (2001:906) om skattereduktion för fastighetsskatt, införas ett tak för den del av fastighetsskatten som belöper på markvärdet. Regeringen anser att skatten på markvärdet bör begränsas till högst två kronor per kvadratmeter eller maximalt 5 000 kronor, om det är lägre. Begränsningen gäller för varje värderingsenhet avseende tomtmark för småhus. Detsamma gäller för småhus på lantbruksenhet. För den vars fastighetsskatt på tomtmarken inte överstiger angivna belopp aktualiseras inte den föreslagna begränsningen. I dessa fall kommer skatten även fortsättningsvis att motsvara 1 procent av taxeringsvärdet.

Lagen (2004:126) om skattereduktion för förmögenhetsskatt innebär att den som tillgodoräknats skattereduktion för fastighetsskatt och som betalar förmögenhetsskatt för sin permanentbostad skall tillgodoräknas skattereduktion även för förmögenhetsskatten. Förhållandet mellan tillgodoräknad skattereduktion för fastighetsskatt och den fastighetsskatt som påförts för permanentbostaden avgör hur stor reduktion som skall tillgodoräknas för förmögenhetsskatten.

En effekt av förslaget att begränsa fastighetsskatten på markvärdet är att det finns personer som på grund av en lägre fastighetsskatt inte längre kommer att vara berättigade till skattereduktion för fastighetsskatt och som därmed inte heller kommer att vara berättigade till skattereduktion för förmögenhetsskatten. För att inte uttaget av förmögenhetsskatt på permanentbostaden skall bli högre på grund av begränsningen av fastighetsskatt på markvärdet föreslås en ändring i lagen om skattereduktion för förmögenhetsskatt.

Den föreslagna ändringen innebär att begränsningen av fastighetsskatt på markvärdet inte skall beaktas vid beräkning av skattereduktionen för förmögenhetsskatt. För att den som betalar förmögenhetsskatt på sin permanentbostad skall tillgodoräknas skattereduktion för förmögenhetsskatten krävs vid 2007 års taxering att den skattskyldige utan begränsning av fastighetsskatten på markvärdet är berättigad till skattereduktion för fastighetsskatten. Förhållandet mellan den skattereduktion för fastighetsskatt som skulle ha utgått utan begränsning av fastighetsskatt på markvärdet och den fastighetsskatt som påförs för permanentbostaden avgör hur stor reduktion som skall tillgodoräknas för förmögenhetsskatten.

Förslagen föranleder dels ny tillfällig lagstiftning, dels ändringar i lagen om skattereduktion för förmögenhetsskatt, vilka skall träda i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2007 års taxering. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.17 och avsnitt 3.25.

5.4.1.3 Sänkt fastighetsskatt på flerbostadshus

Regeringens förslag: Fastighetsskatten för hyreshus (bostadsdelen) sänks från 0,5 procent till 0,4 procent från och med den 1 januari 2007.

Skälen för regeringens förslag: Uttaget av fastighetsskatt regleras i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. För hyreshusenhet (med hyreshus förstås i fastighetstaxerings-sammanhang både hyreshus och sådana flerbostadshus som ägs av bostadsrättsföreningar och andra privatbostadsföretag) är skattesatsen på bostadsdelen 0,5 procent. För att dämpa fastighetsskattens genomslag på boendekostnaderna för dem som bor i dessa slag av hus anser regeringen att det är angeläget att utöver frysningen sänka skattesatsen för flerbostadshus från 0,5 procent till 0,4 procent.

Förslaget medför en ändring i 3 § första stycket b lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt som träder i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2008 års taxering. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.24.

5.4.1.4 Slopad schablonintäktsbeskattning för bostadsrättsföreningar

Regeringens förslag: Den schablonmässigt beräknade inkomstbeskattningen för bostadsrättsföreningar och andra privatbostadsföretag slopas från och med den 1 januari 2007.

Skälen för regeringens förslag: För bostadsrättsföreningar och andra privatbostadsföretag gäller att fastighetsinkomsten är schablonbeskattad inom ramen för inkomstslaget näringsverksamhet. Schablonbeskattningen innebär att föreningen tar upp tre procent av taxeringsvärdet och erhålla statliga räntebidrag för bostadsändamål till beskattning. Schablonintäkten avses täcka alla intäkter och kostnader som är normala inom fastighetsförvaltning, t.ex. hyror/avgifter, värdeminskning på byggnader, driftkostnader för fastigheten, fastighetsskötsel, styrelsearvoden, reparationer och fastighetsskatt. Det bör noteras att om bostadsrättsföreningen har andra inkomster som inte ingår i själva fastighetsförvaltningen, skall sådana inkomster beskattas enligt vanliga regler för inkomstslaget näringsverksamhet. Avdrag får bara göras för ränta på lånat kapital som lagts ned i fastigheten, för återbetalning av statliga räntebidrag och för tomträttsavgäld. Uppkommer underskott får detta utnyttjas under ett senare beskattningsår. Därtill kommer att bostadsrättsföreningar och

andra privatbostadsföretag på samma sätt som allmännyttiga bostadsföretag och enskilda ägare till hyresfastigheter är skyldiga att betala fastighetsskatt.

Skatteverkets provvärdering inför den allmänna fastighetstaxeringen 2007 för hyreshus visar att kraftiga taxeringsvärdehöjningar väntas för bostadshyreshus och hyreshus med bostadsrätter från och med nästa år. Den genomsnittliga höjningen i landet för hyreshus beräknas till 32 procent. Bostadsrättsföreningar och andra privatbostadsföretag drabbas extra hårt av höjningarna eftersom många bostadsrättsföreningar betalar två skatter som baseras på taxeringsvärdet; fastighetsskatt och den schablonmässigt beräknade inkomstskatten. Detta gäller särskilt för gamla och välskötta föreningar som helt eller delvis betalat av sina lån.

Regeringen anser det angeläget att slopa schablonintäktsbeskattningen för bostadsrättsföreningar och andra privatbostadsföretag. Det innebär samtidigt att de inte heller skall ta upp erhållna statliga räntebidrag för bostadsändamål till beskattning. Ett slopande av schablonintäktsbeskattningen medför att avdrag inte längre får göras för ränta på lånat kapital som lagts ned i fastigheten, återbetalning av statliga räntebidrag för bostadsändamål och tomträttsavgäld. Om en bostadsrättsförening eller annat privatbostadsföretag har andra inkomster som inte ingår i själva fastighetsförvaltningen, skall sådana inkomster på samma sätt som i dag beskattas. De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2008 års taxering.

Den utredning som aviserats och som skall arbeta för att ge underlag till beslut om en avveckling av den statliga fastighetsskatten kommer även att behandla skattereglerna för bostadsrättsföreningar och andra privatbostadsföretag.

Förslaget föranleder ändringar av 39 kap. 25–26 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) från och med den 1 januari 2007 med tillämpning från och med 2008 års taxering. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.11.

5.4.2 Förmögenhetsskattens avveckling

Regeringens bedömning: Förmögenhetsskatten bör avvecklas under innevarande mandatperiod. Av statsfinansiella skäl bör avskaffandet ske successivt. I ett första steg halveras skattesatsen för finansiella tillgångar och reala tillgångar som inte är fastigheter och bostadsrätter från 1,5 procent till 0,75 procent för fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser. För fastigheter och bostadsrätter är inriktningen att skattesatsen inledningsvis skall ligga kvar på 1,5 procent. De i avsnitt 5.4.1.1 redovisade förslagen om frysning av de värden som skall utgöra underlag för fastighetsskatt bör emellertid få genomslag vid beräkning av den skattepliktiga förmögenheten. För ideella föreningar, stiftelser och vissa samfund som är skattskyldiga till förmögenhetsskatt sänks skattesatsen från 1,5 promille till 0,75 promille. Regeringen avser att under 2007 återkomma till riksdagen med förslag till lagändringar som bör kunna tillämpas första gången vid 2008 års taxering.

Regeringens förslag: För att inte höjda taxeringsvärden vid 2006 års förenklade fastighetstaxering för småhus skall få fullt genomslag på uttaget av förmögenhetsskatt vid 2007 års taxering skall dämpningsregeln som gäller vid uttaget av fastighetsskatt även påverka underlaget för förmögenhetsskatt.

Bakgrunden till regeringens bedömning och förslag: Uttaget av förmögenhetsskatt regleras i lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt. Skattskyldiga är fysiska personer och dödsbon samt vissa föreningar, samfund och stiftelser. Sambeskattnings sker av makar som lever tillsammans och sambor som tidigare varit gifta med varandra eller som har eller har haft barn tillsammans. Dessutom sambeskattas föräldrar och hemmavarande barn under 18 år.

Skillnaden mellan den skattskyldiges tillgångar och skulder utgör den skattepliktiga förmögenheten. Skatten beräknas dock på den beskattningsbara förmögenheten. Den beskattningsbara förmögenheten är den del av den skattepliktiga förmögenheten som överstiger ett fribelopp. Fribeloppet är 1,5 miljoner kronor för fysiska personer, dödsbon, familjestiftelser och föräldrar som endast sambeskattas med hemmavarande barn och 3 miljoner kronor för makar och

sambor som sambeskattas. För annan juridisk person än dödsbo och familjestiftelse är fribeloppet 25 000 kronor. För fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser är skattesatsen 1,5 procent. För annan juridisk person är skattesatsen 1,5 promille.

Uttaget av förmögenhetsskatt och statlig inkomstskatt begränsas enligt lagen (1997:324) om begränsning av skatt. Principen är att ingen skall betala mer i skatt (inklusive kommunal inkomstskatt) än 60 procent av sin inkomst. Om skatten blir högre sätts förmögenhetsskatten och den statliga inkomstskatten ned med överskjutande belopp. Hälften av förmögenhetsskatten måste dock alltid betalas.

Den nuvarande förmögenhetsskatten har till stor del motiverats av fördelningspolitiska skäl. Skatten har ansetts som ett progressivt komplement till den proportionella beskattningen av kapitalinkomster.

Skälen för regeringens bedömning: Skattebasutredningen överlämnade betänkandet Våra skatter (SOU 2002:47) i november 2002. I betänkandet kritiseras dagens förmögenhetsskatt. Kritiken riktar främst in sig på att beskattningen inte är likformig och på de nackdelar som olikformig beskattning för med sig. I betänkandet konstateras att den nuvarande konstruktionen av skatten har en smal skattebas och många undantag och nedsättningar som skapar starka incitament till rent skattebetingade beslut hos hushåll och i företag, såväl legala som illegala. Även de internationella aspekterna togs upp. Det är få länder som beskattar förmögenhetstillgångar och de som gör det har betydande tröskelvärden innan skattskyldighet inträder.

För att en skatt skall vara allmänt accepterad bör den inte vara möjlig att planera bort. Den skall heller inte skada ekonomins funktionssätt. Förmögenhetsskatten är genom sina många undantag och genom en oenhetlig värdering av olika tillgångar helt godtycklig. Några av landets mest förmögna personer är partiellt skattebefriade. Skatten har medfört att mångmiljardbelopp lämnat landet. Svenska småföretagare har drabbats hårt av den riskkapitalflykt som det också är fråga om. Kapitalmarknadernas internationalisering har gjort det enkelt för förmögna personer att flytta sitt sparande till andra länder.

Regeringen anser att förmögenhetsskatten skall avskaffas under mandatperioden. På sikt skulle ett avskaffande medföra ökade skatte-

intäkter bl.a. genom ett minskat kapitalutflöde till utlandet. Det skulle också bidra till att riskkapitalförsörjningen till näringslivet förbättras.

Av statsfinansiella skäl bör dock avskaffandet av förmögenhetsskatten ske successivt. I ett första steg halveras skattesatsen för finansiella tillgångar och reala tillgångar som inte är fastigheter och bostadsrätter från 1,5 procent till 0,75 procent för fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser. För fastigheter och bostadsrätter är inriktningen att skattesatsen inledningsvis skall ligga kvar på 1,5 procent. De i avsnitt 5.4.1.1 redovisade förslagen om frysning av de värden som skall utgöra underlag för fastighetsskatt skall emellertid få genomslag vid beräkning av den skattepliktiga förmögenheten. För ideella föreningar, stiftelser och vissa samfund som är skattskyldiga till förmögenhetsskatt sänks skattesatsen från 1,5 promille till 0,75 promille. Regeringen avser att under 2007 återkomma till riksdagen med förslag till lagändringar som bör kunna tillämpas första gången vid 2008 års taxering.

Skälen för regeringens förslag: För att inte höjda taxeringsvärden vid 2006 års förenklade fastighetstaxering för småhus skall få fullt genomslag på uttaget av förmögenhetsskatt vid 2007 års taxering föreslås att dämpningsregeln som gäller vid uttaget av fastighetsskatt även skall påverka underlaget för förmögenhetsskatt. Fastighet i Sverige skall följaktligen vid förmögenhetsbeskattningen tas upp till det värde som gäller som underlag för fastighetsskatt. Har en fastighets taxeringsvärde sänkts för taxeringsåret vid särskild fastighetstaxering tas fastigheten upp till det taxeringsvärde som fastställts för taxeringsåret.

Förslaget föranleder en ändring i 10 § lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.8.

5.4.3 Förändrade uppskavsregler vid beskattning av kapitalvinster på privatbostäder

Regeringens bedömning: Systemet med uppskov med beskattning av kapitalvinster vid avyttring av privatbostäder bör utvidgas till att omfatta hela Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Skälen för regeringens bedömning: Europeiska gemenskapernas kommission (kommissionen) har i en stämning av Sverige inför EG-domstolen ifrågasatt reglerna om uppskovsavgift i 47 kap. inkomstskattelagen (1999:1229). Kommissionen har gjort gällande att reglernas krav på att både ursprungs- och ersättningsbostaden skall ligga i Sverige, utgör ett hinder för den fria rörligheten för personer och kapital i den mening som avses i EG-fördraget. Sverige har medgett kommissionens fastställelseyrkande, bland annat sedan den tidigare regeringen kommit fram till att det är möjligt att utforma regler som inte kan ifrågasättas i förhållande till gemenskapsrätten.

En arbetsgrupp inom Finansdepartementet har tagit fram en promemoria med förslag till nya uppskovsregler. I promemorian föreslås att rätten till uppskov utvidgas till att omfatta hela Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Förslaget utformning innebär vissa tekniska förändringar av uppskovssystemet men medför inte några inskränkningar av nuvarande möjligheter till uppskov. Promemorian har remissbehandlats under sommaren. Regeringen avser att med anledning av promemorians förslag inom kort återkomma till riksdagen med en proposition med förslag till lagändringar som skall träda i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas på bostadsavyttringar som skett den 1 januari 2006 eller senare.

5.4.4 Kapitalvinstbeskattning för onoterade andelar

För att stimulera tillgången på riskvilligt kapital i små företag bör utredas möjligheten till uppskjuten kapitalvinstbeskattning vid försäljning av andelar i fåmansföretag om vinsten återinvesteras i onoterade företag. Att ge privatpersoner möjlighet att göra ett riskkapitalavdrag om medel investeras i eget eller närståendes företagande kan också vara en väg att ytterligare öka tillgången på kapital.

5.5 Företagsskattefrågor

5.5.1 Fortsatt reformering av 3:12-reglerna

I 57 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) finns särskilda regler som gäller vid beskattningen av aktiva delägare i fåmansföretag, de s.k. 3:12-reglerna. Reglerna syftar till att inkomster i ett fåmansföretag, som beror på att ägaren har arbetat i företaget, skall beskattas som arbetsinkomster och inte som kapitalinkomster. Reglerna har nyligen reformerats och nya regler gäller från ingången av 2006 (prop. 2005/06:40, bet. 2005/06:SkU10, rskr. 2005/06:116, SFS 2005:1136).

Regeringen anser dock att det är motiverat med ett fortsatt reformarbete med reglerna för fåmansföretag. Ambitionen är att reglerna i högre grad än i dag bör stimulera till entreprenörskap och ökad tillväxt. Dessutom bör regelverket göras enklare.

I detta arbete bör även reglerna om beskattning av verksamhet som bedrivs av enskilda näringsidkare uppmärksammas. Det handlar bl.a. om neutraliteten i beskattningen av verksamhet som bedrivs av företag som omfattas av 3:12-reglerna respektive verksamhet som bedrivs av enskilda näringsidkare. Balansen mellan dessa företagsformer bör därför bli föremål för en bred analys. Till bilden hör också att de särskilda skattereglerna för enskilda näringsidkare är mycket komplicerade och har utsatts för kritik av både skattskyldiga och myndigheter. Det finns därför anledning av pröva möjligheten till förenklingar.

I avvaktan på en bredare översyn av regelverket anser emellertid regeringen att det i ett kortare perspektiv finns skäl att göra förändringar i 3:12-reglerna. Regeringen lämnar därför förslag som höjer schablonbeloppet i den s.k. förenklingsregeln och som medför förbättringar av den s.k. löneunderlagsregeln. Regeringen redogör i avsnitt 5.5.1.1 och 5.5.1.2 för dessa förslag.

Utöver dessa ändringar har regeringen för avsikt att senare lägga fram ett förslag som innebär att den uppdelning i inkomstlagen tjänst och kapital av en kapitalvinst som överstiger sparutdelningsutrymme som togs bort den 1 januari 2006 övergångsvis återinförs för inkomståren 2007, 2008 och 2009 i avvaktan på att en bredare översyn av 3:12-reglerna kan

genomföras. En sådan ändring innebär att ägare av fåmansföretag vid försäljningar i många fall kommer att kunna tillgodogöra sig värden som beror på exempelvis ett inarbetat varumärke, patent och andra immateriella värden till lägre beskattning än i dag. Ett särskilt problem i detta sammanhang är dock att ett återinförande innebär incitament till att tillgodogöra sig vinstmedel i företagen genom systematiska och återkommande internöverlåtelser. Detta aktualiserar frågan om behovet av en spärregel för interna aktieöverlåtelser.

Ett återinförande av hälftindelningen kräver därför fortsatt beredning innan ett förslag kan presenteras. Regeringens avsikt är dock att under 2007 lägga fram ett förslag som innebär ett återinförande av hälftindelningen i inkomstslagen tjänst och kapital av en kapitalvinst och som skall kunna träda i kraft den 1 januari 2008 och tillämpas vid 2009 och 2010 års taxeringar. Dessutom är avsikten att en sådan förändring på den skattskyldiges begäran skall kunna tillämpas retroaktivt vid 2008 års taxering på andelsavyttringar som görs under 2007. Avsikten är att regeln skall kombineras med en spärregel för interna överlåtelser.

5.5.1.1 Höjt schablonbelopp i förenklingsregeln

Regeringens förslag: Nivån på schablonbeloppet i den s.k. förenklingsregeln höjs från 1,5 till 2 inkomstbasbelopp.

Skälen för regeringens förslag: Reglerna om utdelning och kapitalvinst för ägare av fåmansföretag är i många avseenden komplicerade. För de skattskyldiga vars skattemässiga resultat påverkas positivt vid tillämpningen av reglerna och som har resurser att hantera regelverken är detta acceptabelt. Situationen är ofta annorlunda för de företagare som har ett litet kapital och ett fåtal anställda. Detta gäller för många nystartade företag. Av bl.a. denna anledning har regelverket kompletterats med en förenklingsregel som i princip innebär att ett schablonbelopp på ett och ett halvt inkomstbasbelopp alltid skall kunna tas ut som kapitalbeskattad inkomst med en skattesats på 20 procent. När schablonregeln infördes bedömdes att uppemot 60 procent av samtliga ägare till kvalificerade andelar skulle föredra

denna regel. Andra skäl till denna regel är att löneunderlagsregeln har ett begränsat värde för t.ex. ägare till nystartade företag på grund av att kravet på eget löneuttag inte alltid kan uppfyllas i ett start- eller expansionskede.

Schablonbeloppet höjs till två inkomstbasbelopp i syfte att stimulera nyföretagande och förenkla för ägarna av de mindre fåmansföretagen. Förslaget bör träda i kraft redan den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2008 års taxering.

Förslaget föranleder en ändring i 57 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229). Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.11.

5.5.1.2 Förbättringar i löneunderlagsregeln

Regeringens förslag: Det lönebaserade utrymmet höjs från 20 till 25 procent upp till en lönesumma på 60 inkomstbasbelopp. Det avdrag på 10 inkomstbasbelopp som begränsar den lönesumma som legat till grund för beräkning av lönebaserat utrymme tas bort.

Skälen för regeringens förslag: De ändringar som genomfördes i reglerna för ägare av fåmansföretag med verkan från och med inkomståret 2006 innebär att utbetalda löner i företaget gavs ökad tyngd vid beräkningen av den inkomst som skall kapitalbeskattas hos ägaren. Ägare till fåmansföretag med många anställda som tar ut en lön av viss storlek kommer i princip inte att behöva ta upp någon del av utdelningsinkomster och kapitalvinster i inkomstslaget tjänst. Reglerna är konstruerade så att en procentandel av löneunderlaget i företaget, det s.k. lönebaserade utrymmet, under vissa villkor läggs till gränobeloppet, som är det maximala belopp som skall beskattas som kapitalinkomst med en skattesats på 20 procent. Löneunderlaget är den del av den sammanlagda kontanta ersättningen till alla anställda i företaget och dotterföretag året före beskattningsåret som överstiger 10 inkomstbasbelopp. Gränobeloppet får ökas med ett belopp motsvarande ägarens andel av antalet andelar i företaget multiplicerat med summan av 20 procent av det totala löneunderlaget och 30 procent av den del av löneunderlaget som överstiger 60 inkomstbasbelopp.

Regeringen anser att löneunderlagsregeln bör göras mer förmånlig för framför allt de mindre företagen i syfte att stimulera till nyanställningar. Det avdrag på 10 inkomstbasbelopp som i dag görs från lönesumman bör därför tas bort. Vidare bör gränsbeloppet få ökas med 25 procent av det totala löneunderlaget och 25 procent av den del av löneunderlaget som överstiger 60 inkomstbasbelopp. Med dessa två förändringar får löneunderlagsregeln den utformning som den hade i huvudförslaget från den arbetsgrupp som förberedde den tidigare reformeringen av 3:12-reglerna. I sammanhanget kan särskilt noteras att borttagande av avdraget om 10 inkomstbasbelopp skall ses i relation till den avveckling av det särskilda avdraget för arbetsgivargifter på lönesumma som föreslås i avsnitt 5.3.4. Den senare åtgärden bedömdes av arbetsgruppen som nödvändig för att upprätthålla syftet med regelverket.

Reglerna bör träda i kraft redan den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2008 års taxering. Förslaget föranleder ändringar i 57 kap. 16 och 17 §§ inkomstskattelagen (1999:1229). Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.11.

5.5.2 Fortsatt genomförande av ändringar i fusionsdirektivet

Regeringens bedömning: Skattereglerna behöver ändras för att uppfylla kraven i det ändrade fusionsdirektivet.

Skälen för regeringens bedömning: Den 17 februari 2005 antog rådet direktiv 2005/19/EG om ändring i direktiv 90/434/EEG om ett gemensamt beskattningssystem för fusion, fission, överföring av tillgångar och utbyte av aktier eller andelar som berör bolag i olika medlemsstater (fusionsdirektivet). Vissa av ändringarna i direktivet har redan genomförts genom prop. 2005/06:39 Vissa skattefrågor med anledning av ny aktiebolagslag, m.m. (bet. 2005/06:SkU9, rskr. 2005/06:115, SFS 2005:1136 och 2005:1142) och prop. 2005/06:36 Beskattning av europakooperativ (bet. 2005/06:SkU28, rskr. 2005/06:291, SFS 2006:619).

Övriga ändringar i fusionsdirektivet – bl.a. skatteregler för s.k. partiella fissioner – skall vara genomförda av medlemsstaterna senast den 1 januari 2007. Den tidigare regeringen har den 14 september i år beslutat inhämta Lagrådets yttrande över lagförslag för genomförande av återstoden av ändringarna i fusionsdirektivet. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2008 års taxering. Regeringen avser att senare under hösten återkomma till riksdagen med en proposition med förslag till lagändringar.

5.6 Energi- och miljöbeskattning

5.6.1 Energiskatt på el i norra Sverige

Regeringens bedömning: Den lägre energiskattesatsen på el, som gäller för förbrukning i hushålls- och servicesektorerna i vissa kommuner i norra Sverige, bör sänkas med 3 öre per kWh. Sänkningen bedöms kunna träda i kraft den 1 januari 2008.

Skälen för regeringens bedömning: Den lägre energiskattenivån på el i norra Sverige, för närvarande 20,1 öre per kWh jämfört med 26,1 öre per kWh i södra Sverige, omfattar alla kommuner i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län samt kommunerna Sollefteå, Ånge, Örnsköldsvik, Ljusdal, Malung, Mora, Orsa, Älvdalen och Torsby. Dessa skattenivåer gäller för förbrukning i hushålls- och servicesektorerna, medan en lägre skattenivå om 0,5 öre per kWh gäller för förbrukning av el inom industrin, jordbruket, skogsbruket och vattenbruket i hela landet.

När skattedifferentieringen mellan norra och södra Sverige infördes, den 1 juli 1981, motiverades den med klimatskäl. Den högre elförbrukningen i den norra, kallare delen av landet kompenserades med en lägre skattesats. Kurvor över medeltemperaturen (isotermer) användes för att dra gränsen mellan norra och södra delen av landet. Med hänsyn till ökade kostnader för eluppvärmning anser regeringen att den reducerade energiskattesatsen i norra delarna av landet bör sänkas med 3 öre per kWh.

Gemenskapsrätten på området, det s.k. energiskattedirektivet tillåter skattedifferentieringar på vissa grunder. Någon grund för en regional differentiering finns dock inte. Rådet har emellertid godkänt den nuvarande regionalt baserade differentieringen av energiskatten på el genom ett särskilt undantag med stöd av artikel 19 i energiskattedirektivet. Godkännandet är tidsbegränsat till och med utgången av 2011. Servicesektorns företag i de norra delarna av landet betalar en lägre energiskatt på el än motsvarande företag i övriga delarna av landet. Denna differentiering har godkänts av kommissionen från statsstödsynpunkt. Även detta godkännande är tidsbegränsat till och med utgången av 2011.

Ytterligare sänkning av energiskattesatsen i norra delarna av landet kräver förnyad EG-rättslig prövning innan den kan genomföras. Regeringen avser därför att snarast ansöka om undantag enligt artikel 19 samt ansöka om statsstödsgodkännande och bedömer att de nödvändiga godkännandena kan fås i sådan tid att skattesänkningen kan träda i kraft den 1 januari 2008.

5.6.2 Koldioxidskatt och utsläppshandel

En samordning mellan olika styrmedel i miljöpolitiken, t.ex. mellan skatt och utsläppshandel, är angelägen i syfte att uppnå en effektiv miljöstyrning. I budgetpropositionen för 2006 (prop. 2005/06:1 finansplan m.m. avsnitt 1.7 och 5.5.2) föreslogs därför att koldioxidskatten skulle slopas helt för bränslen som förbrukas i industrianläggningar och högeffektiva kraftvärmeanläggningar som omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter. För övriga anläggningar inom utsläppshandelssystemet föreslogs i ett första steg nedsättningar av den generella koldioxidskattenivån. Innan förslaget kan träda i kraft krävs att kommissionen godkänner det från statsstödsynpunkt. Riksdagen har i november 2005 uttalat att kommissionens godkännande av åtgärderna bör avvaktas innan riksdagen behandlar förslaget. Förslaget har därför lämnats över till skatteutskottet för fortsatt beredning (bet. 2005/06:FiU1 s. 36). Avsikten var ursprungligen att ändringarna skulle tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2006, men detta datum har senarelagts till den 1 januari 2007 (prop. 2005/06:100 s. 39).

Ansökan har lämnats till kommissionen om statsstödsgodkännande av förslaget och alltsedan hösten 2005 har omfattande diskussioner förts i ärendet med kommissionen. Det är regeringens bedömning att riksdagen, sedan erforderligt statsstödsgodkännande erhållits, kan ta upp förslaget till fortsatt behandling med tillämpning i enlighet med vad som tidigare aviserats, dvs. från och med den 1 januari 2007.

5.6.3 Uppräkning av energi- och koldioxidskattesatserna efter prisutvecklingen (indexering)

Regeringens bedömning: Energi- och koldioxidskattesatserna bör räknas upp motsvarande förändringarna i konsumentprisindex under perioden juni 2005–juni 2006. Höjningarna bör träda i kraft den 1 januari 2007.

Skälen för regeringens bedömning: Sedan 1994 sker en årlig indexomräkning av energi- och koldioxidskattesatserna i syfte att realvärdesäkra skattesatserna. Varje år, senast i november, skall regeringen beräkna det kommande kalenderårets energi- och koldioxidskattesatser med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen. De nya skattesatser som skall gälla under 2007 baseras på förändringen i konsumentprisindex mellan juni månad 2005 och juni månad 2006. Index har stigit med cirka 1,5 procent. Vilka förändringar som sker av skattesatserna för el och de vanligaste bränslena framgår av tabell 5.1. En mervärdesskatteeffekt tillkommer om energipriserna höjs i motsvarande mån och om köparen är en privatperson. För företag som har rätt att dra av ingående mervärdesskatt uppkommer inte effekten. Höjningen av bensinskatten med 7 öre per liter kan för en privatperson medföra en prishöjning med 9 öre per liter. I det förslag till anpassningar av energibeskattningen till energiskattedirektivet, som regeringen avser att presentera under hösten 2006 (se avsnitt 5.6.4) görs vissa justeringar av det skattepliktiga området för bränslen. Mot den bakgrunden avser regeringen av tydlighetsskäl att i det lagstiftningsärendet också göra den aktuella indexuppräknningen. Av förenklingsskäl görs därvid även motsvarande uppräkning av skattesatserna på el.

Tabell 5.2 Skatthöjningar på grund av indexuppräknings för el och vissa bränslen för år 2007 exklusive mervärdesskatt

Energislag	Energiskatt	Koldioxidskatt	Summa
El, södra Sverige, öre/kWh	0,4	–	0,4
El, norra Sverige, öre/kWh	0,3	–	0,3
Bensin, öre/liter	4	3	7
Diesel, öre/liter	1,6	4,0	5,6
Eldningsolja, kr/m ³	11	40	51

Indexuppräknings av skattesatserna på el medför en höjning för hushåll och servicenäring medan skattesatsen 0,5 öre per kWh som tillämpas för industrin, jordbruket, skogsbruket och vattenbruket inte ändras på grund av avrundningsregler.

5.6.4 Anpassningar till energiskattedirektivet

Regeringens bedömning: Arbetet med anpassningen av bestämmelserna i lagen om skatt på energi till energiskattedirektivet bör slutföras. Det rör sig bland annat om det skattepliktiga området för bränslen, vilka energiintensiva företag som kan få nedsättning av koldioxidskatten enligt den s.k. 0,8-procentsregeln och omfattningen av skattefriheten för bränslen i vissa industriella processer. Den nuvarande skattefriheten för biogas bör behållas. Detsamma skall gälla för vegetabiliska och animaliska oljor och fetter samt icke-syntetisk metanol och fettsyrametylestrar (t.ex. RME) som används för uppvärmning. De nya reglerna bör träda i kraft den 1 januari 2007. Vad gäller skattefriheten för bränslen i metallurgiska processer bör dock de nya reglerna tillämpas först fr.o.m. den 1 januari 2008.

Skälen för regeringens bedömning: Rådet har i oktober 2003 beslutat om ett nytt energiskattedirektiv. Detta direktiv lägger fast en gemenskapsrättslig ram för beskattning av såväl mineraloljor som kol, naturgas och el och ersätter de tidigare direktiv, som endast reglerade beskattningen av mineraloljor. Medlemsstaterna är skyldiga att anpassa nationell lagstiftning till det nya direktivet per den 1 januari 2004, med

möjligheter till längre övergångsperioder i vissa särskilt angivna fall.

Sverige har den 1 juli 2004 genomfört ändringar i lagen (1994:1776) om skatt på energi, LSE, som innebär en anpassning till bestämmelserna i energiskattedirektivet om en minimiskattesats om 0,5 euro per MWh för el som används vid yrkesmässig verksamhet (prop. 2003/04:1 finansplan m.m. avsnitt 1.7.4, bet. 2003/04:FiU1, rskr. 2003/04:42). Vid samma tidpunkt har även skattefriheten för el i vissa industriella processer anpassats till den ram som numera sätts av energiskattedirektivet (prop. 2003/04:144, bet. 2003/04:SkU36, rskr. 2003/04:271). Sverige har även, inom ramen för vad som tillåts i energiskattedirektivet, infört en möjlighet för energiintensiva industriföretag att befrias från energiskatten på el i utbyte mot att företagen deltar i ett program för energi-effektivisering och åtar sig att genomföra åtgärder som leder till en effektivare elanvändning. Dessa regler har införts från och med den 1 januari 2005 (prop. 2003/04:170, bet. 2004/05:NU7, rskr. 2004/05:90). Slutligen har vissa anpassningar gjorts av reglerna för beskattningen av el som förbrukas i större elpannor, för el-, gas-, värme- och vattenförsörjning samt av elleverantörernas egenförbrukning av el fr.o.m. den 1 januari 2006 (prop. 2005/06:1 finansplan m.m. avsnitt 5.5.1.6, bet. 2005/06:FiU1, rskr. 2005/06:34).

De anpassningar som nu återstår att genomföra rör begränsade områden av energibeskattnings. Sålunda krävs en justering av vilka energiintensiva företag som kan få nedsättning av koldioxidskatten enligt den s.k. 0,8-procentsregeln samt vissa förändringar av det skattepliktiga området för bränslen. Vidare bör skattefriheten för bränslen i vissa industriella processer anpassas till den ram som sätts av energiskattedirektivet. Den nuvarande skattefriheten för biogas bör behållas. Detsamma skall gälla för vegetabiliska och animaliska oljor och fetter samt icke-syntetisk metanol och fettsyrametylestrar (t.ex. RME) som används för uppvärmning.

Förslag till de aktuella anpassningarna har presenterats i en departementspromemoria, som remissbehandlats. Remissinstansernas yttranden finns tillgängliga i Finansdepartementet (dnr Fi2006/3385). Regeringen avser att presentera ett förslag till lagstiftning i ärendet under hösten 2006 och de nya reglerna bedöms kunna träda i

kraft den 1 januari 2007. Vad gäller skattefriheten för bränslen i metallurgiska processer bör dock de nya reglerna tillämpas först fr.o.m. den 1 januari 2008.

5.6.5 Energiskatteavdrag för vindkraft

Regeringens förslag: Den under 2004 inledda avtrappningen av avdraget fortsätter för energiskatt på el som produceras i vindkraftverk, miljöbonusen. För landbaserad vindkraft sänks avdraget från 6,5 till 4 öre per kWh och för havsbaserad vindkraft sänks avdraget från 15 till 14 öre per kWh. Sänkningarna träder i kraft den 1 januari 2007.

Skälen för regeringens förslag: Merparten av de tidigare stödsystemen för den förnybara elproduktionen löpte ut vid utgången av 2002 eller i samband med att elcertifikatsystemet infördes den 1 maj 2003. Elcertifikatsystemet behövde dock kompletteras med övergångsregler för vindkraften. En avtrappning av miljöbonusen inleddes därför från och med den 1 januari 2004 i stället för att den avskaffades. Samtidigt infördes en produktionsgräns för hur länge vindkraftproduktionen i ett kraftverk kan berättiga till skatteavdrag. Avtrappningen föreslås fortsätta nästa år i enlighet med det förslag som presenterades i budgetpropositionen för 2004. Avdraget sänks från 6,5 till 4 öre per kWh för landbaserad vindkraft samt från 15 till 14 öre per kWh för havsbaserad vindkraft. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007. Den föreslagna avtrappningen har godkänts vid kommissionens statsstödsgranskning (EUT C 223, 10.9.2005, s. 3). Avtrappningen avses upphöra vid utgången av 2009. För havsbaserad vindkraft avses avdraget bli 12 öre per kWh under 2009.

Förslaget föranleder ändringar i 11 kap. 10 § lagen (1994:1776) om skatt på energi. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.6.

5.6.6 Fortsatta skattelättnader för alternativa drivmedel

Regeringens bedömning: Koldioxidneutrala drivmedel bör även efter 2008 befrias från koldioxidskatt och energiskatt.

Skälen för regeringens bedömning: I budgetpropositionen för 2002 lades huvudkomponenterna för en skattestrategi för alternativa drivmedel fast. I budgetpropositionen för 2004 modifierades den ursprungliga strategin på så sätt att koldioxidneutrala drivmedel från och med 2004 till och med 2008 generellt befriades från både koldioxidskatt och energiskatt.

Den nuvarande skattestrategin löper ut vid utgången av 2008. Den dåvarande regeringen förklarade i samband med skattestrategins tillkännagivande att koldioxidneutrala drivmedel även på längre sikt skall ha de skattevillkor som krävs för att underlätta en bred introduktion av sådana bränslen på marknaden samtidigt som överkompensation undviks. Långsiktiga och förutsebara villkor är nödvändiga för att företag på alternativbränslemarknaden skall få rimliga förutsättningar att kunna etablera och bygga upp sin verksamhet. Regeringen vill därför göra klart att koldioxidneutrala drivmedel under ytterligare en femårsperiod från utgången av 2008 bör undantas från koldioxidskatt och energiskatt.

Kommissionen har prövat och godkänt skattestrategin för alternativa drivmedel t.o.m. 2008. Den tidigare regeringen har lämnat in en statsstödsansökan till kommissionen där en förlängning av stödet vad gäller koldioxidneutrala drivmedel begärs för åren 2009–2013.

Skattestrategin för alternativa drivmedel innefattar förutom att skattelättnader kan ges för koldioxidneutrala drivmedel även att skattelättnader kan ges avseende koldioxidskatt och energiskatt för miljövänligt bränsle som framställs i anslutning till pilotprojekt.

5.6.7 Flygskatt

Regeringens förslag: Lagen om skatt på flygresor skall utgå.

Bakgrunden till regeringens förslag: Riksdagen fattade våren 2006 beslut om att införa en skatt på flygresor, lagen (2006:909) om skatt på flygresor. Skatten är schablonmässigt utformad och skall tas ut med vissa belopp per passagerare. Lagen skall träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Denna ikraftträdandebestämmelse har sin grund i att flygningar till och från vissa orter är undantagna. Sådana undantag kräver ett statsstöds godkännande från kommissionen. Något sådant godkännande har inte erhållits och lagen har således inte trätt i kraft.

Skälen för regeringens förslag: Det finns enligt regeringens mening ingenting som talar för att flygskatten med sin schabloniserade utformning kommer att medföra annat än försumbara effekter på miljön. Däremot är risken stor för att skatten kommer att få en rad negativa trafikpolitiska, regionalpolitiska, näringspolitiska och fördelningspolitiska konsekvenser. Lagen bör därför utgå.

Förslaget föranleder att lagen om skatt på flygresor skall utgå. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.23.

5.7 Övriga punktskattefrågor

5.7.1 Skatt på trafikförsäkringspremier

Regeringens bedömning: En skatt på trafikförsäkringspremier bör införas. Skatten bör kunna träda i kraft den 1 juli 2007.

Skälen för regeringens bedömning: Samhällets kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning har ökat dramatiskt de senaste tio åren. Enligt regeringen bör det i stället vara fordonsägarna som står för en större del av kostnaderna för trafikskador. Regeringen har därför för avsikt att överföra statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning till trafikförsäkringen. En sådan förändring bedöms även ge stora samhällsekonomiska vinster i form av ökad trafiksäkerhet, förbättrad och mer effektiv rehabilitering och minskade skadekostnader. Enligt regeringen kan både staten och fordonsägarna tjäna på att trafikförsäkringen tar över ansvaret för skadekostnaderna. Genom att försäkringsbolagen hanterar hela skadekostnaden premieras försäk-

ringstagare med lågt riskbeteende, samtidigt som premierna kan hållas nere. Överföring av kostnadsansvaret kräver dock ytterligare överväganden.

Enligt regeringen bör även kostnaderna för befintliga trafikskador belasta fordonsägarna. Dessa kostnader kan emellertid inte överföras till trafikförsäkringen. I stället får en skatt tas ut som täcker dessa. En sådan skatt bör även omfatta kostnader för framtida trafikskador under den tid som förutsättningarna för en överföring till trafikförsäkringen utreds. Regeringen avser att under våren 2007 lämna ett förslag till lagstiftning om skatt på trafikförsäkringspremier. En sådan skatt bör kunna träda i kraft den 1 juli 2007.

5.7.2 Trängselskatt

Försöket med trängselskatt har genomförts i Stockholms kommun under de första sju månaderna 2006. Kollektivtrafiksatsningen i samband med försöket som inleddes redan hösten 2005, kommer dock att fortgå till utgången av 2006.

Skatteuttaget har varit differentierat beroende på veckodag och tid på dygnet samtidigt som vissa trafikantgrupper har undantagits.

Den del av intäkterna som överstiger ett års avskrivningskostnader för försöket, kommer enligt avtal med Stockholms kommun och Stockholms läns landsting att återföras till Stockholms län i form av ytterligare satsningar på kollektivtrafiken.

Regeringen har för avsikt att utse en förhandlingsman som skall föra samman Stockholms kommun, Stockholms läns landsting, Kommunförbundet i Stockholms län och berörda myndigheter till en samlad trafiklösning för Stockholms län. I detta uppdrag ingår att pröva förutsättningarna för att samla Stockholmsregionen kring att tillfälligt återinföra trängselskatt som en del i att finansiera en kringfartsled runt Stockholm. Vägverkets kostnader för det nu avslutade försöket med trängselskatt skall inte belasta framtida system.

Grundlagsutredningen (Ju 2004:11) skall få i uppdrag att pröva möjligheterna att författningmässigt tillåta uttag av regionala eller kommunala vägavgifter i syfte att finansiera investeringar i kollektivtrafik och vägnät.

5.7.3 Tobaksskatt

Regeringens förslag: Styckeskatten på cigaretter höjs med 8 öre från 20 till 28 öre per cigarett. Skatten på röktobak höjs från 770 till 975 kronor per kg. Skatten på snus höjs från 123 till 246 kronor per kg. Skatten på tuggtobak höjs från 201 till 402 kronor per kg. Skatten på cigarrer och cigariller höjs från 56 öre till 1 krona och 12 öre per styck. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2007.

Skälen för regeringens förslag: Skatten på cigaretter tas för närvarande ut med 20 öre per styck och med 39,2 procent av detaljhandelspriset. Skatten på cigaretter har varit densamma sedan den 1 augusti 1998. Av folkhälsoskäl är det viktigt att priset på cigaretter inte är alltför lågt. Regeringen finner därför att det nu finns skäl att höja cigarettskatten. Regeringen föreslår att styckeskatten på cigaretter höjs med 8 öre till 28 öre per cigarett från och med den 1 januari 2007.

Enligt gällande EG-regler har medlemsstaterna möjlighet att ta ut en minimipunktskatt på cigaretter som säljs till ett lägre pris än detaljhandelspriset på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin, förutsatt att denna punktskatt inte överskrider den punktskatt som tas ut på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. Detta innebär att som mest får det skattebelopp som har fastställts för cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin tas ut för cigaretter som har ett lägre detaljhandelspris än dessa.

Sedan den 1 mars 2003 tas en minimipunktskatt ut för lågpriscigaretter i Sverige. Minimipunktskatten tas sedan den 1 januari 2006 ut med 100 procent av skatten på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. Regeringen fastställer senast den 30 november det innevarande året den mest efterfrågade priskategorin av cigaretter och den minimipunktskatt som skall tas ut det nästkommande kalenderåret. Den nu föreslagna skattehöjningen beräknas, med oförändrade marginaler, medföra att priset på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin kommer att höjas till 44 kronor per förpackning med 20 cigaretter från den 1 januari 2007. För att skattehöjningen skall få genomslag på minimipunktskatten redan från den 1 januari 2007

föreslår regeringen att minimipunktskatten för 2007, med undantag från de regler som normalt gäller för fastställandet av denna, skall fastställas till 1 krona och 14 öre per cigarett.

Den 1 januari 2006 höjdes skatten på röktobak (rulltobak och piptobak) från 630 till 770 kronor per kg. Höjningen var föranledd av att skatten på röktobak är betydligt lägre än skatten på cigaretter i den fastställda mest efterfrågade priskategorin, omräknad till kronor per kg, och att den relativt låga skatten på röktobak inte är motiverad av folkhälsoskäl. En betydande skatteskillnad kvarstår dock fortfarande mellan skatten på röktobak och på cigaretter i den fastställda mest efterfrågade priskategorin. Efter den föreslagna höjningen av cigarettskatten uppgår skatten på sådana cigaretter, omräknad till kronor per kg, till cirka 1 525 kronor. Regeringen föreslår därför att skatten på röktobak höjs ytterligare till 975 kronor per kg från och med den 1 januari 2007.

Skatten på snus är för närvarande 123 kronor per kg och på tuggtobak 201 kronor per kg. Skatten på snus, tuggtobak, cigarrer och cigariller har varit oförändrad sedan den 1 augusti 1997. Av folkhälsoskäl är det viktigt att skatten på snus och tuggtobak samt på cigarrer och cigariller inte är alltför låg. Regeringen finner därför att det finns skäl att föreslå att skatten på snus höjs till 246 kronor per kg, att skatten på tuggtobak höjs till 402 kronor per kg samt att skatten på cigarrer och cigariller höjs till 1 krona och 12 öre per styck från och med den 1 januari 2007.

Motsvarande höjning av beskattningen bör även ske beträffande cigaretter, cigarrer, cigariller och röktobak som, utöver vissa mängder, beskattas vid införsel till Sverige från vissa nya medlemsstater enligt bestämmelserna i lagen (2004:228) om beskattning av viss privatinförsel av tobaksvaror. För cigaretter fastställs skatten till samma belopp som den föreslagna minimipunktskatten, 1 krona och 14 öre per styck. Även beträffande den skatt som i vissa fall tas ut vid privat import av tobaksvaror från tredje land föreslås motsvarande höjning.

De föreslagna tobaksskatteändringarna föranleder ändringar i 2, 8 och 35 §§ lagen (1994:1563) om tobaksskatt samt i 1 § lagen (2004:228) om beskattning av viss privatinförsel av tobaksvaror och i 4 kap. 3 § lagen (1994:1551) om frihet från

skatt vid import, m.m. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.4, 3.5 och 3.18.

5.7.4 Reklamskatt

Regeringens bedömning: Förutsättningar för finansiering av ytterligare steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten föreligger för närvarande inte.

Skälen för regeringens bedömning: 1996 års reklamskatteutredning föreslog i sitt betänkande Avskaffa reklamskatten! (SOU 1997:53), ett avskaffande av lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam.

Den dåvarande regeringen uttalade i prop. 1997/98:150 att man ansåg att reklamskatten bör avskaffas. Det konstaterades dock att det vid detta tillfälle saknades förutsättningar att finansiera ett totalt avskaffande av reklamskatten. Eftersom den dåvarande regeringen ansåg att det förelåg särskilt allvarliga problem när det gällde beskattningen av reklamtrycksaker föreslogs ett avskaffande av reklamskatten i denna del. Reklamskatten på reklamtrycksaker avskaffades den 1 januari 1999.

Riksdagen tillkännagav den 10 april 2002 som sin mening vad skatteutskottet (bet. 2001/01:SkU20, rskr. 2001/02:201) anfört om att reklamskatten bör avvecklas och att frågan, med beaktande av de budgetpolitiska målen, bör prioriteras vid kommande budgetberedning. Den dåvarande regeringen har sedan 2002 tagit upp frågan i det årliga budgetarbetet, men har med hänsyn till det statsfinansiella läget ansett det nödvändigt att dröja med en sådan åtgärd. Frågan togs upp även i budgetberedningen för 2006 och då befanns förutsättningar föreligga för finansiering av ett första steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten. Ändringarna, som gäller från och med den 1 januari 2006, medför att antalet skattepliktiga tidningar minskar och att skatten sänks för dem som betalar reklamskatt.

Även i årets budgetberedning har frågan om ytterligare steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten prövats. Regeringen anser att det är viktigt att den resterande reklamskatten så snart som möjligt kan avskaffas. Regeringen har

dock funnit att det inte nu föreligger förutsättningar för finansiering av detta.

5.8 Mervärdesskattefrågor

5.8.1 Transport i skidliftar

Regeringens förslag: Den särskilda bestämmelsen om skattesats för transport i skidliftar tas bort från och med den 1 januari 2007. Detta innebär att omsättning av sådana transporter kommer att beskattas med samma skattesats som gäller för idrott och persontransporter, dvs. med 6 procent.

Skälen för regeringens förslag: Enligt nuvarande regler i mervärdesskattelagen (1994:200) beskattas transport i skidliftar med skattesatsen 12 procent och omsättning av tjänster inom idrottsområdet respektive personbefordran med 6 procent (7 kap. 1 § andra stycket 2 samt tredje stycket punkt 10 och 11 mervärdesskattelagen). Ett tillhandahållande av en transport i skidlift torde i normalfallet inte endast avse transporten utan även möjligheten att nyttja nedfarterna i skidanläggningen. Det är då närmast fråga om ett utnyttjande av idrottsanläggning och bör därmed beskattas med samma skattesats som gäller för andra idrottstjänster. I de fall den som köper en transport i skidlift inte utnyttjar nedfarterna i anläggningen, exempelvis då en liftanläggning är öppen sommartid, kan dock transportmomentet anses vara det dominerande, varför den skattesats som gäller för persontransport borde gälla. Ett tillhandahållande av transport i skidlift kan således under olika förutsättningar anses utgöra antingen en persontransport eller ett utnyttjande av idrottsanläggning. Enligt gällande regler är skattesatsen 6 procent för såväl persontransporter som möjligheten att utnyttja idrottsanläggning medan den är 12 procent för transport i skidliftar. Regeringen anser att dessa skillnader bör undanröjas. Den särskilda bestämmelsen om skattesats för transport i skidliftar bör därför tas bort. Konsekvensen av detta blir att omsättning av transport i skidliftar, möjligheten att utnyttja idrottsanläggning samt personbefordran kommer att beskattas med samma skattesats, dvs.

6 procent. De nya reglerna bör träda i kraft den 1 januari 2007.

Förslaget föranleder ändringar i 7 kap. 1 § mervärdesskattelagen. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.3.

5.9 Skatteadministrativa frågor

5.9.1 Förbindelse att lämna kontrolluppgifter

Regeringens bedömning: Ett undantag bör införas som innebär att vissa företag hemmahörande i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) inte skall behöva ge in en förbindelse om att lämna kontrolluppgifter när bestämmelser i den staten hindrar detta.

Skälen för regeringens bedömning: I en lagrådsremiss den 29 juni 2006 har regeringen lämnat ett förslag om undantag från skyldigheten att ge in en förbindelse om att lämna kontrolluppgifter för vissa företag. Remissen är föranledd av en formell underrättelse från kommissionen under 2004. I dag skall utländska företag som driver bankverksamhet, värdepappersrörelse, fondverksamhet, finansieringsverksamhet eller försäkringsverksamhet i Sverige utan att inrätta en filial eller motsvarande etablering här, ge in en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen om att lämna kontrolluppgifter innan verksamheten inleds. Det kan dock finnas problem för utländska företag som skulle vilja följa den svenska bestämmelsen men som på grund av det andra landets banksekretess eller liknande bestämmelser är förhindrade att ge in en skriftlig förbindelse. Dessa problem har kommissionen underrättat Sverige om. Regeringen anser att ett undantag bör införas. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

5.10 Kreditering av skattekonto m.m.

5.10.1 Kreditering av skattekonto

Som framgår av utgiftsområde 21 Energi (avsnitt 8.1.10) stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler föreslår regeringen att stödet till investeringar i energieffektiviseringar och konvertering till förnybara energikällor skall ges som anslagsfinansierat bidrag från och med den 1 januari 2007. Detsamma gäller enligt avsnitt 8.1.11 stöd för konvertering från direktverkande elvärme. Lagförslag om upphävande av lagarna (2005:30) om krediteringar på skattekonto av stöd för investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor samt lagen (2005:1105) om krediteringar på skattekonto av stöd för investeringar i konvertering från direktvärmade elvärme i bostadshus finns i avsnitt 3.19 och 3.20.

I fråga om stödet för konvertering av oljeuppvärmning i bostadshus samt stöd för solvärme i kommersiella lokaler föreslår regeringen under utgiftsområde 21, Energi (avsnitt 8.1.12) att stödet för solvärme skall anslagsfinansieras från och med den 1 januari 2007 och vissa beloppsjusteringar för resterande stöd. Ett lagförslag om ändring i lagen (2005:1247) om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem eller installation av solvärme finns i avsnitt 3.1.

5.10.2 Skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation

Regeringens förslag: Möjligheten för fysiska och juridiska personer att få skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation förlängs med ett år.

Skälen för regeringens förslag: Reglerna om skattereduktion för utgifter vid s.k. bredbandsanslutningar infördes den 1 januari 2001 för att stimulera enskilda till att delta i uppbyggnaden av en ny IT-struktur och ingår som ett led i den IT-politik som regeringen lade fast i propositionen Ett informationssamhälle för alla (prop. 1999/2000:86). Möjligheten till skattereduktion gällde från början 2002 och 2003 års taxeringar,

men har förlängts efter förslag i 2003 respektive 2004 års budgetpropositioner och i 2004 års ekonomiska vårproposition till att även omfatta 2004–2006 års taxeringar. De skäl som anfördes för tidigare förlängningar gäller fortfarande. Bredbandsutbyggnaden har blivit försenad, bl.a. beroende av att marknadsläget förändrats och den korta grävsäsongen i landets norra delar. Det låga utnyttjandet av möjligheten till skatte-reduktion för höga anslutningskostnader beror i huvudsak på att områdesnät inte byggts ut i så stor utsträckning i början av stödperioden, låg kännedom om stödet samt stödets utformning. Under senare år då områdesnät byggts ut i ökad omfattning och kännedomen om stödet ökat har också stödet utnyttjats mer. Hittills har drygt 20 000 ansökningar om skattereduktion beviljats av skattemyndigheten. Detta motsvarar en skattereduktion om cirka 110,5 miljoner kronor. Vidare föreslås i volym 12 att möjligheten att ge kommunerna stöd för anläggande av telenät genom att deras skattekonto krediteras förlängs med ett år så att perioden omfattar den 1 juli 2000–31 december 2007. Regeringen bedömer det som ändamålsenligt att skattereduktionen för höga anslutningskostnader för fysiska och juridiska personer löper under samma period. Mot denna bakgrund är regeringen av uppfattningen att tiden bör utsträckas ytterligare ett år för att möjliggöra för fysiska och juridiska personer som så önskar att ansluta sig och genomföra anslutningen och därmed kunna ansöka om skattereduktion för utgifter för bredbandsanslutningar. Regeringen föreslår därför att lagen (2000:1380) om skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation ändras så att skattereduktionen även ges vid debiteringen av slutlig skatt vid 2008 års taxering.

Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.14.

5.10.3 Skatteutgifter

De i denna proposition föreslagna och aviserade åtgärder på skatteområdet leder i vissa fall till att skatteutgifter uppkommer, försvinner eller beloppsmässigt ändras relativt redovisningen i 2006 års ekonomiska vårproposition. Vid större förändringar i befintliga skatteutgifter stryks den prognos för 2007 som redovisas i respektive utgiftsområdesbilaga. En komplett bild av

förändringar i skatteutgifterna kommer att redovisas i 2007 års ekonomiska vårproposition.

5.11 Offentligfinansiella effekter

I detta avsnitt redovisas de offentligfinansiella effekterna av de förslag till förändrade skatte-regler som lämnas eller aviseras i denna proposition.

Tre olika effekter redovisas i tabell 1. Först anges den årliga bruttoeffekten, vilken beskriver den statistiskt beräknade förändringen i intäkterna från den skatt som regeländringen avser utan beaktande av eventuella indirekta effekter. Bruttoeffekten redovisas inte för förslag som beräknas kunna genomföras först under 2008.

Vid en bedömning av de kortsiktiga ekonomiska effekterna av olika åtgärder är den periodiserade nettoeffekten för den konsoliderade offentliga sektorn mest relevant. I den periodiserade redovisningen förläggs förändringar i skatte- och avgiftsintäkter till det inkomstår skatten eller avgiften avser. Vidare beaktas i nettoeffekten även olika slag av indirekta effekter på skatteintäkterna i stort och på offentliga utgifter. Den periodiserade nettoeffekten redovisas för åren 2007–2009.

Därefter redovisas den varaktiga nettobudgeteffekten för varje åtgärd. Den ger ett mått på den långsiktiga kostnaden för offentlig sektor av de olika åtgärderna. Avvikelse mellan den varaktiga effekten och de periodiserade årliga nettoeffekterna beror bl.a. på fördröjd övervältring av vissa skatter på andra skattebaser. Vid temporära åtgärder utgörs den varaktiga effekten av räntan på nuvärdet av framtida saldförändringar.

De offentligfinansiella effekterna av de olika förslagen som redovisas i detta kapitel har beräknats utifrån 2007 års priser och volymer. Den inkomstberäkning för 2007 som redovisas i kapitel 6 baseras dels på de förslag till förändrade skatteregler som presenterats i denna proposition, dels på bedömningar av den ekonomiska utvecklingen. I kapitel 6 redovisas inkomsterna i respektive års priser och volymer.

Förslag i budgetpropositionen

De förslag till förändringar i förvärvsinkomst-beskattningen som presenteras i denna propo-

sition har en total negativ omslutning på drygt 33 miljarder kronor. Den dominerande posten är ett jobbskatteavdrag för arbets- och näringsinkomst med en negativ effekt för staten på 38,70 respektive 1,22 mdkr. Övriga poster är intäktstörstärkningar, där den slojade reduktionen för avgifter till fack och a-kassa beräknas till 4,10 mdkr, den föreslagna förmånsskatten på 2 400 kr/år för lånedatorer 1,48 mdkr, och det avskaffade regionala grundavdraget i stödområde A 0,30 mdkr. De ickeavdragsgilla beloppen för resor och övriga utgifter höjs från 7 000 till 8 000 kronor respektive 1 000 till 5 000 kronor. Effekten av dessa förändringar är sammantaget 0,72 mdkr.

På socialavgiftsområdet görs en rad justeringar, dels slopas de nedsatta arbetsgivaravgifterna för enmansföretag som anställer, dels halveras det särskilda avdraget vid beräkning av arbetsgivar- och egenavgifter 2007 och slopas helt 2008. Dessa justeringar förstärker budgeten 2007 med 0,90 mdkr respektive 2,31 mdkr. Som en följd av den slojade medfinansieringen höjs sjukförsäkringsavgiften med 0,14 procentenheter så att effekten sammantaget är budgetneutral. Den särskilda löneskatten på vissa inkomster slopas för äldre anställda och äldre egenföretagare med en negativ nettoeffekt för 2007 på 0,56 mdkr.

På kapital- och egendomsskatteområdet föreslås justeringar i fastighetsskatten och förmögenhetsskatten. För småhus skall fastighetsskatten på markvärdets del av taxeringsvärdet begränsas, vilket beräknas minska intäkterna med 2,99 mdkr 2007. Denna förändring föreslås få en retroaktiv verkan från den 1 januari 2006, varför innevarande års budget kommer att belastas med samma belopp. Vidare fryses underlaget för fastighetsskatt för småhus på 2006 års nivå, vilket bedöms medföra en negativ nettoeffekt på 1,31 mdkr 2007. För hyreshus fryses också underlaget för fastighetsskatt på 2006 års nivå samtidigt som skattesatsen sänks från 0,5 till 0,4 procent, vilket leder till minskade statliga intäkter 2007 på 0,39 respektive 0,76 mdkr. Vidare avskaffas schablonintäkten för bostadsrättsföreningar, vilket ger en budgetförsvagning 2007 med 1,00 mdkr. Förmögenhetsskattesatsen sänks, utom för privatbostadsfastigheter, från 1,5 till 0,75 procent, vilket bedöms medföra en negativ nettoeffekt 2007 på 1,72 mdkr. Dämpade taxeringsvärden 2006 och därefter frysning på

2006 års nivå minskar förmögenhetsskatteintäkterna 2007 med ytterligare 0,17 mdkr.

Den fortsatta reformeringen av de s.k. 3:12-reglerna, dvs. reglerna som styr beskattningen av ägare till fåmansföretag, som föreslås i denna proposition innebär förändringar i schablon- och löneunderlagsregeln, där schablonbeloppet höjs från 1,5 till 2 inkomstbasbelopp (IBB) och där det lönebaserade utrymmet höjs från 20 till 25 procent (upp till en lönesumma på 60 IBB) samt 10 IBB-regeln tas bort. De periodiserade effekterna av schablonregeln är obestämbara, men de båda förslagen bedöms innebära en negativ varaktig effekt på 0,70 mdkr.

Nettoeffekten av höjda tobaksskatter summerar till 2,52 mdkr 2007, där de ingående posterna är höjd skatt på snus (1,10 mdkr), höjd styckeskatt på cigaretter (1,19 mdkr) och cigarrer/cigariller (0,04 mdkr) och höjd skatt på rök- och tuggtobak (0,19 mdkr). Vidare fortsätter nedtrappningen av energiskatteavdraget för vindkraft, vilket förstärker budgeten med 0,02 mdkr 2007. Den i budgetpropositionen för 2006 annonserade flygskatten kommer inte att införas, vilket innebär ett periodiserat intäktsbortfall på 1,06 mdkr 2007.

På mervärdesskatteområdet sänks skattesatsen för transport i skidliftar från 12 till 6 procent, vilket innebär en försvagning på 0,06 mdkr.

Effekten av förlängningen av skattefriheten för sjömän enligt det nordiska skatteavtalet är försumbar.

Förslag i andra propositioner

Fysiska personer som köper hushållstjänster föreslås få göra en skattereduktion från och med halvårsskiftet 2007. Den negativa offentliga finansiella effekten för 2007 beräknas till 0,65 mdkr, med en helårseffekt på 1,30 mdkr för 2008 och framåt.

En halvering av arbetsgivar- och egenavgiften (exklusive ålderspensionsavgiften) för ungdomar i åldern 19-24 år föreslås från och med halvårsskiftet 2007. Den periodiserade negativa halvårseffekten beräknas till 1,86 mdkr, med en negativ helårseffekt på 3,71 mdkr för 2008 och framåt. Vidare är avsikten att slopa arbetsgivar- och egenavgiften (exklusive ålderspensionsavgiften) för vissa tjänsteföretag, en åtgärd som beräknas kunna införas halvårsskiftet 2008 med

en negativ periodiserad halvårseffekt på sammanlagt 2,37 mdkr 2008.

De föreslagna förändrade uppskovsreglerna vid beskattning av kapitalvinster på privatbostäder medför en periodiserad negativ nettoeffekt för 2007 på 0,08 miljarder kronor, men där innevarande års budget påverkas negativt med 0,10 miljarder kronor då reglerna föreslås gälla för avyttringar från och med 1 januari 2006.

Den fortsatta reformeringen av 3:12-reglerna innefattar, förutom ovan nämnda poster, även återföring av hälftindelningen av kapitalvinster i inkomstlagen tjänst och kapital. Den periodiserade negativa effekten bedöms uppgå till 0,30 mdkr.

En skatt på trafikförsäkringspremier föreslås träda i kraft den 1 juli 2007 vilket bedöms ge en intäktsförstärkning med 1,40 mdkr netto för andra halvåret 2007 och 2,80 mdkr netto för 2008 och framåt.

Den anpassning till energiskattedirektivet som föreslås är budgetneutral över tiden, med en svag (0,01 mdkr) positiv nettoeffekt 2007.

Den aviserade sänkningen av energiskatten på el i norra Sverige med 3 öre/kWh beräknas ge en negativa periodiserad effekt för 2008 på 0,27 mdkr.

I och med den handelsperiod för utsläppsrätter som inleds 2008 tillämpas en breddad definition av vilka anläggningar som skall ingå i handelssystemet (prop. 2005/06:184 s. 83 ff., bet. 2005/06:MJU15, rskr. 2005/06:343). Koldioxidskatt tas ut på bränslen som förbrukas i flertalet av de nytillkomna anläggningarna. Ett slopande av koldioxidskatten medför således negativa offentligfinansiella effekter för dessa anläggningar som uppgår till 0,18 mdkr för år 2008.

Den 1 augusti 2006 trädde lagändringar i kraft som bl.a. ger utrymme för att blanda in upp till 5 procent fettsyrametylestrar (FAME, t.ex. rapsmetylester) i dieselolja i miljöklass 1 utan att oljans miljöklassning förändras (prop. 2005/06:181, bet. 2005/06:MJU:28, rskr. 2005/06:345). Den negativa effekten för 2007

bedöms till 0,13 mdkr, men förväntas öka över tiden på grund av att producenternas faktiska inblandning av FAME ökar över tiden. I ovan nämnda proposition meddelade den dåvarande regeringen att den skulle återkomma i denna proposition med en bedömning av den statsfinansiella effekten av utvidningen av utsläppshandelssystemet och inblandningen av FAME i diesel. Regeringen återkommer i 2007 års ekonomiska vårproposition angående finansieringen av de kostnader som uppkommer i och med dessa åtgärder.

Krediteringar med skatteanknytning, m.m.

Föreslagna förändringar av krediteringar som har skatteanknytning eller påverkar taxeringen redovisas i detta kapitel.

Enligt förslaget om Nystartjobb skall en arbetsgivare som anställer en person som är berättigad till ett sådant jobb kompenseras för arbetsgivaravgifterna genom en kreditering på skattekontot. Budgetförsvagningen beräknas till 0,69 mdkr år 2007. Krediteringen för investeringsstimulansen till hyres- och studentbostäder föreslås upphöra vid utgången av 2006. Däremot föreslås att skattereduktionen för bredbandsinstallationer förlängs ett år, vilket beräknas innebära en budgetförsvagning 2007 på 0,05 mdkr.

Sammantagna effekter av skatteåtgärderna

Förslagen och aviseringarna i denna proposition innebär sammantaget en negativ periodiserad nettobudgeteffekt för 2007 på 40,14 mdkr. Den negativa bruttoeffekten, på helårsbasis, av förslagen och aviseringarna som beräknas införas under 2007 uppgår till 41,95 mdkr.

**Tabell 5.3 Budgeteffekter av åtgärder på skatteområdet m.m.
Bruttoeffekt, periodiserade nettoeffekter för offentlig sektor år 2007-2009 samt varaktiga effekter för offentlig sektor**

Miljarder kronor

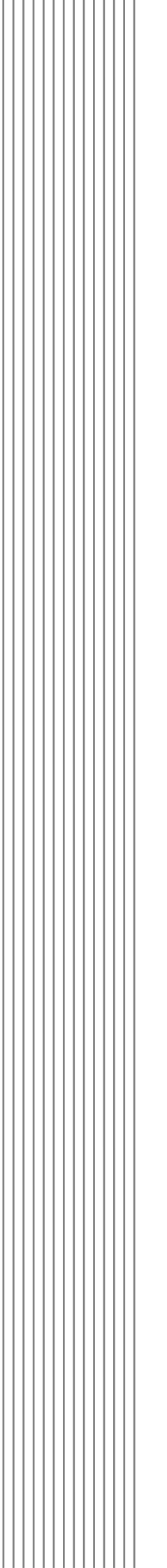
	Effekt från	Brutto- effekt ¹	Offentlig sektor periodiserad nettoeffekt			varaktig
			2007	2008	2009	
I. Förslag i budgetpropositionen						
<i>Förvärvsinkomstskatter</i>						
Skattereduktion för arbetsinkomster – "jobbskatteavdrag"	1/1 2007	-38,70	-38,70	-38,70	-38,70	-38,70
Skattereduktion för näringsinkomster	1/1 2007	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22
Förmånsskatt lånedatorer; 2400 kr/år	1/1 2007	1,48	1,48	1,48	1,48	1,48
Slopad skattereduktion för avgifter till fack och a-kassa	1/1 2007	4,10	4,10	4,10	4,10	4,10
Avskaffat regionalt förhöjt grundavdrag	1/1 2007	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Höjt icke-avdragsgillt belopp för resor; 7000 till 8000	1/1 2007	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
Höjt icke-avdragsgillt belopp "övriga utgifter"; 1000 till 5000	1/1 2007	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32
<i>Socialavgifter</i>						
Nedsättning ag- o egenavgifter halveras 2007 och slopas 2008	1/1 2007	3,22	2,31	4,62	4,62	4,62
Höjd arbetsgivaravgift (pga. slopad medfinansiering); 0,14 p.e.	1/1 2007	1,61	0,82	0,82	0,82	0,82
Slopad medfinansiering (vägs upp av höjd ag-avgift)	1/1 2007	-1,61	-0,82	-0,82	-0,82	-0,82
Nedsättning ag-avgifter för emmansföretag som anställer slopas	1/1 2007	0,90	0,90			
Slopad särskild löneskatt vissa inkomster för äldre anställda	1/1 2007	-0,92	-0,47	-0,47	-0,47	-0,47
Slopad särskild löneskatt vissa inkomster för äldre egenföretagare	1/1 2007	-0,13	-0,09	-0,09	-0,09	-0,09
<i>Kapital- och egendomsskatter</i>						
Fastighetsskatt: Småhus, begränsning markvärde	1/1 2006		-2,99	-2,57	-2,57	-2,57
Fastighetsskatt: Småhus, frysning på 2006 års nivå	1/1 2007	-1,31	-1,31	-2,44	-2,44	-2,44
Fastighetsskatt: Hyreshus, frysning på 2006 års nivå	1/1 2007	-0,39	-0,39	-0,77	-0,77	-0,77
Fastighetsskatt: Sänkt skattesats för hyreshus; 0,5 till 0,4 %	1/1 2007	-0,76	-0,76	-0,65	-0,65	-0,65
Avskaffad schablonintäkt bostadsrättsföreningar	1/1 2007	-1,00	-1,00	-1,00	-1,00	-1,00
Förmögenhetsskatt; sänkning 1,5 till 0,75 %, exkl. småhus, borätter	1/1 2007	-1,72	-1,72	-1,72	-1,72	-1,72
Förmögenhetsskatt, dämpning taxv. 2006, därefter frysning 06-nivå	1/1 2006		-0,17	-0,17	-0,17	-0,17
<i>Företagsskatter</i>						
Fortsatt reformering av 3:12-reglerna: löneunderlagsregeln	1/1 2007	-0,20	-0,20	-0,20	-0,20	-0,56
Fortsatt reformering av 3:12-reglerna: schablonregeln	1/1 2007	-0,14				-0,14
<i>Punktskatter</i>						
Höjd skatt på snus; 123 till 246 kr/kg	1/1 2007	0,88	1,10	0,95	0,95	0,95
Höjd skatt på cigaretter, styckeskatt; 20 till 28 öre/styck	1/1 2007	0,95	1,19	1,02	1,02	1,02
Höjd skatt på cigarrer och cigariller, 56 till 112 öre/styck	1/1 2007	0,03	0,04	0,03	0,03	0,03
Höjd skatt på rök- o tuggtobak; 770 till 975 resp. 201 till 402 kr/kg	1/1 2007	0,19	0,19	0,16	0,16	0,16
Nedtrappning av energiskatteavdrag för vindkraft	1/1 2007	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02
Ej införande av skatt på flygresor	1/1 2007	-1,44	-1,06	-1,07	-1,07	-1,04
<i>Mervärdesskatt</i>						
Sänkt moms skidliftar; 12 till 6 %	1/1 2007	-0,06	-0,06	-0,06	-0,06	-0,06
Delsumma		-35,19	-37,79	-37,72	-37,72	-38,19

Regelförändring	Effekt från	Bruttoeffekt ¹	Offentlig sektor periodiserad nettoeffekt			varaktig
			2007	2008	2009	
II. Förslag i andra propositioner						
<i>Förvärvsinkomstbeskattning</i>						
Skattereduktion för hushållsnära tjänster	1/7 2007	-1,30	-0,65	-1,30	-1,30	-1,30
<i>Socialavgifter</i>						
Halverade ag-avgifter (exkl. åp-avgift) för 19-24 åringar	1/7 2007	-7,17	-1,84	-3,67	-3,67	-3,67
Halverade egenavgifter (exkl. åp-avgift) för 19-24 åringar	1/7 2007	-0,05	-0,02	-0,04	-0,04	-0,04
Slopade ag-avgifter (exkl. åp-avgift) för vissa tjänsteföretag	1/7 2008			-2,13	-4,25	-4,25
Slopade egenavgifter (exkl. åp-avgift) för vissa tjänsteföretag	1/7 2008			-0,24	-0,47	-0,47
<i>Kapital- och egendomsskatter</i>						
Förändrade uppskovsregler	1/1 2007	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08
<i>Företagsskatter</i>						
Fortsatt reformering av 3:12-reglerna; återinförd 50/50-regeln	1/1 2007	-0,30	-0,30	-0,30	-0,30	-0,30
<i>Punktskatter</i>						
Premieskatt trafikförsäkring	1/7 2007	3,00	1,40	2,80	2,80	2,80
Utvidgat utsläppshandelssystem	1/1 2008			-0,18	-0,18	-0,17
Utökad inblandning FAME i diesel, 2 till 5 %	1/1 2007	-0,13	-0,13	-0,24	-0,41	-0,41
Anpassningar till energiskattedirektivet		0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
<i>varav Beskattning av stadsgas</i>	<i>1/1 2007</i>	<i>0,04</i>	<i>0,04</i>	<i>0,04</i>	<i>0,04</i>	<i>0,04</i>
<i>Metallurgiska processer, utökad befrielse svavelskatt</i>	<i>1/1 2008</i>			<i>-0,01</i>	<i>-0,01</i>	<i>-0,01</i>
<i>Mineralogiska processer</i>	<i>1/1 2007</i>	<i>-0,02</i>	<i>-0,02</i>	<i>-0,02</i>	<i>-0,02</i>	<i>-0,02</i>
<i>Framställning av energiprodukter (bitumen)</i>	<i>1/1 2007</i>	<i>-0,01</i>	<i>-0,01</i>	<i>-0,01</i>	<i>-0,01</i>	<i>-0,01</i>
Sänkt energiskatt på el i norra Sverige, 3 öre/kWh	1/1 2008			-0,27	-0,24	-0,24
<i>Delsumma</i>		<i>-6,02</i>	<i>-1,61</i>	<i>-5,64</i>	<i>-8,14</i>	<i>-8,13</i>
III. Krediteringar med skatteanknytning, m.m.						
Slopade arbetsgivaravgifter för Nystartjobb		-0,69	-0,69	-1,38	-2,07	
Skattereduktion för bredbandsinstallation, förlängning 1 år	1/1 2007	-0,05	-0,05			
<i>Delsumma</i>		<i>-0,74</i>	<i>-0,74</i>	<i>-1,38</i>	<i>-2,07</i>	
Totalsumma		-41,95	-40,14	-44,74	-47,93	-46,32

Not 1: Med bruttoeffekt avses endast den direkta årliga effekten av den skatt som regeländringen avser.

6

Inkomster

6 Inkomster

6.1 Inledning

I detta kapitel redovisas och analyseras den offentliga sektorns skatteintäkter. Intäkterna fördelar sig på staten, kommunsektorn samt ålderspensionssystemet. Tillsammans med skatteintäkter som går till EU utgör dessa de totala skatteintäkterna. De totala skatteintäkterna 2004–2009 visas i tabell 6.1.

Tabell 6.1 Totala skatteintäkter fördelade sektorsvis

Miljarder kronor

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Totala skatteintäkter	1 297	1 376	1 429	1 447	1 512	1 581
Staten	705	760	783	778	812	848
Kommunsektorn	420	437	455	474	496	520
Ålderspensionssystemet	165	171	182	188	197	204
EU	7	8	9	7	8	8

Statens skatteintäkter utgör tillsammans med periodiseringar, dvs. justeringar för uppboräds- och betalningsförskjutningar samt anstånd, statens skatteinkomster. Skatteinkomsterna är kassamässiga vilket innebär att de utgörs av betalningsflöden som kan avse flera olika inkomstår. Statsbudgetens inkomster redovisas i tabell 6.2. Dessa omfattar även övriga inkomster.

Tabell 6.2 Statsbudgetens inkomster

Miljarder kronor

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Statsbudgetens inkomster	694	746	796	854	867	895
Skatteintäkter staten	705	760	783	778	812	848
Periodiseringar	-32	-16	12	9	-5	-11
Övriga inkomster	22	2	1	66	60	58

I avsnitt 6.2 presenteras förslag om ändrad redovisning för statsbudgetens inkomster. Därefter, i

avsnitt 6.3, redogörs för de makroekonomiska förutsättningar som ligger till grund för prognoserna samt för de regeländringar som skett sedan 1999. Avsnittet tar även upp osäkerheten i skatteprognosen.

I avsnitt 6.4 redovisas vidare skatteintäkterna uppdelade på olika skattebaser för perioden 2004–2009. Skatteintäkterna beror på skattebaserna och hur dessa utvecklas samt på den gällande skattesatsen. Skattebaserna påverkas i huvudsak av makroekonomiska faktorer och av regelsystemet. I redovisningen är intäkter från de skatter som fastställs vid den årliga taxeringen, direkta skatter på arbete och skatt på kapital, utfall till och med 2004. Intäkter från skatter med månatlig uppborä, indirekta skatter på arbete och skatt på konsumtion, är utfall till och med 2005. För prognosåren, 2006–2009, baseras beräkningarna av skatteintäkterna på den makroekonomiska utvecklingen. Åren 2006 och 2007 utgörs förutsättningarna av en prognos för den internationella och svenska ekonomins utveckling. Utvecklingen 2008 och 2009 är en kalkyl som bygger på bedömningar av resursläget och ekonomins potentiella tillväxttakt. Metoderna för att göra skatteprognoser för kalkylåren beskrivs i avsnitt 5, bilaga 2, Svensk ekonomi. I tabell 6.3 redovisas de totala skatteintäkterna fördelade på respektive skattebas. Skatt på arbete ökar med drygt 3 procent både 2005 och 2006. Den svaga utvecklingen 2007, med knappt 1 procent, beror i huvudsak på förslaget i denna proposition om en skattereduktion för arbetsinkomster. Utvecklingen är som starkast 2008 och 2009 då intäkterna ökar med närmare 4,5 procent årligen.

Tabell 6.3 Totala skatteintäkter fördelade på skattebaser

Miljarder kronor och procent

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Totala skatteintäkter	1 297	1 376	1 429	1 447	1 512	1 581
skatt på arbete	825	850	878	886	924	965
skatt på kapital	136	171	181	171	179	189
skatt på konsumtion	338	358	376	398	416	434
övriga skatter	-2	-3	-6	-7	-7	-7
BNP	2 573	2 673	2 830	3 007	3 163	3 320
Skattekvot	50,4	51,5	50,5	48,1	47,8	47,6

Skatt på kapital ökade med 26 procent 2005. Orsaken till den mycket starka utvecklingen var stora vinstökningar för företag samt en kraftig uppgång på fastighets- och värdepappersmarknaden. För prognosåren antas en måttligare utveckling med i genomsnitt 2,5 procent. De aviserade ändringarna vad gäller fastighets- och förmögenhetsskatt påverkar utvecklingstakten med ca 1,5 procent.

Den höga ökningstakten 2007 för skatt på konsumtion förklaras till viss del av de regeländringar som föreslås i denna proposition. Skattekutningen för arbetsinkomster medför en högre disponibel inkomst som i sin tur ökar hushållens konsumtionsutgifter. Sammantaget ökar de totala skatteintäkterna med i genomsnitt 3,5 procent per år under prognosperioden.

I avsnitt 6.5 görs en jämförelse med den beräkning som gjordes till 2006 års ekonomiska vårproposition samt uppföljning av statsbudgeten för 2006. I tabell 6.4 redovisas denna jämförelse för de intäkter, inkomster samt skattekvoter som redovisats i de föregående tabellerna. De största skillnaderna är en kraftig nedrevidering av skatt på arbete samt en upprevidering av skatt på konsumtion 2007 och 2008. Revideringarna beror till stor del på de regeländringar som föreslås och aviseras i denna proposition. Skatt på kapital är uppreviderad 2005 och 2006 beroende på utvecklingen på värdepappersmarknaden och en god vinstutveckling i företagen samt nedreviderad 2007 och 2008 beroende på de förändringar som aviseras avseende fastighets- och förmögenhetsskatten i denna proposition. Sammantaget är de totala skatteintäkterna uppjusterade med 17 miljarder kronor 2005 och 13 miljarder kronor 2006, men nedjusterade med 31 miljarder kronor 2007 och 37 miljarder kronor 2008.

Förändringarna påverkar i huvudsak de skatteintäkter och skatteinkomster som tillfaller staten. Trots de lägre skatteintäkterna är statsbudgetens inkomster högre 2007 och 2008.

Detta förklaras av att inkomster av försäld egendom justerats upp från 15 till 50 miljarder kronor dessa år. Dessutom har inkomster av statens verksamhet 2007 och 2008 justerats upp med 20 respektive 16 miljarder kronor. I huvudsak beror det på höjd egenfinansiering till arbetslöshetsförsäkringen samt högre utdelningsinkomster.

Tabell 6.4 Totala skatteintäkter fördelade på mottagare och skattebaser, statsbudgetens inkomster samt skattekvoten – jämförelse med 2006 års ekonomiska vårproposition

Miljarder kronor och procent

	2004	2005	2006	2007	2008
Totala skatteintäkter	-0,1	16,8	13,1	-31,3	-36,8
Staten	-0,1	14,0	11,0	-30,0	-36,9
Kommunsektorn	0,0	3,3	0,6	-0,8	0,5
Ålderspensionssystemet	0,0	-0,5	1,1	-1,0	-0,9
EU	0,0	0,0	0,4	0,5	0,5
Statsbudgetens inkomster	0,0	0,0	-2,3	45,2	21,7
Skatteintäkter staten	-0,1	14,0	11,0	-30,0	-36,9
Periodiseringar	0,1	-14,2	-3,3	15,2	1,8
Övriga inkomster	0,0	0,2	-10,0	60,0	56,7
Totala skatteintäkter	-0,1	16,8	13,1	-31,3	-36,8
skatt på arbete	0,2	3,6	-0,5	-36,0	-40,0
skatt på kapital	0,0	13,7	13,7	-1,5	-4,4
skatt på konsumtion	-0,2	-0,3	0,3	6,5	8,0
övriga skatter	-0,2	-0,2	-0,3	-0,4	-0,4
BNP	0,0	-0,1	9,4	29,9	30,5
Skattekvot	0,0	0,7	0,3	-1,5	-1,6

Avslutningsvis redovisas i avsnitt 6.6 en analys av hur skattekvoten, dvs. de totala skatteintäkternas andel av BNP, utvecklas under prognosperioden. En internationell jämförelse görs också för OECD-länderna och EU15. Den svenska skattekvoten beräknas minska till drygt 48 procent 2007, vilket framgår i tabell 6.3, och minskar ytterligare till en nivå strax under 48 procent efterföljande år. Detta är en minskning med drygt 1,6 procentenheter jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition.

6.2 Ändrad redovisning

Regeringens förslag: Tillkommande inkomster och avräkningar samt utgifter som ges som skattekrediteringar på skattekonto skall redovisas på nya inkomsttyper.

Skälen för regeringens förslag: Från och med 2006 tillämpas en ny struktur och ändrad redovisning för statsbudgetens inkomster. Bland an-

nat redovisas statens skatter både intäktsmässigt och kassamässigt. För att ytterligare klargöra skillnaden mellan intäkter och inkomster samt för att tydliggöra redovisningen av de utgifter som redovisas på budgetens inkomstsida föreslår regeringen följande ändringar i inkomststrukturen. Inkomsthuvudgrupperna 1700 *Tillkommande inkomster* och delar av 1800 *Avräkningar* redovisas under en egen inkomsttyp 7000 *Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet*. Vidare föreslås att inkomsttitelgruppen 1830 *Stöd som ges som skattekrediteringar på skattekonto* redovisas under en egen inkomsttyp 8000 *Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto*.

Vidare bör redovisningen av inkomsttitlar ändras enligt följande.

Under 1140 *Skattereduktioner* inrättas två nya inkomsttitlar

1153 *Jobbavdrag*

1154 *Hushållstjänster*

Under 1280 *Nedsättningar* inrättas en ny inkomsttitel

1285 *Nystartsjobb*

Under 1500 *Skatt på import* inrättas en ny inkomsttitel

1513 *Avgifter till EU:s omstruktureringsfond för sockersektorn*

Under 7110 *EU-skatter* inrättas en ny inkomsttitel

7114 *Avgifter till EU:s omstruktureringsfond för sockersektorn*.

6.3 Prognosförutsättningar

I prognosen beaktas såväl reviderade makroekonomiska förutsättningar som de regeländringar regeringen föreslår och aviserar i denna proposition.

Makroekonomiska förutsättningar

Prognosen för skatteintäkterna baseras på de makroekonomiska förutsättningar som redovisas i bilaga 2, Svensk ekonomi. I tabell 6.5 återges de antaganden som har störst inverkan på skatterna samt förändringar i förhållande till prognosen i 2006 års ekonomiska vårproposition.

År 2004 ökade BNP i fasta priser med 3,7 procent framför allt till följd av en stark

export. Arbetsmarknaden utvecklades emellertid svagt; antal arbetade timmar minskade vilket innebar att lönesumman ökade med endast 2,4 procent. År 2005 var BNP-tillväxten lägre. Antalet arbetade timmar ökade dock, vilket innebar att lönesumman ökade med 4,1 procent och företagen redovisade mycket stora vinster. Under perioden 2006–2009 väntas BNP i genomsnitt återigen växa med ca 3,5 procent. Samtidigt väntas lönesumman öka med omkring 5 procent årligen, både beroende på fler antal arbetade timmar och högre timlön. Utvecklingstakten för hushållens konsumtionsutgifter stiger från strax över 3 procent till i genomsnitt drygt 5 procent per år.

Tabell 6.5 Antaganden och förändringar jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition

Procentuell förändring om annat ej anges

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
BNP, marknadspris ¹	3,7	2,7	4,0	3,3	3,1	2,7
Diff. VÅP2006	0,0	0,0	0,4	0,3	0,3	
Arbetade timmar	-0,3	0,5	1,6	1,4	0,9	0,5
Diff. VÅP2006	0,0	0,0	-0,1	0,3	0,5	
Timlön ²	2,7	3,6	3,4	3,8	4,0	4,1
Diff. VÅP2006	-0,3	-0,3	-0,1	-0,2	-0,3	
Utbetald lönesumma, skatteunderlag	2,4	4,1	5,0	5,3	4,9	4,6
Diff. VÅP2006	-0,1	0,2	-0,1	0,3	0,5	
Hushållens konsumtionsutgifter ¹	3,2	3,4	4,8	6,3	5,3	5,0
Diff. VÅP2006	0,0	-0,1	0,0	1,5	0,3	
Kommunal medelutdebitering ³	31,51	31,60	31,60	31,60	31,60	31,60
Diff. VÅP2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Statslåneränta ³	4,3	3,2	3,7	4,0	4,2	4,3
Diff. VÅP2006	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	
KPI juni-juni	0,4	0,6	1,5	2,4	2,2	1,9
Diff. VÅP2006	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,1	
Inkomstbasbelopp ⁴	42 300	43 300	44 500	46 000	48 000	49 900
Diff. VÅP2006	0	0	0	0	200	
Prisbasbelopp ⁴	39 300	39 400	39 700	40 300	41 200	42 100
Diff. VÅP2006	0	0	0	100	100	
Skiktgräns ⁴	291 800	298 600	306 000	316 700	330 500	344 200
Diff. VÅP2006	0	0	0	0	700	
Övre skiktgräns ⁴	441 300	450 500	460 600	476 700	497 500	518 200
Diff. VÅP2006	0	0	0	-100	900	

¹Fasta priser, procentuell förändring.

²Enligt nationalräkenskapernas definition.

³Procent.

⁴Kronor.

Jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition är BNP uppreviderad 2006 och 2007. Orsaken till den relativt stora revideringen 2007 är de i denna proposition föreslagna och aviserade

regeländringarna. Dessa påverkar också antalet arbetade timmar och timlönen vilka är upp- respektive nedjusterade 2007 och framåt. Även en stor del av den starkare utvecklingen för hushållens konsumtionsutgifter 2007 förklaras av förslagen i denna proposition.

Sammanfattning av ändrade skatteregler 1999-2009

Utvecklingen för de olika skattelagen beror dels på de underliggande skattebasernas förändring, dels på beslutade eller föreslagna regeländringar. En sammanställning av bruttoeffekterna av de storleksmässigt viktigaste regeländringarna under perioden 1999–2009 redovisas i tabell 6.6.

Beloppen visar den årligt tillkommande intäktsförändringen till följd av ändrade skatteregler. Det är viktigt att understryka att de redovisade beloppen avser beräknade periodiserade bruttoeffekter, dvs. storleken på den initiala skatteändringen. Nettoeffekter beaktar även indirekta effekter på offentliga utgifter och andra skattebaser, bland annat via förändringar i löner, priser och företagsvinster. Effekterna på de kassamässiga inkomsterna är i regel lägre under införandeåret eftersom t.ex. uppbördsförskjutningar och jämkningar påverkar inbetalningen av skatten.

År 2003 slopades det särskilda grundavdraget för pensionärer. Omläggningen medförde att de kommunala skatteintäkterna ökade med 14 miljarder kronor. För att kompensera pensionärerna för den skattehöjning som det slopade avdraget medförde höjdes pensionerna så att pensionen efter skatt blev densamma eller något högre än tidigare. Även för kommunerna var omläggningen neutral eftersom en motsvarande nedjustering gjordes av kommunbidragen.

Skattereduktion för allmän pensionsavgift 2005 och 2006 minskar skatteintäkterna med 9 och 10 miljarder kronor respektive år. Dessa skattereduktioner fullbordar den reform som syftar till full kompensation för den allmänna pensionsavgiften. Eftersom avdraget för allmän pensionsavgift försvinner minskar skatteintäkterna för de två åren med endast 6 respektive 7 miljarder kronor.

Effekten av räntebeläggningen av företagens periodiseringsfonder fr.o.m. 2005 är av tillfällig karaktär. Den i tabellen redovisade effekten avser införandeårets effekt enligt den bedömning

som redovisades i propositionen Räntebeläggning av periodiseringsfonderna (prop. 2004/05:38). Räntebeläggningen har medfört att många företag valt att lösa upp sina periodiseringsfonder i förtid. De tillfälliga skatteeffekterna av den förtida återföringen bedöms uppgå till 13 miljarder kronor 2004 och 12 miljarder kronor 2005.

År 2007 påverkas skatteintäkterna av ett flertal regeländringar som föreslås och aviseras i denna proposition. Skattereduktioner på arbets- och näringsinkomster bedöms minska intäkterna med ca 40 miljarder kronor. Förändringar avseende socialavgifter minskar intäkterna med ca 2 miljarder kronor. Ändringar beträffande fastighets- och förmögenhetsskatt tillsammans med avskaffad schablonintäkt för bostadsrättsföreningar minskar intäkterna med ytterligare drygt 5 miljarder kronor. Slopade skattereduktion för fackföreningsavgift, ändrade avdragsregler samt förmånsbeskattning av lånedatorer ökar intäkterna med ca 6 miljarder kronor. Skatt på konsumtion ökar med ca 3 miljarder kronor, främst beroende på höjd skatt på tobak och den aviserade skatten på trafikförsäkringspremier. Sammantaget minskar ovan nämnda och övriga mindre regeländringar skatteintäkterna med ca 38 miljarder kronor 2007.

För ytterligare information om skatteförslagen, se kapitel 5, Skattefrågor.

Osäkerheter i prognosen

Skatteprognosernas osäkerhet kan hänföras till två faktorer, dels bedömningen av den underliggande skattebasens storlek, dels bedömningen av dess utvecklingstakt. Till följd av bland annat avdrag och gränsvärden skiljer sig skattebaserna ofta från det i ekonomisk mening relevanta underlaget för skatten. Förmögenhetsskattepliktiga tillgångar tas exempelvis upp till olika andelar av marknadsvärdet. Skatternas utvecklingstakt ska bland annat bedömas i förhållande till den ekonomiska utvecklingen. Således kommer tillförlitligheten i skatteprognosen att påverkas både av noggrannheten i utgångsläget och av möjligheten att bedöma skatternas samvariation med makroekonomin. För de skatter som bestäms i den årliga taxeringen är tidsförskjutningen i utfallen en faktor som försvårar prognosarbetet.

Tabell 6.6 Regeländringar, bruttoeffekter i förhållande till föregående år

Miljarder kronor

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Skatt på arbete	-8,7	-11,4	-15,6	-21,9	19,6	2,1	-12,4	-10,8	-35,5	-5,2	-3,3
<i>Kommunal skatt</i>	<i>-0,7</i>	<i>5,9</i>	<i>4,8</i>	<i>3,3</i>	<i>15,3</i>	<i>4,6</i>	<i>-1,0</i>	<i>-0,4</i>	<i>2,3</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Förändrad medelutdebitering	-1,7	1,0	1,8	-0,1	8,5	4,6	1,2	-0,1			
Fast belopp 200 kr	1,3						-1,3				
Begränsat avdrag för allmän pensionsavgift		5,0	5,2	5,2			3,0	3,1			
Grundavdrag, höjt (2001, 2002) avskaffat regionalt förhöjt 2007			-2,0	-1,8	-7,3		-3,7	-3,1	0,6		
Pensionsomläggning 2003					14,1						
Ändrade avdragsregler resor m.m., förmånsskatt									1,7		
Övrigt	-0,3	-0,1	-0,2				-0,2	-0,3			
<i>Statlig skatt</i>	<i>-5,7</i>	<i>-0,8</i>	<i>-2,4</i>	<i>-1,3</i>	<i>0,0</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,8</i>	<i>0,5</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Fast belopp 200 kr	-1,3										
Sänkt skatt (1999), skiktgränjusteringar	-4,2	-0,8	-1,9	-1,1		0,7	0,7	0,8			
Höjt grundavdrag				-0,4	-0,2						
Övrigt	-0,2		-0,1				-0,1		0,5		
<i>Allmän pensionsavgift</i>	<i>0,9</i>	<i>0,5</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Höjt tak från 7,5 till 8,06 prisbasbelopp. Höjd från 6,95 till 7,00 %	0,9	0,5									
<i>Skattereduktioner</i>	<i>-3,2</i>	<i>-15,8</i>	<i>-16,9</i>	<i>-22,4</i>	<i>4,3</i>	<i>-2,0</i>	<i>-9,9</i>	<i>-8,5</i>	<i>-36,1</i>	<i>-0,7</i>	<i>0,0</i>
Skattereduktion jobbavdrag									-39,9		
Skattereduktion hushållstjänster									-0,7	-0,7	
Skattereduktion låg- och medelinkomsttagare (1 320 kr)	-3,2		-0,3	-1,6	4,3						
Skattereduktion allmän pensionsavgift		-15,8	-16,6	-17,3			-9,4	-9,7			
Skattereduktion fackföreningsavgift (2002), slopad (2007)				-3,5						4,1	
Övrigt						-2,0	-0,5	1,2	0,4		
<i>Socialavgift</i>	<i>0,0</i>	<i>-1,2</i>	<i>-1,1</i>	<i>-1,5</i>	<i>0,0</i>	<i>-1,2</i>	<i>-2,1</i>	<i>-2,7</i>	<i>-2,2</i>	<i>-4,6</i>	<i>-3,3</i>
Sänkning socialavgifter		-1,2	-0,9			-1,2	-2,5	-2,0	-4,7	-6,9	-3,3
Nedsättning socialavgifter			-0,2	-1,5				0,4	-0,7	2,5	2,3
Skatt på kapital	-4,5	1,4	-7,1	-1,8	-0,4	-1,4	-2,5	-1,8	-5,6	-0,3	0,0
<i>Inkomstskatt företag</i>	<i>-2,5</i>	<i>2,0</i>	<i>-3,1</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,8</i>	<i>1,2</i>	<i>0,2</i>	<i>-1,2</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,0</i>
Per.fond från 5 till 6 år (1999), avsättning 20 till 25 % (2001)	-2,5		-2,5								
Återföring från per.fond (2000, 2001), räntebeläggning (2005-)		2,5	1,5				1,5				
Återföring från skatteutjämningsreserv upphör			-2,1								
Återköp aktier, sänkt skatt investmentbolag, ändrade 3:12-regler		-0,5							-0,3	-0,3	
Avskaffad schablonintäktsbeskattning bostadsrättsföreningar									-1,0		
Skattereduktion ROT (2004), stormskadad skog (2005-2007)						-0,8	-0,3	0,2	0,1		
<i>Fastighetsskatt</i>	<i>-2,0</i>	<i>-0,6</i>	<i>-3,3</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,4</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,0</i>	<i>-1,9</i>	<i>-2,5</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Sänkt skattesats för hyreshus, bostadsdel 89/90 från 1,2 till 0,6 %		-0,2	0,2								
Återinförd omräkning för hyreshus, bostadsdel och småhus			6,5								
Frysning av skatteunderlag 2006 års nivå, småhus, hyreshus									-1,7		
Hyreshus, skattesats från 1,5 till 1,3 till 1,2 till 0,5 till 0,4 %	-0,8	-0,4	-4,0						-0,8		
Småhus, sänkt skattesats från 1,5 till 1,0 %			-5,8								
Begr. regel, nytt taxeringsförfarande, begränsning markvärde			-0,2		-0,4	-0,3		-3,3			
Skattesats, vattenkraft, från 2,21 till 0,5 till 1,7 %	-1,2							1,4			
<i>Övriga skatter på kapital</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,7</i>	<i>-1,8</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,3</i>	<i>-3,7</i>	<i>-0,1</i>	<i>-1,9</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Höjd kapitalvinstskatt för privatbostäder från 15 till 20 %			1,5								
Förmögenhetsskatt, höjda fribelopp, sänkt skatt, fryst underlag			-2,2	-1,8			-1,1		-1,9		
Förändrade uppskovsregler								-0,1			
Slopad arvsskatt mellan makar, slopad arvs- och gåvoskatt (2005)						-0,3	-2,6				
Skatt på konsumtion och insatsvaror	0,0	2,8	2,1	-0,1	2,2	2,6	3,8	2,7	2,1	1,1	0,5
<i>Skatt på energi och miljö</i>	<i>0,0</i>	<i>2,8</i>	<i>3,2</i>	<i>1,9</i>	<i>2,1</i>	<i>2,7</i>	<i>2,2</i>	<i>2,3</i>	<i>-0,9</i>	<i>-0,5</i>	<i>0,0</i>
Energi- och koldioxidskatt		1,7	3,2	1,8	2,7	2,4	2,2	0,5	-1,2	-0,5	
Övriga energiskatter					-1,0	0,3		1,4	0,0		
Avfallsskatt, naturgrussskatt m.m.		1,1		0,1	0,4			0,4	0,2		
<i>Övriga skatter på konsumtion och insatsvaror</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-1,1</i>	<i>-2,0</i>	<i>0,1</i>	<i>-0,1</i>	<i>1,6</i>	<i>0,4</i>	<i>3,0</i>	<i>1,6</i>	<i>0,5</i>
Investeringsstimulans för vissa byggtjänster					0,0	-0,1	-0,2	-0,4	0,0	0,1	0,5
Moms personbef. 12 till 6, böcker 25 till 6, skidliftar 12 till 6 %			-1,0	-1,3					-0,1		
Skatt på vägtrafik, m.m.			-0,1	-0,1			1,8	0,7	1,0	1,5	
Skatt på tobak					0,1			0,3	2,1		
Skatt på vin				-0,6					0,0		
Nedsatt reklamskatt								-0,3			
Summa	-13,2	-7,2	-20,6	-23,8	21,4	3,3	-11,1	-9,9	-39,0	-4,4	-2,8
Summa exkl. pensionsomläggningen	-13,2	-7,2	-20,6	-23,8	7,3	3,3	-11,1	-9,9	-39,0	-4,4	-2,8

På kort sikt ligger osäkerheten i prognosen främst i bedömningen av företagets vinster och hushållens kapitalvinster. På längre sikt ligger osäkerheten i prognosen över relationen mellan företagets vinster och utbetalda löner. Denna relation bestäms av de makroekonomiska förutsättningarna avseende antalet arbetade timmar och timlönen.

En ökning av summan av utbetalda löner med 1 procent ökar skatteunderlaget med ca 11 miljarder kronor och skatterna på arbete, inkomstskatt och arbetsgivaravgifter, med 7–8 miljarder kronor.

För konsumtionsbaserade skatter gäller tumregeln att en förändring med 1 procent av hushållens konsumtion leder till förändrade momsintäkter med drygt 1,5 miljarder kronor. Därutöver påverkas skatteintäkterna av konsumtionens sammansättning eftersom uttaget av mervärdesskatt skiljer sig åt mellan olika varu- och tjänstegrupper. Om lika stor konsumtionsförändring enbart avser varor som inte är undantagna från den generella skattesatsen leder det i stället till förändrade momsintäkter med 2,6 miljarder kronor.

6.4 Offentliga sektorns skatteintäkter och statsbudgetens inkomster

Regeringens förslag: Den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2007 som sammanställts i bilaga 1 avsnitt 2 godkänns.

I tabell 6.7 redovisas den faktiska och den underliggande utvecklingen för de totala skatteintäkterna, statens skatteintäkter samt för det kommunala skatteunderlaget. Med underliggande utveckling åsyftas utvecklingen justerad för större händelser av engångskaraktär.

År 2004 ökade de totala skatteintäkterna med 5,1 procent medan den underliggande utvecklingen beräknas ha uppgått till 3,8 procent. Skillnaden mellan den faktiska och den underliggande utvecklingen förklaras till stor del av beslutet att räntebelägga företagets periodiseringsfonder. För 2005 beräknas den underliggande utvecklingen vara 6,2 procent. Den starka utvecklingen förklaras i huvudsak av kapital- samt företagsvinster. Den något lägre faktiska utveck-

lingen förklaras av att räntebeläggningseffekten av periodiseringsfonderna är något lägre detta år. Under prognosperioden ökar skatteintäkterna med i genomsnitt 3,5 procent per år medan den underliggande utvecklingen är 4,5 procent per år. Den stora skillnaden mellan faktisk och underliggande utveckling 2007 förklaras av de regeländringar som föreslås och aviseras i denna proposition.

I tabell 6.12 redovisas den offentliga sektorns skatteintäkter och statsbudgetens inkomster 2002–2009.

Tabell 6.7 Faktisk och underliggande utveckling för totala skatteintäkter, statens skatteintäkter samt kommunalt skatteunderlag

		2004	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Procent</i>							
Totala skatteintäkter							
Faktisk		5,1	6,1	3,9	1,3	4,5	4,5
Underliggande		3,8	6,2	4,5	4,0	4,8	4,7
Statens skatteintäkter							
Faktisk		6,6	7,8	3,1	-0,6	4,4	4,4
Underliggande		4,8	7,8	4,2	4,4	4,9	4,8
Kommunalt skatteunderlag							
Faktisk		3,1	4,1	4,1	4,2	4,6	4,9
Underliggande		3,0	4,3	4,2	4,0	4,6	4,9

6.4.1 Skatt på arbete

Skatt på arbete utgör 61 procent av de totala skatteintäkterna, varav direkta skatter står för 33 procent och indirekta skatter för 28 procent. De direkta skatterna omfattar kommunal och statlig inkomstskatt, allmän pensionsavgift och skattereduktioner. De indirekta skatterna utgörs i huvudsak av arbetsgivaravgifter, egenavgifter, särskild löneskatt och nedsatta avgifter.

Både direkta och indirekta skatter påverkas av utvecklingen på löner och andra ersättningar för arbete. Direkta skatter påverkas även av transfereringar, såsom sjuk-, arbetslöshets- och föräldraersättning samt pensioner. Det är förändringen av antalet arbetade timmar och timlönen, dvs. förändringen av lönesumman, som har störst betydelse för intäktsutvecklingen. Under prognosperioden beräknas lönesumman öka med i genomsnitt knappt 5 procent per år. Prognosen för transfereringarna beror till största delen av hur antalet pensionärer, sjukskrivna och arbetslösa utvecklas men till viss del även av prisutvecklingen, eftersom vissa ersättningar är kopplade till prisbasbeloppet.

Regeringen aviserar och föreslår i denna proposition ett antal åtgärder som påverkar utvecklingen av skatt på arbete. Bland annat införs en skattereduktion för arbetsinkomster, skattereduktion för hushållstjänster, och minskade uttag av arbetsgivaravgifter för vissa grupper av anställda samt för vissa branscher.

Tabell 6.8 Skatt på arbete

Miljarder kronor och procentuell förändring

	Utfall	Prognos				
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Skatt på arbete	825	850	878	886	924	965
Utvecklingstakt	3,0	3,1	3,2	0,9	4,3	4,5
Direkta skatter	3,6	2,6	3,0	-2,7	4,7	5,1
Indirekta skatter	2,4	3,7	3,5	5,6	3,9	3,7

Under 2005 bedöms skatt på arbete ha uppgått till 850 miljarder kronor för att successivt öka till 965 miljarder kronor 2009. Det innebär en årlig ökning med i genomsnitt 3,2 procent. År 2007 förklaras den låga ökningstakten av de i denna proposition föreslagna regeländringarna.

Direkta skatter

Lönesumman utvecklas starkt samtliga år. Under prognosperioden beräknas de direkta skatterna öka totalt med 7 procent. Tabell 6.9 visar skattebasen för direkta skatter på arbete.

Tabell 6.9 Skattepliktiga inkomster 2004–2009

Miljarder kronor och procent av totala inkomster

	Utfall	Prognos				
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Totala inkomster	1 496	1 554	1 611	1 670	1 744	1 826
Andel av totala inkomster						
Löner	66,2	66,3	67,0	67,8	68,1	68,1
Pensioner	22,5	22,4	22,2	22,1	22,2	22,2
Övriga transfereringar	7,2	6,8	6,5	5,8	5,4	5,4
Näringsverksamhet	2,4	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5
Övrigt	1,8	2,1	1,8	1,8	1,8	1,8

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

Arbetslöshetsrelaterade transfereringar minskar under prognosperioden, vilket beror på förändrade regler i ersättningssystemet samtidigt som den öppna arbetslösheten går ned under prognosperioden. Transfereringar i form av bland annat sjukpenning beräknas minska något nästa år.

Regeringen föreslår en skattelättnad för fysiska personer som ges i form av en skatte-

reduktion för arbetsinkomster. Reformen föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

Det föreslås vidare att det regionala grundavdraget tas bort fr.o.m. 2007. Detta grundavdrag minskar kommunernas skatteintäkter i år. Minskningen motverkas av egenavgiftskompensationen, som ökar kommunernas skatteintäkter. Därtill föreslår regeringen att de icke avdragsgilla beloppen för resor till och från arbetet och övriga utgifter höjs till 8 000 kronor respektive 5 000 kronor, vilket ökar kommunernas skatteintäkter med ca 0,6 miljarder kronor nästa år.

Kommunal inkomstskatt

Den kommunala inkomstskatten bedöms uppgå till 437 miljarder kronor 2005, vilket framgår i tabell 6.12. Detta är en ökning med drygt 4 procent jämfört med 2004. Under prognosperioden förväntas intäkterna öka med mellan 4 och 5 procent per år. I tabell 6.10 redovisas utvecklingen av kommunernas skatteunderlag 2004–2009.

Tabell 6.10 Utveckling av kommunernas skatteunderlag

Procentuell förändring

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aktuell beräkning	3,1	4,1	4,1	4,2	4,6	4,9
VP2006	3,1	3,3	4,8	4,5	4,4	
BP2006	3,0	3,2	4,5	4,9	4,8	
Aktuell beräkning, ackumulerad	3,1	7,3	11,7	16,4	21,9	27,8
VP2006	3,1	6,5	11,6	16,6	21,7	
BP2006	3,0	6,3	11,1	16,5	22,1	

Tabell 6.11 redovisar den underliggande utvecklingen av kommunernas skatteintäkter, dvs. utvecklingen exklusive regeländringar och ändringar i kommunal utdebitering. För prognosåren är den faktiska och underliggande utvecklingen tämligen lika.

Tabell 6.11 Kommunernas skatteintäkter, faktisk och underliggande utveckling

Miljarder kronor och procentuell förändring

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Faktisk utveckling	16,8	17,0	17,9	19,2	22,0	24,3
Regeländringar	0,0	-2,3	-0,3	1,2	0,0	0,0
Utdebitering	4,6	1,2	-0,1	0,0	0,0	0,0
Underliggande utveckling	12,2	18,1	18,3	18,0	22,0	24,3
Faktisk utveckling (%)	3,1	4,1	4,1	4,2	4,6	4,9
Underliggande utveckling (%)	3,0	4,3	4,2	4,0	4,6	4,9

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

Tabell 6.12 Offentliga sektorns skatteintäkter och statsbudgetens inkomster

Miljarder kronor

Inkomstår	Utfall	Utfall	Utfall	Prognos				
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Skatt på arbete	764,8	800,5	824,8	850,2	877,7	885,7	924,2	965,4
<i>Direkta skatter</i>	<i>420,4</i>	<i>449,5</i>	<i>465,6</i>	<i>477,5</i>	<i>491,8</i>	<i>478,4</i>	<i>500,7</i>	<i>526,3</i>
Kommunal inkomstskatt	378,5	403,1	419,8	436,9	454,8	474,0	496,0	520,3
Statlig inkomstskatt	33,1	32,7	34,0	37,9	42,2	45,8	48,3	51,0
Allmän pensionsavgift	68,1	70,3	72,1	74,1	76,8	79,4	82,8	85,4
Skattereduktioner m.m.	-59,4	-56,6	-60,5	-71,4	-82,0	-120,9	-126,4	-130,5
Artistskatt	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
<i>Indirekta skatter</i>	<i>344,4</i>	<i>351,0</i>	<i>359,2</i>	<i>372,7</i>	<i>385,9</i>	<i>407,4</i>	<i>423,4</i>	<i>439,1</i>
Arbetsgivaravgifter	314,8	321,9	329,0	341,1	355,2	374,1	392,5	410,6
Egenavgifter	8,9	9,0	9,3	9,8	10,3	10,9	11,7	12,4
Särskild löneskatt	27,6	27,2	28,3	29,1	29,0	32,0	33,4	34,9
Nedsättningar	-8,1	-8,4	-8,7	-8,5	-9,8	-10,9	-15,5	-20,0
Tjänstegruppliv	1,1	1,3	1,3	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2
Skatt på kapital	101,7	107,5	135,9	170,9	181,3	170,5	179,3	189,0
Skatt på kapital, hushåll	6,3	6,8	11,9	26,3	32,1	18,6	17,7	16,7
Skatt på företagsvinster	43,9	48,9	71,5	90,9	95,4	97,1	103,8	111,6
Avkastningsskatt	13,4	12,7	11,3	12,0	10,5	12,5	14,5	16,4
Fastighetsskatt	23,5	24,0	24,3	25,1	25,0	25,4	25,6	25,8
Stämpelskatt	5,8	6,0	7,1	7,8	9,7	9,2	9,7	10,2
Förmögenhetsskatt	3,9	4,9	5,3	4,9	5,4	4,5	4,7	5,0
Kupongskatt m.m.	1,9	1,9	1,8	2,7	3,1	3,1	3,2	3,4
Arvs- och gåvoskatt	3,0	2,5	2,6	1,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Skatt på konsumtion och insatsvaror	314,9	327,9	337,8	357,9	376,0	397,8	415,9	433,6
Mervärdesskatt	217,1	226,6	235,4	250,7	264,8	282,8	297,6	312,9
Skatt på tobak	8,4	8,3	8,2	8,2	8,0	10,1	10,1	10,1
Skatt på etylalkohol	5,1	4,7	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Skatt på vin m.m.	3,5	3,6	3,5	3,6	3,8	3,8	3,9	3,9
Skatt på öl	2,6	2,6	2,5	2,6	2,7	2,7	2,7	2,8
Energiskatt	37,1	36,4	35,1	37,8	38,4	39,0	39,9	41,0
Koldioxidskatt	19,9	23,8	26,4	25,5	25,6	24,9	25,4	26,1
Övriga skatter på energi och miljö	3,6	3,7	3,5	3,4	5,0	5,2	5,2	5,2
Skatt på vägtrafik	8,2	8,3	8,8	11,0	12,2	13,5	15,2	15,6
Skatt på import	3,4	3,5	3,9	4,7	5,3	5,8	6,2	6,4
Övriga skatter	6,0	6,3	6,4	6,3	6,0	5,8	5,5	5,5
Restförda och övriga skatter	-3,3	-2,6	-1,9	-3,4	-6,2	-6,6	-7,0	-7,4
Restförda skatter	-7,3	-5,9	-5,9	-7,6	-8,0	-8,4	-8,7	-9,1
Övriga skatter	3,9	3,4	4,1	4,2	1,8	1,7	1,7	1,7
Totala skatteintäkter	1 178,1	1 233,3	1 296,7	1 375,7	1 428,8	1 447,4	1 512,4	1 580,6
<i>EU-skatter</i>	<i>8,6</i>	<i>8,9</i>	<i>7,3</i>	<i>7,8</i>	<i>9,0</i>	<i>7,1</i>	<i>7,6</i>	<i>7,8</i>
<i>Offentliga sektorns skatteintäkter</i>	<i>1 169,5</i>	<i>1 224,4</i>	<i>1 289,4</i>	<i>1 367,9</i>	<i>1 419,8</i>	<i>1 440,3</i>	<i>1 504,8</i>	<i>1 572,8</i>
Kommunal inkomstskatt	378,5	403,1	419,8	436,9	454,8	474,0	496,0	520,3
Avgifter till ålderspensionssystemet	158,2	160,4	165,0	171,2	182,1	188,0	196,6	204,3
Statens skatteintäkter	632,8	660,9	704,5	759,8	782,9	778,3	812,2	848,2

Tabell 6.12 forts.

Miljarder kronor

Inkomstår	Utfall	Utfall	Utfall	Prognos				
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Statens skatteintäkter	632,8	660,9	704,5	759,8	782,9	778,3	812,2	848,2
Periodiseringar	26,1	-22,3	-31,9	-16,0	12,0	9,2	-4,8	-11,0
Uppbördsförskjutningar	27,3	-9,1	-23,4	-27,8	1,3	16,2	-3,3	-11,4
Betalningsförskjutningar	-0,9	-13,0	-8,5	12,0	10,9	-6,7	-1,2	0,7
varav kommunsektorn	-4,9	-14,5	-8,5	5,5	6,9	0,5	-2,2	0,0
varav ålderspensionssystemet	0,6	0,2	0,1	-1,2	3,1	-0,1	0,7	0,7
varav privat sektor	3,4	1,7	0,4	8,2	1,3	-6,5	0,3	0,1
varav kyrkosektorn	-0,1	-0,4	-0,4	-0,4	-0,5	-0,6	0,0	0,0
Anstånd	-0,3	-0,2	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,3	-0,3
1000 Skatter m.m.	658,9	638,6	672,6	743,7	794,9	787,5	807,4	837,2
Övriga inkomster	71,6	23,1	21,8	2,1	1,1	66,3	60,0	57,8
2000 Inkomster av statens verksamhet	43,3	23,7	29,3	27,3	41,4	53,2	43,8	42,7
3000 Inkomster av försåld egendom	0,1	0,0	0,1	6,7	0,1	50	50	50
4000 Återbetalning av lån	2,7	2,5	2,4	2,3	2,2	2	1,9	1,8
5000 Kalkylmässiga inkomster	9,9	9,5	8,3	8,8	7,6	8,6	9,8	10
6000 Bidrag från EU	9,3	12,0	11,6	12,6	13,4	13,7	13,8	12,9
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	10,3	-17,6	-22,1	-42,0	-48,9	-53,4	-55,3	-57,2
8000 Utgifter som ges som krediteringar på skattekontot	-4,0	-7,0	-7,7	-13,6	-14,7	-7,8	-4,0	-2,4
Summa inkomster	730,5	661,7	694,4	745,8	796,0	853,8	867,4	895,0

Statlig inkomstskatt

Intäkterna från statlig inkomstskatt beror på inkomstfördelningen, utvecklingen av lönesumman samt förändringen av skiktgränserna. Skiktgränserna räknas vanligen upp med konsumentprisindex (KPI) plus 2 procentenheter. Under åren 2004–2006 räknades dock skiktgränserna upp med KPI plus 1 procentenhet, vilket innebär att fler betalar statlig inkomstskatt då denna uppindexering är lägre än löneökningen. Den nedre skiktgränsen motsvarar i år en månadsinkomst på 25 500 kronor och den övre skiktgränsen motsvarar 38 400 kronor.

År 2005 beräknas intäkterna från statlig inkomstskatt ha uppgått till ca 38 miljarder kronor. Intäkterna ökar till drygt 50 miljarder kronor 2009. I tabell 6.13 redovisas utvecklingen av statlig inkomstskatt samt fördelningen mellan grundnivån och tilläggsnivån.

Tabell 6.13 Intäkter från statlig inkomstskatt

Miljarder kronor

	Utfall	Prognos					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Statlig inkomstskatt	34,0	37,9	42,2	45,8	48,3	51,0	
Grundnivå 20 %	30,7	34,2	38,1	41,3	43,6	46,0	
Tilläggsnivå 5 %	3,3	3,7	4,1	4,4	4,7	5,0	

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid. Fördelningen mellan grund- och tilläggsnivå är beräknad.

Skattereduktioner

Skattereduktionernas storlek framgår av tabell 6.14. De utgörs till största delen av reduktion för allmän pensionsavgift. År 2005 och 2006 ökar skattereduktionerna med knappt 10 miljarder kronor per år, vilket förklaras av de sista stegen av den skattereform som påbörjades 2000.

Tabell 6.14 Skattereduktioner

Miljarder kronor

	Utfall	Prognos				
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Allmän pensionsavgift	53,9	64,6	76,8	79,4	82,8	85,4
Jobbavdrag				39,9	41,4	42,8
Sjöinkomst	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Fackföreningsavgift	3,8	3,8	4,0			
Fastighetsskatt	0,3	0,3	0,7	0,7	0,8	0,8
Förmögenhetsskatt	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Skatteväxling	1,3					
Stormskadad skog		1,6	0,4			
Miljöätgärder	0,0	0,1				
Bredband	0,0	0,0	0,0	0,0		
ROT-avdrag	1,0	0,8				
Hushållstjänster				0,7	1,3	1,3
Summa reduktioner	60,5	71,4	82,0	120,9	126,4	130,5

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid. Skattereduktionen för förmögenhetsskatt uppgår till drygt 0,03 miljarder kronor, skattereduktionen för bredband uppgår till 0,01, 0,02, 0,02 och 0,04 miljarder kronor 2004–2007.

I denna proposition föreslås att en skattereduktion på arbetsinkomst införs 2007, vilken beräknas uppgå till ca 40 miljarder kronor. I propositionen aviseras även en reduktion för hus-

hållstjänster samtidigt som skattereduktionen för fackföreningsavgift och a-kasseavgift föreslås tas bort.

Indirekta skatter

Indirekt skatt på arbete består huvudsakligen av arbetsgivaravgifter. Därtill kommer särskild löneskatt, egenavgifter, nedsatta avgifter och premieskatt på grupplivförsäkringar.

I denna proposition föreslås och aviseras ett flertal förändringar av arbetsgivaravgifter. Regeringen aviseras en nedsättning av arbetsgivar- och egenavgifter för ungdomar och äldre fr.o.m. 2007. Vidare aviseras sänkta arbetsgivaravgifter för vissa tjänstenärningar. Samtidigt halveras den nuvarande generella nedsättningen av arbetsgivar- och egenavgifter. Därtill föreslås att arbetsgivarnas medfinansiering av sjukförsäkringsavgiften avskaffas och ersätts av en höjd arbetsgivaravgift. Sammantaget medför regeländringarna att uttaget av arbetsgivaravgifter minskar.

Arbetsgivaravgifter

År 2005 uppgick intäkterna från arbetsgivaravgifter till 341 miljarder kronor. I frånvaro av förändringar av avgiftssatser följer intäkterna i huvudsak utvecklingen av utbetald lönesumma. För 2007 föreslås arbetsgivaravgifterna utgå med 32,42 procent. Under prognosperioden beräknas avgifterna i genomsnitt öka med 4,7 procent.

Särskild löneskatt

Den beloppsmässigt största delen av särskild löneskatt är hänförlig till pensionskostnader. Under 1998–2004 var den genomsnittliga ökningstakten drygt 10 procent per år, vilket förklaras av att nya tjänstepensionsavtal successivt infördes. Ökningstakten har nu avtagit och den årliga förändringen uppgår till i genomsnitt 4 procent per år. År 2006 minskar skatteintäkterna från särskild löneskatt på grund av en tillfällig premiebefrielse för pensionsförmåner.

Regeringen föreslår att den särskilda löneskatten tas bort för personer som fyllt 65 år. Ändringen föreslås gälla fr.o.m. den 1 januari 2007.

6.4.2 Skatt på kapital

Skatt på kapital omfattar ett flertal skatter, bland annat skatt på hushållens kapitalinkomster, skatt på företagsvinster, fastighetsskatt och förmögenhetsskatt. Inkomståret 2006 beräknas skatt på kapital uppgå till ca 13 procent av de totala skatteintäkterna. Skatt på företagsvinster svarar för drygt hälften av skatt på kapital.

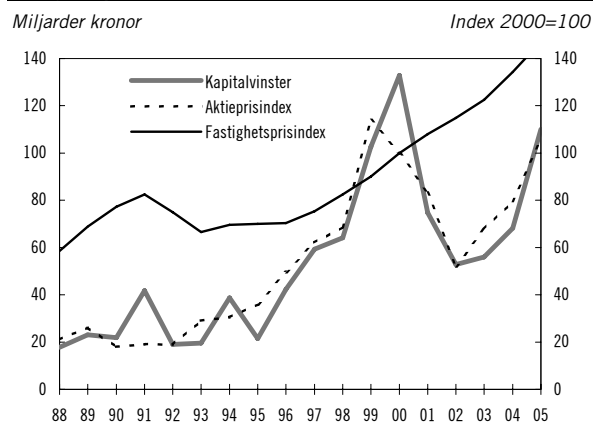
Skatt på hushållens kapitalinkomster och skatt på företagsvinster är de skatter som uppvisar de största variationerna över åren. Det är också för dessa skatter prognososäkerheten ofta är störst. Anledningen till att dessa skatter är svåra att prognostisera är dels att avkastningen på kapital varierar mycket, dels att det är svårt att knyta skatterna till utvecklingen av någon makroekonomisk variabel.

Regeringen aviseras i denna proposition ett antal regeländringar som påverkar skatt på kapital. Bland annat aviseras en halvering av förmögenhetsskatten. För fastighetsskatten föreslås flera regeländringar. Skatteuttaget på markvärdet begränsas för småhus och för hyreshusen föreslås att skattesatsen sänks från 0,5 till 0,4 procent. Den schablonmässigt beräknade inkomstbeskattningen för bostadsrätter föreslås slopas. Regeländringarna finns beskrivna under respektive skatt.

Skatt på kapital, hushåll

Hushållen betalar kapitalskatt på nettot av sina kapitalinkomster och kapitalutgifter. Den största delen av hushållens skatt på kapital kommer från realiserade kapitalvinster. Kapitalvinsternas storlek varierar mycket mellan olika år, vilket gör att även hushållens kapitalskatt varierar.

Kapitalvinsternas storlek beror på marknadsvärdet av olika tillgångar i ekonomin, såsom värdepapper och fastigheter, samt på när ackumulerade kapitalvinster realiserar. Diagram 6.1 visar utvecklingen av kapitalvinster, aktieprisindex och fastighetsprisindex mellan 1988 och 2005. Upp- och nedgångar i kapitalvinster följer i stor utsträckning variationerna i aktieprisindex, dock med en viss tidsförskjutning.

Diagram 6.1 Kapitalvinster, aktieprisindex och fastighetspriser, 1988–2005

Den aktuella prognosen av hushållens kapitalskatt redovisas i tabell 6.15. I tabellen framgår också prognosen för kapitalvinsternas storlek för perioden 2005–2009. Slutlig information om dessa erhålls i samband med taxeringen av hushållens inkomster som är klar i november året efter inkomståret. Det innebär att 2005 års kapitalvinster ännu inte är fastställda.

Tabell 6.15 Skatt på kapital, hushåll

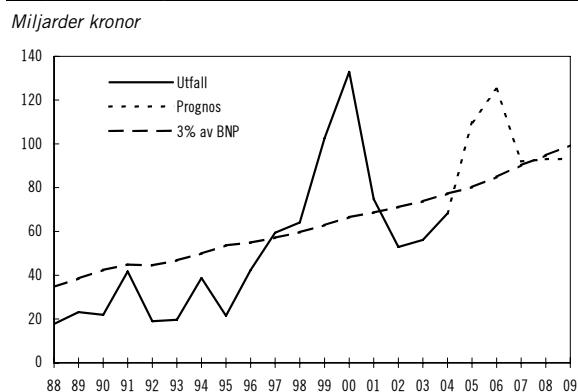
Miljarder kronor

	Utfall		Prognos				
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Skatt på kapital, hushåll	11,9	26,3	32,1	18,6	17,7	16,7	
Kapitalvinster	68,2	110,0	125,0	92,0	93,0	93,0	

Efter tre års uppgång på de finansiella marknaderna och en lång uppgång på fastighetsmarknaden ökade kapitalvinsterna till en mycket hög nivå under 2005 och förväntas vara fortsatt höga under 2006. För 2005 beräknas kapitalvinsterna uppgå till 110 miljarder kronor. Höga priser på fastighetsmarknaden och ökad omsättning på både fastighetsmarknaden och de finansiella marknaderna gör att kapitalvinsterna antas bli ännu högre 2006 och uppgå till 125 miljarder kronor.

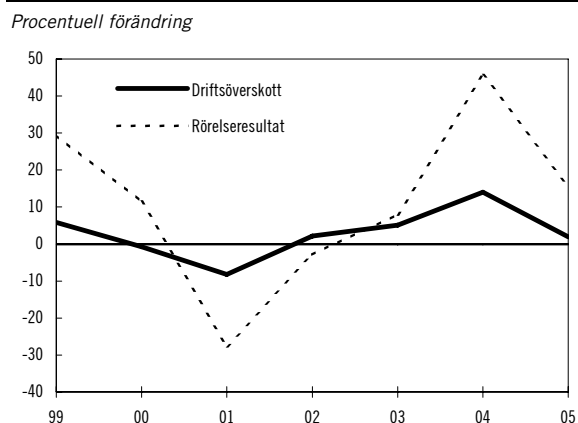
Svårigheterna med att göra prognoser på tillgångspriser och omsättningen på kapitalmarknaden, i kombination med att kapitalvinsternas utveckling inte är starkt kopplad till någon underliggande makroekonomisk variabel, gör det vanskligt att prognostisera kapitalvinsternas storlek långt fram i tiden. För 2007 och framåt görs därför en prognos som innebär att kapitalvinsterna närmar sig det historiska genomsnittet på knappt 3 procent av BNP. Utvecklingen av kapitalvinsterna mellan 1988 och 2009 visas i

diagram 6.2. I diagrammet framgår dock att variationerna runt denna nivå har varit mycket kraftiga.

Diagram 6.2 Kapitalvinster, 1988–2009

Skatt på företagsvinster

En makroekonomisk variabel som används i prognosarbetet av skatt på företagsvinster är utvecklingen av driftsöverskottet i företagssektorn. Driftsöverskottet är det produktionsöverskott som tillfaller företagen när löner och insatsvaror är betalda. Diagram 6.3 visar utvecklingen av driftsöverskottet i företagssektorn och företagens rörelseresultat mellan 1999 och 2005.

Diagram 6.3 Driftsöverskott och företagens rörelseresultat, 1999–2005

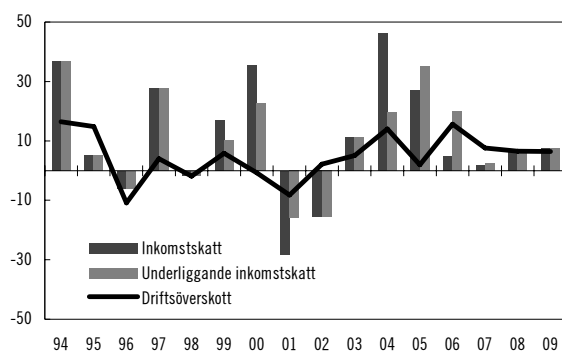
Rörelseresultat och driftsöverskott följer varandra tämligen väl beträffande upp- och nedgångar, men skillnaden i utvecklingstakt ett visst år kan vara stor. En anledning är att driftsöverskottet beräknas utifrån företagets produktion, medan rörelseresultatet beräknas utifrån företagets försäljning. Det innebär att produktion som läggs i lager räknas in i driftsöverskottet medan företagets försäljning från lager inte

räknas in. Företagens rörelseresultat inkluderar däremot försäljning från lager samtidigt som produktion som läggs i lager exkluderas. Driftsöverskottet får därför en jämnare utveckling än företagens rörelseresultat.

Den procentuella utvecklingen av driftsöverskottet i relation till utvecklingen av företagens inkomstskatt under perioden 1994–2009 visas i diagram 6.4. Även driftsöverskott och inkomstskatt följer varandra väl i upp- och nedgångar men skillnaderna i utvecklingstakt kan vara stora. En skillnad på 10 procentenheter i utvecklingstakt innebär i år ca 9 miljarder kronor i skatteintäkter. De ljusgrå staplarna visar den underliggande utvecklingen av skatten, när tillfälliga skatteintäkter har räknats bort. År 2004 och 2005 beror de tillfälliga skatteintäkterna på förändrade regler för avsättningar till periodiseringsfonder.

Diagram 6.4 Driftsöverskott och företagens inkomstskatt, 1994–2009

Procentuell förändring

Anm.: Den underliggande utvecklingen av inkomstskatten exkluderar tillfälliga skatteeffekter.

De tillfälliga skatteintäkterna från återupplösta periodiseringsfonder uppskattas till 13 miljarder kronor 2004 och 12 miljarder kronor 2005. Skillnaderna mellan den totala och underliggande utvecklingen av inkomstskatten för 2000 och 2001 beror på återbetalningar av pensionsmedel från försäkringsgivaren Alecta under år 2000.

De senaste åren har intäkterna från skatt på företagsvinster varit höga. Det beror både på att företagen uppvisat höga vinster och att de återfört periodiseringsfonder till beskattning. I tabell 6.16 visas prognosen för skatt på företagsvinster. Utvecklingstakten för skatt på företagsvinster, tillsammans med den underliggande utvecklingen exklusive tillfälliga effekter från periodiseringsfonder, redovisas också.

Hittills i år uppvisar företagen goda resultat. Det medför att den underliggande utvecklingen av inkomstskatten blir hög och beräknas uppgå

till 20 procent. Eftersom 2005 års skatteintäkter innehåller stora tillfälliga skatteeffekter från återförda periodiseringsfonder är dock den faktiska ökningen mellan 2005 och 2006 endast 5 procent. Den tillfälliga skatteeffekten på grund av periodiseringsfonder beräknas bli relativt liten och uppgå till knappt 1 miljard kronor 2006. Företagens vinster under 2006 antas innehålla en stor del finansiella vinster. Dessa antas minska under 2007, vilket tillsammans med en svagare utveckling av driftsöverskottet i företagssektorn leder till att skatteintäkterna endast ökar måttligt under året.

Tabell 6.16 Skatt på företagsvinster

Miljarder kronor och procentuell förändring

	Utfall		Prognos			
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Skatt på företagsvinster	71,5	90,9	95,4	97,1	103,8	111,6
Utveckling (%)	46	27	5	2	7	7
Underliggande utveckling (%)	20	35	20	2	7	7

För åren 2008–2009 baseras prognosen av företagens inkomstskatt enbart på den underliggande makroekonomiska prognosen. Skatten skrivs därför fram med utvecklingen av driftsöverskottet och är på så sätt konsistent med den makroekonomiska utvecklingen. I fördjupningsrutan i avsnitt 5, bilaga 2, Svensk ekonomi, finns en utförligare beskrivning av skatteprognoser för kalkylåren, 2008–2009.

Diagram 6.5 Skatt på företagsvinster som andel av BNP, 1991–2009

Procent av BNP

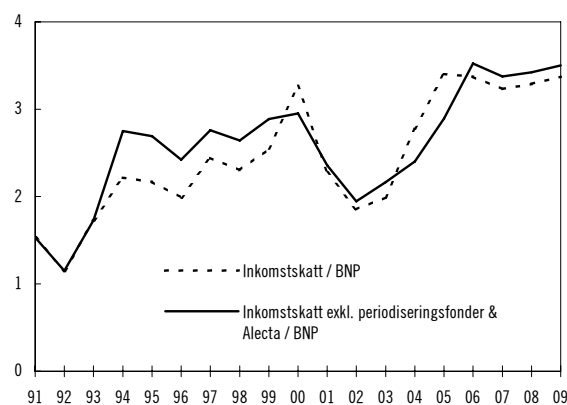

Diagram 6.5 visar företagens inkomstskatt i relation till BNP mellan 1991 och 2009. I diagrammet visas både den totala och den underliggande skatten. Prognosen för 2006 innebär att skatt på företagsvinster uppgår till 3,4 procent av BNP, vilket historiskt sett är en hög nivå. Den

underliggande skatten har uppgått till strax under 3 procent av BNP mellan 1994 och 1999. Efter en period då skattens andel av BNP fallit har den de senaste åren stigit upp mot 3 procent igen.

Avkastningsskatt

Avkastningsskatt tas ut på sparande i pensions- och kapitalförsäkringar. Basen för beskattningen är ett kapitalunderlag som utgörs av värdet av tillgångarna i pensions- eller kapitalförsäkringen. Kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan året före beskattningsåret för att beräkna en schablonmässig intäkt som tas upp till beskattning. Tabell 6.17 visar det totala kapitalunderlaget som ligger till grund för avkastningsskatten. Den allra största delen av kapitalunderlaget finns placerat i försäkringar hos livbolagen. Utöver placeringar i livbolag betalas avkastningsskatt av pensionsstiftelser och av arbetsgivare som sätter av medel till pensioner. Avkastningsskatt tas också ut på individuellt pensionsparande. En liten del av avkastningsskatten betalas av fysiska personer som innehar kapitalförsäkring eller pensionsförsäkring i utlandet.

Tabell 6.17 Kapitalunderlag avkastningsskatt

Miljarder kronor

	Utfall		Prognos			
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Summa	1 645	1 754	2 046	2 134	2 290	2 445
varav livbolagens tillgångar	1 443	1 567	1 833	1 907	2 046	2 185

Prognosen för avkastningsskatten baseras på en prognos av kapitalunderlagets utveckling. Det görs också en bedömning av hur stor andel av medlen som placeras i kapital- respektive pensionsförsäkringar. Skattesatsen är 27 procent för kapitalförsäkringar och 15 procent för pensionsförsäkringar. Dessutom påverkas prognosen av statslåneräntans utveckling. En nedgång i statslåneräntan innebär att avkastningsskatten minskar, dock med viss eftersläpning.

Avkastningsskatten väntas minska under 2006 och uppgå till knappt 11 miljarder kronor. Trots att kapitalunderlaget vid utgången av 2005, som ligger till grund för avkastningsskatten 2006, ökat tämligen kraftigt minskar skatten eftersom statslåneräntan var låg under 2005. Statslåneräntan väntas stiga under de kommande åren, vilket

leder till att avkastningsskatten ökar under åren 2007–2009.

Fastighetsskatt

Fastighetsskatt tas ut på småhus, hyreshus, och industrifastigheter. För hyreshus gäller olika skatteregler för den del som avser bostäder respektive den del som avser lokaler. Fastighetsskattens utveckling beror till stor del på utvecklingen av taxeringsvärdena. Förutom bedömningar av taxeringsvärdenas utveckling inkluderar prognosen också en bedömning om hur bestånden av olika fastighetsslag utvecklas. Från och med 2004 tillämpas en dämpningsregel vid beräkandet av fastighetsskatt som innebär att ett högre taxeringsvärde höjer underlaget för skatten med en tredjedel av ökningen per år.

I föreliggande proposition föreslås ett flertal förändringar i reglerna för fastighetsskatten. En begränsning av skatteuttaget på markvärdet föreslås för småhus från och med 2006. Taket för markvärdet föreslås vara 2 kronor per kvadratmeter eller maximalt 5 000 kronor. År 2007 föreslås vidare att underlaget för uttag av fastighetsskatt för småhus och bostadsdelen i hyreshus fryses på 2006 års nivå. För bostadsdelen i hyreshus föreslås fr.o.m. 2007 dessutom en sänkning av skattesatsen från 0,5 procent till 0,4 procent. Den schablonmässiga inkomstbeskattningen för bostadsrättsföreningar föreslås slopas.

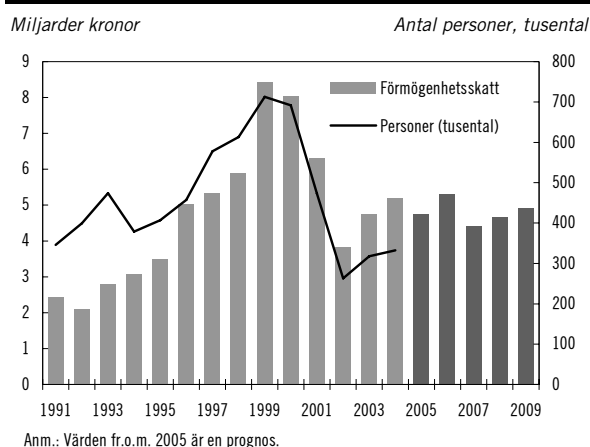
Fastighetsskatten beräknas uppgå till 25 miljarder kronor 2006. Effekten av begränsningen av skatteuttaget på markvärdet beräknas uppgå till 3 miljarder kronor. Även för 2007 väntas skatteintäkterna från fastighetsskatten uppgå till 25 miljarder kronor för att sedan öka till 26 miljarder kronor under åren 2008–2009. Den svaga ökningen av skatteintäkterna beror på att skatteunderlaget fryses på 2006 års nivå.

Förmögenhetsskatt

Förmögenhetsskatt betalas på den del av förmögenheten som överstiger fribeloppet. För 2006 uppgår fribeloppet till 1,5 miljoner kronor för ensamstående och 3 miljoner kronor för sambeskattnade. Utvecklingen av förmögenhetsskatten mellan 1991 och 2009 visas i diagram 6.7. I diagrammet framgår också hur många personer som

betalat förmögenhetsskatt. Nedgången i skatteintäkterna från 2001 beror på stegvisa höjningar av fribeloppet för förmögenhetsskatten.

Diagram 6.6 Förmögenhetsskatt, fysiska personer, 1991–2009

I denna proposition aviseras att skattesatsen för förmögenhetsskatt halveras. För fysiska personer innebär det att skattesatsen sänks från 1,5 procent till 0,75 procent och för juridiska personer från 1,5 promille till 0,75 promille. Halveringen av skattesatsen omfattar inte fastigheter och bostadsrätter.

Intäkterna från förmögenhetsskatten beräknas bli 5,4 miljarder kronor 2006. De föreslagna regeländringarna minskar skatteuttaget under de kommande åren för att 2009 uppgå till 5,0 miljarder kronor.

Stämpelskatt

Stämpelskatt tas ut vid köp av fast egendom och tomträtter och vid beviljande av inteckningar. Av de totala intäkterna från stämpelskatt kommer den allra största delen från köp av och inteckningar i fast egendom och tomträtter. Inteckningar i luftfartyg, skepp och företag utgör enbart en liten del av skatten.

Stämpelskattens utveckling beror främst på utvecklingen på fastighetsmarknaden. Både stigande priser och ökad omsättning gör att skatteintäkterna ökar.

Intäkterna från stämpelskatten beräknas öka mycket kraftigt under 2006, på grund av stigande priser och en hög omsättning på fastighetsmarknaden. Skatten väntas uppgå till knappt 10 miljarder kronor 2006. Under 2007 beräknas skatten minska till 9 miljarder kronor för att därefter öka med ca 5 procent om året.

6.4.3 Skatt på konsumtion och insatsvaror

Mervärdesskatt och punktskatter bildar tillsammans undergruppen skatt på konsumtion och insatsvaror. De utgör 26 procent av de totala skatteintäkterna, varav mervärdesskatten står för 18 procent och punktskatterna för 8 procent.

Tabell 6.18 Skatt på konsumtion och insatsvaror

Miljarder kronor och procentuell förändring

	Utfall	Prognos			
	2005	2006	2007	2008	2009
Aktuell prognos	358	376	398	416	434
Utvecklingstakt	5,9	5,0	5,8	4,5	4,3
Mervärdesskatt	6,5	5,6	6,8	5,2	5,2
Punktskatter	4,7	3,7	3,4	2,9	2,0

Prognosen över intäkterna från mervärdesskatt påverkas främst av hushållens konsumtion och hur den fördelas mellan olika varu- och tjänstegrupper. Även offentlig konsumtion samt förbrukning och investeringar i privat och offentlig sektor är en del av skattebasen för mervärdesskatt. Intäkterna från den offentliga sektorn påverkas av utvecklingen i stat och kommun. Styrande för utvecklingen i den kommunala sektorn är sysselsättningen. En ökad sysselsättning innebär ökade skatteintäkter till kommunerna som i sin tur medför ett större utrymme för konsumtion, investeringar, m.m.

Punktskatterna påverkas av volymutvecklingen i de varugrupper som beläggs med punktskatt och av prisutvecklingen. Energi- och koldioxidskattesatserna skrivs upp med KPI.

I denna proposition föreslår regeringen att mervärdesskattesatsen för transport i skidliftar sänks från 12 till 6 procent fr.o.m. den 1 januari 2007. Det minskar intäkterna med 0,1 miljarder kronor per år. Dessutom föreslås att investeringsstimulansen för vissa byggtjänster slopas, vilket medför en ökning av intäkterna med 0,7 miljarder kronor. De beslut om investeringsstimulanser som redan fattats påverkas inte, vilket innebär att en avtrappning sker med viss eftersläpning.

Från 2007 införs inom EU en omstruktureringsfond för sockersektorn som finansieras av sockerindustrin. Intäkterna redovisas under skatt på import och förväntas uppgå till 0,4 miljarder kronor 2007.

På punktskatteområdet föreslås att skattesatserna på samtliga tobaksvaror ska höjas, vilket beräknas öka intäkterna med 2,1 miljarder kronor.

Regeringen har föreslagit att fr.o.m. den 1 januari 2007 genomföra en avveckling av kol-dioxidsskatten för anläggningar som omfattas av handeln med utsläppsätter, vilket beräknas minska intäkterna med ca 1 miljard kronor.

Vidare avser regeringen att sänka den lägre energiskattesatsen på el med 3 öre per kWh för förbrukning i hushålls- och servicesektorerna i vissa kommuner i norra Sverige. Sänkningen bedöms kunna träda i kraft den 1 januari 2008. Denna förändring beräknas minska intäkterna med 0,3 miljarder kronor årligen.

För att överföra statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning till trafikförsäkringen aviserar regeringen i denna proposition en skatt på trafikförsäkringspremier. Skatten ska finansiera kostnaderna för befintliga och framtida trafikskador under den tid som förutsättningarna för en överföring till trafikförsäkringen utreds. Ändringen avses genomföras fr.o.m. den 1 juli 2007 och förväntas öka intäkterna med 1,5 miljarder kronor under införandeåret.

Mervärdesskatt

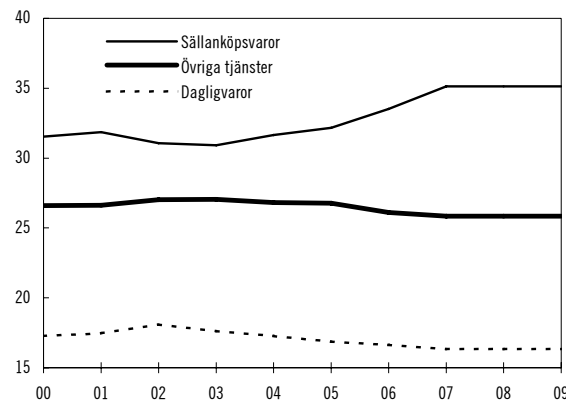
En relativt stark utveckling inom både privat och offentlig sektor medför att intäkterna från mervärdesskatt beräknas öka med knappt 6 procent och uppgå till 265 miljarder kronor 2006. Från 2007 förväntas de öka med i genomsnitt ca 6 procent per år för att 2009 uppgå till 313 miljarder kronor.

Den största andelen av intäkterna, närmare 80 procent härrör från privat konsumtion. Den kommunala och statliga sektorns förbrukning står för omkring 13 respektive 8 procent av intäkterna. Dessa andelar är relativt stabila över tiden. Privat konsumtion består i sin tur till över 70 procent av hushållens konsumtion, resterande delar är investeringar och förbrukning. Således förklaras närmare 60 procent av intäkterna från mervärdesskatt av hushållens konsumtion. Eftersom skattesatserna varierar mellan olika varu- och tjänstegrupper spelar fördelningen av konsumtionen en viktig roll. I diagram 6.7 redovisas hushållens konsumtion av de tre största varugrupperna: sällanköpsvaror, dagligvaror och övriga tjänster. Skattesatsen på sällanköpsvaror är 25 procent medan dagligvaror beläggs med 12 procent mervärdesskatt. Då sällanköpsvaror står för en stor andel av hushållens konsumtion

förklarar utvecklingen i denna grupp till stor del även förändringen i intäkterna från mervärdesskatt. Kläder, möbler och övriga fritidsartiklar är de största varuposterna. De står tillsammans för lite mer än 43 procent av intäkterna från sällanköpsvaror.

Diagram 6.7 Hushållens konsumtion per varugrupp 2000–2009

Andel i procent

Punktskatter

Avsikten med flertalet punktskatter är att de ska kompensera för de externa kostnader för samhället som uppstår i samband med förbrukning av vissa varor och tjänster. De används för att påverka konsumtionen i en för samhället önskvärd riktning, även om de också har en offentligfinansiell betydelse.

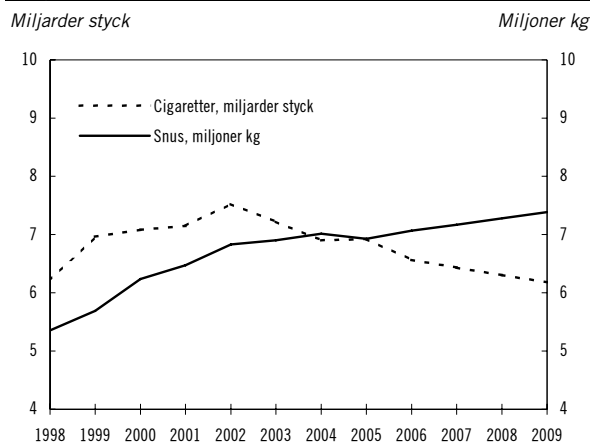
Skatt på tobak

Drygt 80 procent av intäkterna härrör från konsumtion av cigaretter och utvecklingen av denna skattebas har därför stor betydelse för prognosen. Cigaretter beläggs dels med en styckeskatt, dels med en skatt som baseras på detaljhandelspriset.

Intäkterna från skatt på tobak beräknas 2006 uppgå till 8 miljarder kronor, vilket är 2 procent lägre än 2005. De lägre intäkterna förklaras av att antalet sålda cigaretter har minskat. Åren 2007–2009 bedöms antalet sålda cigaretter fortsätta att minska med 2–3 procent per år. Ett högre detaljhandelspris på cigaretter ökar dock skatteintäkterna i motsvarande mån. Den höjning av skattesatserna som föreslås i denna proposition fr.o.m. 2007 beräknas öka intäkterna med ca 2 miljarder kronor. Perioden 2007–2009 beräknas intäkterna uppgå till 10 miljarder kronor per år.

Diagram 6.8 redovisar hur de två viktigaste skattebaserna för skatt på tobak har utvecklats sedan 1998 och hur de förväntas förändras de kommande åren. Konsumtionen av cigaretter antas fortsätta minska och konsumtionen av snus antas öka med 1,5 procent per år.

Diagram 6.8 Konsumtion av tobak 1998–2009

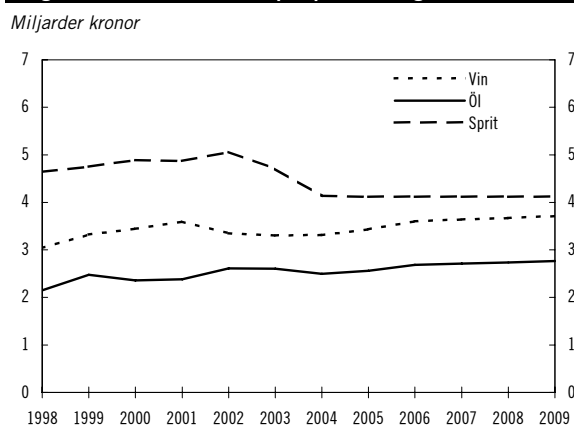

Skatt på alkohol

Skatt på alkohol omfattar skatt på etylalkohol, skatt på vin och skatt på öl. I år beräknas intäkterna bli knappt 11 miljarder kronor, vilket är 3 procent högre än 2005. Främst är det skatteintäkter från försäljning av vin och öl som ökar. Intäkterna från skatt på etylalkohol är i stort sett oförändrade. Åren 2007–2009 förväntas intäkterna från skatt på alkohol öka marginellt.

Det har tidigare befarats att de högre indikativa nivåerna för privatinförsel skulle minska intäkterna från skatt på alkohol drastiskt. Hittills är det främst intäkterna från skatt på sprit som har minskat.

Diagram 6.9 Skatteintäkter per produktslag 1998–2009

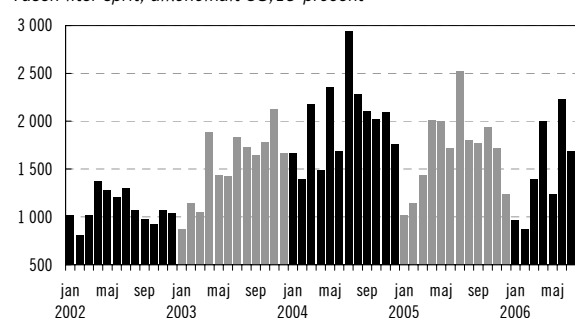

I diagram 6.9 redovisas utvecklingen av intäkterna per produktslag under 1998–2009. Intäkterna från skatt på sprit beräknas i år uppgå till 4,1 miljarder kronor. Det är 1 miljard kronor lägre än 2002 då första steget att höja de indikativa nivåerna togs.

Diagram 6.10 visar privat införsel av sprit under de senaste fem åren⁴². Perioden 2003–2004 ökade privat införsel av sprit med 42 respektive 29 procent. År 2005 uppgick införseln till 20 miljoner liter, vilket är 15 procent lägre än 2004. I år bedöms införseln under årets första åtta månader ha varit 13 procent lägre än motsvarande period 2005.

Diagram 6.10 Privat införsel av sprit 2002–2006

Tusen liter sprit, alkoholhalt 38,19 procent

Källa: SoRAD (Social Research on Alcohol and Drugs), Stockholms universitet

Skatt på energi

Prognoserna baseras dels på den volymprognos över energianvändningen i Sverige som Statens energimyndighet redovisade till regeringen den 15 augusti 2006, dels på förändringen av KPI. De viktigaste skattebaserna för energiskatten är elektrisk kraft och bensin och för koldioxidskatten olja och bensin. I tabell 6.19 redovisas fördelningen av intäkterna mellan dessa skattebaser.

Skatt på energi, dvs. energiskatt och koldioxidskatt, beräknas i år till 64 miljarder kronor, vilket är 1 procent högre än 2005. År 2007 beräknas intäkterna minska marginellt i huvudsak beroende på den avveckling av koldioxidskatten som regeringen har föreslagit för anläggningar som omfattas av handeln med utsläppsrätter. Under 2008 och 2009 beräknas intäkterna öka med 2,3 respektive 2,8 procent.

⁴² Uppgifterna bygger på ett slumpmässigt urval om 1500 personer varje månad.

Tabell 6.19 Skatt på energi

Miljarder kronor

	Utfall 2004	Utfall 2005	Prognos 2006	2007	2008	2009
Skatt på energi	61,5	63,3	64,0	63,8	65,3	67,1
Energiskatt	35,1	37,8	38,4	39,0	39,9	41,0
Elektrisk kraft	17,2	18,2	19,1	19,3	19,4	19,9
Bensin	14,2	14,8	14,4	14,8	15,3	15,9
Olja och övrigt	3,7	4,7	4,9	5,0	5,1	5,2
Koldioxidskatt	26,4	25,5	25,6	24,9	25,4	26,1
Bensin	11,2	11,1	10,8	11,0	11,5	11,9
Olja och övrigt	15,2	14,4	14,8	13,8	14,0	14,2

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

Den lagändring som ger utrymme för att blanda in upp till 5 procent fettsyrametylestrar, FAME, i dieselolja i miljöklass 1 utan att oljans miljöklassning förändras (prop. 2005/06:181, bet. 2005/06: MJU:28, rskr. 2005/06:345) har beaktats. Intäkterna beräknas till följd av detta bli 0,1–0,4 miljarder kronor lägre per år. Den aviserade lägre energiskattesatsen på el, som gäller för förbrukning i hushålls- och servicesektorn i vissa kommuner i norra Sverige är inkluderad i prognosen.

Skatteintäkterna från skatt på energi är svåra att jämföra över tiden, beroende på ett flertal regeländringar. I tabell 6.20 redovisas därför den underliggande utvecklingen av intäkterna. Den underliggande utvecklingen visar skattebasernas inverkan på intäkterna.

Tabell 6.20 Underliggande utveckling skatt på energi

Miljarder kronor

	Utfall 2004	Utfall 2005	Prognos 2006	2007	2008	2009
Skatt på energi	1,3	1,8	0,6	-0,1	1,4	1,8
Underliggande utv.	-2,0	-0,6	-0,2	0,0	0,4	0,3
Regeländringar	2,4	2,2	0,5	-1,1	-0,5	0,0
KPI	1,0	0,2	0,3	1,0	1,5	1,6
Energiskatt	-1,3	2,7	0,6	0,6	0,9	1,1
Underliggande utv.	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	0,3	0,2
Regeländringar	-1,5	2,6	0,5	0,0	-0,3	0,0
KPI	0,6	0,2	0,2	0,6	0,9	0,9
Koldioxidskatt	2,6	-0,9	0,0	-0,7	0,6	0,7
Underliggande utv.	-1,7	-0,6	-0,1	0,0	0,1	0,1
Regeländringar	3,9	-0,4	0,0	-1,1	-0,2	0,0
KPI	0,4	0,1	0,1	0,3	0,6	0,6

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

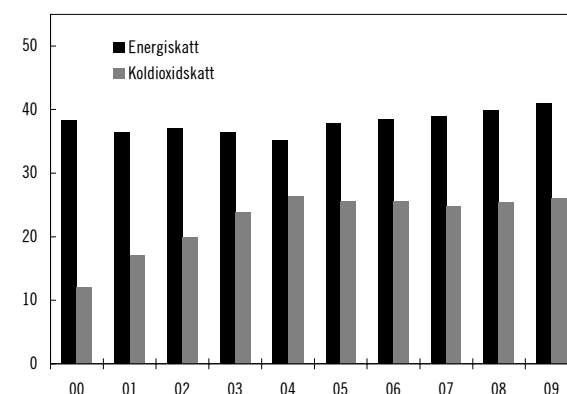
Den underliggande utvecklingen beräknas i år till -0,2 miljarder kronor. Åren 2008–2009 antas den underliggande utvecklingen i skattebaserna öka intäkterna med 0,3–0,4 miljarder kronor per år. Främst är det intäkter som härrör från användningen av bensin som beräknas öka.

I diagram 6.11 illustreras fördelningen av skatteintäkterna på energi- respektive koldioxidsskatt.

Sedan 2000 har koldioxidskattens andel av de totala intäkterna ökat. Förskjutningen förklaras till stor del av genomförda skatteväxlingar under perioden 2001–2004. Detta mönster bryts dock till följd av energiskattehöjningarna 2005 och 2006 samt av den föreslagna avvecklingen av koldioxidskatten för sektorn som tilldelats utsläppsrätter som beräknas inledas 2007.

Diagram 6.11 Skatt på energi 2000–2009

Miljarder kronor

Övriga skatter på energi och miljö

Övriga skatter på energi och miljö omfattar ett flertal skatter, bland annat skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer och skatt på avfall. Driftstoppen för kärnkraftsreaktorerna i Forsmark och Oskarshamn har inte påverkat prognosen, eftersom en nedsättning av skatten sker först när en reaktor har varit avställd längre tid än 90 dagar och bara för de dagar som överstiger de 90 dagarna. För prognosåren beräknas övriga skatter på energi och miljö årligen uppgå till drygt 5 miljarder kronor.

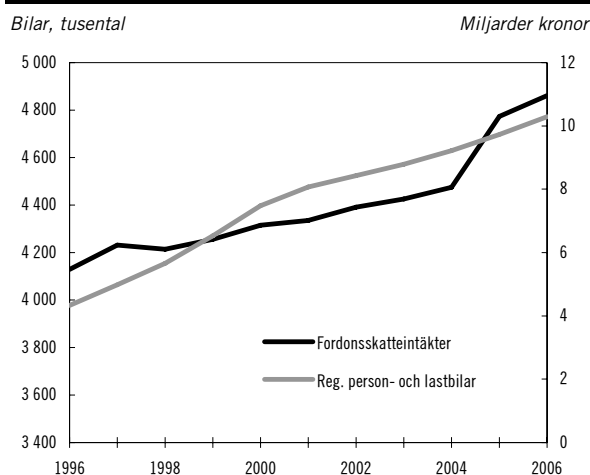
Skatt på vägtrafik

Under skatt på vägtrafik redovisas fordonsskatt och vägavgifter. Intäkterna från skatt på vägtrafik förväntas 2006 uppgå till drygt 12 miljarder kronor, varav 11 miljarder kronor är fordonsskatt. Cirka 60 procent av fordonsskatten betalas av hushållen.

I diagram 6.12 redovisas utvecklingen av bilparken i jämförelse med fordonsskatteintäkter under perioden 1996–2006. Antal registrerade person- och lastbilar har ökat med 20 procent under de senaste 10 åren. I diagrammet framgår också att fordonsskatteintäkterna ökade kraftigt 2005. Nivåhöjningen beror på att fordonsskatten på personbilar och lätta lastbilar och bussar

höjdes 2005. Den 1 januari 2006 höjdes fordonskatten för lätta bussar och lätta lastbilar med 60 procent i syfte att nå en mer likställd beskattning med personbilar. En skattelättnad för dieseldrivna bilar med låga partikelutsläpp infördes den 1 juli 2006.

Diagram 6.12 Antal registrerade person- och lastbilar och fordonskatteintäkter 1996–2006

Under skatt på vägtrafik redovisas även intäkter från försöket med trängselskatt i Stockholms innerstad fr.o.m. den 3 januari t.o.m. den 31 juli 2006. Intäkterna från försöket uppgick till 0,5 miljarder kronor.

Regeringen aviserar i denna proposition en skatt på trafikförsäkringspremier fr.o.m. den 1 juli 2007. Enligt förslaget överförs statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning till trafikförsäkringen. Samtliga tillkommande kostnader för skador som inträffar efter den 31 december 2006 ska bäras av trafikförsäkringen. Även kostnaderna för befintliga trafikskador bör belasta fordonsägarna. Dessa avvecklingskostnader för tillkommande och befintliga trafikskador ska täckas med en skatt på trafikförsäkringspremier. Intäkterna från förslaget beräknas uppgå till ca 1,5 miljarder kronor 2007 och ca 3 miljarder kronor per år 2008–2009.

De totala intäkterna av skatt på vägtrafik beräknas därmed öka till 14 miljarder kronor 2007. År 2008 beräknas intäkterna uppgå till 15 miljarder kronor och därefter öka med 0,3 miljarder kronor 2009.

Skatt på import

Skatt på import inkluderar tullmedel, jordbrukstullar och sockeravgifter. Från 2007 inkluderas omstrukturingsfonden för socker. Till följd av en fortsatt stark utveckling av varuimporten i löpande priser beräknas intäkterna från

skatt på import uppgå till 5 miljarder kronor i år. Det är 13 procent högre än föregående år. Till följd av införandet av omstrukturingsfonden inom EU för sockersektorn blir även ökningen 2007 relativt hög och uppgår till 10 procent. Utvecklingstakten förväntas sedan avta och ökningen antas uppgå till 7 respektive 3 procent per år 2008–2009.

Övriga skatter

Under övriga skatter redovisas bland annat inlevererat överskott från AB Svenska Spel, skatt på annonser och reklam samt lotteriskatt. År 2005 var utfallet 6 miljarder kronor. Intäkterna antas i år minska med 4 procent. Idrottssatsningen Handslaget ska fortsätta under mandatperioden. Regeringen höjer ambitionen och tillför genom Handslaget idrottsrörelsen 0,5 miljarder kronor under 2007, vilket är 0,1 miljarder kronor mer än under 2006. Dessa medel ska finansieras genom överskott från AB Svenska Spel. Den svaga utvecklingen 2006 beror främst på en sänkning av reklamskattesatsen.

6.4.4 Restförda och övriga skatter

Restförda skatter uppgick 2005 till -8 miljarder kronor och ökar gradvis under prognosperioden för att 2009 uppgå till -9 miljarder kronor. Övriga skatter uppgick till 4 miljarder kronor 2005 och minskar till en nivå om 1,7 miljarder kronor under prognosperioden. Övriga skatter utgörs av avgifter till Insättningsgarantifonden, Bilskrottningsfonden m.fl. samt av omprövningar av tidigare skattebeslut, skattetillägg samt några beloppsmässigt mindre skatter som påförs hushåll och företag.

6.4.5 Periodiseringar

År 2005 beräknas periodiseringarna ha minskat statsbudgetens inkomster med 16 miljarder kronor. Förskjutningar i uppbörden minskade statsbudgetens inkomster med 28 miljarder kronor och betalningsförskjutningar ökade dem med 12 miljarder kronor. År 2006 och 2007 förväntas nettot av uppbörds- och betalningsförskjutningar öka statsbudgetens inkomster med 12 respektive 9 miljarder kronor medan de för åren 2008 och 2009 beräknas minska inkomsterna med 5 respektive 11 miljarder kronor.

Tabell 6.21 Uppbördsförskjutningar

Miljarder kronor

	Utfall		Prognos		
	2005	2006	2007	2008	2009
Skatter med årlig taxering					
Hushåll	-14,3	-5,3	12,3	-3,1	-5,1
Företag	-9,6	9,3	6,3	0,5	-5,8
Skatter med månatlig uppbörd					
Arbetsgivaravgifter	-2,3	-1,1	-1,3	-1,2	-1,3
Mervärdesskatt	-1,4	-0,9	-1,2	-0,8	-0,8
Övriga skatter	-0,1	-0,7	0,1	1,3	1,5
Totalt	-27,8	1,3	16,2	-3,3	-11,4

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

Uppbördsförskjutningarna är störst för de skatter som fastställs vid den årliga inkomsttaxeringen.

Medan uppbördsförskjutningar visar förskjutningar av debiterade belopp, visar betalningsförskjutningar hur förskjutningar i betalningar påverkar statsbudgetens inkomster. De största betalningsförskjutningarna utgörs av utbetalningar av kommunal inkomstskatt till kommuner och landsting samt betalningar till och från hushåll och företag. Under 2005 var utbetalningarna 5,5 miljarder kronor lägre än kommunernas periodiserade intäkter. Även 2006 blir utbetalningarna betydligt lägre än de periodiserade intäkterna.

Tabell 6.22 Betalningsförskjutningar

Miljarder kronor

	Utfall		Prognos		
	2005	2006	2007	2008	2009
Hushåll och företag	8,2	1,3	-6,5	0,3	0,1
Kommunsektorn	5,5	6,9	0,5	-2,2	0,0
Ålderspensionssystemet	-1,2	3,1	-0,1	0,7	0,7
Kyrkosamfund	-0,4	-0,5	-0,6	0,0	0,0
Totalt	12,1	10,9	-6,7	-1,2	0,7

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

6.4.6 Övriga inkomster

Statsbudgetens övriga inkomster uppgick till 2 miljarder kronor 2005. År 2006 beräknas övriga inkomster uppgå till 1 miljard kronor. Från och med 2007 förväntas inkomsterna öka kraftigt, bland annat till följd av att antagandet om försäljningsinkomster höjts till 50 miljarder kronor per år. Prognosen för 2007 uppgår till 66 miljarder kronor och för 2008 och 2009 till 60 respektive 58 miljarder kronor.

Tabell 6.23 Övriga inkomster

Miljarder kronor

	Utfall		Prognos			
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Inkomster av statens verksamhet	29,3	27,3	41,4	53,2	43,8	42,7
Inkomster av försåld egendom	0,1	6,7	0,1	50,0	50,0	50,0
Återbetalning av lån	2,4	2,3	2,2	2,0	1,9	1,8
Kalkylmässiga inkomster	8,3	8,8	7,6	8,6	9,8	10,0
Bidrag från EU m.m.	11,6	12,6	13,4	13,7	13,8	12,9
Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-22,1	-42,0	-48,9	-53,4	-55,3	-57,2
Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto	-7,7	-13,6	-14,7	-7,8	-4,0	-2,4
Summa inkomster	21,8	2,1	1,1	66,3	60,0	57,8

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid. Övriga inkomster är för samtliga år redovisade enligt de nya principerna (se avsnitt 6.2).

2000 Inkomster av statens verksamhet

Under *Inkomster av statens verksamhet* redovisas bland annat aktieutdelningar, affärsverkens inlevererade överskott, Riksbankens inlevererade överskott, ränteinkomster samt offentligt rättsliga avgifter.

Prognosen avseende aktieutdelningar, exklusive AB Svenska Spel, är 21 miljarder kronor för 2006 och 20 miljarder kronor för 2007. Därefter minskar prognosen avseende utdelningsinkomsterna något till följd av att delar av statens aktieinnehav säljs ut. Den underliggande prognosen för utdelningsinkomsterna har dock förbättrats väsentligt sedan 2006 års ekonomiska vårproposition och prognosen avseende utdelningsinkomsterna har höjts för samtliga år jämfört med vårpropositionen.

Från och med 2007 höjs individernas egenfinansiering av arbetslöshetsförsäkringen. Avsikten är att tydliggöra och synliggöra kostnaderna för arbetslösheten. Se även volym 7, UO 13 Arbetsmarknad, avsnitt 5.8. De höjda egenavgifterna beräknas uppgå till 10 miljarder kronor per år från och med 2007 och prognosen har därmed höjts med motsvarande belopp.

3000 Inkomster av försåld egendom

Under *Inkomster av försåld egendom* redovisas försäljning av olika typer av statlig egendom. Försäljning av aktier i statligt ägda bolag utgör vanligtvis den största delen.

Prognosen för 2006 har reviderats ned från föregående prognos från 15 miljarder kronor till 0,1 miljarder kronor. Under perioden 2007–2009

beräknas försäljningsinkomsterna uppgå till 50 miljarder kronor per år. Det är 35 miljarder kronor högre per år än prognosen i 2006 års ekonomiska vårproposition. Försäljningsbeloppen och tidpunkterna är behäftade med stor osäkerhet.

4000 Återbetalning av lån

Under *Återbetalning av lån* redovisas bland annat *Återbetalning av studiemedel* (avser lån upptagna före 1989) och *Återbetalning av övriga lån*. År 2006 beräknas inkomsterna uppgå till ca 2 miljarder kronor, varav återbetalningar av studiemedel utgör den största delen.

Under perioden 2006–2009 beräknas inkomsterna från studiemedelsavgifter minska något på grund av att antalet återbetalare minskar. Studiemedelsavgiften är den årliga återbetalningspliktiga delen (amorteringen) av studiemedel tagna före 1989. I takt med att antalet låntagare som återbetalat hela skulden på lån tagna före 1989 ökar, minskar dessa inkomster.

5000 Kalkylmässiga inkomster

Under *Kalkylmässiga inkomster* redovisas vissa avskrivningar och amorteringar samt statliga pensionsavgifter, vilka utgör merparten av inkomsterna.

År 2005 uppgick de kalkylmässiga inkomsterna till 9 miljarder kronor. För innevarande år beräknas inkomsterna uppgå till 8 miljarder kronor och för perioden 2007–2009 till mellan 9–10 miljarder kronor per år.

6000 Bidrag m.m. från EU

Under *Bidrag m.m. från EU* redovisas bidrag från olika EG-fonder. Under inkomsttypen har det från och med 2007 tillkommit nya inkomstitlar till följd av den nya programperioden 2007–2013. Prognoserna för åren 2007–2008 har reviderats upp jämfört med prognosen i vårpropositionen, främst till följd av att den nya programperioden nu finns med i beräkningarna. Prognosen har även ökat något 2007 och 2008 som en följd av att en ny omstruktureringsfond för socker upprättas på EU-nivå.

De största enskilda bidragen för 2006 avser arealbidrag, bidrag från EG:s regionalfond samt bidrag från EG:s socialfond. Sammantaget förväntas inkomsterna från Bidrag från EU mm under 2006 att uppgå till drygt 13 miljarder kronor. För 2007 och 2008 förväntas dessa inkomster öka något. För 2009 sjunker prognosen och inkomsterna beräknas uppgå till knappt 13 miljarder kronor.

7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet

Tillkommande inkomster

De tillkommande inkomsterna uppgick 2005 till 9 miljarder kronor och beräknas 2006 till 11 miljarder kronor. De består av EU-skatter samt kommunala utjämningsavgifter avseende kostnadsutjämningsystemet för verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. EU-skatterna, vilka omfattar tullmedel och den momsbaseade EU-avgiften, utgör den största delen av inkomsterna, ca 70 procent. År 2007 beräknas inkomsterna minska med närmare 2 miljarder kronor. Detta beror på att den momsbaseade EU-avgiften för Sveriges vidkommande sänks från 0,3 procent till 0,1 procent i enlighet med uppgörelsen om EU:s finansiella perspektiv 2007–2013. Nedgången mellan 2004 och 2005 förklaras av att den kommunala inkomst- och kostnadsutjämningsfrån och med 2005 redovisas på budgetens utgifts-sida.

Avräkningar

Under avräkningar redovisas intäkter som förs till fonder utanför statsbudgeten, kompensation och avlyft för statlig och kommunal mervärdes-skatt. Avräkningarna uppgick 2005 till 57 miljarder kronor och beräknas under prognosperioden öka i en relativt jämn takt för att 2009 uppgå till 67 miljarder kronor. De beloppsmässigt största avräkningarna är kompensation och avlyft för mervärdes-skatt. Kompensationen till kommunerna ökar med i genomsnitt 4,7 procent under prognosperioden medan de statliga avlyften ökar med 3,5 procent under samma period.

8000 Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto.

Vissa krediteringar som ges på skattekonto är stöd som enligt nationalräkenskaperna är att likställa med utgifter. För att ge riksdagen en ökad möjlighet att kontrollera statsutgifternas utveckling ändras redovisningen så att dessa utgifter redovisas under en egen inkomsttyp. Regeringen avser att frångå nyttjandet av skatte-krediteringar för stöd som är att likställa med utgifter i syfte att ge utgiftstaket dess avsedda betydelse. I tabell 6.24 särredovisas skattekrediteringarna.

Tabell 6.24 Utgifter som ges som skattekrediteringar på budgetens inkomstsida

Miljarder kronor

Budgetår	Utfall	Utfall	Prognos			
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Skattekrediteringar	-7,7	-13,6	-14,7	-7,8	-4,0	-2,4
Anställningsstöd	-2,1	-3,2	-3,4	-2,1	-1,5	-1,5
Energiinvesteringar i offentliga lokaler	0,0	0,0	-0,3			
Inv. källsorteringslok.	0,0	0,0	-0,1	-0,3	-0,1	0,0
Plusjobb	0,0	0,0	-1,7	-3,8	-1,5	-0,1
Utbildningsvikariat	0,0	0,0	-0,2	-0,1	0,0	0,0
Offentligt skyddad anställning	-0,8	-0,7	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Sysselsättningsstöd kommuner, landsting	-4,4	-8,8	-7,0	0,0	0,0	0,0
Utbildning av personal i vård och omsorg	0,0	-0,4	-0,3	-0,3	0,0	0,0
Bredbandsinstallation	-0,4	-0,5	-0,6	-0,2	0,0	0,0
Stöd för konvertering från direktverkande elvärme	0,0	0,0	-0,2			
Stöd för konvertering från oljeuppvärmnings-system	0,0	0,0	-0,2	-0,3	0,0	0,0

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

De redovisade utgifterna är beslutade av tidigare regeringar. Eftersom de i vissa fall har formen av kontrakt kan de inte omedelbart avbrytas. Fler-talet skattekrediteringar fasas ut medan vissa konverteringsstöd på energiområdet redovisas på statsbudgetens utgiftssida fr.o.m. 2007.

6.5 Jämförelse med prognosen i 2006 års ekonomiska vårproposition och uppföljning av statsbudgeten för 2006

I tabell 6.25 redovisas aktuell prognos jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition och statsbudgeten för 2006.

Skatt på arbete

Sedan prognosen i vårpropositionen har intäkterna från skatt på arbete reviderats upp för 2005. Förändringarna förklaras av en reviderad prognos för arbetsmarknaden samt det preliminära taxeringsutfallet för inkomståret 2005. Kommunal inkomstskatt för 2005 bedöms nu bli drygt 3 miljarder kronor högre än i vårpropositionen. Detta beror både på att ersättningar från handelsbolag blev betydligt högre och att löneersättningar och pensioner utvecklades starkare än förväntat. Statlig inkomstskatt beräknas bli knappt 1 miljard kronor högre jämfört med prognosen i vårpropositionen. Det starka taxeringsutfallet påverkar även intäkterna från skatt på arbete för perioden 2006–2009. Särskild löneskatt har reviderats ned med närmare 2 miljarder kronor för 2006 på grund av en tillfällig premiefrielse för pensionsförmåner. Revideringen gäller enbart 2006. Skattereduktionerna beräknas bli något lägre för 2005 och 2006. Sammantaget beräknas den föreslagna skattereduktionen på arbetsinkomst och den avskaffade skattereduktionen för avgift till fackförening och arbetslöshetskassa öka de beräknade skattereduktionerna med 35 miljarder kronor 2007 och 37 miljarder kronor 2008.

Skatt på kapital

De revideringar av prognosen för skatt på kapital som gjorts sedan prognosen i vårpropositionen gäller huvudsakligen skatt på hushållens kapitalinkomster och skatt på företagsvinster.

Prognosen för kapitalvinsternas storlek har reviderats upp för 2005 och 2006. Revideringarna för 2005 beror på information i det preliminära taxeringsutfallet avseende inkomståret 2005. Taxeringsutfallet, tillsammans med hushållens kompletteringsbetalningar under våren 2006, har medfört att prognosen höjts från 88 miljarder kronor till 110 miljarder kronor. Kapitalvinsterna antas öka ytterligare under 2006, vilket också antogs i beräkningarna till vårpropositionen. Därför har kapitalvinstprognosen för 2006 också justerats upp och beräknas uppgå till 125 miljarder kronor.

Även skatt på företagsvinster har reviderats upp sedan vårpropositionen. För 2005 och 2006 uppgår revideringarna till 9 respektive 13 miljarder kronor.

Tabell 6.25 Aktuell prognos jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition och statsbudgeten för 2006

Miljarder kronor

Inkomstår	Jämförelse med 2006 års ekonomiska vårproposition					Prognos 2006	Avvikelse SB 2006
	Utfall 2004	Prognos 2005	2006	2007	2008		
Skatt på arbete	0,2	3,6	-0,5	-36,0	-40,0	877,7	1,9
<i>Direkta skatter</i>	0,0	4,2	2,1	-35,4	-35,5	491,8	4,2
Kommunla inkomstskatt	0,0	3,3	0,6	-0,8	0,5	454,8	2,4
Statlig inkomstskatt	0,0	0,9	0,8	1,4	1,9	42,2	1,5
Allmän pensionsavgift	0,0	-0,5	-0,8	-1,3	-1,3	76,8	0,1
Skattereduktioner m.m.	0,0	0,5	1,5	-34,7	-36,6	-82,0	0,2
<i>Indirekta skatter</i>	-0,7	-2,6	-0,6	-4,5	-7,6	385,9	-2,3
Arbetsgivaravgifter	0,8	0,6	-0,9	0,0	0,9	355,2	-2,3
Egenavgifter	0,0	0,2	0,2	0,4	0,7	10,3	0,4
Särskild löneskatt	0,0	-0,9	-1,5	0,5	0,8	29,0	0,0
Nedsättningar	-0,5	-0,5	-0,5	-1,7	-7,0	-9,8	-0,3
Tjänstegruppiv	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	1,2	0,0
Skatt på kapital	0,0	13,7	13,7	-1,5	-4,4	181,3	39,1
Skatt på kapital, hushåll	0,0	6,6	4,5	-1,2	-1,1	32,1	18,3
Skatt på företagsvinster	0,0	8,6	12,5	6,9	6,4	95,4	22,6
Avkastningsskatt	0,0	-0,6	-0,5	-0,4	-0,9	10,5	-0,6
Fastighetsskatt	0,0	-0,2	-3,1	-4,8	-6,6	25,0	-3,1
Stämpelskatt	0,0	0,0	1,3	0,4	0,4	9,7	1,7
Förmögenhetsskatt	0,0	-0,6	-1,1	-2,4	-2,6	5,4	-0,3
Kupongskatt m.m.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,1	0,4
Skatt på konsumtion och insatsvaror	-0,2	-0,3	0,3	6,5	8,0	376,0	7,2
Mervärdesskatt	-0,2	-0,1	0,2	4,6	5,3	264,8	7,5
Skatt på tobak	0,0	0,0	-0,4	1,6	1,4	8,0	-0,4
Skatt på etylalkohol	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	4,1	0,3
Skatt på vin m.m.	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	3,8	0,0
Skatt på öl	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	2,7	0,1
Energiskatt	0,0	0,0	-0,4	-0,8	-0,9	38,4	0,0
Koldioxidskatt	0,0	0,0	-0,3	-0,5	-0,8	25,6	-0,1
Övriga skatter på energi och miljö	0,0	0,0	-0,6	-1,5	-1,5	5,0	-1,6
Skatt på vägtrafik	0,0	0,0	1,0	2,4	4,0	12,2	0,8
Skatt på import	0,0	0,0	0,3	0,4	0,4	5,3	0,6
Övriga skatter	0,0	-0,2	0,1	0,0	-0,1	6,0	0,0
Restförda skatter och övriga skatter	-0,2	-0,2	-0,3	-0,4	-0,4	-6,2	-3,6
Restförda skatter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-8,0	-1,3
Övriga skatter	-0,2	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4	1,8	-2,3
Totala skatteintäkter	-0,1	16,8	13,1	-31,3	-36,8	1 428,8	44,6
<i>EU-skatter</i>	0,0	0,0	0,4	0,5	0,5	9,0	0,6
<i>Offentliga sektorns skatter</i>	-0,1	16,8	12,7	-31,8	-37,3	1 419,8	44,1
Kommunal inkomstskatt	0,0	3,3	0,6	-0,8	0,5	454,8	2,4
Avgifter till ålderspensionssystemet	0,0	-0,5	1,1	-1,0	-0,9	182,1	3,7
Statens skatteintäkter	-0,1	14,0	11,0	-30,0	-36,9	782,9	38,0
Periodiseringar	0,1	-14,2	-3,3	15,2	1,8	12,0	12,9
Uppbördsförskjutningar	0,2	-16,9	-0,7	20,4	2,0	1,3	9,3
Betalningsförskjutningar	0,0	2,7	-2,6	-5,2	-0,2	10,9	3,6
Anstånd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0
1000 Skatter m.m.	0,0	-0,2	7,7	-14,8	-35,1	794,9	50,8
Övriga inkomster	0,0	0,2	-10,0	60,0	56,7	1,1	-1,4
2000 Inkomster av statens verksamhet	0,0	0,2	0,7	19,8	15,7	41,4	10,4
3000 Inkomster av försäld egendom	0,0	0,0	-14,9	35,0	35,0	0,1	-14,9
4000 Återbetalning av lån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,2	0,0
5000 Kalkylmässiga inkomster	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,1	7,6	0,5
6000 Bidrag från EU	0,0	0,0	0,3	0,5	1,5	13,4	0,6
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	0,0	0,0	0,8	0,6	0,3	-48,9	-1,8
8000 Utgifter som ges som krediteringar på skattekontot	0,0	0,0	3,1	4,3	4,3	-14,7	3,8
Summa inkomster	0,0	0,0	-2,3	45,2	21,7	796,0	49,5

Justeringarna för 2005 har sin grund i det preliminära taxeringsutfallet som indikerar att företagets inkomstskatt blir högre än i tidigare prognoser. Tidigarelagda återföringar från periodiseringsfonder beräknas ha ökat skatteintäkterna med 12 miljarder kronor 2005 jämfört med beräknade 9 miljarder kronor i vårpropositionen. En del av revideringen 2005 beror på att företagets resultat blev starkare än väntat. Detta påverkar även prognosen för 2006 och framåt.

De föreslagna regeländringarna för fastighets-skatt innebär att skatteintäkterna beräknas bli 3 miljarder kronor lägre 2006 och 5 miljarder kronor lägre för 2007.

Förmögenhetsskatten förväntas minska skatteintäkterna med ca 2,5 miljarder kronor för åren 2007 och 2008 jämfört med beräkningarna i vårpropositionen beroende på regeländringar.

Skatt på konsumtion och insatsvaror

Mervärdesskatt

Intäkterna från mervärdesskatt har reviderats upp med 0,2 miljarder kronor innevarande år, vilket förklaras av att hushållens konsumtion har utvecklats något starkare än vad som antogs i vårpropositionen.

Hushållens konsumtion beräknas även under åren 2007–2008 utvecklas starkare, stimulerad av de föreslagna och aviserade regeländringarna i denna proposition. Även den offentliga konsumtionen påverkas positivt av föreslagna regeländringar. Mervärdesskatten från förbrukning och investeringar ökar starkare, vilket påverkar intäkterna positivt under hela perioden. Det får till följd att intäkterna från mervärdesskatt är ca 5 miljarder kronor högre per år jämfört med beräkningen till vårpropositionen.

Punktskatter

Jämfört med beräkningen till vårpropositionen har intäkterna från punktskatter reviderats upp marginellt. Främst är det fordonsskatten som har ökat. För 2007 och 2008 har de totala punktskatteintäkterna justerats upp med 1,9 respektive 2,7 miljarder kronor per år, vilket huvudsakligen förklaras av de i denna proposition föreslagna och aviserade regeländringar som främst påverkar skatt på tobak, energi och vägtrafik. Energi- och koldioxidsskatten beräknas även bli lägre till följd av en minskad användning av bensin.

Uppföljning av statsbudgeten för 2006

Jämfört med beräkningen till statsbudgeten för 2006 har de direkta skatterna på arbete reviderats upp och de indirekta skatterna justerats ned. Sammantaget har skatt på arbete reviderats upp med 1,9 miljarder kronor. Skatt på kapital har reviderats upp med 39 miljarder kronor, varav de största prognosändringarna har gjorts för skatt på hushållens kapitalinkomster och skatt på företagsvinster. Intäkterna från mervärdesskatt har sedan beräkningen till statsbudgeten reviderats upp med 7 miljarder kronor. Samtliga sektorer har utvecklats starkare än vad som antogs i beräkningen till statsbudgeten. Framför allt har hushållens konsumtion justerats upp. Intäkterna från punktskatter har justerats ned marginellt. Sammantaget är prognosen för de totala skatteintäkterna 45 miljarder kronor högre jämfört med beräkningen till statsbudgeten för 2006. Statsbudgetens inkomster är uppreviderade med 49 miljarder kronor.

6.6 Skattekvot

Skattekvoten visar förhållandet mellan det totala skatteuttaget och BNP. Internationella jämförelser av skattekvoter är svåra att göra, eftersom olika länders skattelagstiftningar behandlar inkomster och avdrag på skilda sätt. Ett land som t.ex. ger stöd till barnfamiljer via en transferering får en högre skattekvot, jämfört med ett land som i stället ger stödet via ett inkomstavdrag eller en skattereduktion. Transfereringar till hushåll behandlas skattemässigt mycket olika bland OECD-länderna. I vissa länder är huvuddelen av transfereringarna skattepliktiga, medan det motsatta förhållandet gäller i andra länder. Sverige tillhör den grupp av länder inom OECD som har en hög andel skattepliktiga transfereringar. Ett alternativ vid internationella jämförelser är därför att exkludera skatter på offentliga transfereringar vid beräkning av skattekvoten.

Även om det går att beakta några av olikheterna i skatte- och transfereringssystemen blir jämförelser mellan olika länder haltande eftersom skattekvoten inte tar hänsyn till hur de olika ländernas trygghetssystem finansieras. Exempelvis har vissa länder relativt stora inslag av obligatoriska avtalsförsäkringar (som för den enskilde

individerna har en skattelikheter karaktär) medan andra länder finansierar samma försäkringstyper med skatter. Jämförelser av skattekvoter bör så långt som möjligt även beakta dessa olikheter i syfte att ge en rättvisande ekonomisk innebörd.

Jämförelser av den okorrigerade skattekvoten över tiden ger en viss indikation på hur skatteinivån i olika länder har utvecklats. I tabell 6.26 redovisas skattekvoten för 2004 samt förändringen av skattekvoten mellan 2000 och 2004 för ett antal OECD-länder. Länderna är ordnade efter den inverkan de skattepliktiga transfereringarna har på skattekvoten. Av tabellen framgår bland annat att skattekvoten under perioden har minskat i fler länder än den har ökat i. Även den genomsnittliga (oviktade) skattekvoten för alla OECD-länder samt för EU15 har minskat under perioden.

Tabell 6.26 Skattekvoten 2004, förändring av skattekvoten 2000–2004 samt skattepliktiga transfereringars inverkan på skattekvoten för OECD-länder

Procent av BNP

Länder ordnade efter transfereringars inverkan på skattekvoten	Redovisad skattekvot 2004	varav skatt på transfereringar	Förändring skattekvot 2000–2004
Sverige	50,4	4,3	-3,0
Danmark	48,8	4,1	-0,6
Finland	44,2	2,2	-3,5
Norge	44,0	2,1	1,0
Österrike	42,6	1,9	0,0
Belgien	45,0	1,7	0,1
Italien	41,1	1,7	-1,2
Nederländerna	37,5	1,6	-2,0
Nya Zeeland	35,6	1,4	2,0
Frankrike	43,4	1,3	-1,0
Spanien	34,8	1,2	0,6
Tyskland	34,7	1,1	-2,5
Island	38,7	0,7	0,4
Kanada	33,5	0,6	-2,1
Förenta staterna	25,5	0,6	-4,4
Portugal	34,5	0,5	0,4
Storbritannien	36,0	0,3	-1,2
Irland	30,1	0,2	-1,6
Japan	26,4	0,2	-0,7
Australien	31,2	0,1	0,1
Uppgift om transfereringarnas inverkan på skattekvoten saknas			
Tjeckien	38,4		2,4
Ungern	38,1		-0,6
Luxemburg	37,8		-1,3
Grekland	35,0		-2,3
Polen	34,4		1,9
Turkiet	31,3		-1,0
Slovakien	30,3		-2,8
Schweiz	29,2		-1,3
Korea	24,6		1,0
Mexiko	19,0		0,5
OECD-länderna	35,9		-0,7
EU15	39,7		-1,3

Anm.: Transfereringarnas inverkan på skattekvoten avser inkomståret 2003.
Källa: OECD..

I tabell 6.27 redovisas skattekvoten i Sverige för åren 2004–2009. Även skattekvoten exklusive skatt på offentliga transfereringar redovisas. En övergång från brutto- till nettoredovisning där pensioner, sjuk- och föräldrapenning samt ersättningar vid arbetslöshet är skattefria, skulle minska skattekvoten med ca 4 procentenheter. De offentliga finanserna skulle dock inte påverkas.

Tabell 6.27 Skattekvoten i Sverige

Procent av BNP

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Skattekvot	50,4	51,5	50,5	48,1	47,8	47,6
varav						
Staten	27,4	28,4	27,7	25,9	25,7	25,6
Kommunsektorn	16,3	16,3	16,1	15,8	15,7	15,7
Ålderspensionssystemet	6,4	6,4	6,4	6,3	6,2	6,2
EU	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
varav						
Skatt på arbete	32,1	31,8	31,0	29,5	29,2	29,1
Skatt på kapital	5,3	6,4	6,4	5,7	5,7	5,7
Skatt på konsumtion	13,1	13,4	13,3	13,2	13,1	13,1
Övriga skatter	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Exkl. skatt på transfereringar	46,1	47,4	46,6	44,5	44,2	44,1

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

Räntebeläggningen av periodiseringsfonderna 2005 resulterade i att vissa företag beslöt att återföra hela eller delar av sina periodiseringsfonder till beskattning. Det beräknas ha ökat skatteintäkterna med 13 miljarder kronor 2004. Utan dessa återföringar hade skattekvoten minskat 2004 med ytterligare 0,5 procentenheter, framför allt beroende på den svaga arbetsmarknaden.

Trots genomförda skattesänkningar ökade skattekvoten 2005. Den högre skatteandelen förklaras främst av ökade skatteintäkter från kapital.

År 2006 minskar skattekvoten framför allt till följd av beslutade skattesänkningar men även av att de tillfälliga intäkterna från återförda periodiseringsfonder upphör. Nästa år minskar skattekvoten med 2,4 procentenheter främst till följd av den i denna proposition föreslagna skattereduktionen för arbetsinkomst, men även till stor del på del av de regeländringar som föreslås avseende fastighets- och förmögenhetsskatten. Skattekvoten fortsätter sedan att minska och beräknas 2009 uppgå till 47,6 procent.

7

Utgifter, lån och bemyndiganden

7 Utgifter, lån och bemyndiganden

7.1 Inledning

I detta kapitel redovisas och analyseras statsbudgeten och de takbegränsade utgifternas utveckling över tiden. Jämförelser görs även mot de utgiftsberäkningar som redovisades i statsbudgeten för 2006 och i 2006 års ekonomiska vårproposition. I avsnitt 7.2 redogörs översiktligt för de makroekonomiska förutsättningar som ligger till grund för utgiftsberäkningarna. I avsnitt 7.3 redovisas utgiftsprognosen för 2006 och skillnaderna mellan den aktuella prognosen och beslutade utgiftsramar i statsbudgeten för 2006.

I avsnitt 7.4 redovisas föreslagna utgiftsramar för 2007 samt beräknade utgiftsramar för 2008 och 2009 och en jämförelse med beräkningarna i 2006 års ekonomiska vårproposition. Vidare redovisas regeringens förslag till nya utgiftsreformer. Därefter redovisas andra utgiftsförändringar, till följd av bland annat ändrade volymer inom regelstyrda transfereringssystem eller ändrade makroekonomiska förutsättningar.

I kapitlet redovisas också regeringens förslag till låneramar, krediter och bemyndiganden för 2007.

7.2 Makroekonomiska förutsättningar

De statliga finanserna påverkas i hög grad av hur ekonomin utvecklas i Sverige och i omvärlden.

De statliga utgifterna påverkas främst av förändringar i arbetslöshet, löner, räntor och priser. Som ett exempel kan nämnas att en tiondels procentenhet lägre öppen arbetslöshet minskar utgifterna för arbetslöshetsförsäkringen

med cirka 500 miljoner kronor. En ökning av pris- och lönenivån med 1 procentenhet medför att utgifterna under utgiftstaket ökar med drygt 5 miljarder kronor. Den fulla utgiftseffekten av förändrade priser och löner slår igenom med två års fördröjning.

Även bruttonationalinkomsten (BNI) har en direkt påverkan på statsbudgetens utgifter via dess effekt på EU-avgiften och biståndet. Om BNI ökar med 1 procentenhet beräknas utgifterna till följd av detta öka med cirka 300 miljoner kronor. Den indirekta effekten av en högre BNI är dock att utgifterna reduceras eftersom exempelvis utgifterna för arbetslöshetsersättning minskar vid ökad aktivitet i ekonomin.

I tabell 7.1 redovisas de centrala makroekonomiska förutsättningarna för budgetberäkningarna. De makroekonomiska prognoserna finns återgivna i sin helhet i bilaga 2, Svensk ekonomi.

Nationalräkenskapernas (NR) utfall visar att tillväxten i bruttonationalprodukten (BNP) 2005 uppgick till 2,7 procent. Innevarande år förväntas tillväxten bli 4,0 procent, vilket är 0,4 procentenheter högre än vad som prognostiserades i 2006 års ekonomiska vårproposition. Upprevideringen beror i huvudsak på en starkare konsumtion, högre investeringstillväxt och svagare importutveckling. Prognosen avseende BNP-tillväxten för 2007 är 0,3 procentenheter högre jämfört med prognosen i vårpropositionen. Det beror bland annat på att den offentliga konsumtionen växer starkare under 2007 jämfört med bedömningen i vårpropositionen. För 2008 och 2009 görs ingen fullständig konjunkturprognos.

Tabell 7.1 Makroekonomiska förutsättningar

Prognoser från 2006 års ekonomiska vårproposition anges inom parentes

	2005	2006	2007	2008	2009
BNP ¹	2,7 (2,7)	4,0 (3,6)	3,3 (3,0)	3,1 (2,8)	2,7
BNP mdkr ²	2 673 (2 673)	2 830 (2 820)	3 007 (2 977)	3 163 (3 128)	3 320
BNI enligt ENS95 mdkr ²	2 666 (2 666)	2 825 (2 824)	3 014 (2 984)	3 172 (3 136)	3 330
Inflation enligt KPI ^{3,4}	0,5 (0,5)	1,6 (1,4)	2,5 (2,2)	2,0 (2,3)	1,9
Prisbasbelopp tkr	39,4 (39,4)	39,7 (39,7)	40,3 (40,2)	41,2 (41,1)	42,1
Inkomstindex ⁵	118,4 (118,4)	121,7 (121,7)	125,7 (125,7)	130,8 (130,6)	136,0
Öppen arbetslöshet ⁶	6,0 (6,0)	5,6 (4,9)	5,8 (4,5)	5,0 (4,4)	4,3
Arbetsmarknads- politiska program ⁶	2,7 (2,7)	3,1 (3,5)	1,9 (3,5)	1,4 (2,9)	1,5
Timlön (enl. NR) ^{4,7}	3,6 (3,2)	3,4 (3,4)	3,8 (3,9)	4,0 (4,3)	4,1
Ränta stats- obligation 5 år ³	2,9 (2,9)	3,6 (3,4)	3,9 (3,8)	4,2 (4,0)	4,2
Ränta statsskuldsväxel 6 månader ³	1,8 (1,8)	2,5 (2,5)	3,5 (3,3)	3,9 (3,8)	4,0

¹ Årlig procentuell volymförändring.

² Löpande priser.

³ Årsgenomsnitt.

⁴ Årlig procentuell förändring.

⁵ Inkomstindexet visar den genomsnittliga reala förändringen av pensionsgrundande inkomster och inkomster över intjänandetaket för de tre senaste åren multiplicerat med förändringen i KPI för det senaste året. Inkomstindex 1999=100.

⁶ Procent av arbetskraften.

⁷ Enligt Konjunkturlönestatistiken, vars definition skiljer sig från Nationalräkenskaperna (NR), antas timlönen öka med 3,7 procent 2008 och 3,8 procent 2009.

Inflationsprognosen för 2006 har reviderats upp något jämfört med prognosen i vårpropositionen. Det förklaras huvudsakligen av högre utfall och av uppreviderade prognoser för energipriser och bostadsräntor. Även 2007 har prognosen reviderats upp jämfört med vårpropositionen, främst beroende på högre energipriser och högre indirekta skatter och avgifter.

Den totala arbetslösheten, dvs. öppet arbetslösa personer och personer i arbetsmarknadspolitiska program, beräknas minska under prognosperioden. Under de kommande åren prognostiseras den totala arbetslösheten minska kontinuerligt och 2009 uppgå till 5,8 procent.

Den öppna arbetslösheten beräknas sjunka mot slutet av 2006 på grund av en förväntad stark efterfrågan på arbetskraft under resten av året. Mätt som årsgenomsnitt beräknas andelen

öppet arbetslösa uppgå till 5,6 procent 2006, vilket är 0,7 procentenheter högre än prognosen i vårpropositionen. Den öppna arbetslösheten bedöms stiga något under 2007 när antalet arbetsmarknadspolitiska program minskar. Införandet av nystartjobben bedöms få en motverkande, dock inte lika stor, effekt.

Den korta räntan förväntas stiga under prognosperioden. Att räntorna prognostiseras att stiga beror framför allt på ett högre resursutnyttjande. Under prognosperioden förväntas även en mindre uppgång i de långa räntorna.

7.3 Uppföljning av statsbudgetens utgifter 2006

I avsnitt 7.3.1 redovisas prognosen för de takbegränsade utgifterna. Prognosen för statsbudgetens inkomster och saldo 2006 redovisas i kapitel 5 respektive avsnitt 4.4.3.

Tabell 7.2 Statsbudgetens utgifter 2006

Miljarder kronor

	Statsbudget ¹	Prognos	Differens prognos – statsbudget
Utgifter exkl. utgiftsområde 26 statsskuldräntor m.m. ²	726,5	719,7	-6,8
Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.	43,2	51,1	7,9
Summa utgifter	769,6	770,8	1,2

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför ej alltid med summan.

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005.

² Inklusive posten Minskning av anslagsbehållningar.

I budgetpropositionen för 2006 beräknades statsbudgetens utgifter till 769,6 miljarder kronor. I den aktuella prognosen beräknas utgifterna bli marginellt högre, 770,8 miljarder kronor. Den del av förändringen som hänförs till utgifter exklusive statsskuldräntor förklaras i avsnitt 7.3.1.

För 2006 uppgår utgiftsramen för utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. till 43,2 miljarder kronor, varav anslaget 92:1 *Räntor på statsskulden* svarar för 43,0 miljarder kronor. Utgifterna för utgiftsområdet beräknas nu, till följd av förändringar i räntor, valutakurser och Riksgäldskontorets låneplan, bli 51,1 miljarder kronor, vilket är nära 8 miljarder kronor högre än anvisat i statsbudgeten. Det finns en betydande osäkerhet avseende räntebetalningarna eftersom de även på kort sikt påverkas av ränte- och valutarörelser.

7.3.1 Takbegränsade utgifter 2006

Utgiftstaket för staten omfattar utgiftsområdena 1–25 samt 27. Däremot ingår inte utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. Till de takbegränsade utgifterna räknas även utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. Under utgiftstaket ingår även posten Minskning av anslagsbehållningar. Den så kallade budgeteringsmarginalen är skillnaden mellan utgiftstaket för staten och de takbegränsade utgifterna. Riksdagen har fastställt utgiftstaket för 2006 till 907 miljarder kronor.

Utgiftstaket för staten är ett centralt budgetpolitiskt åtagande för riksdagen och regeringen. Om det finns risk för att utgiftstaket kommer att överskridas skall regeringen, enligt 42 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten, vidta sådana åtgärder som den har befogenheter till eller föreslå riksdagen nödvändiga åtgärder.

Regeringen följer noggrant utgiftsutvecklingen genom månatlig uppföljning och regelbundna prognoser för att i tid kunna vidta åtgärder om utgiftstaket bedöms vara hotat.

De takbegränsade utgifterna beräknades i den av riksdagen beslutade statsbudgeten för 2006 till 906,1 miljarder kronor, vilket innebär att budgeteringsmarginalen uppgick till 0,9 miljarder kronor. I den nu aktuella prognosen bedöms de takbegränsade utgifterna uppgå till 899,2 miljarder kronor, vilket innebär att budgeteringsmarginalen har ökat och beräknas till nära 8 miljarder kronor. Denna ökning beror på lägre utgifter än beräknat i statsbudgeten för bland annat föräldraförsäkring, aktivitets- och sjukersättningar och studiemedel.

I prognoserna har hänsyn tagits till föreslagna beslut (se kapitel 8 Tilläggsbudget), prognostiserade volymförändringar i rättighetsstyrda system (se avsnitt 7.4.3) samt makroekonomiska förändringar m.m. (se avsnitt 7.2).

Tabell 7.3 Takbegränsade utgifter 2006

Miljarder kronor

	Statsbudget ¹	Prognos	Differens prognos – statsbudget
Utgifter exkl. utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. ²	726,5	719,7	-6,8
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	179,6	179,5	-0,1
Takbegränsade utgifter	906,1	899,2	-6,9
Budgeteringsmarginal	0,9	7,8	6,9
Utgiftstak för staten	907,0	907,0	

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför ej alltid med summan.

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005.

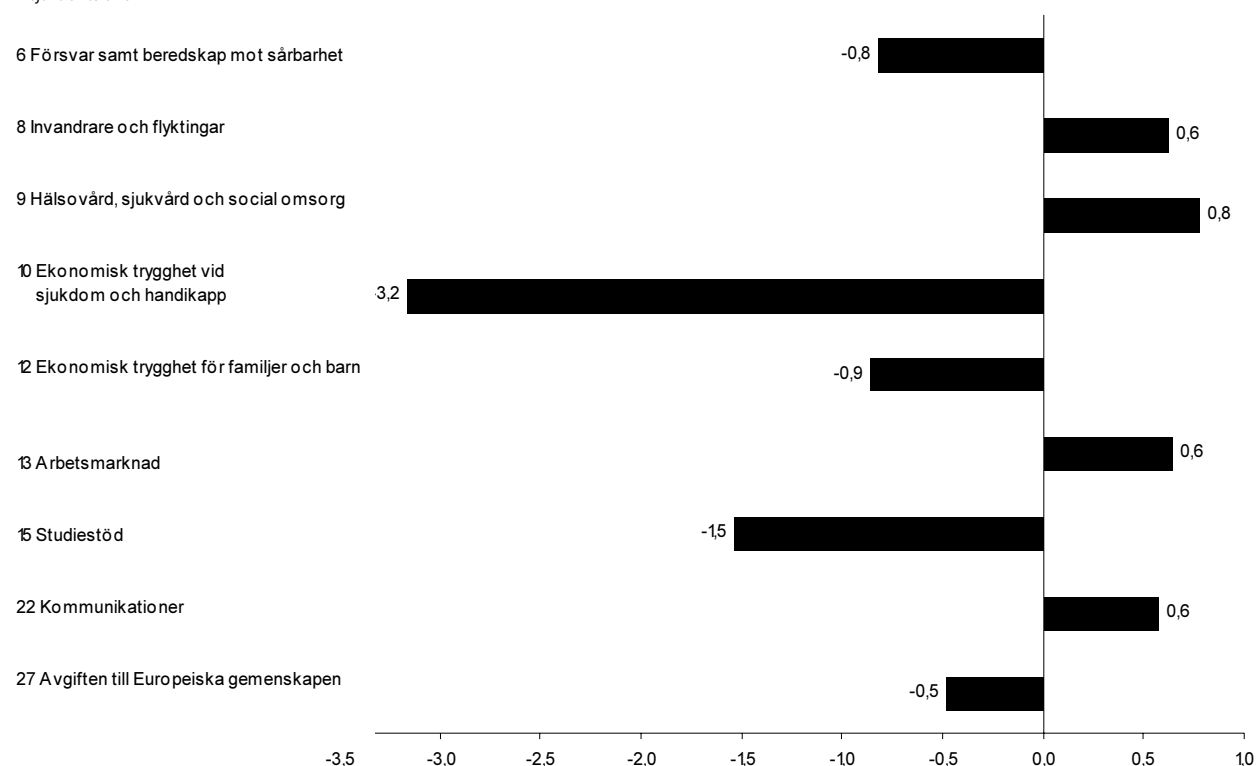
² Inklusive posten Minskning av anslagsbehållningar.

Jämfört med 2005 ökar de takbegränsade utgifterna med cirka 35 miljarder kronor 2006. I relation till bruttonationalprodukten (BNP) beräknas de takbegränsade utgifterna 2006 motsvara 31,8 procent.

I tabell 7.5 redovisas av riksdagen beslutade ramar för utgiftsområden, anvisade medel på tilläggsbudget i 2006 års ekonomiska vårproposition, förslag till tilläggsbudget i denna proposition summerat per utgiftsområde, de prognostiserade utgifterna för respektive utgiftsområde samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. För vissa utgiftsområden avviker nu aktuella utgiftsprognoser väsentligt från de medel som riksdagen i december 2005 beslutade om. Nedan redogörs för orsaker till de viktigaste avvikelserna.

Diagram 7.1 Skillnad mellan utgiftsprognos för 2006 och i statsbudgeten anvisade medel för 2006¹

Miljarder kronor

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005.

Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet

Utgifterna för anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.* beräknas bli nära 700 miljoner kronor lägre än i statsbudgeten anvisade medel. Detta beror bland annat på att besparingar till följd av omstruktureringen enligt det försvarspolitiska inriktningsbeslutet genomförts tidigare än beräknat.

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Utgifterna för anslaget 10:3 *Kommunersättning vid flyktingmottagande* väntas bli 660 miljoner kronor högre än i statsbudgeten anvisade medel. Utgifterna för anslaget 12:2 *Ersättningar och bostadskostnader* förväntas bli cirka 90 miljoner kronor högre än i statsbudgeten anvisade medel. Även utgifterna för anslaget 12:1 *Migrationsverket* antas också bli högre än i statsbudgeten anvisade medel. Samtliga ovan nämnda revideringar är en följd i ändringen av utlänningslagen (1989:529) som trädde i kraft den 15 november 2005 och som gällde till och med den 30 mars 2006.

Utgifterna för anslaget 12:4 *Domstolsprövningar i utlänningsärenden* väntas bli cirka 200 miljoner kronor lägre än i statsbudgeten anvisade medel. Detta är en följd av att antalet mål 2006 bedöms bli färre, samt att startkostnaderna för den nya instans- och processordningen bli lägre än vad som prognostiserades i statsbudgeten.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Den största skillnaden på detta utgiftsområde jämfört med statsbudgeten beror på att riksdagen efter förslag på tilläggsbudget i 2006 års ekonomiska vårproposition anslog 617 miljoner kronor på anslaget 17:1 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken*.

Utgifterna för anslaget 13:1 *Tandvårdsförmåner m.m.* beräknas bli drygt 100 miljoner kronor högre än i statsbudgeten anvisade medel. Detta förklaras huvudsakligen av kortare genomströmningstider för förhandsprövningsärenden hos Försäkringskassan avseende högkostnads-skyddet för protetik för personer som är 65 år eller äldre. Under 2005 vidtog Försäkringskassan

flera åtgärder för att korta genomströmningstiderna. Bland annat har ett stort antal ärenden fördelats ut på andra länsorganisationer för att avlasta länsorganisationen i Skåne, som tidigare handlade samtliga ärenden. Det ökade antalet beslut får till följd att utgifterna för högstnadsskyddet under 2006 bedöms bli högre än vad som beräknades i statsbudgeten.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Utgifterna för anslaget 19:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* beräknas bli nära 2 miljarder kronor lägre än i statsbudgeten anvisade medel, vilket beror på att ökningen av antalet personer med aktivitets- och sjukersättning har bromsats in tidigare än förväntat. Det genomsnittliga antalet personer med aktivitets- och sjukersättning beräknas till nära 555 000 år 2006, vilket är cirka 15 000 färre än i beräkningen i budgetpropositionen för 2006 (se vidare tabell 7.11).

Prognosen för anslaget 19:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* är cirka 0,9 miljarder kronor lägre än i statsbudgeten anvisade medel, vilket främst beror på färre rehabiliteringspenningdagar än förväntat. Också prognosen för anslaget 19:4 *Arbetskadeersättningar m.m.* är lägre än i statsbudgeten anvisade medel.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Utgifterna för anslaget 21:2 *Föräldraförsäkring* väntas bli nära 600 miljoner kronor lägre än i statsbudgeten anvisade medel. Detta beror på att antalet uttagna föräldrapenningdagar varit färre än prognostiserat.

Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad

Utgifterna för anslaget 22:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* beräknas bli drygt 800 miljoner kronor högre än i statsbudgeten anvisade medel, vilket förklaras av att den öppna arbetslösheten under 2006 bedöms bli högre än vad som antogs vid tillfället för budgetpropositionen för 2006.

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Utgifterna för anslaget 25:1 *Studiehjälp m.m.* antas bli cirka 150 miljoner kronor högre än i statsbudgeten anvisade medel. Detta förklaras främst av att anslaget efter förslag på tilläggsbudget i vårpropositionen ökades för att täcka en ökning av studiebidraget i studiehjälpen.

Utgifterna för anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* väntas bli 1 600 miljoner kronor lägre än i statsbudgeten anvisade medel. Orsaken är främst att antalet studiemedelstagare med det så kallade högre bidraget antas bli färre än tidigare beräknat.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Utgifterna för anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag* beräknas bli lägre än i statsbudgeten anvisade medel på grund av att Vägverket utnyttjade anslagskredit 2005, vilket påverkar prognosen för anslagsutnyttjande 2006.

För anslaget 36:4 *Banverket: Banhållning och sektorsutgifter* beräknas utgifterna bli högre än i statsbudgeten anvisade medel, vilket beror på att Banverket beräknas utnyttja anslagskredit 2006 för att anpassa verksamhetsvolymen till den högre anslagsnivån som beräknas för 2007.

Utgifterna för äldreanslaget från 2004, 37:7 *IT-infrastruktur Regionala transportnät m.m.*, beräknas till cirka 420 miljoner kronor, vilket till fullo finansieras av anslagssparande.

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen

Utgifterna för anslaget 93:1 *Avgiften till Europeiska gemenskapen* beräknas bli nära 500 miljoner kronor lägre än i statsbudgeten anvisade medel, vilket främst förklaras av Europeiska kommissionens förslag till reglering av överskottet från budgetåret 2005.

Förändring av anslagsbehållningar

I statsbudgeten för 2006 var den beräknade förbrukningen av anslagsbehållningar inte fördelad per utgiftsområde utan redovisades under posten Minskning av anslagsbehållningar. De totala utgifterna redovisades i statsbudgeten som summan av utgiftsramarna och beräkningsposten Minskning av anslagsbehållningar. Denna beräkningspost uppgick i statsbudgeten för 2006 till 1,3 miljarder kronor. I den aktuella prognosen för innevarande budgetår ingår emellertid förändringen av anslagsbehållningar under respektive anslag och utgiftsområde. Förändringen av anslagsbehållningarna under 2006 kan nu därför beräknas som skillnaden mellan prognos och anvisade medel, med hänsyn tagen till förslag till tilläggsbudget, indragningar av anslagsmedel och medgivna överskridanden.

Statsbudgetens utfall 2005 visar att anslagsbehållningarna på ramanslag uppgick till 25,4 miljarder kronor vid årsskiftet 2005/06. Under 2006

kommer anslagssparandet att öka jämfört med 2005 i den mån utgifterna är lägre än anvisade medel på statsbudgeten 2006, eller minska i den mån utgifterna överstiger anvisade medel eller till följd av beslut om indragningar.

På tilläggsbudget för 2006 föreslås i denna proposition ökade anslag med sammantaget 66 miljoner kronor. De hittills beslutade indragningarna av anslagsmedel 2006 summerar till 11 miljarder kronor, varav merparten berör rättighetsstyrda transfereringsanslag samt anslaget 93:1 *Avgiften till Europeiska gemenskapen*.

Skillnaden mellan totalt anvisade medel på ramanslag, inklusive förslag till tilläggsbudget, och prognostiserade utgifter för ramanslag beräknas nu till 0,7 miljarder kronor (exklusive statsskuldräntor). Därmed beräknas anslagsbehållningarna öka något, från 25,4 miljarder kronor vid årsskiftet 2005/06 till 26,1 miljarder kronor vid årsskiftet 2006/07.

Tabell 7.4 Beräknad förändring av anslagsbehållningar 2006

Miljarder kronor

Ramanslag (Från samtliga belopp har utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. exkluderats)	
Ingående ramöverföringsbelopp ¹	25,4
+ Anvisat på ursprunglig statsbudget	726,5
+ Anvisat på tilläggsbudget i VP2006	5,0
+ Förslag till tilläggsbudget i BP2007	0,1
+ Medgivna överskridanden	0,1
– Indragningar ²	11,0
– Prognos	719,7
= Beräknat utgående ramöverföringsbelopp	26,1
Beräknad förändring av anslagsbehållningar	0,7

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför ej alltid med summan.

¹ Enligt Årsredovisning för staten 2005 (skr. 2005/06:101).

² Av indragningar avser drygt 7 miljarder kronor rättighetsstyrda transfereringsanslag samt anslaget 93:1 *Avgiften till Europeiska gemenskapen*.

Tabell 7.5 Utgifter 2006

Miljarder kronor

Utgiftsområde	Urspr. statsbudget ¹	Tilläggsbudget i VP2006	Förslag till tilläggsbudget i BP2007	Totalt-anvisat ²	Prognos	Differens prognos-urspr. statsbudget	Differens prognos-totalt anvisat
1 Rikets styrelse	8,2	0,0	-0,0	8,2	8,2	0,0	0,0
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	11,8	0,0	0,0	11,9	12,1	0,3	0,2
3 Skatt, tull och exekution	9,2	0,0		9,2	9,0	-0,2	-0,2
4 Rättsväsendet	29,0	0,0	0,0	29,0	28,8	-0,3	-0,3
5 Internationell samverkan	1,4	0,0	0,1	1,5	1,5	0,2	0,0
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	43,4	0,0	-0,1	43,4	42,6	-0,8	-0,8
7 Internationellt bistånd	26,1	-0,0		26,1	26,2	0,1	0,1
8 Invandrare och flyktingar	8,2	1,4	0,0	9,6	8,9	0,6	-0,8
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	41,6	0,9	0,1	42,5	42,4	0,8	-0,2
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	129,6			129,6	126,4	-3,2	-3,2
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	45,3	0,2		45,5	45,0	-0,3	-0,5
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	61,5			61,5	60,6	-0,9	-0,9
13 Arbetsmarknad	70,2	0,9		71,1	70,9	0,6	-0,3
14 Arbetsliv	1,2	-0,0		1,2	1,2	0,0	0,0
15 Studiestöd	22,1	0,5	0,0	22,6	20,6	-1,5	-2,0
16 Utbildning och universitetsforskning	47,1	0,1	-0,0	47,2	46,6	-0,5	-0,6
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	9,6	0,0	0,0	9,6	9,5	-0,1	-0,1
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	9,5	0,0		9,5	9,0	-0,5	-0,5
19 Regional utveckling	3,3	0,1	0,0	3,5	3,4	0,1	-0,1
20 Allmän miljö- och naturvård	4,6	0,0		4,6	4,9	0,3	0,3
21 Energi	1,7	0,0	0,0	1,7	1,7	0,0	0,0
22 Kommunikationer	31,5	-0,1	-0,0	31,5	32,1	0,6	0,7
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	16,4	0,8	0,0	17,2	16,0	-0,4	-1,2
24 Näringsliv	4,2	-0,0	0,0	4,2	4,2	0,0	0,0
25 Allmänna bidrag till kommuner	60,2	0,1		60,3	60,3	0,1	0,0
26 Statsskuldräntor m.m.	43,2			43,2	51,1	7,9	7,9
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	28,1			28,1	27,6	-0,5	-0,5
Minskning av anslagsbehållningar	1,3				0,0	-1,3	
Summa utgiftsområden	769,6	5,0	0,1	773,4	770,8	1,2	-2,6
Summa utgiftsområden exkl. statsskuldräntor	726,5	5,0	0,1	730,3	719,7	-6,8	-10,6
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	179,6				179,5	-0,1	
Takbegränsade utgifter	906,1				899,2	-6,9	
Budgeteringsmarginal	0,9				7,8	6,9	
Utgiftstak för staten	907,0				907,0	0	

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Statsbudgeten för 2006 enligt riksdagens beslut i december 2005.² Anvisat på statsbudgeten enligt riksdagens beslut i december 2005 och beslut med anledning av tilläggsbudget i 2006 års ekonomiska vårproposition samt förslag till tilläggsbudget i denna proposition.

7.4 Utgifterna fram till och med 2009 och förändringar jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition

7.4.1 Utgifter per utgiftsområde

Regeringens förslag: Preliminär fördelning av utgifter per utgiftsområde för 2008 och 2009 enligt tabell 7.6 godkänns som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Utgiftsramen för ett utgiftsområde anger summan av årets anvisade anslagsmedel för detta utgiftsområde. I tabell 7.6 redovisas för varje utgiftsområde utfallet för anslagsförbrukningen 2005, förslag till utgiftsram per utgiftsområde för 2006 (inklusive förslag till tilläggsbudget i denna proposition), utgiftsprognos för 2006, förslag till utgiftsramar för 2007 samt en preliminär fördelning av utgiftsramarna för 2008 och 2009. I prognosen för utgifterna per utgiftsområde för 2006, i förslaget till utgiftsramar för 2007 samt beräkningen av utgiftsramarna för 2008 och 2009 har hänsyn tagits till redan tidigare beslutade och nu föreslagna eller aviserade utgiftsreformer och besparingar (se avsnitt 7.4.2 och kapitel 8). De beräknade utgiftsramarna för 2008 och 2009 baserar sig, med några undantag, på samma regelsystem och budgetpolitik som de föreslagna utgiftsramarna för 2007. Vidare har makroekonomiska förutsättningar, volymantaganden inom vissa transfereringssystem samt den pris- och löneomräkning som ligger till grund för beräkningarna uppdaterats jämfört med de beräkningar som presenterades i 2006 års ekonomiska vårproposition (se avsnitt 7.4.3).

Förbrukning av anslagsbehållningar för förvaltnings- och investeringsanslag redovisas inte för åren 2007–2009 på respektive utgiftsområde utan under beräkningsposten Minskning av anslagsbehållningar.

I tabell 7.7 redovisas förändringen av utgiftsramar för 2007 och 2008 i förhållande till beräkningen i 2006 års ekonomiska vårproposition. Utgifterna per utgiftsområde har ändrats till följd av förslag till nya reformer, förändrade makroekonomiska förutsättningar och förändrade volymer inom vissa regelstyrda

transfereringssystem. För 2007 redovisas i tabell 7.7 förändringen av utgiftsramarna till följd av nya förslag till reformer (se även tabell 7.10), reviderade makroekonomiska förutsättningar och övriga faktorer. I kolumnen för strukturförändring i tabell 7.7 visas förändringen för utgiftsområdena på grund av den flytt av ett tjugotal anslag mellan utgiftsområdena som riksdagen beslutat ska gälla från och med 2007 (bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333).

Tabell 7.6 Utgifter per utgiftsområde 2005–2009

Miljoner kronor

Utgiftsområde	2005 Utfall	2006 Anslag ¹	2006 Prognos	2007 Förslag	2008 Beräknat	2009 Beräknat
1 Rikets styrelse	7 673	8 243	8 244	10 677	10 660	10 846
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	10 972	11 854	12 068	11 873	11 222	11 711
3 Skatt, tull och exekution	8 572	9 224	9 009	9 325	9 220	9 387
4 Rättsväsendet	27 025	29 024	28 753	30 754	31 667	32 313
5 Internationell samverkan	1 365	1 471	1 518	1 498	1 510	1 515
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	43 591	43 375	42 615	44 164	45 277	47 076
7 Internationellt bistånd	22 260	26 054	26 198	26 657	29 649	31 140
8 Migration ⁴	6 918	9 647	8 859	5 033	4 897	4 845
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	38 473	42 546	42 396	46 905	51 346	52 362
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	127 049	129 591	126 434	122 355	123 986	127 560
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	46 120	45 479	44 970	44 202	43 557	42 972
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	55 467	61 460	60 604	62 631	63 982	65 778
13 Arbetsmarknad	69 568	71 136	70 873	66 650	59 148	57 935
14 Arbetsliv	1 153	1 224	1 194	1 361	1 157	1 126
15 Studiestöd	19 779	22 592	20 595	20 714	20 891	21 932
16 Utbildning och universitetsforskning	43 695	47 191	46 639	44 214	46 481	47 938
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	8 968	9 625	9 492	10 139	10 049	10 308
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik ⁴	8 737	9 549	9 034	5 730	5 360	5 007
19 Regional utveckling	3 286	3 452	3 400	3 163	3 311	3 433
20 Allmän miljö- och naturvård	4 254	4 644	4 920	4 615	4 628	4 380
21 Energi	1 396	1 739	1 731	2 709	2 521	2 016
22 Kommunikationer	31 833	31 453	32 108	33 914	34 939	35 690
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	17 408	17 190	16 036	18 001	17 740	17 553
24 Näringsliv	3 775	4 197	4 193	4 129	4 333	4 405
25 Allmänna bidrag till kommuner	57 325	60 252	60 252	72 849	77 234	77 234
26 Statsskuldsräntor m.m.	32 657	43 170	51 113	43 170	41 170	43 170
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	25 635	28 066	27 587	28 908	31 538	21 299
Minskning av anslagsbehållningar				-329	4 675	3 833
Summa utgiftsområden²	724 956	773 447	770 836	776 010	792 147	794 766
Summa utgiftsområden exkl. statsskuldsräntor³	692 299	730 277	719 723	732 840	750 977	751 596
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	172 033	179 584	179 473	189 379	202 396	216 492
Takbegränsade utgifter	864 332	909 861	899 196	922 219	953 373	968 088
Budgeringsmarginal	5 668		7 804	15 781	17 627	34 912
Utgiftstak för staten	870 000	907 000	907 000	938 000	971 000	1 003 000⁵

¹ Inklusive förslag till tilläggsbudget i 2006 års ekonomiska vårproposition samt i denna proposition.² Inklusive posten Minskning av anslagsbehållningar.³ Summa utgiftsområden exklusive Statsskuldsräntor m.m. och minskningen av anslagsbehållningar för statsskuldsräntor.⁴ Enligt de utgiftsområdesbenämningar som gäller från och med 2007.⁵ Regeringens bedömning av utgiftstak för 2009.

Tabell 7.7 Förändring av utgiftsramar 2007 och 2008 jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Total förändring 2007	Varav			Total förändring 2008	
		Beslut 2007	Struktur- förändring 2007 ¹	Makro 2007		Övrigt 2007
1 Rikets styrelse	2 639	166	2 475	-2	2 486	
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	106	53		34	372	
3 Skatt, tull och exekution	32	32		0	22	
4 Rättsväsendet	201	202		-1	639	
5 Internationell samverkan	137	98		39	145	
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	852	417	478	-43	833	
7 Internationellt bistånd	-1 239	-149		292	-1 383	275
8 Migration ²	-3 544	-2	-3 268	11	-284	-3 317
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	97	125		-19	-9	2 056
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	-5 414	-4 550		172	-1 036	-5 936
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	47	95		119	-168	0
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	-646	-1 174		-24	552	-1 158
13 Arbetsmarknad	-5 296	-13 866	3 257	6 713	-1 401	-7 651
14 Arbetsliv	141	141			0	-84
15 Studiestöd	-1 063	-1 793		-2	732	-1 144
16 Utbildning och universitetsforskning	-2 936	-3 068			132	-99
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	-166	-32			-134	-145
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik ²	-3 993	-1 498	-2 286	170	-379	-4 082
19 Regional utveckling	296	296			0	996
20 Allmän miljö- och naturvård	-312	-53	-292		33	-322
21 Energi	1 077	1 150			-74	1 063
22 Kommunikationer	-293	26	-144		-175	-247
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	679	671			9	365
24 Näringsliv	-61	146	-220		14	-244
25 Allmänna bidrag till kommuner	2 111	2 111			0	126
26 Statsskuldsräntor m.m.	1 200				1 200	-2 900
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	1 499	383		220	896	1 621
Minskning av anslagsbehållningar	-2 351				-2 351	-10
Summa utgiftsområden	-16 199	-20 073	0	7 673	-3 799	-16 339
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	341			80	261	1 047
Takbegränsade utgifter	-17 058	-20 073	0	7 753	-4 738	12 392

¹ Enligt riksdagsbeslut (bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333), där ett tjugotal anslag flyttas mellan utgiftsområden. Beslutet gäller från och med budgetåret 2007.² Enligt de utgiftsområdesbenämningar som gäller från och med 2007.

I tabell 7.8 redovisas den totala utgiftseffekten i förhållande till beräkningen i 2006 års ekonomiska vårproposition till följd av nya förslag till reformer, utgiftsminskningar, reviderad pris- och löneomräkning, reviderade makroekonomiska förutsättningar, volymförändringar och övriga faktorer för 2007 och 2008. Av tabellen framgår att de takbegränsade utgifterna minskas med 17,1 miljarder kronor 2007 och 12,4 miljarder kronor 2008 i förhållande till beräkningen i 2006 års ekonomiska vårproposition.

Förändringar till följd av nya förslag till utgiftsförändringar jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition redovisas i avsnitt 7.4.2, medan förändringar till följd av övriga nämnda faktorer redovisas i avsnitt 7.4.3.

Tabell 7.8 Förändring av takbegränsade utgifter jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition

Miljarder kronor

	2007	2008
Takbegränsade utgifter i 2006 års ekonomiska vårproposition	939,3	965,8
Anslagsökningar	12,8	15,5
Anslagsminskningar	-32,9	-32,9
Reviderad pris- och löneomräkning	0,0	-0,3
Övriga makroekonomiska förändringar	7,8	4,0
Volymförändringar	-1,7	-1,1
Övrigt	-0,6	2,4
Förändrad prognos för anslagsbehållningar	-2,4	0,0
Total utgiftsförändring	-17,1	-12,4
Takbegränsade utgifter i budgetpropositionen för 2007	922,2	953,4

7.4.2 Föreslagna och aviserade reformer för perioden 2007–2009

Regeringen presenterar i denna proposition ett antal åtgärder som föranleder såväl anslagsökningar som anslagsminskningar. Sammantaget leder den politik som regeringen föreslår och aviserar till väsentligt lägre anslagsnivåer.

I detta avsnitt sammanfattas, för respektive utgiftsområde, anslagseffekten av de reformer som regeringen föreslår för 2007 och aviserar för 2008 och 2009. Redogörelsen begränsas till de åtgärder som regeringen aktivt fattar beslut om.

Den omfattar således ej de anslagspåverkande effekter som orsakas av makroekonomiska förändringar⁴³, ändrade volymer i transfereringssystemen eller pris- och löneomräkning av anslag.

Jämfört med den politik som den föregående regeringen förde fram i 2006 års ekonomiska vårproposition medför de reformer som presenteras i förevarande proposition en minskning av föreslagna anslagsmedel för 2007 med 20 073 miljoner kronor. För 2008 bedöms föreslagna och aviserade reformer minska anslagsbehovet med 17 404 miljoner kronor.

I förhållande till 2006 års statsbudget, inklusive den tilläggsbudget som föreslås i denna proposition, leder de av regeringen föreslagna reformerna till anslagsökningar 2007 på sammanlagt 480 miljoner kronor. För 2008 beräknas de reformer som regeringen för fram leda till anslagsökningar på 1 151 miljoner kronor i förhållande till den föreslagna budgeten för 2007. Den, jämfört med 2008, reformbetingade ökningen av anslagsmedel för 2009 beräknas uppgå till 327 miljoner kronor.

Under respektive utgiftsområde redovisas inledningsvis föreslagna eller aviserade reformer med en anslagspåverkan på minst 50 miljoner kronor per år, se tabell 7.10. Utgångspunkten för jämförelsen är den anslagsnivå som låg till grund för de inkomst- och utgiftsberäkningar som redovisades för riksdagen i 2006 års ekonomiska vårproposition i form av utgiftsområdesramar. Detta innebär att avsnittet endast beskriver förändringar i förhållande till den föregående regeringens politik. Eftersom den föregående regeringen inte inkluderade beräknade utgiftsramar för 2009 i vårpropositionen presenteras i detta avsnitt inte någon reformeffekt för 2009.

I ett avslutande stycke redovisas, för respektive utgiftsområde, den sammanlagda förändring av utgiftsramen för 2007 som följer av större reformförslag, det vill säga anslagseffekter på minst 100 miljoner kronor. Motsvarande redovisning görs även för de preliminära utgiftsramarna för 2008 och 2009. Förändringen av utgiftsramarna redovisas då

⁴³ Förslag om förändrade volymer i konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska program ingår i detta avsnitts redovisning av föreslagna och aviserade reformer.

som en jämförelse med föregående års utgiftsram. Då den för 2007 föreslagna utgiftsramen jämförs med innevarande års ram har hänsyn tagits till den tilläggsbudget som föreslås i denna proposition.

Förutom förslag till och beräkningar av anslagsförändringar, utgiftsramar och preliminära utgiftsramar redovisas även förändringen av utgifter som, i form av krediteringar på skattekonton, belastar statsbudgetens inkomstsida. Regeringen föreslår att huvuddelen av dessa skattekontokrediteringar upphör 2007. Som en del av omläggningen av arbetsmarknadspolitiken föreslås plusjobb, utbildningsvikariat samt förstärkt och allmänt anställningsstöd upphöra. Regeringen anser även att det finns skäl att omvandla vissa konverteringsstöd på energiområdet till bidrag, med påföljd att de belastar statsbudgetens utgiftssida. En viktig faktor i utformningen av ett statligt stöd är att säkerställa ändamålsenlighet och effektivitet i såväl bidragsgivning som den administrativa hanteringen. Den föreslagna omläggningen bedöms medföra en förbättring i dessa avseenden. De budgetära effekterna av dessa förslag finns redovisade i kapitel 6, tabell 6.15.

För närmare information om förändringar för ett visst utgiftsområde hänvisas till respektive utgiftsområdesbilaga.

Utgiftsområde 1 **Rikets styrelse**

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Demokrati samt delar av politikområdena Mediepolitik och samepolitik. Från och med 2007 ingår även politikområdena Regional samhällsorganisation och Minoritetspolitik. Utgiftsområdet omfattar även vissa anslag som inte ingår i något politikområde.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen avser att förstärka driftstödet till dagstidningar. Därför föreslår regeringen en ökning av anslaget för presstöd med 60 miljoner kronor 2007. Regeringen bedömer samtidigt att det berörda anslaget bör ökas med 60 miljoner kronor för 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Regeringen avser dock att avvakta EU-kommissionens fördjupade gransk-

ning av det svenska presstödet innan en förändring införs.

Regeringen bedömer att kostnaderna för att driva vissa fastigheter som nyttjas av Regeringskansliet blir högre än vad som tidigare antagits. I syfte att täcka aviserade hyreshöjningar bedömer regeringen att Regeringskansliets förvaltningsanslag bör ökas med 50 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Regeringen avser att under 2007 avveckla de särskilda sysselsättningsåtgärder som vidtagits för länsstyrelserna. Länsstyrelsernas anslag föreslås därför minska med 66 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

Till följd av de reformer som regeringen i denna proposition föreslår för 2007 ökar ramen för utgiftsområdet med 150 miljoner kronor i förhållande till 2006 års utgiftsram. I förhållande till 2007 års ram föreslås den preliminära utgiftsramen för 2008 minska med 185 miljoner kronor till följd av de reformer som föreslås och aviserats. Den preliminära utgiftsområdesramen för 2009 ökar till följd av reformer endast marginellt i förhållande till 2008 års ram.

Utgiftsområde 2 **Samhällsekonomi och finansförvaltning**

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Effektiv statsförvaltning samt Finansiella system och tillsyn. Vidare finns anslag som inte inordnats i något politikområde, dels det på förslag av Riksrevisionens styrelse uppförda anslaget 90:1 *Riksrevisionen*, dels anslaget 90:2 *Försök med trängselskatt* i Stockholm.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen föreslår att ett nytt anslag – 1:14 *Bidragfastigheter* – uppförs på statsbudgeten 2007. Anslaget föreslås uppgå till 247 miljoner kronor 2007, och beräknas uppgå till 290 miljoner kronor 2008. Anslaget skall användas för underhåll och löpande drift av vissa fastigheter som förvaltas av Statens fastighetsverk (så kallade bidragfastigheter). Samtidigt upphör Statens fastighetsverks dispositionsrätt av intäkter för detta ändamål.

Regeringen avser att avveckla statliga kompetensöverföringsjobb under 2007. Anslaget

för detta ändamål föreslås därför minska med 225 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 minskar utgiftsområdesramen med 324 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2008 minska med 1 119 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av reformer. Den för 2009 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet förändras endast marginellt i förhållande till 2008 års ram till följd av aviserade reformer.

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Skatt, tull och exekution.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen föreslår i denna proposition inte några åtgärder som, i förhållande till beräknade anslagsmedel i 2006 års ekonomiska vårproposition, medför anslagsförändringar över 50 miljoner kronor.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

Utgiftsramen för 2007 påverkas endast marginellt av de reformer som regeringen föreslår i denna proposition. Den preliminära utgiftsramen för 2008 föreslås dock minska med 254 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram – huvudsakligen till följd av att de tillfälliga sysselsättningsåtgärderna för Skatteverket upphör. I förhållande till 2008 års ram påverkas 2009 års utgiftsram i begränsad omfattning av regeringens föreslagna och aviserade reformer.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Rättsväsendet.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen anser att det är angeläget att öka antalet poliser. Därför föreslår regeringen att

polisens anslag ökas med 175 miljoner kronor 2007 i förhållande till den beräkning som gjordes till 2006 års ekonomiska vårproposition. Till följd av de åtgärder som vidtas bedömer regeringen även att det kommer att finnas behov av att öka samma anslag med 670 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Därutöver föreslås anslaget till säkerhetspolisen öka med 75 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräkning. För 2008 bedöms en motsvarande ökning vara motiverad.

Regeringen anser att kommuners ansvar för att ingripa mot unga lagöverträdare bör öka. Av denna anledning föreslås Kriminalvårdens anslag minska med 60 miljoner kronor 2007 i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition. Samtidigt föreslås en motsvarande ökning av berört anslag under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. Vidare bedömer regeringen att berörda anslag inom utgiftsområdet bör minska med 86 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel, och att anslaget till kommuner bör öka på motsvarande sätt.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 ökar utgiftsområdesramen med 1 421 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Ökningen förklaras i allt väsentligt av de åtgärder för att stärka polis, domstolsväsende och kriminalvård som föreslås i denna proposition. Reformeffekten på den preliminära utgiftsramen för 2008 uppgår till 457 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram, vilket kan härledas till den förstärkning av polisorganisationen som aviseras. I förhållande till 2008 års ram påverkas den preliminära ramen för 2009 endast marginellt av aviserade reformer.

Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Utrikes- och säkerhetspolitik.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Sveriges avgift till Förenta Nationerna förväntas stiga i samband med att organisationens åtagande för fredsbevarande insatser ökar. Av

denna anledning innehåller budgetförslaget en ökning av anslagsmedel till internationella organisationer med 70 miljoner kronor 2007. Av samma anledning gör regeringen bedömningen att det kommer att uppstå behov av att öka berört anslag med 70 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår i denna proposition påverkar inte utgiftsramen för 2007 i förhållande till ramen för 2006. Utgiftsramarna för 2008 och 2009 påverkas ej heller av regeringens föreslagna och aviserade reformer.

Utgiftsområde 6

Försvar samt beredskap mot sårbarhet

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Totalförsvaret samt Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen anser att Sveriges deltagande i fredsfrämjande truppinsatser bör öka. Av den anledningen föreslår regeringen att berört anslag ökar med 400 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Av samma anledning bedömer regeringen att det kommer att uppstå ett behov av att öka anslaget med 500 miljoner kronor 2008 i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition.

Regeringen föreslår en minskning av anslaget för Totalförsvarets pliktverk med 50 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Regeringen föreslår samtidigt att Försvarsmaktens anslag ökar med motsvarande belopp. För 2008 bedöms anslaget för Totalförsvarets pliktverk kunna minskas med 100 miljoner kronor i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Detta medför att Försvarsmaktens anslag för 2008 kan ökas med 100 miljoner kronor per år i förhållande till vad som beräknats till 2006 års ekonomiska vårproposition.

Regeringen föreslår även en minskning av anslaget för förbandsverksamhet med 80 miljoner kronor 2007 i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition. Regeringens bedömning är att anslaget därefter bör minska

med 115 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 minskar utgiftsområdesramen med 1 143 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram, vilket huvudsakligen förklaras av tidigare inriktningsbeslut för försvaret. Föreslagna och aviserade reformer leder därefter till att den preliminära utgiftsramen för 2008 ökar med 61 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram, främst till följd av regeringens satsning på fredsfrämjande truppinsatser. Den för 2009 preliminära ramen för utgiftsområdet ökar med 629 miljoner kronor i förhållande till 2008 års ram till följd av föreslagna och aviserade reformer.

Utgiftsområde 7

Internationellt bistånd

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Internationellt utvecklingssamarbete.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen anser att biståndsramen för internationellt utvecklingssamarbete bör motsvara en procent av beräknad bruttonationalinkomst (BNI). Från biståndsramen avräknas de kostnader som Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) utvecklingskommitté (DAC) definierar som utvecklingsbistånd. Regeringen föreslår att den del av anslaget för biståndsverksamhet som finansierar stöd till länder som inte uppfyller DAC:s kriterier för utvecklingsbistånd minskas eftersom biståndsmedel till Vitryssland och Ukraina nu uppfyller uppställda kriterier, och därmed kan finansieras av medel för utvecklingsbistånd. Som en följd av detta innehåller budgetförslaget en minskning av de medel på anslaget för biståndsverksamhet som inte går till utvecklingsbistånd med 150 miljoner kronor för 2007. Regeringen bedömer även att anslagsbehovet för 2008 respektive 2009 är 150 miljoner kronor lägre än vad som beräknades inför 2006 års ekonomiska vårproposition.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 minskar utgiftsområdesramen med 144 miljoner

kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Minskningen avser medel för åtgärder som inte definieras som utvecklingsbistånd enligt OECD/DAC och som inte ingått i biståndsramen. De preliminära utgiftsramarna för 2008 och 2009 påverkas inte av föreslagna eller aviserade reformer.

Utgiftsområde 8 Migration

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Migrationspolitik. Från och med 2007 ingår inte längre politikområdena Integrationspolitik, Storstadspolitik samt Minoritetspolitik i utgiftsområdet.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen föreslår i denna proposition inte några åtgärder som, i förhållande till den beräkning av anslagsmedel som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition, medför anslagsförändringar över 50 miljoner kronor.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 minskar utgiftsområdesramen med 451 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Den minskade ramen förklaras i huvudsak av att den tillfälliga ändringen av utlänningslagen (1989:529) upphörde den 31 mars 2006. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2008 minska med 107 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av de reformer som föreslås eller aviseras i denna proposition. Den för 2009 preliminära ramen för utgiftsområdet förändras inte i förhållande till 2008 års ram till följd av föreslagna eller aviserade reformer.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Hälsa- och sjukvårdspolitik, Folkhälsopolitik, Barnpolitik, Handikappolitik, Äldrepolitik, Socialtjänstpolitik och delar av Forskningspolitik.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen anser att kostnaderna för tandvård för den enskilde bör minska. Av denna anledning bör ett nytt skydd mot höga kostnader för individer mellan 20 och 64 år införas från och med 2008. Regeringen gör bedömningen att det kommer att uppstå behov av att öka det berörda anslaget med 1 300 miljoner kronor 2008 i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition.

Regeringen föreslår att vuxenpsykiatrien stärks. I förhållande till den anslagsberäkning som gjordes till 2006 års ekonomiska vårproposition föreslås därför berört anslag öka med 250 miljoner kronor 2007. Regeringen bedömer även att de åtgärder som vidtas gör att det finns behov av att öka anslaget med 250 miljoner kronor 2008 jämfört med tidigare beräknade anslagsmedel.

Kvaliteten i hälso- och sjukvården skall förbättras. Av denna anledning bör öppna kvalitetsjämförelser för vårdenheter och äldreboenden införas. Vidare bör vårdens ersättningssystem utvecklas, och en åtgärdsplan för att mäta kvalitet inom hälso- och sjukvården utformas. Därtill bör ett avknoppningsstöd för personal som vill överta driften av en vårdenhet eller motsvarande inrättning införas. Slutligen bör vårdens IT-infrastruktur förbättras, och en nationell standard för informationsöverföring inom vård och omsorg införas. I syfte att främja dessa ändamål innehåller budgetförslaget en ökning av berört anslag med 150 miljoner kronor 2007. Åtgärderna innebär även att anslaget bör ökas med 150 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Vidare anser regeringen att det finns behov av att ytterligare stärka äldreomsorgen. Därför föreslår regeringen att berört anslag ökas med 200 miljoner kronor 2007 i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition. Anslaget bör även ökas med samma belopp 2008 i förhållande till vårpropositionsberäkningen.

Slutligen bör ett fritt vårdval inom äldreomsorgen införas. Till följd av denna åtgärd bör berört anslag ökas med 300 miljoner kronor 2008 jämfört med tidigare beräkningar.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 ökar utgiftsområdesramen med 2 619 miljoner

kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Detta förklaras huvudsakligen av att stödet till äldreomsorgen, läkemedelsförmånerna och psykiatrin föreslås öka. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2008 öka med 2 757 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av de reformer som presenteras i denna proposition. I allt väsentligt förklaras detta av regeringens aviserade tandvårdreform. Den för 2009 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet minskar med 706 miljoner kronor i förhållande till 2008 års ram till följd av föreslagna eller aviserade reformer.

Utgiftsområde 10 **Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp**

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Ersättning vid arbetsoförmåga.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen föreslår i denna proposition att inkomsttaket vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten återgår från tio till sju och en halv gånger prisbasbeloppet från och med den 1 januari 2007. Detta får till konsekvens att regeringen föreslår ett lägre anslag för sjukpenning och rehabilitering än den beräknade anslagsnivå som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition. Minskningen uppgår till 1 650 miljoner kronor 2007 och till 1 900 miljoner kronor 2008.

Regeringen anser att beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten bör förändras och grundas på historiska inkomster. I avvaktan på ett sådant förslag föreslår regeringen att den sjukpenninggrundande inkomsten minskas när en förmån beräknas. Regeringen föreslår därför att anslaget för sjukpenning och rehabilitering minskas med 370 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Den förändrade beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten får även till konsekvens att det beräknade anslaget för 2008 är 370 miljoner kronor lägre än motsvarande beräkning som gjordes i samband med vårpropositionen.

Regeringen föreslår vidare att pensionsunderlaget för sjuk- och aktivitetsersatta reduceras från 93 till 80 procent av antagandeinkomsten

från och med 2007. Av denna anledning föreslår regeringen att anslaget för aktivitets- och sjukersättning minskas med 1 700 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräkningar. Den reducerade pensionsrätten medför även att anslaget beräknas minska med 1 700 miljoner kronor för 2008 i förhållande till beräknade anslagsmedel i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition.

Regeringen avser vidare att vidta ytterligare åtgärder mot fusk, missbruk och överutnyttjande inom sjukförsäkringen. Detta innebär att regeringen föreslår att anslagen för sjukpenning och rehabilitering samt sjuk- och aktivitetsersatta minskas med 1 000 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Åtgärderna innebär att anslagen även minskas med 1 000 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 minskar utgiftsområdesramen med 3 031 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Detta förklaras i huvudsak av det sänkta taket, den förändrade beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst, förändrat pensionsunderlag för sjuk- och aktivitetsersatta, konsekvenser av åtgärder mot fusk, missbruk och överutnyttjande inom sjukförsäkringen samt ett bidrag till hälso- och sjukvården. Därutöver leder föreslagna och aviserade reformer till att den preliminära utgiftsramen för 2008 minskar med 728 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av det sänkta taket. Den för 2009 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet förändras inte i förhållande till 2008 års ram till följd av föreslagna eller aviserade reformer.

Utgiftsområde 11 **Ekonomisk trygghet vid ålderdom**

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Ekonomisk äldrepolitik.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

För att förbättra de ekonomiska förutsättningarna för de sämst ställda pensionärerna föreslår regeringen att bostadstillägget till ålderspensionärer höjs från och med 2007. Av denna anledning föreslår regeringen att anslaget

för pensionärers bostadstillägg ökas med 94 miljoner kronor 2007 jämfört med den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition. Till följd av det höjda bostadstillägget bedömer regeringen även att det, i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel, kommer att uppstå behov av att öka detta anslag med 94 miljoner kronor 2008.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår i denna proposition tillsammans med en tillkommande helårseffekt av tidigare beslut – med ikraftträdande den 1 april 2006 – ökar utgiftsramen för 2007 med 155 miljoner kronor i förhållande till ramen för 2006. Utgiftsramarna för 2008 och 2009 påverkas inte i förhållande till ramen för 2007 respektive 2008.

Utgiftsområde 12
Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Ekonomisk familjepolitik.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen föreslår i denna proposition att inkomsttaket vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten för tillfällig föräldrapenning och havandeskapspenning sänks från tio till sju och en halv gånger prisbasbeloppet från och med den 1 januari 2007. Regeringen föreslår därför att anslaget för föräldraförsäkring minskas med 332 miljoner kronor 2007 i förhållande till den anslagsberäkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition. Till följd av sänkningen av taket bedömer även regeringen att berört anslag kommer att kunna minskas med 362 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Regeringen föreslår också att beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten, som utgör beräkningsunderlag för bland annat föräldrapenningen, ändras från och med 2007. Av denna anledning innehåller budgetförslaget en minskning av berört anslag med 315 miljoner kronor 2007 jämfört med tidigare beräknade anslagsmedel. Den ändrade beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten medför även att anslaget beräknas minska med 315 miljoner kronor för 2008.

Regeringen anser slutligen att insatserna för att förhindra felaktiga utbetalningar av tillfällig föräldrapenning bör stärkas. Därför gör regeringen bedömningen att anslaget för föräldraförsäkring bör minskas med 500 miljoner kronor 2008 i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De besparingar som regeringen föreslår för 2007 tillsammans med en tillkommande helårseffekt av tidigare beslut – med ikraftträdande den 1 juli 2006 – leder till att utgiftsområdesramen för 2007 minskar med 77 miljoner kronor i förhållande till innevarande års ram. Den preliminära utgiftsområdesramen för 2008 föreslås minska med 363 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av ytterligare besparingar som föreslås eller aviseras. Besparingarna begränsar också ökningarna av den preliminära ramen för 2009 till 132 miljoner kronor i förhållande till 2008 års ram.

Utgiftsområde 13
Arbetsmarknad

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Arbetsmarknadspolitik samt från 2007 även politikområdena Integrationspolitik och Storstadspolitik.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Arbetsmarknadspolitiken behöver effektiviseras och arbetslinjen stärkas i syfte att få fler i arbete. Regeringen föreslår därför i denna proposition en förändrad arbetsmarknadspolitik.

Den ökade efterfrågan på arbetskraft och det gynnsamma konjunkturläget motiverar en kraftig neddragning av de arbetsmarknadspolitiska programmen. Vidare har arbetsförmedlingen de senaste åren fått lägga ner betydande resurser på att administrera olika insatser – till exempel friåret. Detta har lett till att arbetsförmedlarna haft mindre tid till att förmedla arbete. I syfte att förenkla och effektivisera arbetsmarknadspolitiken bör dessutom ett antal insatser avskaffas. Det gäller friår, plusjobb, utbildningsvikariat, akademikerjobb, bidrag till feriearbeten, datortek, viss arbetsmarknadsutbildning i reguljär utbildning, inter-

praktikstipendier samt allmänt och förstärkt anställningsstöd.

Mot denna bakgrund anser regeringen att antalet personer i olika arbetsmarknadspolitiska program kraftigt skall reduceras. I jämförelse med de programvolymerna som redovisades av den tidigare regeringen i 2006 års ekonomiska vårproposition avser regeringen att minska volymerna med cirka 69 000 platser 2007 och med cirka 68 000 platser 2008. Volymneddragningen beräknas minska utgifterna för aktivitetsstöd och köp av arbetsmarknadsutbildning med 9 218 miljoner kronor 2007 och med 9 389 miljoner kronor 2008 i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition. Volymneddragningen av anställningsstöd, plusjobb och utbildningsvikariat beräknas minska de skattekontokrediterade utgifterna (som belastar budgetens inkomstsida) med 4 100 miljoner kronor 2007 och med 3 571 miljoner kronor 2008. Nettoutgiftsminskningen blir emellertid lägre då utgifterna för arbetslöshetsersättning beräknas öka till följd av dessa programneddragningar.

Regeringen avser att reformera arbetslöshetsförsäkringen i syfte att stärka incitamenten till arbete. Det är flera faktorer i försäkringen som behöver förändras. Dit hör till exempel ersättningsperiodens längd, ersättningsnivåerna samt beräkningsgrunden och kvalificeringskraven för ersättningen. De regelförändringar som nu aviseras beräknas minska utgifterna för arbetslöshetsförsäkringen med 3 747 miljoner kronor 2007 och med 4 313 miljoner kronor 2008. Vidare bedömer regeringen att ökad kontroll och förbättrad tillämpning av regelverket i arbetslöshetsförsäkringen kan minska utgifterna med 1 000 miljoner kronor per år från och med 2007. Dessa utgiftsminskningar uttrycks som en jämförelse med den anslagsberäkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition.

Regeringen avser att reformera Arbetsmarknadsverket (AMV) från grunden. Arbetsförmedlingarnas resurser skall tydligare inriktas mot matchning mellan arbetssökande och lediga jobb. AMV skall ombildas till en enhetlig myndighetsorganisation genom att AMS och länsarbetsnämnderna avvecklas som egna myndigheter vid årsskiftet 2007/2008. Regeringens bedömning är att inrättandet av en enhetlig myndighetsorganisation kommer att

innebära en mer effektiv och flexibel och därmed mindre kostsam administration. Den offentliga arbetsförmedlingen skall kompletteras med alternativa arbetsförmedlingar. En ökad konkurrens i förmedlingsverksamheten kommer att gynna den arbetssökande. I och med detta kan också den offentliga arbetsförmedlingen avlastas. I denna proposition föreslås att AMV:s förvaltningsanslag minskas med 212 miljoner kronor 2007 i förhållande till den anslagsberäkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition. Reformen medför även att anslaget bedöms kunna minska med 433 miljoner kronor 2008.

I den nationella strategin för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007–2013, som beslutats av den tidigare regeringen, anges att Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige bör vara förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet för ett nationellt socialfondsprogram i strukturfondsperioden 2007–2013. Regeringen bedömer att huvudprinciperna för verksamhets- och utbetalningsansvar för Europeiska socialfonden under programperioden 2007–2013 bör följa vad som anges i den nationella strategin. Det berörda anslaget föreslås därför öka med 54 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Anslaget beräknas öka med 74 miljoner kronor 2008.

Med anledning av strukturfondsperioden 2007–2013 föreslår regeringen att ett nytt anslag för Europeiska socialfonden förs upp på statsbudgeten 2007 – anslaget 22:7 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007–2013*. Anslaget föreslås uppgå till 290 miljoner kronor 2007. Regeringen bedömer att anslaget bör uppgå till 1 100 miljoner kronor 2008 och till samma belopp 2009.

Regeringen vill närmare utreda företagsinteckningens förmånsrätt med sikte på en förstärkning för att förbättra förutsättningarna för små och medelstora företag. En sådan förändring bedöms innebära att statens utgifter för lönegarantin ökar med 200 miljoner kronor 2008. Regeringen bedömer därmed att det kommer att uppstå behov av att öka berört anslag i denna omfattning.

Vidare föreslår regeringen en avveckling av Integrationsverket. I förhållande till den beräkning som gjordes i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition föreslås därför verkets förvaltningsanslag minska med 44 miljoner kronor 2007. Från och med 2008

bedömer regeringen att anslaget kan föras bort från statsbudgeten. I förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel minskar då detta anslag med 93 miljoner kronor 2008.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 minskar utgiftsområdesramen med 11 248 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2008 minska med 4 351 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av reformer. Reformerna ökar den preliminära ramen för 2009 med 1 341 miljoner kronor i förhållande till 2008 års ram. Förändringarna mellan år förklaras huvudsakligen av de aviserade förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen och de arbetsmarknadspolitiska programmen.

Utgiftsområde 14 Arbetsliv

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Arbetsliv och Jämställdhetspolitik.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen har för avsikt att minska den statliga byråkratin. Anslaget för Arbetsmiljöverket föreslås i samband med detta minska med 50 miljoner kronor 2007 i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition. I förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel bedömer regeringen även att detta anslag kan minska med 100 miljoner kronor 2008.

Vidare föreslår regeringen en avveckling av Arbetslivsinstitutet. Till följd av detta föreslås verkets förvaltningsanslag minska med 164 miljoner kronor 2007. Från och med 2008 bedömer regeringen att anslaget kan tas bort från statsbudgeten. I förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel minskar då detta anslag med 335 miljoner kronor 2008.

Regeringen anser vidare att det finns behov av ökade åtgärder för att främja jämställdhet mellan män och kvinnor. Av denna anledning föreslår regeringen att berört anslag ökas med 400 miljoner kronor 2007. Vidare bedömer regeringen att det kommer att uppstå behov av att öka anslagsmedel under utgiftsområdet med

400 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 ökar utgiftsområdesramen med 129 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Ökningen förklaras i huvudsak av ökade resurser till jämställdhetsområdet. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2008 minska med 224 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av reformer. Minskningen förklaras främst av avvecklingen av Arbetslivsinstitutet. Den för 2009 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet minskar med 55 miljoner kronor till 2008 års ram till följd av föreslagna eller aviserade reformer.

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Utgiftsområdet omfattar delar av politikområdet Utbildningspolitik.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen strävar efter att all studiefinansiering skall omfattas av ett samordnat och sammanhållet studiestödssystem. Regeringen föreslår därför att rekryteringsbidraget till vuxenstudier avvecklas från och med den 1 januari 2007. Av denna anledning innehåller budgetförslaget en minskning av berört anslag med 1 518 miljoner kronor. Vidare minskar det av regeringen bedömda behovet av anslagsmedel för 2008 med 1 728 miljoner kronor i förhållande till beräknade anslagsmedel i 2006 års ekonomiska vårproposition.

Slutligen bedöms anslagen för studiemedel och studiemedelsräntor minska med sammanlagt 244 miljoner kronor 2007 då antalet studerande i kommunal vuxenutbildning antas sjunka som följd av att endast en del av det riktade bidraget till kommunal vuxenutbildning skall tillföras kommunerna genom det generella statsbidraget under utgiftsområde 25. Det av regeringen bedömda behovet av anslagsmedel för 2008 minskar med 283 miljoner kronor i förhållande till tidigare beräkningar.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 minskar sammantaget utgiftsområdesramen med 980 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Förutom det avskaffade rekryteringsbidraget förklaras den förändrade utgiftsramen av att studiehjälpen och studiemedlet höjs från och med 1 juli 2006. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2008 minska med 282 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av reformer. Den för 2009 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet minskar med 71 miljoner kronor i förhållande till 2008 års ram till följd av de föreslagna och aviserade reformerna.

Utgiftsområde 16

Utbildning och universitetsforskning

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Storstadspolitik, Utbildningspolitik och Forskningspolitik.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Inom utgiftsområdet avser regeringen att genomföra insatser för att säkerställa att utbildning och forskning håller hög kvalitet. För att möjliggöra en utökad utbildningsinspektion gör regeringen bedömningen att det, i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel, kommer att uppstå ett behov av att öka Skolverkets förvaltningsanslag med 150 miljoner kronor 2008.

Regeringen anser att det är nödvändigt att stärka lärarkompetensen och skolledarskapet. Av denna anledning innehåller budgetförslaget en ökning av anslaget för utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg med 410 miljoner kronor 2007 jämfört med den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition. De åtgärder som för detta ändamål vidtas bedöms även leda till att det, med samma jämförelsegrund, uppstår ett behov av att öka anslaget med 860 miljoner kronor 2008.

För att möjliggöra åtgärder för funktionshindrade elever föreslår regeringen att anslaget för utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ökas, jämfört med vad som beräknades i samband med den ekonomiska vårpropositionen, med 75

miljoner kronor 2007. Regeringen bedömer att anslaget bör öka med 150 miljoner kronor per år 2008 i förhållande till vårpropositionens beräkning.

Regeringen föreslår att anslaget för bidrag till personalförstärkning i förskolan minskar med 2 000 miljoner kronor 2007, och att medlen överförs till det generella bidraget under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. Överföringen innebär en tidigare-läggning av den överföring som den tidigare regeringen avsåg att genomföra 2008. Vidare föreslår regeringen att även överföringen av det riktade anslaget till kommunal vuxenutbildning till det generella statsbidraget under utgiftsområde 25 genomförs 2007, i stället för 2009 som den tidigare regeringen aviserat. I förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition föreslår därför regeringen att anslaget för statligt stöd till kommunal vuxenutbildning minskas med 1 820 miljoner kronor 2007. Regeringen gör samtidigt bedömningen att endast 1 220 miljoner kronor bör föras till det generella statsbidraget under utgiftsområde 25. I förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel minskar detta anslag, av samma anledning, med 1 885 miljoner kronor 2008.

Slutligen anser regeringen det viktigt att väsentligt öka resurserna för forskning. I förhållande till beräkningen som gjordes i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition föreslår regeringen därför att universitetens anslag för forskning och forskarutbildning ökas med 200 miljoner kronor 2007. Regeringen gör vidare bedömningen att det kommer att uppstå behov av att öka anslagsmedel i samma syfte med 500 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 minskar sammantaget utgiftsområdesramen med 2 285 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Detta förklaras av att de riktade bidragen till personalförstärkning i förskolan och till vuxenutbildningen omvandlas till ett generellt bidrag och att åtgärder vidtas inom grund- och gymnasieskola. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2008 öka med 1 451 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av reformer. Detta

förklaras huvudsakligen av ökade medel till forskning. Den för 2009 preliminära ramen för utgiftsområdet ökar med 456 miljoner kronor i förhållande till 2008 års ram till följd av föreslagna och aviserade reformer.

Utgiftsområde 17 **Kultur, medier, trossamfund och fritid**

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Kulturpolitik, Mediepolitik, Ungdomspolitik och Folkrorelsepolitik. Dessutom ingår delar av politikområdena Finansiella system och tillsyn, Forskningspolitik och Utbildningspolitik.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen anser att det finns behov av att öka resurserna till folkbildningen. Av denna anledning föreslås att folkbildningsanslaget ökas med 100 miljoner kronor 2007 i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition. Regeringen bedömer samtidigt att det kommer att uppstå ett behov av att öka detta anslag med 100 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Vidare anser regeringen att åtgärder måste vidtas inom integrationspolitiken. Av denna anledning föreslår regeringen att anslaget till nationell och internationell ungdomsverksamhet minskas med 80 miljoner kronor 2007 i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition. Regeringen bedömer samtidigt att det kommer att uppstå ett behov av att minska detta anslag med 80 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 ökar sammantaget utgiftsområdesramen med 564 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Den ökade ramen förklaras till största delen av att anslaget till folkbildningen föreslås öka med 489 miljoner kronor. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2008 minska med 261 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av reformer. Den för 2009 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet ökar med 80 miljoner kronor i förhållande till 2008 års ram till följd av föreslagna och aviserade reformer.

Utgiftsområde 18 **Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik**

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Bostadspolitik och Konsumentpolitik. Vidare ingår anslaget 21:1 *Bostadsbidrag* inom politikområdet Ekonomisk familjepolitik.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Statens stöd till bostadsbyggandet består bland annat av räntebidrag för att bygga nya bostäder med hyres- eller bostadsrätt samt ombyggnad av flerbostadshus. Regeringen föreslår att räntebidraget avskaffas från den 1 januari 2007. I förhållande till den anslagsberäkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition föreslår regeringen därför att anslaget för räntebidrag minskas med 735 miljoner kronor 2007. Regeringen gör även bedömningen att detta anslag kommer att kunna minskas med 1 190 miljoner kronor 2008 jämfört med tidigare beräknade anslagsmedel.

Regeringen gör nu bedömningen att den förlängning av investeringsbidragen som den föregående regeringen aviserade i 2006 års ekonomiska vårproposition inte bör genomföras. Av denna anledning föreslår regeringen inte något anslag till detta ändamål för 2007.

Regeringen bedömer att behovet av att omstrukturera kommunala bostadsföretag är lägre än vad som tidigare antagits. Av denna anledning innehåller budgetförslaget en sänkning av berört anslag med 62 miljoner kronor 2007. Av samma anledning bedömer regeringen att anslaget bör sänkas med 52 miljoner kronor 2008 i förhållande till den anslagsberäkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition.

Ett stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad införs. Regeringen föreslår därför att ett nytt anslag, 31:13 *Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad*, förs upp på statsbudgeten. Anslaget föreslås uppgå till 100 miljoner kronor 2007. Det beräknade anslaget för 2008 och 2009 uppgår till 100 miljoner kronor.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 minskar sammantaget utgiftsområdesramen med 1 273 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Därutöver föreslås

den preliminära utgiftsramen för 2008 minska med 484 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av reformer. Den för 2009 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet minskar med 538 miljoner kronor i förhållande till 2008 års ram till följd av aviserade reformer.

Utgiftsområde 19 **Regional utveckling**

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Regional utvecklingspolitik.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen föreslår att ett nytt anslag – 33:6 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013* – förs upp på statsbudgeten för 2007. Anslaget föreslås uppgå till 300 miljoner kronor år 2007. Regeringen bedömer även att anslaget bör uppgå till 1 000 miljoner kronor för 2008.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår i denna proposition påverkar inte utgiftsramen för 2007 i förhållande till ramen för 2006. Den preliminära utgiftsramen för 2008 ökar, till följd av föreslagna och aviserade reformer, med 148 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram. Den för 2009 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet ökar med 121 miljoner kronor i förhållande till 2008 års ram till följd av reformer som regeringen för fram i denna proposition.

Utgiftsområde 20 **Allmän miljö- och naturvård**

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Miljöpolitik och en del av politikområdet Forskningspolitik. Från och med 2007 flyttar anslagen för Statens strålskyddsinstitut och Statens kärnkraftsinspektion till utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen föreslår i denna proposition inte några åtgärder som, i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition, medför anslagsförändringar över 50 miljoner kronor.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 ökar sammantaget utgiftsområdesramen med 232 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Detta förklaras huvudsakligen av den föreslagna förstärkningen av stödet till klimatinvesteringar. Till följd av att de reformer som regeringen för fram omfattar såväl anslagsökande som anslagsminskande åtgärder påverkas inte den preliminära utgiftsramen för 2008 av reformer. Den för 2009 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet minskar med 276 miljoner kronor i förhållande till 2008 års ram till följd av föreslagna och aviserade reformer.

Utgiftsområde 21 **Energi**

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Energi- politik.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen föreslår att fyra nya anslag inrättas under utgiftsområdet: 35:10 *Stöd för energinvesteringar i offentliga lokaler*, 35:11 *Stöd för konvertering från direktverkande elvärme*, 35:12 *Stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler* och 35:13 *Stöd för installation av energieffektiva fönster m.m. i småhus*. Inrättandet av dessa anslag är en konsekvens av regeringens förslag att vissa befintliga konverteringsstöd på energiområdet från och med 2007 bör belasta statsbudgetens utgiftssida, i stället för som hittills inkomstsida. Den sammanlagda anslagsökningen till följd av detta uppgår för 2007 till 1 110 miljoner kronor. Regeringen bedömer att den nödvändiga anslagsökningen för 2008 uppgår till 1 115 miljoner kronor.

Till följd av en förändrad efterfrågan på stöd för konvertering från oljeuppvärmning föreslår regeringen att det maximala beloppet för denna skattekontokreditering justeras för berörda år. I förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition föreslås en ökning av ramen för 2007 för denna skattekontokreditering med 180 miljoner kronor, vilket leder till motsvarande minskning innevarande år.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 ökar sammantaget utgiftsområdesramen med 1 034 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2008 minska med 198 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av reformer. Den för 2009 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet minskar med 505 miljoner kronor i förhållande till 2008 års ram till följd av föreslagna och aviserade reformer.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Transportpolitik samt IT, elektronisk kommunikation och post.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen anser att den statliga byråkratin kan minskas. Av denna anledning föreslås att Banverkets förvaltningsanslag minskas med 50 miljoner kronor 2007 i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition. Den minskade byråkratin medför även att det berörda anslaget beräknas minska med 50 miljoner kronor 2008 jämfört med tidigare beräknade anslagsmedel. Banhållningsanslaget minskas med 100 miljoner kronor 2007. Samtidigt förlängs bredbands-satsningen ett år så att kommuner kan erhålla stöd för anläggande av telenät och företag och enskilda kan få skattereduktion för höga anslutningskostnader även för investeringar gjorda under 2007.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

Till följd av de reformer som regeringen i denna proposition föreslår för 2007 föreslår regeringen att ramen för utgiftsområdet ökas med 2 560 miljoner kronor i förhållande till 2006 års utgiftsram. Denna ökning förklaras i huvudsak av föreslagna tillskottet till Banverkets banhållnings- och sektorsuppgifter på 2 200 miljoner kronor. Vidare ökas utgifterna till följd av en ändrad tidsprofil för investeringar i nationella stamvägar med drygt 150 miljoner kronor. För 2008 bedöms den preliminära utgiftsramen öka till följd av reformer med drygt 483 miljoner kronor i förhållande till 2007 års

ram. Ökningen förklaras främst av en ändrad tidsprofil för investeringar i nationella stamvägar. År 2009 bedöms den preliminära ramen för utgiftsområdet till följd av aviserade reformer öka med närmare 161 miljoner kronor i förhållande till 2008 års ram. Även här förklaras ökningen i huvudsak av den ändrade tidsprofilen. Rikstrafikens temporära resurstillskott under 2007 och 2008 upphör 2009.

Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Skogspolitik, Djurpolitik, Livsmedelspolitik, Landsbygdspolitik samt delar av politikområdena Samepolitik, Forskningspolitik och Utbildningspolitik.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Till följd av EU:s reformerade jordbrukspolitik ökar de obligatoriska EU-bidragen till jordbruket. Av denna anledning föreslår regeringen att anslaget för gårdsstöd ökas med 286 miljoner kronor 2007 i förhållande till den beräkning av anslagsmedel som gjordes i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition.

För strukturfondsprogrammet 2000–2006 finns medel från EU kvar att betala ut. Regeringen föreslår därför att berört anslag ökas med 144 miljoner kronor 2007 i förhållande till anslagsberäkningen som låg till grund för vårpropositionen. Regeringen bedömer att anslaget bör öka med 144 miljoner kronor även 2008.

För perioden 2007–2013 kommer ett nytt fiskefondsprogram att träda i kraft. Sveriges andel av EU:s budget till programmet har fastställts till 70 miljoner kronor per år. Därtill kommer krav på nationell medfinansiering. Regeringen föreslår därför att anslagen för strukturstöd till fisket ökas med 98 miljoner kronor i förhållande till vårpropositionsberäkningen. Regeringen bedömer att anslagen bör öka med 98 miljoner kronor även 2008 i förhållande till den beräkning som gjordes i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition.

Vidare föreslår regeringen en avveckling av Djurskyddsmyndigheten. Till följd av detta föreslås myndighetens förvaltningsanslag minska med 47 miljoner kronor i förhållande till beräkningen av anslagsmedel i vårpropositionen. Från och med 2008 bedömer regeringen att anslaget kan tas bort från statsbudgeten. I förhållande till beräknade anslagsmedel i vårpropositionen minskar då detta anslag med 95 miljoner kronor 2008.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 ökar sammantaget utgiftsområdesramen med 774 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2008 minska med 311 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av reformer. Den för 2009 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet minskar med 250 miljoner kronor i förhållande till 2008 års ram till följd av de föreslagna och aviserade reformerna.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Näringspolitik, Utrikeshandel – handels- och investeringsfrämjande samt delar av politikområdet Forskningspolitik. Från och med 2007 tillhör hela politikområdet Konsumentpolitik utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen anser att det är angeläget att stimulera framväxten av fler kvinnliga företagare. I syfte att främja detta ändamål föreslår regeringen att näringslivsanslaget ökas med 100 miljoner kronor 2007 jämfört med den beräkning av anslaget som gjordes i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition. Regeringen bedömer även att detta anslag bör öka med 100 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Regeringen gör nu bedömningen att vissa av de åtgärder rörande näringslivsutveckling som den föregående regeringen aviserade i 2006 års ekonomiska vårproposition inte är nödvändiga. Av denna anledning föreslår regeringen inte något ökat anslag till detta ändamål för 2007, och

budgetförslaget innehåller en minskning av anslaget för näringslivsutveckling med 30 miljoner kronor i förhållande till vad som tidigare beräknats. Regeringen bedömer även att den av den föregående regeringen aviserade förlängningen av forskningsprogrammet Forska & Väx inte är nödvändig. Anslaget föreslås därför minska med 100 miljoner kronor 2007 i förhållande till vad som beräknades i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition. Sammantaget innebär dessa besparingsförslag även att regeringen bedömer att berörda anslag bör minska med 210 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Vidare vill regeringen upprätthålla kapaciteten i Sveriges industriella rymdverksamhet. Därför innehåller budgetförslaget en ökning av anslagsmedel till rymdverksamhet med 50 miljoner kronor 2007 i förhållande till vårpropositionsberäkningen.

Slutligen anser regeringen att det finns ytterligare behov av exportfrämjande verksamhet. Därför föreslås en ökning av berört anslag med 75 miljoner kronor 2007 i förhållande till vad som beräknades i samband med vårpropositionen.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 minskar sammantaget utgiftsområdesramen med 113 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Den ramökning som, jämfört med 2007 års utgiftsram, kan härledas till regeringens reformer uppgår 2008 till 142 miljoner kronor. Den för 2009 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet förändras inte i förhållande till 2008 års ram till följd av de reformer som regeringen för fram i denna proposition.

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Allmänna bidrag till kommuner.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Regeringen anser det angeläget att utöka vårdgarantin. Av denna anledning innehåller budgetförslaget en ökning av berörda anslag med 250 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Vidare föreslår regeringen regleringar mellan staten och kommunsektorn som ett resultat av den så kallade finansieringsprincipen med sammanlagt 69 miljoner kronor 2007 och med 84 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Regeringen föreslår också att det riktade anslaget till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting upphör. Av denna anledning innehåller budgetförslaget en minskning av berört anslag med 562 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Till följd av att anslaget upphör bedömer regeringen att det berörda anslaget bör minskas med 564 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Vidare föreslår regeringen att överföringen till utgiftsområde 25 av det riktade anslaget till kommunal vuxenutbildning under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning genomförs 2007 i stället för 2009 som tidigare aviserats. Regeringen bedömer dock att verksamheten kan minska i omfattning och föreslår därför för 2007 att berört anslag under utgiftsområde 25 ökas med 600 miljoner kronor mindre än vad anslagsmedel under utgiftsområde 16 minskar. I förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel ökar anslaget för kommunal-ekonomisk utjämning med samma belopp 2008. Regeringen vill också överföra 2 000 miljoner kronor 2007 från utgiftsområde 16 till utgiftsområde 25 för medel till personalförstärkningar i förskolan som tidigare aviserats att genomföras 2008.

Regeringen avser vidare inte genomföra reformen om det förhöjda regionala grundavdraget, vilket påverkar de kommunala skatteintäkterna. Detta innebär att regeringen föreslår en minskning av berört anslag med 253 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Regeringen bedömer även att en minskning av detta anslag med 253 miljoner kronor är nödvändig 2008.

Regeringens övriga förslag till justeringar i skattesystemet leder till ökade kommunala skatteintäkter. För att neutralisera den effekten minskas det generella statsbidraget med 550 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. En minskning av detta anslag med 550 miljoner kronor bedöms även vara nödvändig 2008.

Regeringen föreslår vidare en ökning av det generella statsbidraget med 194 miljoner kronor

för 2008 avseende utjämning av skatt för beskattningsåret 2005 som Sverige och Danmark slutit avtal om beträffande skatt som tas ut av skattskyldiga som pendlar över Öresund. För 2009, som avser beskattningsåret 2006, beräknas regleringsbeloppet till 194 miljoner kronor.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 ökar sammantaget utgiftsområdesramen med 12 297 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2008 öka med 4 385 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av reformer. Den för 2009 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet förändras inte i förhållande till 2008 års ram till följd av föreslagna och aviserade reformer.

Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Utgiftsområdet omfattar utgifter för räntor på statsskulden, oförutsedda utgifter samt Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning. Utgiftsområdet ingår inte under utgiftstaket för staten.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

För utgiftsområdet föreslås inte några utgiftsreformer i förhållande till vad som tidigare aviserats.

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Avgiften till Europeiska gemenskapen.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

EU har inrättat en tillfällig fond för att omstrukturera unionens sockersektor under åren 2007–2009. Till följd av detta föreslår regeringen att anslaget för avgiften till EU ökar med 383 miljoner kronor för 2007 i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2006 års ekonomiska vårproposition. För 2008 bör anslaget öka med 526 miljoner kronor i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Den tillfälliga fonden för en omstrukturering av

EU:s sockersektor medför även att anslag under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar ökar.

Reformeffekt i förhållande till föregående år

De reformer som regeringen föreslår för 2007 ökar sammantaget utgiftsområdesramen med 383 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2008 öka med 143 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram till följd av reformer. Den för 2009 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet minskar med 183 miljoner kronor i förhållande till 2008 års ram till följd av aviserade reformer.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Området omfattar ålderspension i form av tilläggspension, inkomstpension, premiepension samt administrationskostnader.

Reformer i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

För området föreslås inga utgiftsreformer eller besparingar i förhållande till vad som tidigare aviserats.

Tabell 7.9 Reformers i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Förändring av offentliga finanser och effekter på takbegränsade utgifter i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition.

Miljoner kronor	2007	2008
Reformer		
U0 1 Ökat stöd till dagstidningar	60	60
U0 1 Ökade hyreskostnader		50
U0 1 Avskaffad sysselsättningsåtgärder på länsstyrelser	-66	
U0 2 Bidragsfastigheter ¹	247	290
U0 2 Avveckling av statliga kompetensöverföringsjobb	-225	
U0 4 Fler poliser	175	670
U0 4 Terroristbekämpning – Säkerhetspolisen	75	75
U0 4 Finansiering av unga lagöverträdare	-60	-86
U0 5 Ökad avgift FN – fredsbevarande insatser	70	70
U0 6 Svenskt deltagande i fredsfrämjande insatser	400	500
U0 6 Totalförsvarets pliktverk	-50	-100
U0 6 Resurstillskott Försvarsmakten	50	100
U0 6 Besparing Försvarsmakten	-80	-115
U0 7 Sänkning av medel som inte definieras som bistånd enligt OECD/DAC	-150	-150
U0 9 Högkostnadsskydd för tandvård		1300
U0 9 Stärkt vuxenpsykiatri	250	250
U0 9 Förbättrad kvalitet i hälso och sjukvård	150	150
U0 9 Stärkt äldreomsorg	200	200
U0 9 Införande av fritt vårdval i äldreomsorgen		300
U0 10 Sänkt tak i sjukförsäkringen	-1 650	-1 900
U0 10 Förändrad beräkning av sjukpenninggrundande inkomst	-370	-370
U0 10 Reducerad antagandeinkomst för ålderspensionsrätt	-1 700	-1 700
U0 10 Åtgärder mot fusk och överutnyttjande i sjukförsäkringen	-1 000	-1 000
U0 11 Höjt Bostadstillägg för pensionärer	94	94
U0 12 Sänkt tak tillfällig föräldrapenning och havandeskapspenning	-332	-362
U0 12 Förändrad beräkning av sjukpenninggrundande inkomst	-315	-315
U0 12 Stärkta insatser för att förhindra felaktiga utbetalningar		-500
U0 13 Arbetsmarknadspolitiska program – aktivitetsstöd	-6 989	-7 757
U0 13 Arbetsmarknadspolitiska program – köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader	-2 229	-1 633
U0 13 Regeländringar i arbetslöshetsförsäkringen	-3 747	-4 313
U0 13 Åtgärder mot fusk och överutnyttjande i arbetslöshetsförsäkringen	-1 000	-1 000
U0 13 Besparing Arbetsmarknadsverket	-212	-433
U0 13 ESF-rådet	54	74
U0 13 Europeiska socialfonden 2007–2013	290	1 100
U0 13 Lönegarantiersättning – höjd förmånsrätt		200
U0 13 Avveckling av Integrationsverket	-44	-93
U0 14 Minskat anslag Arbetsmiljöverket	-50	-100
U0 14 Avveckling av Arbetslivsinstitutet	-164	-335
U0 14 Åtgärder för ökad jämställdhet	400	400
U0 15 Minskat studiemedel till följd av minskad kommunal vuxenutbildning	-244	-283

Fortsättning av tabell 7.9 Reformen i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Förändring av offentliga finanser och effekter på takbegränsade utgifter i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition.

Miljoner kronor	2007	2008
UO 15 Avskaffande av rekryteringsbidraget	-1 518	-1 728
UO 16 Utökad utbildningsinspektion		150
UO 16 Stärkt lärarkompetens och skollärdarskap	410	860
UO 16 Förbättring för funktionshindrade elever	75	150
UO16 Riktat bidrag till personalförstärkning i förskolan omvandlas till ett generellt bidrag till kommuner	-2 000	
UO 16 Riktat bidrag till vuxenutbildning reduceras och omvandlas till ett generellt bidrag till kommuner	-1 820	-1 885
UO 16 Ökade resurser för forskning	200	500
UO 17 Ökade resurser till folkbildning	100	100
UO 17 Nationell och internationell ungdomsverksamhet	-80	-80
UO 18 Avskaffat räntebidrag	-735	-1 190
UO 18 Investeringsbidrag	-700	-350
UO18 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	-62	-52
UO 18 stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad införs	100	100
UO 19 Ny programperiod för regionala utvecklingsfonden	300	1 000
UO 21 Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler	700	700
UO 21 Stöd för konvertering från direktverkande elvärme	350	350
UO 21 Stöd för installation av energieffektiva fönster m.m. i småhus	50	50
UO 22 Minskad administration inom Banverket	-50	-50
UO 22 Banhållning	-100	
UO 23 Gårdsstödsreformen	286	
UO 23 Restutbetalningar av EU-medel, strukturfonderna 2000–2006	144	144
UO 23 Nytt fiskefondsprogram 2007–2013	98	98
UO 23 Avveckling av Djurskyddsmyndigheten	-47	-95
UO 24 Främja företagande om kvinnor	100	100
UO 24 Ej genomförda åtgärder för näringslivsutveckling	-30	-110
UO 24 Ej genomförd förlängning av forska och väx	-100	-100
UO 24 Stöd till fortsatt rymdforskningsverksamhet	50	
UO 24 Exportfrämjande	75	
UO 25 Utökad vårdgaranti	250	
UO 25 Regleringar mellan stat och kommunsektorn enligt finansieringsprincip	69	84
UO 25 Avskaffande av statsbidrag för särskilda insatser i vissa kommuner och landsting	-562	-564
UO 25 Omvandling av det riktade statsbidraget till kommunal vuxenutbildning till det generella statsbidraget	1 220	1 220
UO 25 Omvandling av det riktade statsbidraget till personalförstärkning i förskolan till det generella statsbidraget	2 000	
UO 25 Avskaffande av förhöjt regionalt grundavdrag	-253	-253
UO 27 Avgift till EU:s omstrukturingsfond för sockersektorn	383	526
Övriga mindre utgiftsreformer	-814	-417

Fortsättning av tabell 7.9 Reformen i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition

Förändring av offentliga finanser och effekter på takbegränsade utgifter i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition.

Miljoner kronor	2007	2008
Summa anslagsökningar	12 809	15 536
Summa anslagsminskningar	-32 882	-32 940
Summa ökning av takbegränsade utgifter	-20 073	-17 404
<i>Utgifter i form av skattekontokrediteringar</i>		
Anställningsstöd	-1 568	-1 886
Plusjobb	-1 312	-1 575
Utbildningsvikariat	-1 220	-110
Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler	-500	-500
Stöd för konvertering från direktverkande elvärme	-300	-300
Stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem	180	-10
Stöd för installation av energieffektiva fönster m.m. i småhus	-50	-50
Stöd till anläggande av telenät	50	
Summa utgifter i form av skattekontokrediteringar	-4 720	-4 431
Nettoförsvagning av den offentliga sektorns finanser	-24 783	-21 835

¹ Motsvaras av en inkomstökning på 180 miljoner kronor när vissa inkomster förs till statsbudgetens inkomstsida.

Tabell 7.10 Reformen i förhållande till föregående år

Budgeteffekt i förhållande till föregående år.

Miljoner kronor	2007	2008	2009
UO 1 Rikets styrelse	150	-185	-26
UO 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	-324	-1 119	7
varav			
Förändrad finansiering av bidragsfastigheter ¹	247	43	20
Avslutat försök med trängselskatt i Stockholm	-429	-930	0
Avveckling av statliga kompetensöverföringsjobb	-155	-225	0
UO 3 Skatt, tull och exekution	10	-254	-34
varav			
Avveckling av sysselsättningsåtgärder för Skatteverket	0	-229	0
UO 4 Rättsväsendet	1 421	457	42
varav			
Ökad polisiär närvaro, förstärkt utredningskapacitet och ökad brottsförebyggande verksamhet	875	495	0
Terroristbekämpning – Säkerhetspolisen	100	0	0
Förstärkt kapacitet inom domstolsväsendet	125	0	0
Platsutbyggnad, ökad säkerhet och förbättrad behandling	370	0	0
UO 5 Internationell samverkan	-15	0	0
UO 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	-1 143	61	629
varav			
Tidigare inriktningsbeslut för försvaret	-1 588	0	0
Internationella insatser	600	100	650
Materiel och anläggningar	-200	0,	0
UO 7 Internationellt bistånd	-144	-1	21
UO 8 Migration	-451	-107	-2
varav			
Tillfällig ändring av utlänningslagen upphör	-770	0	0
UO 9 Hälso- och sjukvård samt social omsorg	2 619	2 757	-706
varav			
Åtgärder för förbättrad psykiatri och hälso- och sjukvård	452	0	-250
Missbrukarvård och ungdomsvård	197	-351	-93
Ökade läkemedelsförmåner	817		
Alkohol- och narkotikapolitiska åtgärder		-185	
Förbättrad äldreomsorg	1 345	462	-100
Tandvård		3 000	
UO 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	-3 031	-728	-19
varav			
Reducerad antagandeinkomst för ålderspensionsrätt	-1 700	0	0
Sänkt tak i sjukförsäkringen	-650	-150	0
Förändrad beräkning av sjukpenninggrundande inkomst	-370	0	0
Försäkringskassan	-310	-578	0
Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård	999	0	0
Åtgärder mot fusk och överutnyttjande i sjukförsäkringen	-1 000	0	0
UO 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	155	0	0
varav			
Höjt bostadstillägg till pensionärer	154	0	0

Miljoner kronor	2007	2008	2009
UO 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	-77	-363	132
varav			
Helårseffekt av tidigare beslut om höjt tak föräldrapenning och höjd lägstanivå	755	136	163
Förändrad beräkning sjukpenninggrundande inkomst	-315	0	0
Sänkt tak tillfällig föräldrapenning och havandeskapspenning	-332	-30	-31
Stärkta insatser för att förhindra felaktiga utbetalningar		-500	0
UO 13 Arbetsmarknad	-11 248	-4 351	1 341
varav			
Arbetsmarknadsverket	-214	-442	-17
Regeländringar i arbetslöshetsförsäkringen	-3 669	-566	272
Åtgärder mot fusk och överutnyttjande i arbetslöshetsförsäkringen	-1 000	0	0
Arbetsmarknadspolitiska program – aktivitetsstöd	-5 444	-2 087	1 195
Arbetsmarknadspolitiska program – köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader	-1 795	-510	166
Lönebidrag	786	-103	0
Europeiska socialfonden 2000–2006	-151	-1 348	-461
Europeiska socialfonden 2007–2013	290	810	0
Lönegarantiersättning – höjd förmånsrätt	0	200	300
UO 14 Arbetsliv	129	-224	-55
varav			
Avveckling av Arbetstlivsinstitutet	-164	-167	0
Jämställdhetsåtgärder	409	0	0
UO 15 Studiestöd	-980	-282	-71
varav			
Avskaffande av rekryteringsbidrag	-1 518	-210	-43
Höjd studiehjälp	360	0	0
Höjda studiemedel	472	0	0
UO 16 Utbildning och universitetsforskning	-3 285	1 451	456
varav			
Omvandling av det riktade statsbidraget till kommunal vuxenutbildning till det generella statsbidraget	-2 000	0	0
Omvandling av det riktade statsbidraget till personalförstärkning i förskolan till det generella statsbidraget	-1 820	0	0
Omvandling av det riktade statsbidraget till personalförstärkning i skola och fritidshem till det generella statsbidraget	-1 000	0	0

Miljoner kronor	2007	2008	2009
Åtgärder för grund och gymnasieskola			
Åtgärder för ökad kvalitet i högre utbildning	254	0	0
Ökade forskningsresurser med anledning av forskningspropositionen	340	852	0
Särskild ökning av universitetens forskningsresurser	200	300	400
UO 17 Kultur	564	-261	80
varav			
Ökade resurser till folkbildning	490	0	0
Avveckling av sysselsättningsåtgärder inom kulturområdet	0	-275	0
UO 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	-1 273	-484	-538
varav			
Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	100	0	0
Avskaffat investeringsbidrag till hyresbostäder	-596	0	0
Avskaffat räntebidrag	-735	-455	-517
UO 19 Regional utveckling	10	148	121
varav			
Europeiska regionala utvecklingsfonden 2000–2006	-152	-552	-428
Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007–2013	300	700	550
UO 20 Allmän miljö- och naturvård	232	-7	-276
varav			
Stöd till klimatinvesteringar	95	0	-393
Åtgärder för en bättre miljö			100
UO 21 Energi²	1 034	-198	-505
varav			
Insatser för effektivare energianvändning	0	-136	0
Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler	700	0	-400
Stöd för konvertering från direktverkande elvärme	350	0	0
UO 22 Kommunikationer	2 560	483	161
varav			
Banverket – banhållning och sektorsuppgifter	2 190	100	0
Väghållning	190	340	204
Rikstrafiken	100	0	-100
UO 23 Jord- och skogsbruk, fiska med anslutande näringar	774	-311	-250
varav			
Insatser för skogsbruket	-167	-150	-150
Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	619	0	-144
Gårdsstöd och djurbidrag m.m.	1 008	-203	0
UO 24 Näringsliv	113	142	4
varav			
Forsknings- och utvecklingsinsatser	0	304	0
UO 25 Allmänna bidrag till kommuner³	12 297	4 385	0
varav			
Omvandling av sysselsättningsstöd till ett generellt statsbidrag ⁴	7 000	0	0
Resursförstärkningar av det generella bidraget, inklusive förstärkning av vårdgaranti	1 025	4 700	0
Regleringar mellan stat och kommunsektor enligt finansieringsprincip	294	15	0
Avskaffande av statsbidrag för särskilda insatser i vissa kommuner och landsting	-562	-2	-4

Miljoner kronor	2007	2008	2009
Omvandling av det riktade statsbidraget till kommunal vuxenutbildning till det generella statsbidraget	1 220	0	0
Omvandling av det riktade statsbidraget till personalförstärkning i förskolan till det generella statsbidraget	2 000	0	0
Omvandling av det riktade statsbidraget till personalförstärkningar i skola och fritidshem till det generella statsbidraget	1 000	0	0
U0 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	383	143	-183
varav			
Avgift till EU:s omstruktureringsfond för sockersektorn	383	143	-183
Summa Anslagsförändringar	480	1 151	327

¹ Motsvaras av en inkomstökning på 180 miljoner kronor när vissa inkomster förs till statsbudgetens inkomstsida.

² Överföringen av befintliga konverteringsstöd på energiområdet till budgetens utgiftssida motsvaras av en inkomstökning som är lika stor som utgiftsökningen.

³ I totalbeloppet ingår även skatteregleringar samt regleringar avseende utjämningsystemet för LSS-kostnader som inte särredovisas.

⁴ Motsvaras av en lika stor inkomstökning skattekontokrediteringen för sysselsättningsstödet avskaffas.

7.4.3 Övriga utgiftsförändringar jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition

I avsnitt 7.4.2 redovisas effekten av nya förslag till utgiftsförändringar i form av utgiftsreformer och förslag till finansiering. I detta avsnitt redovisas förändringen av utgiftsramarna 2007 och 2008 till följd av andra faktorer (se även tabell 7.7).

Pris- och löneomräkning av anslag för förvaltnings- och investeringsändamål

I den inledande fasen av budgetprocessen hantearas anslag för förvaltnings- och investeringsändamål i fasta priser. Dessa anslag räknas om till löpande priser genom att pris- och löneindex knyts till anslagen.

I 2006 års ekonomiska vårproposition gjordes en slutlig pris- och löneomräkning för 2007 och en preliminär pris- och löneomräkning för 2008. I denna proposition revideras den preliminära pris- och löneomräkningen för 2008 och en preliminär omräkning görs av anslagen för 2009. Omräkningen baseras bland annat på antaganden om löneutvecklingen i den konkurrensutsatta sektorn. Vid beräkningen görs ett avdrag för produktivitetsutvecklingen motsvarande ett årligt genomsnitt av produktivitetsutvecklingen inom den privata tjänstesektorn under de senaste tio åren, se även avsnitt 7.9.

Den reviderade preliminära pris- och löneomräkningen leder till att anslagen minskar med ca 0,3 miljarder kronor 2008 jämfört med beräkningen i vårpropositionen.

Övriga makroekonomiska förändringar

I jämförelse med 2006 års ekonomiska vårproposition har anslag som styrs av den makroekonomiska utvecklingen justerats med hänsyn tagen till nya antaganden. Justeringen berör huvudsakligen ett trettiotal anslag för transfereringsändamål.

Förändringarna av makroprognosen medför att de takbegränsade utgifterna ökar med 7,8 miljarder kronor 2007 och med 4,0 miljarder kronor 2008. De största förändringarna berör utgiftsområde 13 Arbetsmarknad där prognosen justeras upp med 6,7 miljarder kronor 2007 och med 3,1 miljarder kronor 2008.

Volym

Utgifterna för 2007 och 2008 har också förändrats jämfört med beräkningen i 2006 års ekono-

miska vårproposition till följd av nya prognoser för volymer inom främst regelstyrda transfereringssystem. Volymförändringar som väntas följa av nu aviserade åtgärder för ökad kontroll inom bland annat sjuk- och föräldraförsäkring har dock inte beaktats i volymprognoserna. Istället återfinns utgiftseffekten av dessa aviserade åtgärder under posten Nya utgiftsreformer (se tabell 7.8).

Inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp beräknas utgifterna bli cirka 1,6 miljarder kronor högre per år 2007 och 2008 till följd av att antalet sjukpenningdagar bedöms bli fler än vad som beräknades i vårpropositionen. Orsaken är att minskningstakten för sjukpenningdagarna under de senaste fyra månaderna (maj–augusti) varit 8 procent, vilket är en något lägre minskningstakt än vad som låg till grund för prognosen i vårpropositionen. Den något lägre minskningstakten, det faktum att fler i sysselsättning också innebär att fler får sjukpenninggrundande inkomst och därmed kan komma i fråga för sjukpenning, samt den i Sverige historiskt sett starka samvariationen mellan sjuktal och arbetslöshetstal, är faktorer som talar för att antalet sjukdagar kan vända upp igen någon gång under prognosperioden. Samtidigt inriktas regeringens politik på att bryta utanförskap, och ett viktigt inslag i detta blir att försvaga och sedan bryta samvariationen mellan sjuktal och arbetslöshetstal. Ett medel för att åstadkomma just detta är de åtgärder för att minska fusk och överutnyttjande inom sjukförsäkringen som regeringen nu aviserar.

Det finns således krafter som drar åt olika håll vad gäller utvecklingen av sjukdagarna under prognosperioden. Med anledning av detta görs en beräkningsteknisk framskrivning av antalet sjukpenningdagar 2008–2009, som innebär att dessa sätts på samma nivå som 2007. Regeringen avser att återkomma i 2007 års ekonomiska vårproposition med en ny prognos för antalet sjukpenningdagar 2008–2009. Nuvarande prognos innebär att antalet sjukpenningdagar 2007 understiger 2002 års nivå med drygt 38 procent.

Samtidigt som antalet sjukpenningdagar har reviderats upp har antalet sjukrehabiliteringspenningdagar reviderats ner. Detta medför att utgifterna antas bli 0,6 miljarder kronor lägre per år 2007 och 2008 i förhållande till beräkningen i vårpropositionen.

Efter många år av ökning av antalet personer med aktivitets- och sjukersättning (tidigare förtidspension) räknar regeringen med att denna utveckling nu kan brytas. Regeringen bedömer att antalet personer med aktivitets- och sjukersättning kommer att minska kontinuerligt under perioden 2007–2009. I förhållande till beräkningen i vårpropositionen innebär det nu lägre antagandet om antalet personer med aktivitets- och sjukersättning att utgifterna antas bli 0,4 miljarder kronor lägre per år 2007 och 2008.

Antalet personer med inkomstpension, premiepension respektive tilläggspension väntas bli något färre 2007 och 2008 än vad som beräknades i vårpropositionen. Sammantaget innebär dessa volymförändringar inom ålderspensions-systemet vid sidan av statsbudgeten att utgifterna revideras ner med 0,5 miljarder kronor 2007 och med 0,7 miljarder kronor 2008.

Sammantaget innebär revideringarna av posten Volymförändringar (se tabell 7.8) att de takbegränsade utgifterna minskar med 1,7 miljarder kronor 2007 och med 1,1 miljarder kronor 2008 i förhållande till beräkningen i vårpropositionen.

I tabell 7.11 redovisas utfall (även könsfördelat) och prognoser för volymer inom olika transfereringssystem. Redovisningen har begränsats till anslag där förändrade volymer medför betydande utgiftsförändringar.

Tekniska förändringar och övrigt

Revideringar av utgifterna kan föranledas av nya prognosmetoder, justeringar till följd av ny information, korrigeringar av tidigare gjorda fel samt regeländringar utom regeringens direkta kontroll, t.ex. genom ändringar i EU:s regelverk. Revideringar kan också göras till följd av budgettekniska förändringar.

Sammantaget innebär denna typ av förändringar (se Övrigt, tabell 7.8) att de takbegränsade utgifterna minskar med 0,6 miljarder kronor 2007 och ökar med 2,4 miljarder kronor 2008.

Minskning av anslagsbehållningar

Statliga myndigheter har vissa möjligheter att omfördela sina utgifter över tiden. Medel på ramanslag som inte utnyttjas under ett budgetår kan inom vissa gränser sparas till efterföljande år. Det innebär att en myndighet utöver anvisade anslagsmedel även kan använda tidigare sparade anslagsmedel, vilket ger en viss flexibilitet i planeringen. Myndigheter har också möjligheter att inom vissa gränser låna av efterföljande års anslag. Förskjutningar av detta slag redovisas som en för alla ramanslag gemensam beräkningspost benämnd Minskning av anslagsbehållningar. Denna post ingår i de takbegränsade utgifterna. För kommande budgetår erhålls en prognos för de takbegränsade utgifterna genom att den beräknade förändringen av anslagsbehållningarna läggs till utgiftsramarna och ålderspensionssystemets utgifter. Myndigheternas förbrukning av anslagsbehållningar och utnyttjande av anslagskrediter utgör en osäkerhetsfaktor i beräkningen av de takbegränsade utgifterna.

I förhållande till prognosen i den ekonomiska vårpropositionen för 2006 beräknas anslagsbehållningarna öka med 2,4 miljarder kronor 2007 för att sedan bli oförändrade under 2008.

Tabell 7.11 Volymer 2004–2009

Förändring jämfört med 2006 års ekonomiska vårproposition anges inom parentes.

Utgifts- område		Köns- fördelning Utfall 2004	Köns- fördelning Utfall 2005	Utfall 2004	Utfall 2005	Prognos			
						2006	2007	2008	2009
8	Antal registrerade asylsökande	36,0% kv 64,0% m	36,3% kv 63,7% m	40 500	38 900	34 100 (400)	29 100 (100)	28 400 (-1 900)	27 000
9	Antal personer med assistansersättning	47,0% kv 53,0% m	47,2% kv 52,8% m	12 300	13 100	13 800 (0)	14 500 (100)	15 100 (300)	15 500
10	Antal sjukpenningdagar (netto), miljoner	61,7% kv 38,3% m	61,5% kv 38,5% m	78,4	67,1	61,1 (1,2)	58,4 (2,8)	58,4 (2,8)	58,4
10	Antal rehabiliterings- penningdagar (netto), miljoner	67,2% kv 32,8% m	66,8% kv 33,2% m	5,0	4,2	3,3 (-0,4)	2,9 (-1,1)	2,9 (-1,2)	4,0
10	Antal personer med sjukersättning	58,9% kv 41,1% m	59,6% kv 40,4% m	514 600	535 700	537 700 (-2 900)	535 200 (-3 800)	532 100 (-1 900)	526 500
10	Antal personer med aktivitetsersättning	52,4% kv 47,6% m	52,0% kv 48,0% m	9 100	14 400	17 200 (2 000)	17 800 (700)	17 300 (-1 800)	16 700
11	Antal personer med garantipension	78,9% kv 21,1% m	79,2% kv 20,8% m	875 000	850 400	829 800 (-300)	813 800 (-1 600)	801 700 (-3 600)	792 800
ÅP	Antal personer med tilläggs pension	52,2% kv 47,8% m	52,3% kv 47,7% m	1 455 600	1 488 500	1 525 200 (-2 100)	1 570 900 (-2 900)	1 625 000 (-4 200)	1 684 100
ÅP	Antal personer med inkomstpension	49,7% kv 51,1% m	48,3% kv 51,7% m	156 900	253 600	352 200 (-3 500)	461 400 (-4 600)	579 100 (-6 000)	701 200
ÅP	Antal personer med premiepension	50,5% kv 49,5% m	50,9% kv 49,1% m	110 600	198 300	294 600 (-500)	408 800 (-1 000)	543 500 (-1 500)	691 700
10 och 11	Antal pensionärer samt personer med aktivitets- och sjukersättning som erhåller bostadstillägg	74,3% kv 25,7% m	74,0% kv 26,0% m	430 500	428 500	425 100 (900)	421 000 (3 400)	415 000 (5 500)	407 700
12	Antal barnbidrag			1 714 900	1 700 100	1 685 700 (-100)	1 669 000 (1 000)	1 653 000 (1 000)	1 639 000
12	Antal uttagna föräldra- penningdagar, miljoner	81,3% kv 18,7% m	80,5% kv 19,5% m	42,3	42,7	43,9 (-0,1)	45,0 (-0,3)	45,8 (0,1)	47,1
12	Antal uttagna tillfälliga föräldrapenningdagar, miljoner	54,6% kv 45,6% m	54,8% kv 45,2% m	5,1	5,2	5,5 (0)	5,4 (0)	4,9 (0)	4,9
15	Antal personer med studiehjälp	49,0% kv 51,0% m	49,0% kv 51,0% m	425 600	440 400	449 400 (-10 700)	468 800 (-8 600)	483 200 (-6 800)	488 700
15	Antal personer med studiemedel ¹	60,0% kv 40,0% m	60,0% kv 40,0% m	468 000	463 100	464 600 (5 200)	462 800 (-1 300)	462 600 (-900)	461 700
15	Antal personer med rekryteringsbidrag	72,0% kv 28,0% m	72,0% kv 28,0% m	26 300	25 200	26 900 (-600)	4 300 (-26 000)	0 (-30 900)	0

Anm.: Antaganden om arbetslöshetstal och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program ingår i de makroekonomiska förutsättningarna, vilka redovisas i avsnitt 7.2.

Anm.: Volymuppgifter om antal personer avser årsgenomsnitt.

¹ Bruttoreäknat antal. När stödtagare under året har studerat på flera utbildningsnivåer eller både i Sverige och utomlands uppstår dubbelräkning. Nettoräknat var antalet studiemedelstagare 434 300 år 2004 och 428 500 år 2005.

7.5 Finansiering av anläggningstillgångar och rörelsekapital

Enligt lagen (1996:1059) om statsbudgeten fastställer riksdagen årligen en total låneram i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningar som används i statens verksamhet (20 §). Vidare fastställer riksdagen årligen en total kreditram i Riksgäldskontoret för att täcka behovet av rörelsekapital (21 §).

7.5.1 Låneramar för 2007

Regeringens förslag: Regeringen får för 2007 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet intill ett belopp av 28 500 000 000 kronor.

I tabell 7.12 redovisas för varje utgiftsområde beräknade sammanlagda låneramar för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet för 2007. Den totala låneramen avser summan av lån för detta ändamål som regeringen via myndigheterna (exkl. Sjunde AP-fonden) högst får ha i Riksgäldskontoret under 2006.

Beloppen för respektive utgiftsområde är preliminära eftersom regeringen normalt fattar beslut om respektive myndighets låneram i samband med regleringsbrev för 2007. Summan per utgiftsområde innefattar också tidigare tagna lån.

Regeringen beräknar att det behövs en sammantagen låneram på 28,5 miljarder kronor för 2007, varav 456 miljoner kronor initialt inte kommer fördelas till myndigheterna.

Jämfört med den låneram som riksdagen beslutat för 2006 innebär förslaget till låneram för 2006 en ökning med 0,5 miljarder kronor eller 2 procent. Den genomsnittliga öknings-takten av låneramen under perioden 2001–2006 har uppgått till cirka 7 procent per år.

Myndigheternas totala skuld avseende investeringar i anläggningstillgångar uppgick till 19,7 miljarder kronor vid halvårsskiftet 2006, vilket är cirka 0,4 miljarder kronor mer än vid samma tidpunkt ett år tidigare.

Tabell 7.12 Låneram för 2007

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Ram 2006 i regleringsbrev	Skuld 30/6 2006	Preliminär Låneram 2007
1 Rikets styrelse ¹	681	500	761
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning ²	763	488	704
3 Skatt, tull och exekution	1 175	857	1 225
4 Rättsväsendet	4 625	3 298	4 604
5 Internationell samverkan	26	6	26
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	4 939	3 642	5 251
7 Internationellt bistånd	148	84	140
8 Migration ³	138	51	148
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	298	203	295
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	2 529	1 868	2 160
13 Arbetsmarknad	7	4	9
14 Arbetsliv	692	337	636
16 Utbildning och universitetsforskning	6 342	4 535	6 225
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	549	378	549
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik ³	449	256	503
19 Regional utveckling	1	1	1
20 Allmän miljö- och naturvård	123	69	139
21 Energi	40	24	40
22 Kommunikationer	3 146	2 457	3 454
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	893	538	923
24 Näringsliv	266	154	251
Ej fördelat			456
Summa	27 830	19 751	28 500

Anm.: Låneramen för Sjunde AP-fonden behandlas separat (avsnitt 7.5.3) och ingår därför inte i tabellen.

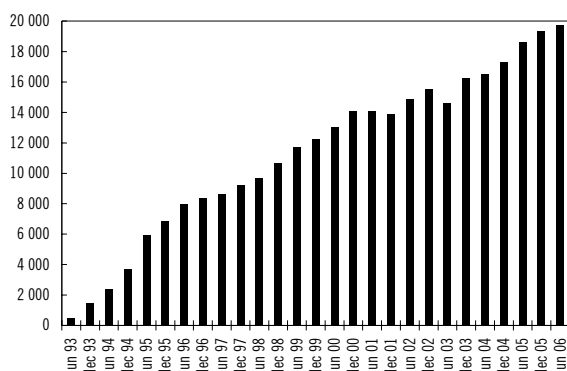
¹ Exklusive Riksdagsförvaltningen och Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen.

² Exklusive Riksrevisionen.

³ Enligt de utgiftsområdesbenämningar som gäller från och med 2007.

**Diagram 7.2 Myndigheternas investeringslån
juni 1993–juni 2006**

Miljoner kronor

Källa: Riksgäldskontoret

Diagram 7.2 visar lånevolymens utveckling sedan systemet infördes 1993.

Tabell 7.13 Investeringslån och låneramar 2001–2006

Miljoner kronor

	Lån 30 juni	Låneram	Utnyttjandegrad 30 juni
2001	12 662	20 300	62%
2002	14 878	22 500	66%
2003	14 618	23 500	62%
2004	16 494	25 000	66%
2005	18 594	26 500	70%
2006	19 752	28 000	71%

Källa: Riksgäldskontoret och Finansdepartementet.

Som framgår av tabell 7.13 har lånevolymen ökat med drygt 7 miljarder kronor sedan 2001, medan utnyttjandegraden ökat med knappt 10 procentenheter. Det bör också observeras att upplåningen i regel ökar under det andra halvåret, varför utnyttjandegraden som redovisas ovan i regel är lägre än utnyttjandegraden vid utgången av respektive år.

7.5.2 Räntekontokrediter för 2007

Regeringens förslag: Regeringen får för 2007 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 19 700 000 000 kronor.

Myndigheterna placerar överskottslikviditet och finansierar sitt behov av rörelsekapital i Riksgäldskontoret. Respektive myndighet har för dessa ändamål ett räntekonto med kredit. Storleken på räntekontokrediterna varierar, men ligger normalt i intervallet 5–10 procent av summan av respektive myndighets anslag, bidrag och avgiftsinkomster. Beräknade kreditramar för 2007 redovisas per utgiftsområde i tabell 7.14 tillsammans med totalt saldo och bruttoskuld på räntekontona per den 30 juni 2006. Vid beräkningen av bruttoskulden ingår endast de myndigheter som hade ett negativt saldo på räntekontot och som därmed utnyttjat sin kredit.

Regeringen föreslår att summan av kreditramarna för myndigheternas räntekonton (exklusive Sjunde AP-fonden) får uppgå till högst 19,7 miljarder kronor för 2007, varav 197 miljoner kronor initialt inte kommer fördelas till myndigheterna. Jämfört med den ram som riksdagen beslutat för 2006 innebär det att den totala ramen ökar med 0,5 miljarder kronor.

Av första kolumnen i tabell 7.14 framgår att flera myndigheter under respektive utgiftsområde vid halvårsskiftet i år hade betydande inlåning på sina räntekonton. En anledning till att inlåningen är större än utlåningen är det anslagssparande som myndigheterna har byggt upp. Det kan också bero på att det för den avgiftsfinansierade verksamheten uppstår en likviditet som placeras på räntekontot. Ett exempel på att det är vanligt att myndigheterna har större inlåning än utlåning är att endast 19 av de 240 myndigheter som har räntekonton med kredit i Riksgäldskontoret utnyttjade sin kredit per den 30 juni 2006. Dock utnyttjade mer än 100 av 239 myndigheter sin kredit någon gång under året och då särskilt strax innan anslagsutbetalningarna. Merparten av myndigheterna har dock stadigvarande överskottslikvid på sina räntekonton

Tabell 7.14 Räntekontokreditram för 2007

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Saldo 30/6 2006 ¹	Brutto- skuld 30/6 2006	Preliminär kreditram 2007
1 Rikets styrelse ²	-607	0	588
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning ³	-1 322	732	2 285
3 Skatt, tull och exekution	-763	0	861
4 Rättsväsendet	-920	253	2 941
5 Internationell samverkan	-3	0	3
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	-5 447	25	3 094
7 Internationellt bistånd	-84	0	23
8 Migration ⁴	-40	1	107
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	-344	86	333
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	-568	0	742
13 Arbetsmarknad	-6	0	5
14 Arbetsliv	-391	0	453
16 Utbildning och universitetsforskning	-10 566	8	2 870
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	-364	4	222
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik ⁴	-1 353	3	428
19 Regional utveckling	-1	0	3
20 Allmän miljö- och naturvård	-230	0	38
21 Energi	-13	0	20
22 Kommunikationer	-3 745	4	3 516
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	-868	56	686
24 Näringsliv	-223	86	287
Ej fördelat			197
Summa	-27 858	1 257	19 700

Anm.: Räntekontokreditramen för Sjunde AP-fonden behandlas separat (avsnitt 7.5.3) och ingår därför inte i tabellen.

¹ Ett negativt belopp för saldo den 30 juni 2005 innebär en behållning i Riksgäldskontoret.

² Exklusive Riksdagsförvaltningen och Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen.

³ Exklusive Riksrevisionen.

⁴ Enlig de utgiftsområdesbenämningar som gäller från och med 2007.

7.5.3 Sjunde AP-fonden

Regeringens förslag: För Sjunde AP-fondens verksamhet får regeringen för 2007 dels besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten intill ett belopp av 5 000 000 kronor, dels besluta om kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 150 000 000 kronor.

Sjunde AP-fonden har bildats för att förvalta premiepensionsmedel inom det reformerade ålderspensionssystemet. En del av pensionsavgiften ger rätt till premiepension och förvaltas i värdepappersfonder efter individuella val. För de personer som avstår från att välja någon annan fond skall medlen placeras i Premiesparfonden som förvaltas av Sjunde AP-fonden. Därutöver förvaltar Sjunde AP-fonden ytterligare en fond, Premievals-fonden, som kan väljas på samma sätt som andra fonder inom premiepensionssystemet. Sjunde AP-fonden har inga uppgifter utöver förvaltningen av dessa fonder. För detta ändamål har organisation och verksamhet byggts upp från grunden.

Kostnaderna för Sjunde AP-fondens verksamhet skall täckas med de förvaltningsavgifter som tas ur fonderna. Detta gäller även kostnaderna för att bygga upp verksamheten. Kostnaderna under uppbyggnadsskedet sprids över en längre period för att inte oproportionerligt belasta några enstaka årgångar av premiepensionssparare. För detta ändamål disponerar Sjunde AP-fonden krediter i Riksgäldskontoret (RGK). För 2006 disponerar Sjunde AP-fonden dels ett räntekonto med kredit på högst 200 miljoner kronor, dels en låneram på högst 5 miljoner kronor för finansiering av investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten. Vid utgången av 2005 var kontokreditramen utnyttjad med 127,9 miljoner kronor medan Sjunde AP-fondens lån för finansiering av anläggningstillgångar vid samma tillfälle uppgick till 2,5 miljoner kronor.

Förvaltningsavgiften, som skall finansiera verksamheten, reduceras genom det rabattsystem som tillämpas av premiepensionsmyndigheten (PPM). Rabatten kommer premiepensionsspararna till del genom att PPM köper nya fondandelar för rabattbeloppet. För

Premiesparfondens del innebär detta att avgiften reduceras från 0,5 procent per år till för närvarande knappt 0,15 procent per år.

Resultatet för 2005 och det budgeterade resultatet 2006 har förbättrats jämfört med tidigare beräkningar genom en ändrad bedömning av Sjunde AP-fondens skyldighet att betala mervärdesskatt på externa förvaltnings-tjänster. Sedan starten har Sjunde AP-fonden varit momsregistrerad och betalat svensk moms avseende tjänsteimport på arvoden som betalats till utländska kapitalförvaltare. Efter ett förhandsbesked i Skatterättsnämnden, som avsåg ett liknande fall, gjorde Skatteverket under 2005 bedömningen att förvärv av sådana förvaltnings-tjänster från utlandet inte medför skyldighet för Sjunde AP-fonden att betala svensk mervärdesskatt. Tidigare inbetalad mervärdesskatt för åren 2001–2004 återbetalas därför, vilket medförde en extraordinär resultatpåverkande post på 12,2 miljoner kronor 2005. För bedömningar av framtida kostnader får den förändrade skatteplikten stor betydelse.

För 2006 kan Sjunde AP-fondens totala kostnader uppskattas till cirka 95,9 miljoner kronor medan Sjunde AP-fondens avgifts-intäkter, netto efter rabatt, kan beräknas till cirka 95,5 miljoner kronor. Det budgeterade underskottet 2006 kan därmed uppskattas till 0,4 miljoner kronor. Det balanserade underskottet i Sjunde AP-fondens verksamhet, som uppgick till cirka 150 miljoner kronor vid utgången av 2005, beräknas därmed vara oförändrat för 2006.

Kreditbehovet är dock lägre än underskottet, främst därför att rabatten till PPM betalas kvartalsvis i efterskott. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att ramen för kredit på räntekonto kan sänkas med 50 miljoner kronor till 150 miljoner kronor för 2007. En oförändrad ram på 5 miljoner kronor avseende lån för finansiering av anläggningstillgångar under 2007 bedöms vara tillräcklig.

Beräkningar utifrån en rad antaganden innefattande bl.a. in- och utflöden i Premiesparfonden och Premievals-fonden, förväntad avkastning och kostnadsutveckling, visar att Sjunde AP-fonden kommer att redovisa successivt förbättrade årsresultat. Med de förutsättningar som gällde vid årsskiftet 2005/06 beräknades det balanserade underskottet och kreditbehovet bli allt lägre för att slutligen elimineras 2012. Detta förutsätter bl.a. att den pågående översynen av

premiepensionssystemet inte leder till påtagligt höjda kostnader för Sjunde AP-fondens del.

7.5.4 Övrig utlåning från Riksgäldskontoret

Av 23 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten följer att riksdagen för en viss myndighet eller för viss anskaffning kan besluta att lånefinansiering skall ske på annat sätt än genom ovan beskrivna låne- och kreditramar.

Totalt uppgick denna utlåning i Riksgäldskontoret till 205,5 miljarder kronor den 30 juni 2006. Centrala studiestödsnämndens kredit för studielån är störst och uppgick till 140,0 miljarder kronor. I tabell 7.15 presenteras en översikt av övriga kreditramar i och utanför Riksgäldskontoret.

Förslagen till beslut om nya eller ändrade ramar för övrig utlåning från Riksgäldskontoret återfinns inom respektive utgiftsområde.

Tabell 7.15 Övriga kreditramar 2007

Miljoner kronor

Myndighet/verksamhet	Skuld 30/6 2006	Kreditram 2007
A-train	1 000	1 000
Banverket	12 900	17 300
Botniabanan	9 005	12 500
Centrala studiestödsnämnden	140 047	150 400
Exportkreditnämnden	-7 866	obegränsad
Fortifikationsverket	6 485	7 725
Försvarets materielverk	8 705	25 500
Insättningsgarantinämnden	0	obegränsad
Jordbruksverket	-506	8 100
Kammarkollegiet	-31	110
Lufftartsverket	5 162	7 700
Premiepensionsmyndigheten	750	4 000
Radiotjänst i Kiruna	511	1 310
RGK:s garantiverksamhet, ordinarie garantireserv	-1 896	obegränsad
RGK:s garantiverksamhet garantier, till vissa statliga bolag	-545	22 000
RGK:s garantiverksamhet, garantier till internationella finansieringsinstitut	197	obegränsad
Sjöfartsverket	-588	350
Skatteverket	5 484	obegränsad
Socialstyrelsen	128	200
Statens bostadskreditnämnd, nya garantier	0	obegränsad
Statens bostadskreditnämnd, äldre garantier	-1 237	obegränsad
Statens bostadskreditnämnd, garantier för avlösen av kommunal borgen	-249	1 000
Statens fastighetsverk	8 462	11 000
Statens järnvägar	-1 444	2 700 ¹
SJ AB	0	2 000
Jernhusen AB	1 000	
Swedcarrier AB	5	
Statens pensionsverk	-50	25
Svensk-Danska broförbindelsen AB	4 006	0
Svenska kraftnät	803	1 500
Vägverket	15 277	20 500
Summa	205 515	

Anm.: Affärsverk har även möjlighet att låna utanför Riksgäldskontoret. Utöver de kreditramar som redovisas i tabellen finns också låneramar och räntkontokrediter för riksdagens myndigheter som föreslås av Riksdagsstyrelsen och styrelsen för Riksrevisionen. Dessa förslag återfinns inom utgiftsområde 1 respektive 2.

7.6 Statliga garantier

Staten har utestående ekonomiska förpliktelse i form av garantier, t.ex. kapitaltäckningsgarantier, kreditgarantier, borgensåtaganden, grundförsäkringar och pensionsgarantier. En samlad redovisning av den statliga garantiverksamheten ges i Årsredovisning för staten 2005 (skr. 2005/06:101). I detta avsnitt presenteras en översikt avseende de anslag som under 2007 kan komma att belastas till följd av garantiverksamheten.

Sedan den 1 januari 1998 ställs krav på kostnadstäckning i hanteringen av statliga garantier. Detta innebär att risken i varje garantiengagemang eller grupp av engagemang skall beräknas. Utifrån detta bestäms en avgift för garantin som debiteras garantitagaren. Riksdagen kan emellertid besluta att en lägre eller ingen avgift alls skall debiteras för ett visst åtagande. Till den del full kostnadstäckning inte erhålls från garantitagaren är det fråga om en statlig subvention som skall belasta ett anslag. Avgiftsinkomster och i förekommande fall anslagsmedel motsvarande subventionen förs till ett konto, en garantireserv, i Riksgäldskontoret. Till reserven förs också eventuella återvinningar från tidigare infriade garantier. Reservens finansierar garantiverksamhetens administration och skadeutfall. Garantiverksamheten skall vara långsiktigt självbärande.

I tabell 7.16 presenteras en översikt över de anslag vars ändamål 2007 föreslås omfatta garantiverksamhet. Regeringens förslag presenteras under respektive utgiftsområde.

Tabell 7.16 Anslag vars ändamål 2007 omfattar garantiverksamhet

U0	Anslag	Garantiåtagande
2	2:5 Avsättning för garantiverksamhet	A/O dom Shvetsii Vissa internationella finansieringsinstitut
7	8:1 Biståndsverksamhet	Garantier under Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet
7	8:1 Biståndsverksamhet	U-kreditgarantier
16	25:27 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning 25:35 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	Fysikhuset Stockholm KB
18	31:4 Statens bostadskreditnämnd: garantiverksamhet	Bostadskreditgarantier
22	36:2 Våghållning och statsbidrag 36:4 Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter	Öresundsbrokonsortiet
22	36:4 Banhållning och sektorsuppgifter	Arlandabanan Projekt AB

7.7 Beställningsbemyndiganden

Enligt 12 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten får regeringen, för det ändamål och med högst det belopp som riksdagen bestämmer, beställa varor eller tjänster samt besluta om bidrag, ersättning, lån eller liknande som medför utgifter under senare budgetår än det statsbudgeten avser.

På de olika utgiftsområdena motiverar regeringen behovet av och föreslår att riksdagen skall lämna nödvändiga bemyndiganden. I anslagsavsnitten för de olika utgiftsområdena redovisas tabeller med information om bl.a. nya och infriade förpliktelser under 2005–2007.

I tabell 7.17 i detta avsnitt görs en sammanfattning av begärda bemyndiganden för 2007. I kolumnen Ingående förpliktelser redovisas de åtaganden som staten vid ingången av 2007 beräknas ha i form av beställningar av varor och tjänster, beslut om bidrag m.m. I nästa kolumn anges de Nya förpliktelser av denna typ som staten förväntas ikläda sig under 2007. Kolumnen Infriade förpliktelser visar förpliktelser som förväntas bli betalda under 2007 och som regeringen ingått tidigare år. Kolumnen Utestående förpliktelser utgör summan av

ingående och nya förpliktelser minus infriade förpliktelser. I den sista kolumnen, Begärda bemyndiganden, redovisas omfattningen av de bemyndiganden som regeringen under de olika utgiftsområdena begär i denna proposition. Bemyndigandena innebär att riksdagen medger att regeringen får ikläda staten förpliktelser, som innebär utgifter efter 2007, för vilka anslag ännu inte har anvisats. Förpliktelserna innebär i många fall utgifter både 2008 och flera år därefter.

Av tabellen framgår att regeringen begär bemyndiganden om totalt 282,6 miljarder kronor. Jämfört med de beställningsbemyndiganden som riksdagen lämnat för 2006 innebär förslaget för 2007 en ökning med 45,7 miljarder kronor, eller 19,3 procent. Merparten av ökningen kan hänföras till utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Utöver beställningsbemyndiganden, som är kopplade till anslag, begär regeringen även ett bemyndigande för Botniabanan på 25 miljarder kronor. Härutöver begär regeringen bemyndigande att ikläda staten högst det utgiftsåtagande som följer av fastställd EU-budget för 2007 (utgiftsområde 27 avsnitt 5).

För anslaget 19:7 *Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård* under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp begärs inget bemyndigande för 2007 eftersom nya förpliktelser inte kommer att ingås. Vid utgången av 2007 kommer det dock fortfarande att finnas utestående förpliktelser som beräknas uppgå till cirka 2 miljarder kronor.

För anslaget 34:10 *Stöd till klimatinvesteringar* under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård begärs inget bemyndigande för 2007 eftersom nya förpliktelser inte kommer att ingås. Vid utgången av 2007 kommer det dock fortfarande att finnas utestående förpliktelser som beräknas uppgå till cirka 260 miljoner kronor.

För anslaget 23:2 *Arbetslivsinstitutet* under utgiftsområde 14 Arbetsliv begärs inget bemyndigande för 2007 eftersom nya förpliktelser inte kommer att ingås. Vid utgången av 2007 kommer det dock fortfarande att finnas utestående förpliktelser som beräknas uppgå till cirka 20 miljoner kronor.

I budgetpropositionen för 2006 informerade regeringen om den översyn som Regeringskansliet i samarbete med Ekonomistyrningsverket genomförde i syfte att förbättra

tillämpningen och redovisningen av beställningsbemyndiganden. Som ett resultat av översynen utformas i budgetpropositionen för 2007 förslaget till riksdagsbeslut om bemyndiganden på ett delvis nytt sätt, som förtydligar att bemyndigandet avser förpliktelser som medför behov av framtida anslag. Vidare bereds för närvarande i Regeringskansliet vissa ändringar i anslagsförordningen (1996:1189) och förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Syftet är att förtydliga tillämpningen av särskilda bemyndiganden och förhindra att en myndighet använder sig av såväl ett särskilt bemyndigande som den rätt anslaget medger att ingå ekonomiska förpliktelser.

Riksdagen har gett regeringen till känna sin mening om överskridanden och hanteringen av bemyndiganderamar (bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:371). Regeringen instämmer i

finansutskottets uppfattning om det oacceptabla i att en myndighet gör åtaganden som är mer omfattande än riksdagens bemyndigande. Överskridanden av bemyndiganderamar som har föranlett invändning i revisionsberättelse kommenteras i respektive politikområdesavsnitt.

Regeringen anser också, liksom finansutskottet, att det är oacceptabelt att en myndighet ingår åtaganden utan stöd i ett särskilt bemyndigande eller ett tilldelat anslag. De förordningsändringar som för närvarande bereds bedöms bidra till att lösa flera av de frågor som finansutskottet berör i sitt betänkande. Regeringen avser dessutom se till att utbildnings- och informationsinsatser för myndigheterna genomförs i syfte att öka kunskapen om hur beställningsbemyndiganden skall hanteras.

Tabell 7.17 Sammanfattande redovisning av beställningsbemyndiganden avseende 2007

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Ingående förpliktelser 2007	Nya förpliktelser 2007	Infriade förpliktelser 2007	Utestående förpliktelser 2007	Begärda bemyndiganden 2007
1 Rikets styrelse	6	16	5	18	18
5 Internationell samverkan	6	43	4	45	45
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	44 152	14 370	17 003	41 519	41 535
7 Internationellt bistånd	46 568	17 463	15 725	48 305	48 598
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	703	508	423	789	790
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	12	11	11	12	12
13 Arbetsmarknad	10 435	5 985	7 368	9 052	9 712
14 Arbetsliv	18	19	18	19	19
15 Studiestöd	7	7	7	7	7
16 Utbildning och universitetsforskning	8 065	4 721	4 212	8 573	9 040
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	111	102	95	118	128
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	25	25	25	25	25
19 Regional utveckling	3 574	4 261	2 313	5 522	6 330
20 Allmän miljö- och naturvård	1 390	935	680	1 645	1 770
21 Energi	1 223	2 779	675	3 327	3 327
22 Kommunikationer	80 972	74 752	23 464	132 260	135 710
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	9 697	20 641	8 453	21 886	21 931
24 Näringsliv	3 748	1 874	2 057	3 564	3 575
Summa:	210 712	148 512	82 538	276 686	282 572

Anm: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

7.8 Bemyndigande för ramanslag

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2007 besluta att ett ramanslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om

1. ett riksdagsbeslut om anslag på tilläggsbudget inte hinner inväntas, och
2. överskridandet rymms inom det fastställda utgiftstaket för staten.

Enligt 6 § andra stycket lagen (1996:1059) om statsbudgeten får regeringen med riksdagens bemyndigande besluta att ett ramanslag får överskridas, om detta är nödvändigt för att i en verksamhet täcka särskilda utgifter som inte var kända då anslaget anvisades eller för att ett av riksdagen beslutat ändamål med anslaget skall kunna uppfyllas.

För de flesta ramanslag kan oundvikliga utgiftsökningar i förhållande till anvisade medel rymmas inom den högsta tillåtna anslagskrediten på 10 procent som föreskrivs i 6 § första stycket i lagen om statsbudgeten. I fråga om ramanslag för förvaltningsändamål är det nästan aldrig aktuellt att överskrida anslaget mer än vad som rymms inom den högsta tillåtna anslagskrediten. Något särskilt bemyndigande som ger regeringen befogenhet att besluta om överskridande av ramanslag som anvisats för förvaltningsändamål behöver därför inte inhämtas. Vid behov kommer ytterligare medel att begäras på tilläggsbudget.

När det däremot gäller ramanslag som anvisats för regelstyrd verksamhet, icke påverkbara EU-relaterade utgifter, infriande av garantier samt oförutsedda utgifter kan så stora förändringar inträffa att utgifterna inte rymms inom den högsta tillåtna anslagskrediten. Regeringen avser i sådana fall att i första hand återkomma till riksdagen med förslag om anslag på tilläggsbudget. Förändringarna kan dock inträffa snabbt och betalningarna kan behöva göras utan dröjsmål. Om anslag på tilläggsbudget inte hinner inväntas bör regeringen bemyndigas att besluta om överskridande när de förutsättningar som anges i 6 § andra stycket budgetlagen är uppfyllda, dvs. om det är nödvändigt för att i en verksamhet täcka särskilda utgifter som inte var kända då anslaget anvisades eller för att ett av riksdagen beslutat

ändamål med anslaget skall kunna uppfyllas. Överskridandet får inte vara större än att det rymms inom det fastställda utgiftstaket för staten. Bemyndigandet begärs för ett budgetår i sänder. Regeringens avsikt är att även fortsättningsvis på tilläggsbudget föreslå förändringar av berörda anslag som ersätter de medgivna överskridandena. I Årsredovisning för staten 2005 (skr. 2005/06:101 avsnitt 5.3.5) lämnades en redovisning av vilka anslag som regeringen medgivit överskridanden för under 2005.

Innevarande år har regeringen på utgiftsområde 5 Internationell samverkan medgivit ett överskridande av anslaget 5:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet* med 107,5 miljoner kronor. Anslaget har på tilläggsbudget tillförts medel motsvarande det medgivna överskridandet.

Ett eventuellt utnyttjande av bemyndigandet senare i år kommer att redovisas i Årsredovisning för staten 2006.

I anslutning till utgiftsområde 26 Statsskuld-räntor m.m. återkommer regeringen med förslag om bemyndiganden rörande överskridanden av vissa anslag.

7.9 Pris- och löneomräkning

Principerna för pris- och löneomräkningen

När pris- och löneomräkningen fick sin nuvarande form angavs följande syften med systemet (prop. 1992/1993:100):

- Det första syftet är att myndigheternas verksamhet skall prövas som en helhet och att anslagsnivån är ett uttryck för beslutad och förväntad ambitionsnivå i verksamheten.
- Det andra syftet med nya principer för statsmakternas budgetering är att den allmänna prisutvecklingen inom den konkurrensutsatta sektorn skall utgöra utgångspunkt vid fastställandet av kompensationsen för kostnadsutvecklingen.
- Det tredje syftet är att klart skilja statsmakternas ansvar inom ramen för den statliga budgetprocessen från frågor som det ankommer på staten som arbetsgivare att förhandla om i likhet med andra parter på arbetsmarknaden.

För att möjliggöra en långtgående delegation till myndigheterna och för att undvika intrång eller inblandning i lönerörelsen var det angeläget för regeringen att skapa ett system för pris- och löneomräkning där myndigheterna genom sitt handlande inte skulle kunna påverka kompensationen. Grunden för systemet har sedan dess varit att det är de beslutade anslagsnivåerna för myndigheternas verksamhet som skall pris- och löneomräknas. De kostnader som skall räknas om är löner, hyror och övriga förvaltningskostnader. Vid omräkningen används separata index för prisutvecklingen inom de tre nämnda utgiftsgrupperna. Transfereringar inom myndighetsanslag räknas inte om inom ramen för pris- och löneomräkningssystemet.

Därtill skall systemet bidra till att skapa förutsättningar för en produktivitetsutveckling som motsvarar den som uppnås i den privata sektorn. Därför reduceras löneindex med ett produktivitetsavdrag som motsvarar produktivitetsutvecklingen i den privata tjänstesektorn.

Systemet med pris- och löneomräkning är ett generellt system med en automatisk beräkning. Systemet tar således inte direkt hänsyn till den faktiska utgiftsutvecklingen under det enskilda anslaget.

Index för lönedelen

För omräkningen av lönedelen beräknar Statistiska centralbyrån (SCB) varje år ett arbetskostnadsindex (AKI) avseende utvecklingen för tjänstemän inom tillverkningsindustrin. Om inte Arbetsgivarverket meddelar att särskilda avsättningar gjorts i avtalen för vissa verksamhetsområden och/eller yrkeskategorier får normalt alla anslag samma omräkningsindex. Omräkningsindexet minskas därefter med det nyss nämnda produktivitetsavdraget. Produktivitetsavdraget motsvarar genomsnittet av de senaste tio årens produktivitetsutveckling inom den privata tjänstesektorn enligt SCB:s nationalräkenskaper. För omräkningen av löner till 2007 är det index som använts för samtliga anslag 1,01 procent.

Index för hyresdelen

Lokalhyror som inte omförhandlas under det kommande budgetåret räknas i pris- och löneomräkningen om med ett index som motsvarar 70 procent av konsumentprisindexförändringen två år före det aktuella budgetåret. För omräkningen av hyror till 2007

är det index som använts för hyresavtal som inte skall omförhandlas 0,35 procent.

Omräkningen för hyresavtal som skall omförhandlas bygger på prisutvecklingen under perioden från det att avtalet tecknades till det att avtalet skall omförhandlas. Detta index är individuellt för varje berört anslag.

Omräkning av övriga förvaltningskostnader

För omräkningen av övriga förvaltningskostnader används samma index för alla anslag som pris- och löneomräknas. Detta index fastställs genom en sammanvägning av flera index från SCB avseende utgifter som förekommer vid myndighetsutövning. För omräkningen av övriga förvaltningskostnader till 2007 är det index som använts 0,87 procent.

I tabellen 7.18 visas resultatet av pris- och löneomräkningen för 2007 per utgiftsområde. Pris- och löneomräkningen för varje anslag framgår av den härledningstabell som finns i respektive anslagsavsnitt. Om pris- och löneomräkningen ger anmärkningsvärda resultat kommenteras detta.

Tabell 7.18 Pris- och löneomräkning för 2007

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Ursprunglig statsbudget 2006 ¹	Pris- och löneomräkning till 2007
1 Rikets styrelse	7 159	88
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1 490	13
3 Skatt, tull och exekution	9 222	88
4 Rättsväsendet	27 813	240
5 Internationell samverkan	1 236	2
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	43 088	1 606
7 Internationellt bistånd	677	6
8 Migration ²	1 900	11
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	2 354	20
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	7 636	66
13 Arbetsmarknad	5 301	47
14 Arbetsliv	1 147	8
15 Studiestöd	63	0
16 Utbildning och universitetsforskning	39 186	350
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	8 121	87
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik ²	2 983	6
19 Regional utveckling	26	1
20 Allmän miljö- och naturvård	1 452	8
21 Energi	1 007	9
22 Kommunikationer	29 482	71
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	2 870	25
24 Näringsliv	3 276	24
Summa	197 487	2 776

¹ Ursprunglig statsbudget 2006 är den bas som används vid beräkningen av pris- och löneomräkningen för 2007. Den ursprungliga statsbudget per utgiftsområde som redovisas i denna tabell innehåller enbart de anslag inom respektive utgiftsområde som pris- och löneomräknas.

² Enlig de utgiftsområdesbenämningar som gäller från och med 2007.

8

Tilläggsbudget

8 Tilläggsbudget

8.1 Förslag till tilläggsbudget för 2006

Enligt 9 kap. 5 § regeringsformen kan riksdagen för löpande budgetår på tilläggsbudget göra en ny beräkning av statsinkomster samt ändra anslag och anvisa nya anslag. De förändringar av gällande statsbudget som nu kan överblickas och andra frågor som regeringen anser bör tas upp, redovisas i det följande.

Anslagsförändringarna i detta förslag till tilläggsbudget innebär att anvisade medel ökar med 66 miljoner kronor netto. De föreslagna ökningarna av anslagen uppgår till 831 miljoner kronor och de föreslagna minskningarna uppgår till 765 miljoner kronor.

Efter de föreslagna åtgärderna uppgår budgeteringsmarginalen 2006 till 7,8 miljarder kronor.

8.2 Tilläggsbudget per utgiftsområde

8.2.1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

46:1 Allmänna val och demokrati

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 296 090 000 kronor. Något bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser har inte lämnats.

Regeringens förslag: Anslaget 46:1 *Allmänna val och demokrati* minskas med 900 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2006 för anslaget 46:1 *Allmänna val och demokrati* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda

åtaganden medför utgifter på högst 7 000 000 kronor under 2007–2009.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget 46:1 *Allmänna val och demokrati* bör minskas med 900 000 kronor för att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar uppförda anslaget 47:1 *Åtgärder för nationella minoriteter*.

Stöd till mångvetenskaplig demokratiforskning förutsätter att långsiktiga åtaganden om forskningsbidrag kan göras. Vetenskapsrådet har beslutat om utgifter för kommande år utan att ha något bemyndigande. Regeringen anser att detta är otillfredsställande. I den uppkomna situationen bör detta ekonomiska åtagande hanteras på ett korrekt sätt i förhållande till riksdagen. Regeringen bör därför i efterhand bemyndigas att under 2006 för anslaget 46:1 *Allmänna val och demokrati* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 7 000 000 kronor under 2007–2009.

90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO)

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 62 725 000 kronor.

Riksdagsstyrelsens förslag: Det anslagssparande på ramanslaget 90:4 *Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO)*, som vid utgången av 2005 översteg tre procent av anslagsbeloppet

skall av myndigheten föras bort som indragning av anslagsbelopp.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag: På ramanslaget 90:4 *Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO)*, fanns vid utgången av 2005 en anslagsbehållning som uppgick till 6 254 000 kronor efter den indragning av anslagssparande från 2004 som beslutades av riksdagen på tilläggsbudget enligt förslag i 2006 års ekonomiska vårproposition. I anslagsdirektivet för 2005 avseende Riksdagens ombudsmän anges att myndigheten får disponera ett anslagssparande som motsvarar högst tre procent av anslagsbeloppet. Riksdagsförvaltningen har inte befogenhet att slutligt dra in en del av ett anslag som riksdagen anvisat för Riksdagens ombudsmän. Riksdagen bör därför besluta att det överskjutande anslagssparandet från 2005, som uppgår till 4 436 000 kronor, bör dras in. Det ankommer sedan på myndigheten Riksdagens ombudsmän att verkställa detta.

90:5 Regeringskansliet m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 5 530 262 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 36 825 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.* bör ökas med 1 100 000 kronor för att finansiera ökade utgifter för en från Rikspolisstyrelsen utsänd polisrådgivare vid svenska FN-delegationen i New York. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda anslaget 4:1 *Polisorganisationen* minskas.

Anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.* bör minskas med 37 500 000 kronor för att bidra till att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 5 Internationell samverkan uppförda anslaget 5:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet*. Anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.* bör vidare minskas med 425 000 kronor för att finansiera ökningen av det under utgiftsområde

17 Kultur, medier, trossamfund och fritid uppförda anslaget 28:23 *Språk- och folkminnesinstitutet*.

Sammantaget bör anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 36 825 000 kronor.

8.2.2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

1:8 Nya förvaltningspolitiska myndigheten

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 51 227 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 1:8 *Nya förvaltningspolitiska myndigheten* ökas med 2 924 000 kronor.

Anslaget får även användas för att täcka avvecklingskostnader för Statens kvalitets- och kompetensråd.

Skälen för regeringens förslag: Den 1 januari 2006 bildades Verket för förvaltningsutveckling (Verva). Anslaget 1:8 *Nya förvaltningspolitiska myndigheten* har under året finansierat både Vervas uppbyggnads- och startkostnader och de löpande driftskostnaderna. De anvisade medlen är otillräckliga och anslaget bör därför ökas med 2 924 000 kronor. Finansiering sker delvis genom att anslaget 2:1 *Finansinspektionen* minskas.

Avvecklingsmyndigheten för Statens kvalitets- och kompetensråd slutförde sitt uppdrag i april 2006. Slutreglering av kvarvarande medel på anslaget 1:13 *Statens kvalitets- och kompetensråd: Avvecklingskostnader*, motsvarande ca 924 000 kronor, kommer att ske vid årsskiftet. Eventuella ytterligare oförutsedda avvecklingskostnader för rådet under 2006 bör finansieras från anslaget 1:8 *Nya förvaltningspolitiska myndigheten*.

2:1 Finansinspektionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 187 756 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 2:1 *Finansinspektionen* minskas med 1 500 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Från och med den 1 juli 2006 gäller nya regler om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden. I samband därmed har Finansinspektionens tillsynsområde utvidgats. Anslaget 2:1 *Finansinspektionen* behöver därför ökas med 500 000 kronor. Finansiering bör ske genom att det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* minskas.

Anslaget 2:1 *Finansinspektionen* bör minskas med 2 000 000 kronor för att bidra till att finansiera ökningen av anslaget 1:8 *Nya förvaltningspolitiska myndigheter*.

Sammantaget bör anslaget 2:1 *Finansinspektionen* minskas med 1 500 000 kronor.

2:2 Insättningsgarantinämnden

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 7 590 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 2:2 *Insättningsgarantinämnden* ökas med 2 500 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Insättningsgarantinämnden (IGN) har under 2006 hanterat två ersättningsfall, CTA Lind & Co Scandinavia AB och Custodia Credit AB. De anvisade medlen är otillräckliga och anslaget 2:2 *Insättningsgarantinämnden* bör därför ökas med 2 500 000 kronor för att täcka IGN:s förvaltningskostnader i samband med hanteringen av nämnda ersättningsfall.

8.2.3 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

4:5 Domstolsväsendet m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 4 074 890 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* minskas med 158 700 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Som en följd av lagen om elektronisk kommunikation har antalet mål till domstolarna ökat. Anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* bör av den anledningen ökas med 1 800 000 kronor. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslaget 37:5 *Informationsteknik: Telekommunikation m.m.* minskas.

Anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* bör minskas med 160 500 000 kronor för att finansiera ökningen av anslaget 4:12 *Rättshjälpskostnader m.m.* och ökningen av det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda anslaget 2:1 *Finansinspektionen*.

Sammantaget bör alltså anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* minskas med 158 700 000 kronor.

4:12 Rättshjälpskostnader m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 199 214 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 4:12 *Rättshjälpskostnader m.m.* ökas med 160 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Utgifterna för rättsliga biträden har ökat och de medel som anvisats är otillräckliga. Anslaget 4:12 *Rättshjälpskostnader m.m.* bör därför ökas med 160 000 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* minskas.

4:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 21 163 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 4:13 *Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.* ökas med 10 000 000 kronor.

Anslaget 4:1 *Polisorganisationen* minskas med 11 100 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Staten betalar ersättning vid frihetsinskränkningar, frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder eller skadestånd på grund av fel eller försummelse vid myndighetsutövning. Utgifterna för statens skaderegleringsverksamhet har ökat och de medel som anvisats är otillräckliga. Anslaget 4:13 *Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.* bör därför ökas med 10 000 000 kronor.

Anslaget 4:1 *Polisorganisationen* minskas med sammantaget 11 100 000 kronor för att finansiera ökningen av anslaget 4:13 *Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.* och ökade utgifter på det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.*

8.2.4 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

5:3 Nordiskt samarbete

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 13 995 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 5:3 *Nordiskt samarbete* ökas med 3 800 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 5:1 *Bidrag till vissa internationella organisationer* minskas med 3 800 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: För att ett isländsk-svenskt ordboksprojekt vid Göteborgs universitet skall kunna fortsätta att genomföras som planerat behöver anslaget 5:3 *Nordiskt samarbete* ökas med 3 800 000 kronor. Finansie-

ring sker genom att anslaget 5:1 *Bidrag till vissa internationella organisationer* minskas med motsvarande belopp.

5:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 3 976 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 5:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet* ökas med 107 500 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Till följd av krisen i Libanon har kraftigt ökade kostnader uppkommit för att evakuera svenska medborgare och andra personer bosatta i Sverige ur Libanon. Vidare finns vissa kvarvarande kostnader till följd av flodvågskatastrofen i Asien i december 2004. Anslaget 5:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet* behöver därför ökas med 107 500 000 kronor. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet uppförda anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.* och det under utgiftsområdet 1 Rikets styrelse uppförda anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.* minskas.

8.2.5 Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet

6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 21 458 378 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.* minskas med 70 000 000 kronor

Skälen för regeringens förslag: Anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.* minskas med 70 000 000 kronor för att bidra till att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 5 Internationell samverkan uppförda anslaget 5:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet.*

8.2.6 Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

10:4 Hemutrustningslån

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 8 519 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 10:4 *Hemutrustningslån* ökas med 2 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Den tillfälliga lagstiftningen om ny prövning av avvisnings- och utvisningsbeslut innebär att cirka tre gånger så många flyktingar och skyddsbehövande i övrigt mottas i landets kommuner under 2006 som under tidigare år. Det ökade antalet mottagna flyktingar och skyddsbehövande i kommunerna betyder också att betydligt fler personer än vad som tidigare beräknats ansöker om lån till hemutrustning under 2006. Det ökade antalet ansökningar gör att de för ändamålet anvisade medlen är otillräckliga. Anslaget 10:4 *Hemutrustningslån* bör därför ökas med 2 000 000 kronor.

47:1 Åtgärder för nationella minoriteter

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 11 437 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 47:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* ökas med 900 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: I den nationella handlingsplanen för de mänskliga rättigheterna

2006–2009 (skr. 2005/06:95) ingår ett antal åtgärder för att förbättra situationen för romer. De ökade utgifter som åtgärderna medför gör att anslaget 47:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* behöver ökas med 900 000 kronor. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda anslaget 46:1 *Allmänna val och demokrati* minskas.

8.2.7 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

13:6 Socialstyrelsen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 528 562 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 13:6 *Socialstyrelsen* ökas med 33 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Socialstyrelsen har under 2006 ingått förlikningsavtal med anledning av en skadeståndsprövsprocess i vilken Socialstyrelsen har varit part. Ersättningarna som behöver betalas ut ryms inte inom anvisade medel. Anslaget 13:6 *Socialstyrelsen* bör därför ökas med 33 000 000 kronor.

13:8 Sjukvård i internationella förhållanden

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 333 059 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 13:8 *Sjukvård i internationella förhållanden* ökas med 25 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Utgifterna för sjukvård i internationella förhållanden bestäms bl.a. av hur många svenska försäkrade som mottar vård inom EU/EES-området antingen med stöd av EG-fördragets artiklar 49 och 50 eller med stöd av Rådets förordning EEG 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras

familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen. Utgifterna påverkas också av hur många svenska försäkrade som mottar vård i övriga länder med stöd av ingångna konventioner och hälso- och sjukvårdsavtal. Dessutom utbetalas ersättning till andra stater för hälso- och sjukvård för svenska pensionärer bosatta i andra EU-länder.

Ersättningarna som behöver betalas ut rymms inte inom anvisade medel. Anslaget 13:8 *Sjukvård i internationella förhållanden* bör därför ökas med 25 000 000 kronor.

8.2.8 Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad

22:3 Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader (bemyndigande)

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 5 368 529 000 kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 3 000 000 000 kronor under 2007–2009.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2006 för anslaget 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 3 000 000 000 kronor under 2007–2011.

Skälen för regeringens förslag: Personer med plusjobb som har fyllt 60 år kan ha fortsatt plusjobb tills de har fyllt 65 år. Merkostnadsersättningen som lämnas till arbetsgivare som anordnar plusjobb belastar anslaget 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader*. Anvisningarna för dessa plusjobb sträcker sig tidsmässigt längre än vad nuvarande bemyndigandeperiod medger. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2006 för detta anslag ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 3 000 000 000 kronor under 2007–2011.

8.2.9 Utgiftsområde 15 Studiestöd

25:3 Studiemedelsräntor m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 5 082 450 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 25:3 *Studiemedelsräntor m.m.* ökas med 190 000 000 kronor.

Anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* minskas med 249 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Utgifter för studiemedelsräntor och utgifter till följd av avskrivningar av studielån har varit större än beräknat. De högre utgifterna för räntor beror främst på att studielånen tas ut tidigare under året än beräknat och på att den andel av låntagarnas inbetalningar som går till att betala av kapitalskulden blivit lägre än beräknat. Anslaget 25:3 *Studiemedelsräntor m.m.* behöver därför ökas med 190 000 000 kronor.

Finansiering av denna ökning och ökningen av anslaget 25:4 *Rekryteringsbidrag* och ökningen av anslaget 25:6 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* bör ske genom att anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* minskas med 249 000 000 kronor.

25:4 Rekryteringsbidrag

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 641 809 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 25:4 *Rekryteringsbidrag* ökas med 48 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Den 1 januari 2006 infördes tilläggsbidrag till studerande med barn. Personer med rekryteringsbidrag har i större utsträckning än beräknat utnyttjat möjligheten att få tilläggsbidrag till studerande med barn. Anslaget 25:4 *Rekryteringsbidrag* behöver därför ökas med 48 000 000 kronor.

Finansiering sker genom att anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* minskas.

25:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 28 073 000 kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 5 000 000 kronor under 2007.

Regeringens förslag: Anslaget 25:6 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* ökas med 11 000 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2006 för anslaget 25:6 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 7 000 000 kronor under 2008–2010.

Skälen för regeringens förslag: Efterfrågan på studielitteratur för högskolestuderande som är synskadade, rörelsehindrade eller dyslektiker har blivit större än beräknat, vilket medför att utgifterna för verksamheten beräknas överstiga tilldelade medel. Anslaget 25:6 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* behöver därför ökas med 11 000 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* minskas.

Talboks- och punktskriftsbiblioteket behöver dessutom beställa produktion av läromedel i större omfattning än nuvarande bemyndiganderam medger. Bemyndigandet avseende anslaget 25:6 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* behöver därför ökas så att ekonomiska förpliktelser kan ingås som medför utgifter på högst 7 000 000 kronor under 2008–2010.

8.2.10 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

25:18 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 929 362 000 kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 008 528 000 kronor under 2007 och högst 483 030 000 kronor under 2008–2011.

Regeringens förslag: Anslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* ökas med 189 019 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 25:20 *Utveckling av påbyggnadsutbildningar* minskas med 189 019 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2006 för anslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 148 984 000 kronor under 2007 och högst 485 575 000 kronor under 2008–2011.

Skälen för regeringens förslag: Kvalificerad yrkesutbildning betalas från anslagen 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* och 25:20 *Utveckling av påbyggnadsutbildningar*. Regeringen anser att samordningsvinster kan göras om de för ändamålet anvisade medlen samlas under ett anslag. Anslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* bör därför ökas med 189 019 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 25:20 *Utveckling av påbyggnadsutbildningar* minskas med motsvarande belopp.

Som en följd av förändringen bör bemyndigandet för anslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* ökas så att regeringen bemyndigas att besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 148 984 000 kronor under 2007 och högst 485 575 000 kronor under 2008–2011. Bemyndigandet för anslaget 25:20 *Utveckling av påbyggnadsutbildningar* kommer inte att utnyttjas under 2006.

25:79 Centrala studiestödsnämnden m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 396 045 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 25:79 *Centrala studiestödsnämnden m.m.* ökas med 1 000 000 kronor.

Anslaget 25:14 *Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning* minskas med 4 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Höjningen av studiemedelbeloppet fr.o.m. den 1 juli 2006 har medfört ett merarbete för Centrala studiestödsnämnden (CSN) under 2006. Anslaget 25:79 *Centrala studiestödsnämnden m.m.* behöver därför ökas med 1 000 000 kronor.

Anslaget 25:14 *Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning* minskas med 4 000 000 kronor för att finansiera denna ökning och ökningen av det under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid uppförda anslaget 28:39 *Stöd till trossamfund*.

8.2.11 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

28:23 Språk- och folkminnesinstitutet

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 35 835 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 28:23 *Språk- och folkminnesinstitutet* ökas med 425 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Den centrala, statligt finansierade språkvården skall samordnas. Som ett led i detta har Institutet för språk och folkminnen (tidigare Språk- och folkminnesinstitutet) fr.o.m. den 1 juli 2006 övertagit språkvårdsverksamheten. Det innebär bl.a. att Regeringskansliets stöd till myndighets-språkvård, dvs. Klarspraksgruppens verksamhet, överförs till institutet. Anslaget 28:23 *Språk- och folkminnesinstitutet* behöver därför ökas med 425 000 kronor.

Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.* minskas.

28:28 Centrala museer: Myndigheter

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 874 768 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 28:28 *Centrala museer: Myndigheter* ökas med 6 000 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 28:32 *Stöd*

till icke-statliga kulturlokaler minskas med 6 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Arkitektur-museet har genomfört organisatoriska förändringar som lett till tillfälliga utgiftsökningar för bl.a. pensionskostnader. Anslaget 28:28 *Centrala museer: Myndigheter* bör därför ökas med 6 000 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 28:32 *Stöd till icke-statliga kulturlokaler* minskas med motsvarande belopp.

28:39 Stöd till trossamfund

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 51 426 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 28:39 *Stöd till trossamfund* ökas med 3 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Ett bidrag på 3 000 000 kronor bör lämnas till säkerhets-kostnader för Judiska Centralrådet i Sverige. Anslaget 28:39 *Stöd till trossamfund* bör därför ökas med detta belopp. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda anslaget 25:14 *Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning* minskas.

8.2.12 Utgiftsområde 19 Regional utveckling

33:3 Transportbidrag

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 485 864 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 33:3 *Transportbidrag* ökas med 20 000 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 33:1 *Allmänna regionalpolitiska åtgärder* minskas med 20 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Stigande transportkostnader till följd av ökade oljepriser, ökade godsvolymer och fler företag som är berättigade till stöd medför högre utgifter än beräknat. Anslaget 33:3 *Transportbidrag* bör därför ökas med 20 000 000 kronor.

Finansiering sker genom att anslaget 33:1 *Allmänna regionalpolitiska åtgärder* minskas med motsvarande belopp.

8.2.13 Utgiftsområde 21 Energi

35:2 Insatser för effektivare energianvändning

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 168 000 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 35:2 *Insatser för effektivare energianvändning* ökas med 2 000 000 kronor.

Anslaget får även användas för administration av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i småhus samt stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler.

Skälen för regeringens förslag: Ett särskilt stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i småhus har införts fr.o.m. den 1 januari 2006. Vidare har ett särskilt stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler införts fr.o.m. den 1 juli 2006. Administrationen av dessa stöd medför ökade kostnader vid främst länsstyrelserna och Boverket. Anslaget 35:2 *Insatser för effektivare energianvändning* används för närvarande bl. a. för utgifter för administration av en rad andra stöd på området. Ändamålet för anslaget bör därför vidgas till att även omfatta administration av de nya stöden. Till följd av de ökade utgifterna för administration bör anslaget ökas med 2 000 000 kronor.

Förslag till lag om ändring i lagen (2005:1247) om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem eller installation av solvärme

Regeringens förslag: Kreditering på skattekonto enligt lagen (2005:1247) om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem eller installation av solvärme får inte minska statens inkomst av skatter med ett större belopp än 205 miljoner kronor under 2006 och 250 miljoner kronor under 2007. Kreditering på skattekonto får ske endast för stöd för åtgärder som har påbörjats och slutförts under perioden 1 januari 2006 – 31 december 2007.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen föreslår i denna proposition (utg.omr. 21 avsnitt 8.1.12) att stödet för installation av solvärme i kommersiella lokaler fr.o.m. den 1 januari 2007 skall ges som ett anslagsfinansierat bidrag i stället för som en kreditering på skattekonto. Av detta skäl föreslås att kreditering på skattekonto av stöd för solvärme upphör i och med utgången av 2006. Mot bakgrund av att stödet begränsas till att endast omfatta stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem ändras även lagens rubrik.

Med hänsyn till att krediteringarna av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem förväntas bli lägre än vad som förutsattes när förslaget lämnades i 2006 års ekonomiska vårproposition bedömer regeringen att det finns ett behov av ändrade ramar för 2006 och 2007. En betydande andel av de stöd som antas beviljas under andra halvåret 2006 förväntas innebära att krediteringsutrymme behöver ianspråkta först under 2007. Vidare görs bedömningen att användningen av tidigare beslutat krediteringsutrymme för 2008–2010 behöver tidigare läggas. Behovet av krediteringsutrymme påverkas också av att stödet för installation av solvärme i kommersiella lokaler fr.o.m. 2007 föreslås utgå som ett anslagsfinansierat bidrag. Den sammantagna effekten av förändringarna innebär att 2007 blir det sista året för kreditering på skattekonto för konvertering från oljeuppvärmningssystem.

Ramen för kreditering på skattekonto bör minskas till 205 miljoner kronor för 2006 och ökas till 250 miljoner kronor för 2007.

Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.1.

8.2.14 Utgiftsområde 22 Kommunikationer

37:5 Informationsteknik: Telekommunikation

m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 21 610 000 kronor

Regeringens förslag: Anslaget 37:5 *Informationsteknik: Telekommunikation m.m.* minskas med 1 800 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: För att finansiera ökade utgifter på det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* bör anslaget 37:5 *Informationsteknik: Telekommunikation m.m.* minskas med 1 800 000 kronor.

8.2.15 Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag om 101 223 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 42:1 *Statens veterinärmedicinska anstalt* ökas med 3 700 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Ökade utgifter har uppstått på Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) till följd av vårens utbrott av fågelinfluensa. SVA har behövt skärpa beredskapen och ett mycket stort antal prov från döda fåglar har analyserats. Resurser har även krävts för ökad information till allmänheten.

Anslaget 42:1 *Statens veterinärmedicinska anstalt* bör därför ökas med 3 700 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 43:4 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* minskas.

43:1 Statens jordbruksverk

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 319 010 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk* ökas med 8 500 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Utbrotten av fågelinfluensa har medfört ökade utgifter för Statens jordbruksverk till följd av ett ökat övervakningsarbete och ökade informationsinsatser. Anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk* bör därför ökas med 8 500 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 43:4 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* minskas.

43:3 Gårdsstöd och djurbidrag m.m. (bemyndigande)

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 6 811 352 000 kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att godkänna stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 6 476 500 000 kronor under 2007.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2006 för anslaget 43:3 *Gårdsstöd och djurbidrag m.m.* godkänna stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 6 540 500 000 kronor under 2007.

Skälen för regeringens förslag: Merparten av besluten om gårdsstöd fattas under december månad och stödet betalas ut i januari. För att möta den osäkerhet som finns om beslutsvolymen för 2006 behöver bemyndiganderamen knuten till anslaget 43:3 *Gårdsstöd och djurbidrag m.m.* ökas med 64 000 000

kronor. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2006 godkänna stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 6 540 500 000 kronor under 2007.

43:4 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 407 504 000 kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att godkänna stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 350 000 000 kronor 2007 och högst 10 000 000 kronor 2008.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2006 för anslaget 43:4 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* godkänna stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 306 000 000 kronor 2007 och högst 194 000 000 kronor 2008.

Anslaget 43:4 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* minskas med 12 200 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: En ny marknadsordning för socker trädde i kraft den 1 juli 2006. För att underlätta den omstruktureringens process som denna leder till införs tillfälliga stöd till sockernäringen. Det finns tre stödformer, nämligen omstruktureringstöd, diversifieringsstöd och övergångsstöd. Förändringarna innebär att Statens jordbruksverk behöver godkänna stöd i större omfattning än nuvarande bemyndiganderam medger. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2006 för anslaget 43:4 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* godkänna stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 306 000 000 kronor under 2007 och högst 194 000 000 kronor under 2008.

Anslaget 43:4 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* bör minskas med sammanlagt 12 200 000 kronor för att finansiera ökningen av anslaget 42:1 *Statens veterinärmedicinska anstalt* och anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk*.

43:7 Strukturstöd till fisket m.m. (bemyndigande)

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 28 220 000 kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att besluta om ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden som medför utgifter på högst 10 000 000 kronor under 2008.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2006 för anslaget 43:7 *Strukturstöd till fisket m.m.* besluta om ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kronor under 2007 och högst 15 000 000 kronor under 2008.

Skälen för regeringens förslag: Inom programperioden 2000–2006 finns outnyttjade medel inom EU:s fond för fiskets utveckling. För att kunna utnyttja dessa bör regeringen bemyndigas att under 2006 för ramanslaget 43:7 *Strukturstöd för fisket m.m.* besluta om ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kronor under 2007 och högst 15 000 000 kronor under 2008.

8.2.16 Utgiftsområde 24 Näringsliv

38:9 Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 7 952 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 38:9 *Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer* ökas med 500 000 kronor. Finansieringen sker igenom att anslaget 38:2 *Näringslivsutveckling m.m.* minskas med 500 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Bolagsverket skall ersätta likvidatorer för kostnader i samband med likvidation av företag. Under de senaste åren har antalet ärenden ökat. Detta har medfört att de medel som anvisats för ändamålet är otillräckliga. Anslaget 38:9 *Bolagsverket: Finan-*

siering av likvidatorer behöver därför ökas med 500 000 kronor. Finansiering bör ske genom att anslaget 38:2 *Näringslivsutveckling m.m.* minskas med motsvarande belopp.

9

Revision, kontroll och ekonomisk styrning

9 Revision, kontroll och ekonomisk styrning

9.1 Inledning

Regeringen skall i enlighet 47 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten (budgetlagen) årligen för riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av Riksrevisionens iakttagelser. Enligt finansutskottet bör redovisningen vara både samlad och fyllig (bet. 2002/03:FiU20, s. 117).

Den årliga revisionens revisionsberättelser med invändning har anmälts samlat i Årsredovisningen för staten 2005 (skr. 2005/06:101).

I denna volym ges en samlad bild av de iakttagelser som revisionen redovisat sedan föregående års budgetproposition samt frågor med nära koppling till revision och kontroll. Redogörelsen inriktas på iakttagelser och åtgärder av större vikt som t.ex. rör budget-, effektivitets- eller kontrollaspekter. Även iakttagelser och åtgärder som berör flera politikområden eller som har stark koppling till regeringens styrning omfattas av denna redovisning. Redogörelsen kan även beröra de åtgärder som aviserats i föregående års budgetproposition. Eventuella iakttagelser avseende Årsredovisningen för staten kommenteras. Dessutom lämnas en samlad förteckning över, och korta referat av, samtliga granskningsrapporter som lämnats sedan föregående års budgetproposition.

För respektive utgiftsområde redovisas och kommenteras under rubriken Revisionens iakttagelser i respektive politikområdesavsnitt de rapporter från Riksrevisionens effektivitetsrevision och de revisionsberättelser med invändning från den årliga revisionen som berör respektive politikområde. Revisionens samtliga

iakttagelser kan i normalfallet inte förväntas vara åtgärdade då redovisningen lämnas i budgetpropositionen. Avgörande är bl.a. när revisionens rapporter lämnas, men också den tid det tar för att överväga och vidta relevanta åtgärder. I regeringens redovisning till riksdagen av vilka åtgärder som vidtagits finns därför även behov av att återkomma till tidigare års iakttagelser från revisionen. Redogörelsen under rubriken Revisionens iakttagelser kan således inte bara komma att omfatta aktuella granskningsrapporter och revisionsberättelser utan också sådana från tidigare år.

9.2 Årlig revision

Riksrevisionen har inom ramen för den årliga revisionen granskat 257 revisionsobjekt. Därutöver har Riksrevisionen genomfört årlig revision av ett 60-tal bolag och stiftelser där staten har ett bestämmande inflytande, ett 25-tal övriga organisationer samt 4 nordiska institutioner med säte i Sverige.

9.2.1 Revisionsberättelser med invändning

Riksrevisionen har inom ramen för den årliga revisionen granskat ca 260 myndigheter.

I 16 fall har revisionsberättelsen lämnats med invändning, vilket innebär att revisionen har konstaterat ett eller flera väsentliga fel i årsredovisning eller förvaltning. En förteckning över vilka myndigheter som fått revisionsberättelse med invändning, och vilken orsaken

till respektive invändning varit, ges i Årsredovisningen för staten 2005 (skr. 2005/06:101).

För räkenskapsåret 2004 lämnades 12 revisionsberättelser med invändning. En viss ökning i antalet revisionsberättelser med invändning kan således konstateras mellan 2004 och 2005. I avsnitt 9.5 lämnas en kortfattad redogörelse för regeringens fortsatta arbete med att stärka den interna styrningen och kontrollen i staten samt den statliga internrevisionen. Regeringens bedömning avseende de åtgärder som föranleds av revisionsberättelser med invändning redovisas under respektive politikområde.

9.2.2 Granskning av årsredovisningen för staten

Riksrevisionen har lämnat revisionsberättelse med upplysning för Årsredovisningen för staten 2005 (dnr 32-2005-1067).

Riksrevisionen konstaterar att enligt det tilläggsavtal som reglerar den kompensation som staten skall erlägga för en förtida stängning av Barsebäck 2 föreligger en redovisningsmässig förpliktelse per den 31 december 2005. Riksrevisionen konstaterar vidare att den aktuella förpliktelsen endast redovisas i årsredovisningen för staten och inte i någon myndighets årsredovisning. Vidare konstaterar Riksrevisionen att den juridiska konstruktionen för ersättning för förtida stängning innebär att ingen myndighet är redovisningsansvarig för förpliktelsen. Enligt Riksrevisionen bygger redovisningen i staten på att det är myndigheterna som skall redovisa statens samtliga ekonomiska händelser. Juridiska konstruktioner som innebär att denna grundläggande princip frångås medför enligt Riksrevisionen ett otydligt redovisningsansvar som i sin tur leder till en risk att statens samtliga ekonomiska händelser inte redovisas.

Finansutskottet har föreslagit att riksdagen lägger Årsredovisning för staten 2005 till handlingarna (bet. 2005/06:FiU24). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2005/06:374–375). Utskottet noterar dock att regeringen i skrivelsen inte närmare kommenterar de förhållandevis stora överskridanden på vissa inkomsttitlar rörande skattenedsättningar. Enligt utskottets uppfattning bör regeringen kommentera större avvikelser i kommande årsredovisningar.

Regeringens bedömning

Regeringen anser liksom Riksrevisionen att årsredovisningen för staten som huvudprincip skall bygga på myndigheternas årsredovisningar och att det är myndigheterna som skall redovisa statens samtliga ekonomiska händelser. Regeringen anser det dock nödvändigt att årsredovisningen för staten även skall kunna omfatta ekonomiska händelser som av olika skäl inte har redovisats i myndigheternas årsredovisningar. Det kan bero på dels att regeringen i fråga om vissa ekonomiska händelser gör en annan bedömning än myndigheterna, dels att informationen om den aktuella händelsen blir tillgängligt först i samband med upprättandet av årsredovisningen för staten. En viktig aspekt i detta sammanhang är hur ekonomiska händelser som enbart har redovisats i årsredovisningen för staten skall hanteras i fortsättningen. Regeringen förutsätter att ekonomiska händelser som enbart redovisats i årsredovisningen för staten invärderas och redovisas hos en berörd myndighet under följande år. Det sist nämnda gäller även kapitalersättningen till Vattenfall AB som skall invärderas och redovisas i Regeringskansliets årsredovisning för 2006.

Regeringen gör löpande uppföljning av stöd som ges via skattekrediteringar. Riksdagens har också, på förslag av regeringen, i många fall beslutat om en lagreglerad ram för sådana krediteringar (se t.ex. prop. 2005/06:100 avsnitt 7.2.19). Regeringen kommer att både i budget- och den ekonomiska vårpropositionen samt i årsredovisningen för staten kommentera större avvikelser.

9.3 Effektivitetsrevision

9.3.1 Behandling av granskningsärenden

Finansutskottet anför att någon form av klagande skrivning i budgetpropositionen, om huruvida regeringen anser att ett visst granskningsärende är färdigbehandlat, vore värdefullt (bet. 2005/06:FiU15, s. 11). Vidare anför utskottet att för pågående eller kommande arbeten bör i möjligaste mån en tidsram anges. Sådana skrivningar skulle lämpligen enligt utskottet läggas i anslutning till den

övergripande redogörelsen för Riksrevisionens granskning i volym 1.

Regeringens bedömning

Redovisningen av när ett granskningsärende är att anse som färdigbehandlat redovisas med fördel i anslutning till respektive politikområdesavsnitt i respektive utgiftsområde. Ambitionen är därvid att successivt i ökad grad för riksdagen tydliggöra när ett granskningsärende bedöms som färdigbehandlat. När det gäller pågående eller kommande arbeten är strävan därtill att i möjligaste mån ange en tidsram.

9.3.2 Granskningsrapporter

I det följande redovisas korta referat av samtliga granskningsrapporter som Riksrevisionen lämnat sedan föregående års budgetproposition.

RiR 2005:15 Marklösen – finns förutsättningar för rätt ersättning?

Riksrevisionen har granskat handläggningen av marklösenärenden vid Banverket, Luftfartsverket, Naturvårdsverket, Skogsvårdsorganisationen, Svenska kraftnät och Vägverket.

Riksrevisionens övergripande slutsats är att rutinerna vid marklösenärenden har betydande brister inom flera myndigheter. Det finns flera svagheter i den interna styrningen och ansvarsfördelningen. Även uppföljningen av marklösen påvisar enligt Riksrevisionen brister. Vidare får inte fastighetsägare och Skatteverket relevant och tillräcklig information från myndigheterna.

RiR 2005:16 Statsbidrag till ungdomsorganisationer – hur kontrolleras de?

Riksrevisionen har granskat hur Ungdomsstyrelsen kontrollerar underlaget för beslut om statsbidrag till ungdomsorganisationer samt vilka förutsättningar som Ungdomsstyrelsen givits för att genomföra sådana kontroller.

Riksrevisionens samlade bedömning är att den nuvarande statliga kontrollen av att organisationsbidragen fördelas korrekt har stora brister. Den gällande tolkningen av regeringsformen innebär att Ungdomsstyrelsen inte kan kontrollera medlemsantal eller andra uppgifter som kan riskera att avslöja enskilda åsikter. Vidare har regeringen enligt Riksrevisionen inte

gjort tillräckligt för att hantera den situation som uppkommit när tolkningen nu är att antalet medlemmar inte kan kontrolleras, vilket innebär att Ungdomsstyrelsen inte har givits tydliga förutsättningar för att kunna genomföra kontroller. Dessutom saknar statsbidraget enligt Riksrevisionen en klar koppling till målen.

RiR 2005:17 Aktivitetsgarantin – Regeringens och AMS uppföljning och utvärdering

Riksrevisionen har granskat regeringens och Arbetsmarknadsstyrelsens (AMS) uppföljning och utvärdering av aktivitetsgarantin.

Riksrevisionen anför att AMS inte gör någon löpande uppföljning och utvärdering av aktivitetsgarantin, även om vissa tillfälliga uppföljningsinsatser har genomförts. I granskningsrapporten konstateras att AMS uppföljning och utvärdering inte varit heltäckande utifrån aktivitetsgarantins syften. Vidare slår Riksrevisionen fast att regeringen i sin mål- och resultatstyrning av AMS har gett myndigheten i uppdrag att återrapportera enklare statistiska uppgifter om flödet i aktivitetsgarantin, men inte ställt några krav på att AMS skall redovisa kostnaderna för aktivitetsgarantin.

RiR 2005:18 Rikspolisstyrelsens styrning av polismyndigheterna

Riksrevisionen har granskat Rikspolisstyrelsens (RPS) styrning av polismyndigheterna.

Sammanfattningsvis anser Riksrevisionen att RPS:s styrning av polismyndigheterna utifrån riksdagens och regeringens mål uppvisar stora brister. Riksrevisionen konstaterar att RPS inte använt de styrinstrument som ges i instruktionen – precisering av mål, tillsyn och föreskriftsrätt – för att bedriva en effektiv styrning av polismyndigheterna. Vidare slår Riksrevisionen fast att regeringens målstruktur för polisverksamheten är komplicerad och svåröverskådlig, vilket kommer till uttryck i många och delvis överlappande mål och återrapporteringskrav. Dessutom anser Riksrevisionen att det finns brister i RPS:s uppföljning och tillsyn av polismyndigheterna.

RiR 2005:19 Rätt utbildning för undervisningen – Statens insatser för lärarkompetensen

Riksrevisionen har granskat statens insatser för att undervisningen i skolan skall bedrivas av lärare med rätt utbildning. Granskningen har omfattat regeringen, Skolverket, Högskole-

verket samt de universitet och högskolor som bedriver lärarutbildning.

Riksrevisionen konstaterar att många lärare inte har den utbildning som undervisningen kräver, vilket inte överensstämmer med de intentioner riksdagen gav uttryck för då skolan kommunaliserades. Enligt Riksrevisionen riskerar detta förhållande undervisningens kvalitet och därmed att elevernas resultat försämras. Vidare äventyras skollagens grundläggande målsättning att utbildningen i skolan skall vara likvärdig oaktat var i landet den anordnas. Dessutom konstaterar Riksrevisionen att regeringen samt de berörda myndigheterna inte gjort tillräckligt för att undervisningen i skolan skall bedrivas av lärare med rätt utbildning. Den kritik Riksrevisionen anför avser otydliga krav och bristfällig kontroll, dålig kunskap om kompetensläget i skolan, brister i lärarutbildningen samt brister i lärarutbildningens dimensionering.

RiR 2005:20 Statliga myndigheters bemyndiganderedovisning

Riksrevisionen har granskat hur de statliga myndigheterna redovisar sina bemyndiganden och om denna redovisning är i enlighet med regelverket.

Riksrevisionens sammanfattande bedömning är att flertalet myndigheter har god kontroll över bemyndiganderedovisningen och de åtaganden som ingåtts. För ett antal myndigheter har dock Riksrevisionen gjort iakttagelser som lämnats i revisionsberättelse, revisionsrapport och/eller revisionspromemoria. Riksrevisionen konstaterar därvid att det finns ett antal områden där vissa myndigheters rutiner och redovisning bör förbättras, exempelvis avseende den löpande uppföljningen av utestående bemyndiganden. Dessutom konstaterar Riksrevisionen att det finns gjorda åtaganden där bemyndiganden saknas.

RiR 2005:21 Lärares arbetstider vid universitet och högskolor – planering och uppföljning

Riksrevisionen har granskat hur lärares arbetstider vid universitet och högskolor planeras och följs upp. Granskningen har omfattat Göteborgs universitet, Högskolan i Trollhättan/Uddevalla, Kungliga Tekniska högskolan, Lunds universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Uppsala universitet, Växjö universitet och Örebro universitet.

Riksrevisionen konstaterar att det finns brister i den interna styrningen och kontrollen. Det innebär enligt Riksrevisionen att det finns risk för att lärarresurserna inte disponeras på ett effektivt sätt, vilket kan medföra onödigt stora kostnader.

RiR 2005:22 Kontrollfunktioner – två fallstudier

Riksrevisionen har granskat kontrollen av utbetalningar av sjukpenning till de försäkrade och av statsbidraget till arbetslöshetsersättning till arbetslöshetskassorna. Granskningen omfattar även myndigheternas information, uppföljning och dokumentation av utbetalningskontrollen. Granskningen avser enbart kontrollen efter beslut om ersättning.

Riksrevisionen bedömer att de inrättade kontrollfunktionerna i huvudsak fyller sina syften. I granskningsrapporten lämnas vissa rekommendationer i syfte att förstärka och vidareutveckla den interna kontrollen.

RiR 2005:23 Skydd mot mutor – Läkemedelsförmånsnämnden

Riksrevisionen har granskat åtgärder för skydd mot mutor och otillbörlig påverkan vid Läkemedelsförmånsnämnden.

Riksrevisionens sammanfattande bedömning är att myndighetens sammantagna åtgärder för att skapa ett skydd mot mutor och otillbörlig påverkan inte står i paritet till de risker myndigheten har att hantera.

RiR 2005:24 Skydd mot mutor – Apoteket AB

Riksrevisionen har granskat åtgärder för skydd mot mutor och otillbörlig påverkan vid Apoteket AB.

Riksrevisionen bedömer att den väsentliga del av Apotekets verksamhet som avser receptbelagda läkemedel har ett tillfredsställande skydd mot mutor och otillbörlig påverkan. För flera andra verksamhetsdelar bedömer Riksrevisionen att Apotekets sammantagna åtgärder för att skapa ett skydd mot mutor och otillbörlig påverkan inte står i paritet till den risksituation som bolaget har att hantera.

RiR 2005:25 Rekryteringsbidrag till vuxenstudande – uppföljning och utbetalningskontroll

Riksrevisionen har granskat rekryteringsbidraget till vuxenstudande.

Riksrevisionen konstaterar att det finns risk för att det sker felaktiga utbetalningar av

rekryteringsbidraget. Det beror enligt Riksrevisionen på förekomsten av ett antal brister och otydligheter gällande regelverk, handläggning, styrning och kontroll. Vidare konstaterar Riksrevisionen att uppföljningen av rekryteringsbidraget är otillräcklig för att kunna bedöma i vilken omfattning som de ursprungliga och övergripande syftena med bidraget infrias.

RiR 2005:26 Granskning av Statens pensionsverks interna styrning och kontroll av informations-säkerheten

Riksrevisionen har granskat arbetet med informationssäkerhet vid Statens pensionsverk (SPV).

Riksrevisionen bedömer att SPV inte fullt ut arbetar systematiskt med sin informations-säkerhet utifrån gängse normer.

RiR 2005:27 Granskning av Sjöfartsverkets interna styrning och kontroll av informations-säkerheten

Riksrevisionen har granskat Sjöfartsverkets arbete med informationssäkerhet.

Riksrevisionen bedömer att Sjöfartsverket inte fullt ut arbetar systematiskt med sin informationssäkerhet utifrån gängse normer.

RiR 2005:28 Fokus på hållbar tillväxt? Statens stöd till regional projektverksamhet

Riksrevisionen har granskat den regionala projektverksamheten som bedrivs inom den regionala utvecklingspolitiken.

Riksrevisionens samlade bedömning är att betydande statliga medel till den regionala projektverksamheten används på ett ineffektivt sätt i förhållande till statsmakternas mål om hållbar tillväxt. Ansvar ligger enligt Riksrevisionen främst hos regeringen, men till viss del även hos länsstyrelser, Nutek och andra stödgivare. Riksrevisionen konstaterar att många projekt saknar näringslivsanknytning och att vissa projekt har karaktär av ordinarie verksamhet. Vidare slår Riksrevisionen fast att lärandet är otillräckligt.

RiR 2005:29 Statliga bolags årsredovisning

Riksrevisionen har granskat tolv statliga bolags årsredovisningar med avseende på hur väl rapporteringen har utformats med utgångspunkt från gällande lagar, god redovisningssed och regeringens riktlinjer.

Riksrevisionens sammantagna bedömning är att de granskade bolagen i de finansiella delarna av sin årsredovisning håller en kvalitet väl i nivå med jämförbara noterade bolag. Däremot konstaterar Riksrevisionen att redovisningen av särskilda samhällsuppdrag och bolagens verksamhet har brister. Därtill anför Riksrevisionen att regeringens återrapporteringskrav är otydliga.

RiR 2005:30 Skydd mot mutor – Banverket

Riksrevisionen har granskat åtgärder för skydd mot mutor och otillbörlig påverkan vid Banverket.

Riksrevisionen bedömer att Banverket inte i tillräcklig utsträckning har skyddat sig mot de risker som den aktuella verksamheten innebär när det gäller mutor och annan otillbörlig påverkan. Banverkets ledning har enligt Riksrevisionen underskattat riskerna i verksamheten samtidigt som den överskattat effektiviteten i de åtgärder som man vidtagit för att skydda verksamheten.

RiR 2005:31 När oljan når land – har staten säkerställt en god kommunal beredskap för oljekatastrofer?

Riksrevisionen har granskat statens insatser för att säkerställa en god kommunal beredskap. Granskningen har omfattat regeringen, Räddningsverket, Naturvårdsverket och länsstyrelserna.

Riksrevisionen slår fast att den kommunala beredskapen och det statliga stödet till beredskapen fortfarande brister i några väsentliga avseenden. Riksrevisionen konstaterar att ett fåtal kommuner har tagit fram handlingsplaner i enlighet med de krav som framgår av lag. Vidare anför Riksrevisionen att det statliga stödet inte når ut till kommunerna. Därtill kommer enligt Riksrevisionen att saneringsfasen vid en räddningsoperation inte är reglerad, vilket innebär att den ligger utanför myndigheternas kontroll. Vidare påtalar Riksrevisionen brister gällande oljeskyddsförråden, den statliga tillsynen samt Naturvårdsverkets ansvar.

RiR 2006:1 Arbetsmarknadsverkets insatser för att minska deltidsarbetslösheten

Riksrevisionen har granskat om Arbetsmarknadsverkets insatser för att minska deltidsarbetslösheten har genomförts effektivt.

Granskningen omfattar även regeringens styrning av och rapportering om insatserna.

Riksrevisionen anser att regeringen varit ottydlig i sin styrning och brustit i rapporteringen till riksdagen. Vidare anför Riksrevisionen att Arbetsmarknadsstyrelsen inte har gjort klart syftet och förutsättningarna för arbetsförmedlingens samverkan med arbetsgivarna och att underlaget för prioriteringen mellan olika grupper av deltidarbetslösa är bristfälligt. Dessutom anser Riksrevisionen att länsarbetsnämnderna inte gjort vad som krävs för att arbetsförmedlingens kontroll av ersättningsvillkoren skall fungera tillfredsställande.

RiR 2006:2 Regeringens styrning av Naturvårdsverket

Riksrevisionen har granskat regeringens styrning av Naturvårdsverket.

Riksrevisionen konstaterar att varken regeringen eller Naturvårdsverket har tagit ställning till vad som är en lämplig balans mellan politikutformande och genomförande verksamhet på verket. Vidare anför Riksrevisionen att det finns en klyfta mellan å ena sidan kommuners och länsstyrelser upplevda vägledningsbehov och å andra sidan det som Naturvårdsverket faktiskt levererar och anser att det bör leverera, och att denna klyfta undergräver effektiviteten i miljöarbetet. Därtill anser Riksrevisionen att regeringens hantering av anslaget till efterbehandling av förorenade områden med plötsliga utgiftsbegränsningar under löpande budgetår har inneburit minskad kraft i det miljöpolitiska genomförandet även på längre sikt.

RiR 2006:3 Kvaliteten i elöverföringen – finns förutsättningar för en effektiv tillsyn?

Riksrevisionen har granskat förutsättningarna för en effektiv tillsyn över kvaliteten i elöverföringen. Granskningen har omfattat regeringen, Energimarknadsinspektionen och Elsäkerhetsverket.

Riksrevisionen konstaterar att tillsyn saknas över spänningskvaliteten och att den i övrigt är begränsad. Vidare anför Riksrevisionen att en oklar definition av god kvalitet avseende leveranssäkerhet försvårar tillsyn. I detta sammanhang påtalas även att det statistiska underlaget för tillsyn är otillräckligt. Dessutom anser Riksrevisionen att det föreligger bristande

samverkan mellan tillsynsmyndigheterna inom elnätsområdet.

RiR 2006:4 Mer kemikalier och bristande kontroll – tillsynen av tillverkare och importörer av kemiska produkter

Riksrevisionen har granskat om statens insatser för tillsyn av tillverkare och importörer av kemiska produkter uppfyller de krav som ställs enligt lagstiftningen och miljö kvalitetsmålet *Giffri miljö*. Granskningen har omfattat regeringen, Kemikalieinspektionen och länsstyrelserna.

Riksrevisionens samlade bedömning är att tillsynen av tillverkare och importörer av kemiska produkter är otillräcklig vad gäller såväl omfattning som innehåll.

RiR 2006:5 Länsstyrelsernas tillsyn av överförmyndare

Riksrevisionen har granskat den statliga tillsynen av de kommunala överförmyndarna.

Riksrevisionen bedömer sammantaget att det finns omfattande problem med länsstyrelsernas tillsyn. Problemen avser bristande kvalitet i tillsynen i kombination med underlåtenhet att vidta åtgärder samt avsaknad av nationell samordning. Riksrevisionens slutsats är att tillsynen inte säkerställer att grundläggande krav på rättssäkerhet och likabehandling för huvudmännen tillgodoses. Därtill konstaterar Riksrevisionen att det finns omfattande problem i överförmyndarnas verksamhet.

RiR 2006:6 Redovisning av myndigheters betalningsflöden

Riksrevisionen har granskat redovisningen av myndigheters betalningsflöden.

Riksrevisionen konstaterar att det finns brister i myndigheternas tillämpning av regelverket för avräkning med statsverket. Vidare bedömer Riksrevisionen att det finns en risk för att myndigheterna kan utnyttja statsverkets checkräkning på ett felaktigt sätt om inte regeringen och ESV tydliggör tillämpningen av regelverket för myndigheterna.

RiR 2006:7 Begravningsverksamheten – förenlig med religionsfrihet och demokratisk styrning?

Riksrevisionen har granskat de inslag i den statliga kontrollen och tillsynen av begravningsverksamheten som kom till i

samband med den ändrade relationen mellan staten och Svenska kyrkan.

Riksrevisionens samlade bedömning är att de granskade arrangemangen gällande religionsfrihet och demokratisk styrning i väsentliga avseenden inte fungerar. Konsekvensen är enligt Riksrevisionen att de som står utanför Svenska kyrkan knappast kan antas ha anledning att känna förtroende för att deras intressen tas tillvara.

RiR 2006:8 Skydd mot korruption i statlig verksamhet

Riksrevisionen har granskat vilka åtgärder som vidtagits för att skydda statliga verksamheter mot korruption och då särskilt mutor och annan otillbörlig påverkan. Granskningen har avsett regeringens och ett antal statliga organisationers åtgärder för att motverka, upptäcka och förhindra korruption.

Sammanfattningsvis bedömer Riksrevisionen att skyddet mot mutor och annan otillbörlig påverkan vid ett antal särskilt utsatta statliga myndigheter och bolag inte står i paritet med riskerna för denna typ av korruption. Riksrevisionen bedömer att risken för förtroendeskada gör det nödvändigt att överväga en tydligare reglering och mer uttalad styrning.

RiR 2006:9 Tandvårdsstöd för äldre

Riksrevisionen har granskat utformningen av tandvårdsförsäkringens ersättningsssystem för de äldre samt de åtgärder som regeringen och myndigheterna vidtagit för att hålla kostnadsutvecklingen under kontroll.

Riksrevisionen konstaterar att systemet med tandvårdsförsäkring för äldre innehåller sådana svagheter från kontrollsynpunkt att risken är betydande för en fortsatt kostnadsökning. Vidare konstaterar Riksrevisionen att Försäkringskassan inte har följt upp hur de varierande landstingspriserna påverkat försäkringskostnaderna och vilka konsekvenser det har haft för kostnadsutvecklingen. Vidare anför Riksrevisionen att Försäkringskassans statistik är otillräcklig och att kassans ärendehanteringssystem för tandvården bör ses över.

RiR 2006:10 Punktskattekontroll – mest reklam?

Riksrevisionen har granskat Skatteverkets kontroll av punktskatter.

Riksrevisionen konstaterar att regeringen inte har uttalat sig specifikt om målen och

inriktningen för punktskattekontrollen. De övergripande direktiv för inriktningen av den samlade skattekontrollen som regeringen ger är enligt Riksrevisionen delvis motstridiga. Riksrevisionen konstaterar att Skatteverket inte har redovisat någon strategi med tydlig inriktning för punktskattekontrollen. Vidare anser Riksrevisionen att Skatteverket saknar kunskap om det s.k. skattefelets storlek på punktskatteområdet. Riksrevisionen anför dessutom att Skatteverkets uppföljning av punktskattekontrollen är bristfällig.

RiR 2006:11 Vad och vem styr de statliga bolagen?

Riksrevisionen har granskat formerna för regeringens styrning av de statliga bolagen. Sammanlagt 41 statliga bolag har ingått i granskningen.

Riksrevisionens sammanfattande bedömning är att regeringen i styrningen av de statliga bolagen inte utnyttjar de möjligheter till styrning som aktiebolagslagen ger, då styrningen inte sker på ett aktiebolagsrättsligt bindande sätt. Riksrevisionen anför vidare att den dokumenterade ägarstyrningen av de statliga bolagen brister i tydlighet. Dessutom konstaterar Riksrevisionen att det finns en stor variation i använda styrdokument. Riksdagens möjlighet att utkräva ansvar av regeringen som förvaltare av bolagen försvåras enligt Riksrevisionen då styrningen baseras på dokument vars innehåll är otydligt och rättsliga status oklar.

RiR 2006:12 Konsumentskyddet inom det finansiella området – fungerar tillsynen?

Riksrevisionen har granskat regeringens styrning och myndigheternas genomförande av tillsynen inom det finansiella området utifrån målet om ett gott konsumentskydd.

Riksrevisionen konstaterar att tillsynen har varit begränsad inom väsentliga riskområden för konsumenterna. Vidare är det enligt Riksrevisionen oklart vilka effekter tillsynsinsatserna givit. Riksrevisionen saknar en dokumenterad strategi och riskvärdering vid berörda tillsynsmyndigheter. Dessutom anför Riksrevisionen att sanktionsmedel används allt för försiktigt, men också att samverkan mellan tillsynsmyndigheterna är otillräcklig. Därtill konstaterar Riksrevisionen att varken regeringen eller riksdagen får en samlad bild av resultatet av den genomföra tillsynen.

RiR 2006:13 Kvalificerad yrkesutbildning – utbildning för marknadens behov?

Riksrevisionen har granskat processen att fördela statsbidrag för kvalificerad yrkesutbildning. Granskningen har omfattat regeringen och Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning.

Sammantaget anser Riksrevisionen att det finns brister som försvårar för myndigheten att bevilja statsbidrag till utbildningar som bäst motsvarar arbetsmarknadens kompetensbehov. Vidare anför Riksrevisionen att regeringen inte har givit Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning tillräckligt goda förutsättningar för att bedöma arbetsmarknadens framtida behov. Därtill konstaterar Riksrevisionen att insynen i myndighetens prioriteringsprocess inte är tillräcklig, vilket skadar utbildningsanordnarnas förtroende för processen. Dessutom konstaterar Riksrevisionen att myndighetens uppföljning är bristfällig.

RiR 2006:14 Arbetsförmedlingen och de kommunala ungdomsprogrammen

Riksrevisionen har granskat om arbetsförmedlingen arbetar på ett effektivt sätt med de kommunala ungdomsprogrammen. Granskningen omfattar även regeringens, Arbetsmarknadsstyrelsens och länsarbetsnämndernas styrning av insatserna.

Riksrevisionen konstaterar att många arbetsförmedlingskontor ger ungdomar för lite stöd före och under det kommunala ungdomsprogrammet och ungdomsgarantin. Riksrevisionen fäster därvidlag särskild uppmärksamhet på förhållandet att det föreligger brister på likvärdig behandling vad gäller ersättningen till ungdomarna i de kommunala ungdomsprogrammen. Enligt Riksrevisionen har i huvudsak Arbetsmarknadsstyrelsen och länsarbetsnämnderna ett ansvar för de i granskningen uppmärksammade problemen.

RiR 2006:15 Statliga bolag och offentlig förvaltning

Riksrevisionen har granskat om regeringen och tillsynsmyndigheten Nämnden för offentlig upphandling har försäkrat sig om att de statliga bolag som omfattas av lagen om offentlig upphandling (LOU) genomför sina inköp enligt reglerna.

Riksrevisionen konstaterar att det finns en uppenbar risk för att flera statliga bolag inte upphandlar i konkurrens enligt kraven i LOU.

Vidare konstaterar Riksrevisionen att regeringen under flera års tid har haft kunskap om att Nämnden för offentlig upphandling och flera statliga bolag är oense om lagen är tillämplig på bolagens verksamhet. Regeringen har enligt Riksrevisionens bedömning inte vidtagit några åtgärder för att bryta det dödläge som uppstått. Vidare anför Riksrevisionen att Nämnden för offentlig upphandling inte har fått de förutsättningar som krävs för att bedriva en effektiv tillsyn över bolagen. Vidare har regeringen enligt Riksrevisionen inte sett till att det finns effektiva sanktioner mot upphandlande enheter som inte följer reglerna.

RiR 2006:16 Socialstyrelsen och de nationella kvalitetsregistren inom hälso- och sjukvården

Riksrevisionen har granskat Socialstyrelsens hantering av de nationella kvalitetsregistren inom hälso- och sjukvården.

Riksrevisionens slutsats är att Socialstyrelsen brustit i ansvar i bevakningen av registrens kvalitet. Vidare anför Riksrevisionen att myndigheten inte har lämnat en rättvisande bild av registren till regeringen. Dessutom ifrågasätter Riksrevisionen om den nuvarande modellen med självständiga kvalitetsregister är effektiv som ett medel för Socialstyrelsen att utveckla vården.

RiR 2006:17 Förvaltningsutgifter på sakanslag

Riksrevisionen har granskat regeringen styrning och kontroll av myndigheternas förvaltningsutgifter på sakanslag.

Riksrevisionen anför att regeringen inte lagt fast en entydig definition av förvaltningsutgifter, vilket gör det svårare att upprätthålla kontrollen över utgiftsutvecklingen. Därtill konstaterar Riksrevisionen att regeringen inte har följt de intentioner som angetts och de principer som lagts fast för budgetering av förvaltningsutgifter. Vidare konstaterar Riksrevisionen att regeringen inte har gjort någon uppföljning av utfallet för förvaltningsutgifterna på andra anslag än förvaltningsanslag. Riksrevisionen anser att det är ett avsteg från den viktiga principen om transparens i budgetprocessen. Enligt Riksrevisionens bedömning är en konsekvens av detta att riksdagen och regeringen inte har förutsättningar att ha kontroll över förvaltningskostnadernas utveckling på andra anslag än förvaltningsanslag eller hur stor andel av pengarna som används till administration.

RiR 2006:19 Statliga insatser för nyanlända invandrare

Riksrevisionen har granskat regeringens, Arbetsmarknadsstyrelsens (AMS), Integrationsverkets och Migrationsverkets insatser för nyanlända invandrare.

Riksrevisionen konstaterar att regeringens styrning av berörda myndigheter har brister, exempelvis har regeringen i flera avseenden inte tydliggjort ansvarsfördelning och villkor för samverkan mellan myndigheter. Vidare konstaterar Riksrevisionen att Migrationsverket inte tillräckligt har utvecklat metoder för att integrera introduktionsförberedande insatser i verksamheten. Vidare anför Riksrevisionen att Migrationsverket inte har kvalitetssäkrat, följt upp och utvärderat verkets arbete med kartläggning av asylsökande och informationsöverföring till kommuner. När det gäller Integrationsverket anför Riksrevisionen att myndigheten agerar i strid med författning eftersom myndigheten ersätter kommuner utan att kontrollera att kommunen uppfyller de krav som ställs i förordning. Därtill kommer att AMS inte i tillräcklig grad har prioriterat nyanlända invandrare i enlighet med verkets åliggande för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

RiR 2006:20 Styrning och kontroll av regeltillämpningen inom socialförsäkringen

Riksrevisionen har granskat regeringens och Försäkringskassans insatser för att förbättra kunskapen om omfattningen av fel och fusk samt deras åtgärder för att rätta till brister i regeltillämpningen.

Riksrevisionen konstaterar att regeringen tydligt betonat vikten av god kvalitet i handläggningen och att fusk skall motverkas. Enligt Riksrevisionen har regeringen först på senare tid med kraft tagit initiativ till insatser för att motverka fusk inom socialförsäkringen. Vidare konstaterar Riksrevisionen att någon motsvarande satsning för att minska felen i regeltillämpningen inte har kommit till stånd. Dessutom anför Riksrevisionen att trots att regeringen under flera år betonat att regeltillämpningen skall göras mer enhetlig så visar granskningen att så inte har skett.

RiR 2006:21 Finansförvaltningen i statliga fastighetsbolag

Riksrevisionen har granskat finansförvaltningen i de fem statliga fastighetsbolagen Akademiska

Hus AB, Jernhusen AB, Specialfastigheter Sverige AB, Vasakronan AB och Vasallen AB.

Riksrevisionens intryck är att bolagens finansförvaltning ligger i linje med finansförvaltningen inom fastighetsbranschen som helhet. Riksrevisionens bedömning är dock att det finns möjligheter att förbättra affärsmässigheten och effektiviteten i de fem fastighetsbolagen. Det kan för det enskilda bolaget enligt Riksrevisionen röra sig om potentiella förbättringar i storleksordningen ett antal miljoner årligen. Riksrevisionen konstaterar att flera av de granskade bolagen har en ofullständig, oprecis och i några fall inaktuell finanspolicy. En möjlig konsekvens av detta är enligt Riksrevisionen att styrelsens faktiska inflytande över hanteringen av mycket betydande ekonomiska värden och risker blir mindre, medan verkställande direktörens eller finansfunktionens inflytande blir större. Därtill anför Riksrevisionen att i några fall bör den interna kontrollen förbättras. Dessutom anser Riksrevisionen att ägarförvaltningen måste bli mer aktiv.

9.4 Riksrevisionens årliga rapport

Finansutskottet har föreslagit att riksdagen lägger Riksrevisionens årliga rapport 2005 (redogörelse 2005/06:RRS1) till handlingarna (bet. 2005/06:FiU25). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2005/06:269–271).

Regeringen kommenterar revisionens iakttagelser i respektive berört politikområdesavsnitt. På ett tematiskt plan, och mot bakgrund av Riksrevisionens årliga rapport 2006 (RiR 2006:18), vill regeringen därutöver framföra följande.

Regeringens bedömning

Regeringens styrning, uppföljning och rapportering

Riksrevisionen konstaterar att bristerna i regeringens styrning av såväl myndigheter som bolag medför konsekvenser för den statliga verksamhetens resultat. Vidare anför Riksrevisionen att regeringens redovisning till riksdagen inom vissa områden är begränsad,

saknas eller är missvisande. Därtill anför Riksrevisionen att den bristande transparensen i statens budget och redovisning leder till att riksdagen får en ofullständig bild av de statliga finanserna, vilket försvårar ett välgrundat beslut om statsbudgeten.

Regeringen anser att det finns anledning att för vissa berörda bolag precisera samhällsuppdraget. Detta är en förutsättning för att en redovisning av genomförandet och resultatet av samhällsuppdragen skall bli tydligare. Ett förtydligande av bolagens samhällsuppdrag i kombination med en återrapportering av dessa ökar förutsättningarna för riksdagen och i förlängningen medborgarna att utkräva ansvar.

Regeringen instämmer i att det är angeläget att resultatredovisningen till riksdagen utvecklas och att budgetdokumenten blir än mer tydliga. När det gäller utvecklingen av den ekonomiska styrningen i staten lämnas en särskild redogörelse i avsnitt 9.6.

Regeringen anser vidare att en efterlevnad av principen om att statens inkomster och utgifter skall budgeteras och redovisas brutto på statsbudgeten är avgörande för tydligheten i budgetdokumenten. Det förekommer emellertid att vissa utgifter hanteras på statsbudgetens inkomstsida, s.k. skatteutgifter. Som dock framgår av bl.a. avsnitt 7.4.2 föreslår regeringen i denna proposition en märkbar minskning av skatteutgifternas omfattning. I de fall avsteg från huvudprincipen görs kommer de precis som i dag föreläggas riksdagen för beslut.

En viktig utgångspunkt är att anslag för förvaltningsändamål och anslag för transfereeringar m.m. skall hållas åtskilda. Skälen är att en sådan distinktion underlättar styrningen av förvaltningen och att anslagets ändamål är tydligt för såväl riksdagen som regeringen. En strävan är därvid att ett s.k. sakanslag inte belastas med förvaltningsutgifter. Ett sådant synsätt rymmer möjligheten att i vissa fall låta myndigheternas administration av utbetalningar av transfereeringar belasta berört sakanslag. Regeringen informerar riksdagen om sådana avsteg i anslutning till en beskrivning av anslagets ändamål i budgetpropositionen eller i den ekonomiska vårpropositionen. Nuvarande systemstöd gör det även möjligt att ur ett uppföljnings- och analysperspektiv fånga utgifternas realekonomiska fördelning på utgiftsområden och anslag. Det bör noteras att

en realekonomisk redovisning på utgiftsområden redan i dag lämnas i både budgetpropositionen och årsredovisningen för staten.

Den redovisning som lämnas i årsredovisningen för staten utgör en konsolidering av respektive myndighets årsredovisning och den baseras därmed på principen om att statens samtliga ekonomiska händelser skall redovisas av myndigheterna. Som framgår av avsnitt 9.2.2 kan det dock undantagsvis finnas skäl som motiverar avsteg från denna huvudprincip.

När det gäller hanteringen av beställningsbemyndiganden lämnas en särskild redogörelse i avsnitt 7.7.

Förvaltningens genomförande av sina uppdrag

Riksrevisionen konstaterar att det finns en uppenbar risk för att medborgarna inte får en likvärdig behandling när centrala myndigheter inte förmår att styra och samordna verksamheten, så att regler och föreskrifter tillämpas enhetligt över hela landet. Vidare anför Riksrevisionen att den tillsyn som vanligtvis bedrivs av länsstyrelserna inte förmår att ge tillräckliga förutsättningar för en rättssäker och likvärdig behandling av medborgarna. Därtill konstaterar Riksrevisionen att viktig information om myndigheternas verksamhet i alltför många fall inte rapporteras till regeringen.

Det är viktigt att myndigheterna inom sina respektive verksamhetsområden behandlar medborgarna på ett likvärdigt sätt. Det ställer i sin tur krav på att, i de fall staten har ett direkt ansvar för verksamheten, den interna styrningen inom och samordningen mellan myndigheter fungerar väl. På motsvarande sätt är det angeläget att staten genom tillsyn säkerställer att den verksamhet som utförs av kommunerna sker på ett sådant sätt att förutsättningarna för en likvärdig behandling kan upprätthållas. Ambitionen är därtill att finna former för att allmänt utveckla statens styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten. Det finns dock anledning att i detta sammanhang avvakta resultatet av den pågående översynen inom ramen för Ansvarskommitténs arbete innan formerna för detta närmare preciseras.

Den statliga tillsynen fyller en viktig funktion för att säkerställa och följa upp att mål och uppdrag faktiskt blir genomförda. I detta sammanhang har länsstyrelserna en central roll. Länsstyrelsernas tillsynsroll är mångfacetterad,

inte minst mot bakgrund av att länsstyrelserna har ansvar för många väsensskilda uppgifter. Det är även viktigt att tillsynen kommer till uttryck på ett likvärdigt sätt i hela landet. I utgiftsområde 1 Rikets styrelse under politikområdet Regional samhällsorganisation utvecklar regeringen sina kommentarer med anledning av Riksrevisionens kritik av den statliga tillsynen.

En grundläggande förutsättning för att kunna åtgärda problem i myndigheternas verksamhet är en fungerande uppföljning och återkoppling till regeringen och riksdagen. Det är därför angeläget att myndigheterna förser regeringen med det underlag den behöver för att kunna vidta åtgärder och genomföra nödvändig omprövning. Regeringens avsikt är därför att ytterligare tydliggöra för myndigheterna att de har ett ansvar för att, utöver den åiterrapportering som ska ske enligt krav i regleringsbrev och andra beslut, informera regeringen om väsentliga förhållanden i verksamheten.

Förvaltningens interna styrning och kontroll

Som framgår av avsnitt 9.2.1 är antalet invändningar i revisionsberättelser till följd av väsentliga fel i årsredovisning eller förvaltning något högre 2005 än 2004. Det bör i sammanhanget dock noteras att antalet invändningar är på en låg och över tiden stabil nivå. De åtgärder som vidtagits under det senaste decenniet för att utveckla den finansiella redovisningen och styrningen i staten kan därmed sägas ha givit resultat.

De brister i den interna styrningen och kontrollen som Riksrevisionen konstaterar i sina granskningar avser i första hand problem med samordningen inom myndigheterna, bristande dokumentation och att fungerande rutiner för uppföljning ofta saknas. Vidare visar konstaterade svagheter i myndigheternas riskanalyser på svårigheter med att fokusera på rätt problem i myndigheterna.

Det är angeläget att den interna styrningen och kontrollen i förvaltningsmyndigheter under regeringen stärks. En effektiv internkontroll i vid mening är avgörande för att säkerställa att myndighetsledningen fullgör sitt ansvar när det gäller att uppnå de mål som är uppställda för verksamheten. Oklarheter i frågor om vem eller vilka inom en myndighet som faktiskt har ansvaret i olika avseenden ger en dålig grund för en effektiv intern styrning och kontroll. I avsnitt

9.5 lämnas en redogörelse för det utvecklingsarbete regeringen bedriver i syfte att stärka den interna styrningen och kontrollen i staten.

9.5 Intern styrning och kontroll samt internrevision

Som framgår av avsnitt 9.4 efterlyser Riksrevisionen en bättre fungerande intern styrning och kontroll i myndigheterna. Vidare är det finansutskottets mening att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med en samlad och utförlig redovisning av åtgärder som har vidtagits med anledning av påtalade brister vid hantering av anslag och bemyndiganden i den interna styrningen och kontrollfunktionen på myndigheterna (bet. 2005/06:FiU21).

Mot bakgrund av vad Riksrevisionen respektive finansutskottet anför vill regeringen framföra följande.

Regeringens bedömning

Intern styrning och kontroll

Inom svensk statsförvaltning används begreppet intern styrning och kontroll sedan ett antal år. Med intern styrning och kontroll avses i normalfallet den process som är styrd av myndighetens ledning som med rimlig säkerhet leder till en effektiv och ändamålsenlig verksamhet, att lagar, förordningar och andra regler efterlevs samt en tillförlitlig redovisning och rättvisande rapportering av verksamheten.

Det är angeläget att den interna styrningen och kontrollen vid statliga myndigheter fungerar väl. Det är avgörande för att statens verksamhet skall kunna möta de förväntningar som medborgarna, näringslivet, de förtroendevalda och andra har på verksamheten. Grundläggande för legitimiteten och förtroendet för den statliga verksamheten är att de statliga myndigheterna förmår att genomföra politiskt fattade beslut med beaktande av god hushållning med statens medel, men också i övrigt lever upp till allmänhetens förväntningar om att den statliga verksamheten bedrivs effektivt. Det är dessutom rimligt att samma krav på ordning och reda gäller i staten som inom exempelvis det svenska näringslivet, EU-kommissionen och statsförvaltningen inom andra EU-länder.

I syfte att stärka regeringens styrning av statliga myndigheter och förtydliga kraven på myndigheterna när det gäller att fullgöra sitt förvaltningsansvar har en arbetsgrupp inom Finansdepartementet, i form av en departementsstencil, utarbetat ett författningsförslag gällande intern styrning och kontroll i staten, *Intern styrning och kontroll i staten, Förslag till gemensamt ramverk* (Ds 2006:15). Förordningen föreslås gälla för förvaltningsmyndigheter under regeringen som har skyldighet att inrätta intern revision. Arbetsgruppens förslag har remitterats. Ärendet bereds inom Regeringskansliet.

Internrevision

Intern revision vid statliga myndigheter regleras i förordning (1995:686) om intern revision vid statliga myndigheter m.fl. Av den inledande paragrafen framgår flertalet av de myndigheter som är skyldiga att tillämpa förordningen.

Ekonomistyrningsverket (ESV) svarar sedan den 1 januari 2006 för samordning av den statliga internrevisionen. En särskild samordningsfunktion är etablerad och bemannad inom verket. En central uppgift för ESV är i detta sammanhang att på olika sätt ge råd och stöd till internrevisorer vid de statliga myndigheterna. En annan viktig uppgift för verket är att årligen till regeringen samlat redovisa hur väl internrevisionen vid de statliga myndigheterna fungerar.

Det är angeläget att regeringen kan förvissa sig om att den interna styrningen och kontrollen vid statliga myndigheter fungerar väl. Den statliga internrevisionen har i detta sammanhang en central uppgift.

Internrevisionens uppgift är att på myndighetsledningens (styrelsen eller myndighetens chef) uppdrag granska den interna styrningen och kontrollen i myndigheten. Det är därför av största vikt för internrevisionen att begreppet intern styrning och kontroll ges en entydig innebörd.

Ett förslag till ny internrevisionsförordning är för närvarande föremål för beredning i Regeringskansliet. Förslaget innebär ett förtydligande av professionen statlig internrevision. Ambitionen är att förordningen skall träda i kraft den 1 januari 2007.

9.6 Utvecklingen av den ekonomiska styrningen i staten

I 1 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten (budgetlagen) föreskrivs att i statens verksamhet skall hög effektivitet eftersträvas och god hushållning iakttas. Enligt 2 § samma lag skall regeringen för riksdagen redovisa de mål som åsyftas och de resultat som uppnåtts inom olika verksamhetsområden.

Den ekonomiska styrningen av statlig verksamhet syftar till att skapa förutsättningar för att uppfylla budgetlagens krav. Den ekonomiska styrningen har en viktig roll i budgetprocessen. Resultatstyrningen och den finansiella styrningen skall medverka till att förse riksdagen, regeringen och förvaltningen med relevant beslutsunderlag.

De statliga myndigheterna utgör ett viktigt redskap för regeringen i fullgörandet av uppgiften att styra riket. Styrningen av myndigheter och verksamheter under regeringen syftar främst till att uppnå politiska mål och en effektiv verksamhet. Denna styrning sker på olika sätt, och resultatstyrningen är ett av flera styrmedel.

Någon samlad utvärdering av styrformen resultatstyrning har hittills inte genomförts. Det är angeläget att de praktiska erfarenheter som vunnits under de senaste decennierna tas tillvara för regeringens fortsatta arbete med att utveckla resultatstyrningen. Mot denna bakgrund har regeringen tillkallat en särskild utredare med uppdrag att utvärdera styrformen resultatstyrning som den kommit till uttryck i relationen mellan regeringen och förvaltningsmyndigheterna (dir. 2006:30). Uppdraget skall redovisas senast den 28 september 2007.

Resultatstyrningen används förutom i relationen mellan regeringen och myndigheterna även i relationen mellan riksdagen och regeringen. En informell dialog har därför påbörjats hösten 2005 mellan företrädare för Finansdepartementet och finansutskottets kansli i syfte att närmare utröna hur regeringen på bästa sätt kan svara mot riksdagens behov av åiterrapportering och därmed efterleva de krav som framgår av budgetlagen gällande regeringens resultatredovisning.